

॥ श्रीस्वामीनारायणायनमः ॥

# आवश्यक सूत्रम्.

सूत्र ८ भाग.

# गुजरात विद्यार्पीठ ग्रंथालय

[ गुजराती कॅपीराभिन्न विभाग ]

अनुक्रमांक ७४००

वर्गीक

पुस्तकानुं नाम २०.५२५३ सूत्रम्

विषय पर२९४:४

## श्री शंकाशिल सत्संगिओने खास सूचना.

स्वसंप्रदायनी पृथीनार्थे श्रीजीमहाराजे श्रीदीनानाथ  
भट्टने प्रेरी एवी बुद्धीनुसारे तमामसत् शास्त्र तेमनीपासे  
कराववाची प्रसन्न थइ वंश परंपरा माटे उत्तरोत्तर पुस्तको  
प्रसिद्ध करवा आज्ञा थएली छे; छत्तां अक्षर निवासी,  
धर्म धुरंधर आचार्य श्रीलक्ष्मीप्रसादजी श्रीविहारी लालजी  
माहारजे तथा तेमना कुलमुखत्यार वि. कोठारी  
श्रीगोवर्धनभाईए प्रथमावृत्ती बखतेज तेमज द्वितीया-  
वृत्ती बखते धर्म धुरंधर आ. माहाराज श्री श्रीपति प्रसा-  
दजीए पण आज्ञा आपेली छे. बळी आ बखते पण  
मेहरबान रीसीबरसाहेब मार्फत पण तेमने लखी  
जाणाव्यु छे.

लखवाने घणोज आनंद उपजेछेके नामदार  
ब्रिटीश सरकारना हुकुमची निमाएला मे. रीसीबर  
साहेब गोपीलालभाईनो निःपक्षपातने आनंद कारक  
तेमनो बहीवट जोइ धन्यवाद आपवामां आवे छे.  
॥ श्रीहरी प्रसन्नोस्तु ॥ ली. प्रसिद्ध कर्ता शास्त्री ल.  
रा. दी. भट्ट.

श्रीः

श्रीमगादम्भू श्रीस्वामीनारायण नीश्वरे

जयत्रन्त कर्ते छे.

# आवश्यक सूत्रम् ॥

( निन्यनियम विधी )

सुधारा वधारा साथे

आवृत्ती श्रीर्ज ३

महायक श्रीअन्नरत्नराती शास्त्री

रामचन्द्र दिनानाथ भट्ट.

छपावीने प्रसिद्ध करनार.

शास्त्री लक्ष्मीनारायण रामचन्द्र दी० भट्टने

जगदीश्वर प्रेस गिरगाव मुंबईमध्ये छपाव्यु छे.

साहयभूत-शे.हरगोविंदस तु० चुनीलाल

तुळसीदास ( इ.मनमोहन का बेपारी )

संवत् १९७४ सुवई. नागशरशुक्लपक्ष.

गुल्यं फक्त आठ आना.



सने १८६७ ना २५ मा आक्ट मुजब  
रजिस्टर करावछे.

श्रीअक्षर नीवासी शास्त्री रामचंद्र दी-  
नानाथ भट्टकृत तमाम पुस्तकोना मालीक  
ची. कुंजविहारीप्रसाद ल. रा. दी. भट्ट  
तथा ची. रणजीतराय रा. रा. दी. भट्टछे.

श्रीसत्संगना अमारा बनावेला तमाम  
पुस्तको अमदाबाद श्रीस्वामीनारायणना  
मंदीरमां बुकसेलर श्रीगुरुप्रसाद नारायण-  
जी पासं मन्नीशकशं.

आपुस्तक प्रसिद्ध कर्ता पासंथी तथ  
शंठ हरगोर्वींददास तुलसीदास ( जरमन  
सिलवरनांवपारी ) मारवाडीबजार मुंबई  
पासंथी व्ही. पी. थी पत्र लस्वी मंगार्वी  
लेवुं. बंधामणी चार्ज वन्तु आलवाथी पाक  
तथा रेशमी पुठानां पुस्तक मोकली आप-  
वामां आवसे.

श्री शिव विद्यापीठ  
अमरावती  
अमरावती

जाहेर खवर! ओपरीसहित संस्कृत

हमारे त्यांची शास्त्रीजी रामचंद्रजीना  
भाषांतर कृत.

श्री वासुदेव महात्म ( संपूर्ण )

श्री आवश्यक सूत्रम्

श्री लीला मंजरी

श्री सत्संगी जीवनना २ प्रकरणानो  
सारांश ( आगळ छपाय छे ) अन्य दर्श-  
नीय ग्रंथोपण मळशे.

श्री सर्व मंगळ स्तोत्र हरी सहस्र नाम  
नू भाषांतर छपाई बहार पडशे.

एशिवाय हमारे त्यां अमोने गुरुग-  
म्यथी प्राप्त थएली देशी स्वधर्म रक्षक  
शारीर प्रकृतीनें सानुकूल थाय तेवी औ-  
षधीयो मळीशकशं शिवाय हमारा मोठा

भाई मुळजीभाई रामनाथ वैद्यशास्त्रीनी  
 मांठा सद्गुरुना वचनधी प्राप्तएली  
 देशी शुद्ध वनस्पतिनी दवाओ तथा तमाम  
 जातनी महामात्राओ तथा शरीरने पुष्टी  
 पाको वीगेरे मळशे वळी. बडोदरामा प्र-  
 सिद्ध हमारा भत्रीजा रामकृष्ण केशव-  
 लाल रामनाथ वैद्य जेओ घणा धर्म  
 चुस्त छे. तेओ स्वधर्म रक्षार्थे दरेक रोगो-  
 उपर लागुंपडे तेवी औषधीओ बनावे  
 छे काष्ठादीकऔषधो तथा चुर्णोंना अनु-  
 भवो घणा हरीजनोए करेलाछे तेथी  
 घणा हरीजनोनी चाहेना तेओना उपर  
 छे वास्ते जेमनी इच्छा होय तेमणे बडो-  
 दरा लेहेरीपुरदरवाजा पासे तथा हमारी  
 उपर लखी मंगावी लेवी.

અમદાવાદમાં શ્રી સ્વામીનારાયણના મં-  
 દીર પાસે આયુર્વેદ્ય ઔષધાલયના માલિક  
 વૈદ્ય શાસ્ત્રી નારાયણશંકર, દેવશંકર  
 શેવક રામ ની શુદ્ધ બનાવેલી ધાર્મિક  
 કાષ્ઠાદિક તથા વનસ્પતિની ઔષધીઓ બના  
 વેલી તથા આસવો તથા દરેક જાતના મુરબા,  
 પૌષ્ટિક પાકો વિગેરે મળે છે તેનો ઉપયોગ  
 ધણા હરીજનો કરે છે તે ઓળખી જયપુરમાં  
 જઈ પરીક્ષા આપી પૂર્ણ માહિતી વૈદ્યક  
 શાસ્ત્રની મેળવી છે. જે સજ્જનોને આવશ્યક  
 તા હોય તેમણે હમારી ઉપર તથા તેમની  
 ઉપર લેખીને ઔષધદર્પણ નામનું પુસ્તક  
 મંગાવવાથી વાફેલ થશે.

श्रीस्वामीनारायणाय नमः

## उपोद्घात

सत्संगमां घणा नित्य नियम छे, तोपण ते नित्य नियमोमा आ नित्य नियम (आवश्यक सूत्रमां) घणो फेरछे कारणके मोहोटा मोहोटा सद्गुरुओ श्रीगोपाळानंद स्वामी, तथा सद्गुरु श्रीगुणातीतानंद स्वामी, तथा सद्गुरु श्रीनित्यानंद स्वामी, आदीकोनो जेवो क्रम हतो. तेनेज मळतो आ क्रमछे. माटे दरके सत्संगीओए आ पुस्तक अवश्य खरीदी पूजामां राखवा योग्यछे. देश, परदेश, जवु पडे तो तेवखते फक्त कांइ वधू न रखाय ने आज एकलुं पुस्तक राखी परदेश जवु पडेतो तेमां पोतानो हरहमेसनो नियम

સચવાયછે. કારણકે પ્રગટ પુરુષોત્તમ નારા-  
 યણ એવાજે શ્રીસહજાનંદ સ્વામીની મૂર્તી  
 તથા તેમના ચરણારવિંદ રાસ્રવામાં આવ્યાં  
 છે જેથી ધ્યાન, માનસીપૂજા વિગેરે કરી  
 દર્શનનો નિયમ સાચવી વ્યવાહારીક ક્રિયા  
 કરવી હોયછે તે સુસ્વેથી થઈ સકેછે વઢી  
 પુસ્તકનું કદ તમામ ક્રમનો સમાવેશ કરતાં  
 નાનું ને મનને આનંદ પમાડે તેવું ને વઢી  
 પોતાના પહેરવાના વસ્ત્રના ગજવામાં રાસ્રી  
 શકાય તેમછે. શ્રીહરીને વિષે પ્રીતી ધરા-  
 વતા એવા એકાંતીક ધર્મજ્ઞાનને વૈરાગ્યને  
 ભગવાનની નિષ્કામ ભક્તિ વાઢાને આ  
 આવશ્યક સૂત્રમ્ અતિશય ઉપયોગીછે.  
 એટલુંજ નહિ પણ ત્યાગી હરિજનોને તો  
 અવશ્ય સ્વીકવા જેવુંછે. આ પુસ્તકની

त्रीजी आवृतीछे. थई गयेली बीजी आवृती  
 शुद्ध अशुद्ध थएली हती जेथी घणा वस्त्र-  
 नो संकल्प त्रीजी आवृती सुधारा वधारा  
 साथे करी प्रसीद्ध करवा मनोरथ हतो. पण  
 केटलाक वस्त्रधरी देसकाळनुं घणु विषमपणुं  
 होवाने लीधे प्रसीद्ध करवा हाल विचार  
 नहतो. कारणके समय एवो घणो कठिणछे  
 के कोइपण पुस्तक प्रसीद्ध करतां हालनी  
 कागळनी मोंघवारी जोतां तेमज छपामणी  
 पण तेबीज रीतनी होवाने लीधे. हिंमत  
 चाले एवी नहोती परंतु श्रीजी महाराजनी  
 अनहद कृपा थवाथी आ पुस्तक समैयाना  
 थोडाज दिन रहेतामां वातना प्रसंगमां  
 हालमां अत्रेना ने मूळ रहेवासी गुजरातमां  
 तालूके विजापूर तावाना वसई गामना र-

हशि प्रगट पुरुषोत्तमोपासक सत्संगिशि-  
रोमणी गृहस्थ शेठ. हरगोवींददास तुलसी-  
दास तथा चुनीलाल तुलसीदास के जेओने  
श्रीहरीने विषे शुद्ध उपासना तथा अरुठ  
भक्ति भावछे. तेम जे सत्संगना हरेक सत्-  
कार्यो करवामां विशेष ममता धरावेछे वळी  
उत्क्रुष्टतापणु विशेष राखी स्वसंप्रदायनी  
पुष्टी जेम वधु थाय तेममानेछे तेमज मोटा  
मोटा सद्गुरुओने सेवला एवा त्यागी  
हरीजनोनुं तथा गृहस्थ हरीजनोनुं महात्म  
विशेष समजेछे. वळी तेओने धर्म घणोज  
प्रायछे, जेथी आवां जरूरी पुस्तकोनी  
आवृत्तीओ उत्तरोत्तर छपायने सत्संगमां  
फेलाय तेमज आवां जरूरी पुस्तकोनुं  
त्यागी हरीजनोने दान अपाय एवं विशेष



માહાત્મ સમજી આ બાવૃતીમાં પરીપૂર્ણ મ-  
દદગાર થઈ આગલ પહતો ભાગ લીધોછે.  
જેથી તેમનો મોટો ઉપકાર મानी શ્રીહરી  
પાસે પ્રાર્થના કરુછુંકે આથી પળ વધુ સત્સં-  
ગના ગ્રંથો છપાવવામાં મમતાહું થાઓ એટ-  
લુંજ નહિ પણ ધાર્મીક એવાં શ્રીસત્સંગનાં  
દરેક કાર્યો કરવામાં વિજયી નિવડો ને  
તેમનું તથા તેમના કુટુંબનું દીર્ઘાયુષ થઈ  
કુટુંબ પરિવાર સાથે સુખી થાઓ.

આવીરીતે હરેક ધર્મ ચુસ્ત ધનાઢ્ય ગૃ-  
હસ્થ સત્સંગી સ્વસંપ્રદાયની પુષ્ટીના અર્થે  
બીજાં જે સત્કાર્યો કરેછે તેના અંગી ભૂ-  
તમાં સત્સંગના જુના ગ્રંથોના ભાષાંતરો  
તથા શ્રીહરીની લીલાઓની વાર્તાઓ છ-  
પાવી પ્રસીદ્ધીમાં મુકવા ઉમંગી થાઓ.

આ. આવશ્યક સૂત્રમમાં પ્રાતઃકાલથી  
 હંટી રાત્રીએ સુતાં સુધી જે ક્રમો કરવા  
 યોગ્ય છે, તે તમામનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું  
 છે ને તેની અનુક્રમણીકા જોતાંજ આ પુ-  
 સ્તક સ્વરીદવા ઉમંગ રહેશે. આ પુસ્તક-  
 ની ત્રીજી આવૃત્તી પ્રસીદ્ધ કરાવવામાં મ-  
 મતાઠું ત્યાગી હરીજનોનો તથા ગૃહસ્થ હ-  
 રીજનોનો વિશેષ મત હોવાથી પ્રસીદ્ધ  
 કરી સર્વે હરીજનોની સેવામાં મુકુંદુ ને  
 તેની યોગ્ય કિંમત નફાનો બીલકૂલ વિ-  
 ચાર નહિ રાખતાં રાખેલી છે, કારણકે  
 સર્વે હરિજનો જાણેછેકે વર્તમાન કાલમાં  
 કાગલની તથા છપામણીની મોંઘવારી છે.  
 શ્રી પ્રગટપરમાત્માની ઇચ્છાએ મુંબઈ  
 જેવા સુપ્રસીદ્ધ શહેરમાં ને યોગ્ય પ્રસીદ્ધ

પ્રેસમાં છપાવ્યું છે જેથી કોઈ પણ જાતની  
સ્વામી રહી હોય તેમ જણાતી નથી છતાં  
દ્રષ્ટી ગોચરે કોઈને કાંઈ દોષ અગર મુલતૂક  
માલૂમ પડેતો વાંચક વર્ગ ક્ષમાકરણે એવી  
આશા રાલુંછું.

આ શિવાય કેટલાંક સત્સંગના ગ્રંથોના  
ભાષાંતરો સ્વઃસંપ્રદાયની પુષ્ટીના અર્થે  
હજી છપાવવાં બાકી રહેલા છે તથા મોહોટા  
મોહોટા સદ્ગુરુઓના મુખમાંથી નીકળેલી  
શ્રીહરીની લીલાની વાર્તાઓ બેસૂત્તમ લક્ષે-  
લી છે, વઢી શ્રીહરીના મુખ કમલમાંથી  
આત્માના પરમ મોક્ષને અર્થે નીકળેલી  
વાર્તાઓ છપાવવાની બાકી છે કારણકે  
હમારા વઢીશ્રી. લક્ષ્મીનાથ મદદ તથા  
શ્રી દીનાનાથ મદદ જેઓ શ્રીહરી પાસે નિ-

રંતર રહેતા હતા ને શ્રીહરીણ પ્રેરી એવી  
 બુદ્ધિનુસારે તમામ શ્રી સત્સંગી જીવન  
 આદિ ગ્રંથો વૈદીક મતાનુસારે રચતા હતા,  
 એવા મહાપ્રતાપને લીધે ઘોટા મોટા સદ્-  
 ગુરુઓ શ્રી ગોપાલા નંદ સ્વામી તથા શ્રી  
 ગુણાર્તિતાનંદ સ્વામી તથા શ્રી શુક સ્વા-  
 મી આદિ સદ્ગુરુઓ પાસે હમારા પિતા  
 શાસ્ત્રી રામચંદ્ર દિનાનાથ ભટ્ટને ઘણો  
 સમાગમ રહેલો હતો, જેથી તેઓએ શ્રીહ-  
 રીની લીલાઓની વાર્તાઓ ઘણી સાંભળીને  
 લસેલી છે.

તેમજ અમારા વડીલ બંધુ મુરબી भाई  
 વૈષ્ણ શાસ્ત્રી મુલજી भाई રામનાથ લક્ષ્મી-  
 નાથ ભટ્ટે ઘણાજ અથાગ શ્રમથીભરપૂર ને  
 મનને આનંદ પમાડેને શ્રીહરીને વિષે  
 એકાંતિપણું સમજી શ્રીહરીના ગુણનું વર્ણન

કરાય તેવી વાત્તોઓ મોહોટા મોહોટા  
 સદ્ગુરુના મુશ્વકમલમાંથી નીકળેલી તેમણે  
 સેવન કરી સાંભળેલી તેમજ વહીલોથી પળ  
 સાંભળેલી એવી ચમત્કારીક વાર્તાઓ પોતે  
 જે ઘણી લઘ્વી તૈયાર કરી છે અને બીજી  
 બાકીની પળ હજુ લખે છે.

શ્રી હરીને વિષે પરમ એકાંતીક પળું  
 હોવાને લીધે રાત્રી દિવસ પોતે ધર્મ ધ્યાન  
 અને ભજન સ્મરણમાં તેમનો કાલક્ષેપ વધુ  
 નિરગમન થાય છે તેમજ ઉત્તર અવસ્થાના  
 પ્રમાણમાં શરીરની પળ શીતલતા રહે છે  
 એવા સ્વચ્છ કારણોને લીધે હાલ પ્રસીદ્ધમાં  
 મુર્કા શર્કાઈ નથી પળ શ્રીજી માહારાજની  
 કૃપાથી સર્વે શ્રીહરી જનોનો અત્યાગૃહ  
 હોવાને લીધે થોડા વસ્ત્રમાં છપાઈ પ્રસીદ્ધ  
 કરશે.

# अनुक्रमणिका.

विषय.	पानं.
प्रस्तावना. ....	१
प्रातःकाळे वहेला उठी मान— सिपूजा ( ध्यान ) करवानी गीत अष्टक—अर्थ सहित ....	१—१०
अथ मनसि शनैः स्थिरत्वमाप्ते.	१०—२०
प्रभातीयां.	
ध्यानधर ध्यानधर धर्मना पु- त्रनुं. ....	२०—२८
प्रातःभयो प्रातःप्यारे जागो गीरधारी. ....	२८—२९
कीजीए ध्यान श्री धर्मना	

विषय.	पानं.
कुंवरनुं ....	२९-३६
प्रातः थणुं मनमाहनप्यारा प्री- तम रद्या शुं पोढीने.	३६-३९
लाल मनोहर लीजीए मुखवा- स मोरारी. ....	४०-४२
श्री सहजानंदस्वामीना दास- जीए करे प्राते नीत उठी परभातरे. ....	४२-४५
कीर्तन.	
वंदु सहजानंद रसरूपअनोपम सारनेरेलोल. ....	४५-५२
अथ शिक्षापत्री ( श्लोक तथा अर्थ सहीत. )....	५२-१५८
अथ जनमंगळ स्तोत्र. ....	१५८-१६३

विषय.	थाळ.	पानं.
स्वामी आवोने मारे घेररे		
वारीजाउ वालमजी.	१६३-१६६	
जमां थाळ जीवन जाउंवारी.	१६६-१६७	
अवीनाशी आवोरे जमवा		
श्री कृष्णहरी.	.... १६८-१७६	
प्रार्थना ( जय जय श्री वा.		
सुंदेव भगवन्नारायण. )	१७६-१८८	
एकांवीक भक्तनां लक्षणो.	१८८-१९९	
श्री हनुमान अष्टक.	१९९-२००	
योवेत्तियुगपत्सर्व.	२०१-२०८	
लगनी लागीरे मने लगनी.		
लागी.... ....	२०९-२१२	
शामनी छवीरं सखी शा-		
मनी छवी .... ....	२१२-२१५	



विषय.

पानुं.

( आरती. )

जय सद्गुरुस्वामी जय स-

द्गुरुस्वामी. .... २१५-२१६

संध्या आरती ( आरती )

प्रकट प्रभुजकीकीजे .... २१६-२१७

संध्या आरती समयनी धू-

न्य ( रामकृष्णगोविंद. ) २१७-२१८

अध राधिका कृष्णष्टक.

( नवीन जीमूतसमानवर्णम् ) २१८-२१९

स्तुति-दोहा.

निर्विकल्प उत्तम अति. २१९-२२१

श्री वासुदेव विमलामृत. २२१-२२४

धामवासं तथा दृष्टास्पृष्टा

नतावा. ....

विषय.

पानुं.

प्राभुद्वार्त्ता प्रवाहो. ....	} २२५-२२६
चक्रनित्यं कथांय. ....	
महाध्यानाभ्यासं विदधत	
भवसंभवभीतीभेदनं. ....	२२७-२२८

( वचनामृत. )

प्रथम प्रकरण १ लुं.

सर्वथी कीयुं साधन कठणछे ) २२८-२३३

छेला प्रकरणनुं छेल्लुं (स-

र्वे देशी समजणनुं) .... २३३-२४९

श्री पार्ति श्रीधरं सर्वदेवेश्वरं. २४९-२५०

( चेष्टा )

( प्रथम हरीनेरे चरणे शी-

श नमावुं. ) .... २५०-२६३

ओरा आवो श्याम स्नेही

सुंदर जोडवाला. २६३-२६५

विषय.

पानुं"

हवे मारा बाहलाने नहोरे

विसारुंरे. .... २६५-२६७

पोढे प्रभु सकळ मुनीके श्याम

स्वामीनारायण दीव्यमूर्ती २६७-२६८

विशेष वचनामृत.

प्रथम प्र. ३० ( सर्व देशी

समजणनुं ) घाटनो वंश

बेसे छे ने नथी बेसतो

तेनुं शुं कारण छे तेनी

निवृत्ती धयानो शो उ-

पाय छे. .... २६८-२७२

प्रथम प्र. ३२ मुं ( भक्तिनुं )

विमुख जीव छे ते ग्राम्य

विषय विना रहेता नथी

विषय.

पानुं.

तेम तमो भगवाननी क-  
था कीर्त्तन श्रवणादिक  
विषयी थया छो के वी.

जे विरामकरोछो ते विपे २७२-२८२

प्रथम प्र. ३९ मुं ( पोता-  
ना स्वरूपनुं ) वेदांतीनुं  
एक ब्रह्मनुं प्रतीपादन  
करीने जीव ईश्वर माया  
त्था शास्त्रादिकने मिथ्या

कहोछो तेनुं शुं कारणछे, २८२-२८७

प्रथम प्र. ५१ मुं ( पोताना  
स्वरूपनुं ( निश्चयनुं. ) मा-  
यिक अंतःकरणे करीने  
भगवाननो निश्चय केम

विषय.

पानुं.

थाय ने मायिक इंद्रियो

ए करीने भगवान केम

जोग्यामां आवे ए विषे. २८८-२९४

मध्य प्रकरणतुं १३ मुं ( पो-

ताना स्वरूपतुं)उपासनानुं. २९५-३१२

कारीयाणीनुं ६ ठुं ( काम

क्रोध, लोभ, कपट, मान,

ईर्ष्या, ए रहीत थइ भग-

वान राजी थाय ते विषे. ३१२-३१९

अथ नारायणकवच. ३२०-३३०

अथ अष्टक.

जलधर सुंदरमदनमनोहर. ३३०-३३२

एकादशीमाहत्म. .... ३३२-३४२

उच्छवनी प्यारी केशवनी. ३४२-३४४

विषय.	पानं.
कोहे कोहे एकादशी की-	
जीएरे. ....	३४४-३४७
धर्मकुंवर घनश्यामजी,	३४७-३५२
अलबेलाजी प्राण आधाररे.	३५२-३५५
कुंदनपुरविवाह रच्यो.	३५५-३६३
अथ श्री सूतक निर्णय.	३६४-३७३
नरसीभाईनो पत्र. ....	३७३-३८६
प्रगट प्रभूना कीर्तिनो ....	३८६-४०९



## परिश्रमनो उपकार.

हालमां अमदावादमां कालनु घणुंज  
विषम पणु छे, जेधी विरक्षेत्रमां रहेवुं  
चायछे. अगाऊ घणा वरसो. आस्थळे रहेवुं  
तथा प्रसंगोपाते आये बंधुमां प्रितीनुं मम-  
त्वपणुं धरावता रा. रा. अंबालालभाई  
गणपतराम, तथा पटेल भाईलाल भाइना  
तरफनी व्यापारीक कार्यमां अत्रे आववुं  
थवाधी मुंबईमां केटलाक गृहस्थोना तर-  
फधी दैवीक तथा व्यापारसंबंधी कार्यमां  
हमोए भाग लीधो छे जेओना मुबारकनाम  
ते सद्गृहस्थों तरफधी प्रसीद्ध थता रिपोर्टे  
ऊपरधी जणाशे, शिवाय आसाथे जे श्री  
हरीए सेवेलां एवां श्रीठाकोरजी श्री

મોરલીમનોહર દેવોના સંબંધમાં પ્રસિદ્ધ  
 થયેલી વિજ્ઞાપના ઉપરથી સમજાશે વઢી  
 સદ્ગૃહસ્થમાં આવરુદાર ગણાતા એવા શેઠ  
 અમીન શીવાભાઈ, વલ્લભ ભાઈ (વીરસદના)  
 જેઓ લોંબડી સ્વસ્થાનના નામદાર માજી  
 દિવાન વહાદુર જ્ઞવેરભાઈ નાથાભાઈના નિકટ  
 કુટુંબી છે જેમણે શ્રી ઠાકોરજીનું સ્થાન  
 બંધાવવા તથા તે સંબંધી કાર્યોમાં પોતે  
 તથા પોતાના લાગતા વઝગતાથી વધુ ભાગ  
 લેવા ઇચ્છા જણાવી છે, અને પોતે પણ તે  
 ધર્મોદા ફંડમાં યથા શક્તિ મદદ પણ કરી  
 છે. વઢી આ પુસ્તક છપાવવામાં ને છપાયા  
 પછી થી લાગતા વઝગતાઓમાં વિશેષ  
 પ્રસાર કરવા મમતા ધરાવેલી હોવાથી  
 તેમનો ઉપકાર માની શ્રી પ્રગટપરમાત્મા



પાસે તેમનો સદા વિજય થાઓ એવી પ્રાર્થના કરુ છું.

વઢી આ ત્રીજી આવૃત્તીમાં અમોને જેમ આગઢ મેસર્સ મગનલાલ એન્ડ કુંપનીએ છપાવવા સંવધી કામમા મદદ કરી હતી ને ત્રીજી તે કાયમજછે. તેવીજ રીતે આ પ્રસંગે અમોની રા. શિવશંકર છગનલાલ જેઓ પ્રાંતીજ ગામના વતની છે તેઓએ હમારિ સાથે રહી કેટલોક ભાગ આકામ-માં લીધો છે. વીર ક્ષેત્રમાં ( વડોદરા ) રહેનાર પૂર્વ સંસ્કારયુક્ત મુરઢ્વી પણુ રાસ્તનાર રા. રા. ભાઈશ્રી રસીકલાલે ઉત્સાહ જણાવવાથી ઉપકાર માનુ છું વઢી આ સાથે તેમનો મુકેલો દોહરો સરવે હરી જનોને તેમજ પ્રેમી બંધુઓને ગ્રહણ કરવા યોગ્યછે.

નાશિક નિવાસી રુઢ શ્રદ્ધાઠું રા. રા.  
નાહનાલાલ ભવાનશિંકરભાઈ તઝાજીયા  
એ ઉત્સાહ પૂર્વક હરેક રિત્યા સત્કાર્યોમાં  
પ્રેમ જાણાવ્યો છે. જેથી તેમની મન  
કામના શ્રીપ્રકટપ્રભૂ સાફલ્ય કરો.  
શ્રીહરી તેમનાપર પ્રસન્નથઈ તેમના સરવે  
મનોરથ સિદ્ધકરો. એવી અમારી પ્રાર્થનાછે.

પુસ્તકો છપાવવાના કાર્યમાં અગાઝ અક્ષર  
નિવાસી રા. રા. જીવરામભાઈ રાજારામે પૂર્ણ  
ભાગ લીધોહતો, શ્રીપ્રગટપરમાત્મા તેમના  
આત્માને શાંતીકરો. અક્ષરનિવાસી હમારા  
પિતાશ્રી શાસ્ત્રી રામચંદ્ર દિનાનાથ મટ્ટને  
વિષે ગુરુભાવ રાખતાં પ્રગટપુરુષોત્તમોપાસક  
પરમ એકાંતીક રા. રા. બલદેવભાઈ ઘહેલાભાઈ  
એ જે સદ્મનોરથ સત્સંગને વિષે ધારેલાછે

ते सफल थवा संभव हतो परंतु शारीरीक  
 प्रकृती सीधील होवाने लीधे बन्धु नथी श्री-  
 हरी तेमना सद्मनोरथ सत्संगमां उत्कृ-  
 ष्टता पमाडे तेवा कार्यामां साफल्य धाव.

॥ श्रीहरी प्रसन्नोस्तु ॥

## राग दोहरो

श्री सहजानंद स्वामीनी ।

करसे भक्ति जेह ॥

असार संसार तरी ।

पार तरसे तेह ॥ १ ॥

नारायण ना गुणनुं ।

करजो गुणीजनगान ॥

प्रेम भक्तिमां लीन थई ।

धरो निरंतर ध्यान ॥ २ ॥

सत्य टेकने साचवी ।

तज्जजो मननो मेल ॥  
 भक्ति साची चीजछे ।  
 अन्य वृक्ष सौ खेल ॥ ३ ॥  
 शुद्ध हृदयमां छापजो ।  
 नर नारायण छाप ॥  
 भक्ति माळा झडपवा ।  
 झट लंबावो हाथ ॥ ४ ॥  
 धर्म कामने व्यागळ धर्सी ।  
 करजो सारां काम ॥  
 व्या लोके सुख भोगवी ।  
 अमर करसो नाम ॥ ५ ॥  
 आ आवश्यक सूत्रने ।  
 ग्रहण करी नरनार ॥  
 प्रेम वृत्तिथी सेवजो ।  
 जडसे मोक्षनुं द्वार ॥ ६ ॥  
 दास दवेनी विनती ।

हरखे धरजो ऊर ॥  
 श्री प्रगट प्रभुने भजवाधकी ।  
 सहजे उतरसो पुर ॥ ७ ॥  
 प्रांतिज गामनो वासीछुं !  
 सौ संतननो दास ॥  
 करजोडीने करगछुं ।  
 राखो मुजने पास ॥ ८ ॥

## ॥ वंशस्थवृत्तं ॥

हरसि सकल दुःखं भक्ति युक्तस्य नित्यं ।  
 रायसिच सततं वै क्षीरं सिंधौ च नित्यं ।  
 गोकुलपति सुत स्त्वं श्रीयुते वै वृजे च ।  
 वससि यदुपतिस्त्वं द्वारवत्यां च डंके ।  
 नरपति रघुवंशे रामचंद्रस्त्वमेव ।  
 दानवगणतिहंता भार्गवस्त्वंतु चैव ।

सहजयतिनामा धर्मसूर्य स्त्वमेव ।  
 तुलतिच सततं त्वां सत्यलोके विधिश्च ।  
 लससिच इहलोके विश्वरूप स्त्वमेव ।  
 शिवहरिविधीसेव्यो योगमार्गेण नित्यं ।  
 दानभजनसप्राप्तो नास्तियोगो इदानीम् ।  
 सहवस शिरमेश रामयात्वं त्रियाच ।  
 वसन तडितपीतं धार्यतेवै त्वयाच ।  
 सकलभुवन मे तत्पालयंतैव त्वयाच ।  
 इषतगृणित नाम्नो तार्यतेवै त्वयाच ।  
 वाक्पतिरपि नित्यं स्मीयते त्वद्गुणांश्च ।  
 लासि सकल जनांस्त्वं इच्छितं चैव मोक्षं ।  
 चुतफल रसतुल्यं, नामयुक्त स्त्वमेव ।  
 निखिल जननिवासो, आत्मरूप स्त्वमेव ।  
 लासिच सकल दुःखं, त्वज्जनस्यैवनित्यं ।  
 लक्षलक्षित युक्तो श्री सहाजोयतिस्त्वं ॥१॥

## ॥ उपजातिवृत्तम् ॥

श्री स्वामिनारायणने नमीने  
शरीर वाणि हृदये करीने ॥

सत्संगिए जे करवुं अवश्य

ते हुं लखुं छुं थइ पारवश्य लखुं ॥ १ ॥

यद्यपि सत्संगमां नित्यनियम वमे-  
रेनी धणी चोपडीओ प्रसिद्ध थइ छे  
तोपण तेथी अतिशे संतोष न पामता के-  
टलाक सत्पुरुषोनी प्रेरणाथी हुं पण मारा  
अंगने अनुसरी, आ प्रकारे सत्संगि ओ,  
नित्य अनुक्रमे विधि करे तो ठीक, एम  
जांणी, आटलो तो नित्यनियम अवश्य  
करवोज जोइये, एम धारी आ लखुंछुं.

लि. शास्त्री रामचंद्र दीनानाथ भट्ट.

श्री.

श्रीस्वामी नारायणायनमः ॥

# आवश्यक सूत्रम्.



( आवश्यक विधि. )

सर्वे सत्संगिओए पाछली चर घडी  
रात्रि रहे त्यारे स्वामिनारायण २ ए प्र-  
कारे बोलतां २ जागी उठी बैठी थइ  
सावधानपणे निद्रा उडाडी रामकृष्णगो-  
विंद धुन्य करी शुद्ध जागृत अवस्थामां  
आववुं. पछी पद्मासन वाली स्वभा उंचा  
राखी डाबी हाथेली उपर जमणी हाथेली  
राखी तेने स्वाळामां मृकी नासिकाग्र उपर



દષ્ટિ રાખી પ્રકટ ભગવાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું. તેની વ્યવસ્થા આ પ્રકારની છે કે-પ્રથમ દેહ અને આત્માનું પ્રથમ્ કરણ ચિંતવવું, તેમાં દેહ જડ છે અને આત્મા ચૈતન્ય છે. દેહ દુઃસ્વરૂપ છે અને આત્મા મહાસુખરૂપ છે દેહ મિથ્યા છે અને આત્મા સત્ય છે. દેહ પરિણામી છે અને આત્મા અપરિણામી છે. દેહ મહા અપવિત્ર છે અને આત્મા મહા પવિત્ર છે. આદિ દેહનાભાવ દેહમાં હોમવા અમૈ આત્મા જે ચૈતન્ય તેના ભાવ આત્માને વિષે હોમવા. તે આત્મા તે હું છું પણ આ દેહ તે હું નથી, હું તો શુદ્ધ ચૈતન્ય સત્તામાત્ર છું, ઇટલે ૭ તો અછેદ્ય અભેદ્ય અજર અમર જ્ઞાનરૂપ સુખરૂપ સત્તામાત્ર છું. બ્રહ્મરૂપ છું. અક્ષરરૂપ છું. સર્વ સંક-

લ્ય વિકલ્પથી ભિન્ન છે. હું તો તેનો દૃષ્ટા  
 સાક્ષીરૂપ છે એમ વિચાર કરતાં ૨ સંકલ્પ  
 વિકલ્પનું બલશાંત પડે એટલે પ્રકટ  
 પરમાત્મા પરિબ્રહ્મનું ધ્યાન આરંભવું. તેમાં  
 પળ જેનું જેનું અંગ હોય તે અંગને ઓલ-  
 સ્વી તે અંગને અનુસરી ધ્યાન કરવું. કો-  
 ઇને તો કીર્તન બોલતાંજ ભગવાનનું સ્મ-  
 રણ વિશેષ થાય. કોઇને તો મોટા મોટા  
 સંતાં પ્રથમ સેવંલા છે તેમનું સહજ સ્મરણ  
 કરવાથી ભગવાનની મૂર્તિના ધ્યાનમાં  
 લગી લાગે છે. કોઇને તો ભગવાન પોતા  
 શ્રી પ્રકટ પરમાત્મા જે જે સ્થાનમાં વિ-  
 શેષપણે વિચર્યા છે તે તે સ્થાનનું ચિંતવન  
 કરવાથી ભગવાનની મૂર્તિમાં સ્નેહથી  
 ચોટાય છે. इत्यादि પોતાના અભ્યાસને

अनुसरी भगवाननी मूर्तिना ध्यानमां सं-  
 लभ्य धवुं तेमां वचे विघ्नरुप उदय यता  
 संकल्पने शोकवा सारु माटा मोटा संतोए  
 देखाडेळी युक्तिओ जुरी जुरी छे जेमके  
 भगवाननी मूर्तिनु ध्यान करते बीजा सं-  
 कल्प नडे तो आति शीघ्रताथी मनने एक  
 अवयवथा बीजा अवयवमां लाववुं तेमां  
 अनुक्रम जावो नही, एवी रीत नखथी ते  
 शिखापर्यंत, अने शिखाथी ते नखपर्यंत  
 तमाम मूर्तिना अंगो अंगमां मनने वारम-  
 वार फेरवी २ चड उतर करावी २ ( भू-  
 तने दृष्टाने, ) भगवाननी मूर्तिविना बीजो  
 संकल्प कावा जेटलो पण अवकाश मन-  
 मां धवा देवो नहीं एवुं सावधानपणुं  
 राखवुं, ए प्रकारे सद्गुरु श्री नित्यानंद

स्वामीतुं वचन सांभळेलुं छे. तपाम स-  
त्संगिना गुण मात्रतुं श्रवण करी दासा-  
नुदासपणे वर्त्तनारने संकल्प विकल्पनु  
बल होतुंज नथी तो ध्यान करतां बीजा  
संकल्पश्याना नडे, ए प्रकारे सद्गुरु श्री  
गोपालानंद स्वामीतुं वचन सांभळेलुं छे.  
आत्मा अनात्मानो, सार असारनो  
विवेक सपजो नथी माटे ए जावने ध्यान  
करतां संकल्प विकल्पनु बल क्यांथी म-  
टशे, ए प्रकारे सद्गुरुश्री भाई आत्मानंद  
स्वामीतुं वचन सांभळेलुं छे. पांचशेर धु-  
लमां पाशेर खांड भेलवी तेना फाका भ-  
रनारने केटलुं गलपण जणाय ? तेम रा-  
तदिन संसारतुं कूटुं कूटनारने ध्याननो  
स्वाद क्यांथी आवे, माटे संसारना वेगथी,



દેસાચ તોપણ ધ્યાન કરવાનો અભ્યાસ  
 છોડવો નહીં. સૂર્ય, ચંદ્ર, અગ્નિ, એ ત્રણ  
 તો દીઠામાં આવેલા છે, તે ત્રણના તેજનો  
 સમૂહ એકઠો લોચો પોચો કરી તેની વચે  
 તેજો મય એવી પ્રકટ ભગવાનની મૂર્તિ  
 છે, તે મારા હૃદયમાં ઝિરાજે છે એમ ધા-  
 રી, તેજના સમૂહમાં ચરણ કમલ આદિ  
 અંગોની કલ્પના કરી ધ્યાન કરવું, માટે  
 જે તે પ્રકારે પ્રકટ પરમાત્માની મૂર્તિમાં  
 પોતાનું ચિત્ત વિશેષ પળે સ્નેહે સહિત ચો-  
 ટાઢવું. તેને ધ્યાન કહીએ. તેવું ધ્યાન થો-  
 ડું કરવાથી પળ તેની સુમારી સારો દિન  
 રહે છે, જેમ બશેર ચારશેર દુધમાં સાકર  
 ઝકાલી તેમાં કેસર કસ્તુરી નાસ્તી પાન  
 કરનારને તે દુધની સુમારી સારોદિન રહે

तेम ध्याननो ध्यानंद रहे छे माटे प्रथम  
 ध्यान करवानुं बह्युं छे. पछी देहनी क्रि-  
 पा, दंतधावन, स्नान करी शुद्ध वस्त्र प-  
 हेरी ओढीने. पटमुर्तिओर्ना पूजा करतां  
 पहेलीज मानसी पूजा करवी. आ शिक्षा  
 पत्रीमां लखलो अनुक्रम मुखवो नही क-  
 रण के—आ अनुक्रमने मुक्ता सत्संगिने  
 देखी असंख्यानंद ब्रह्मचारीए बात कही  
 हती के—ज्यांथी उठ्यो त्यांथीज शिक्षा  
 पत्रीनुं वचन लोपतो उठयो तो, तारोसत्संग  
 शिरीत्पेपार पदशे ए प्रकारं पोताना शि-  
 ष्य प्रत्ये तं बोल्यो हता, ते जयानंद ब्र-  
 ह्मचारी, चालीश वर्ष सुधी ब्रह्मचारीमां  
 रही शेवट वृद्धावस्थामां नीकली गया, ते  
 परसोतम ब्राह्मण एवे नामे बडोदरामां

મેં પ્રત્યક્ષ જોયા માટે અનુક્રમે ક્રિયા કરવામાં પણ ઘણું દૈવત છે વલી મુજવાલા નારણજીભાઈ, જે શ્રીજીમાહારાજ પાસે હજુ-રી સેવક હતા તેમણે વાત કરી હતી કે—સમે સમે પાંચ ટાંણાં જે માનસી પૂજા કરે છે તેને માથે તેના પૂર્વ કર્મ સયોગે આસું બ્રહ્માંડ તુટી પડે એવું દુઃસ્વ પ્રાપ્ત થવાનું; હોય તો પણ તેનું નિવારણ થાય. તે વચન શ્રીજી મહારાજથી સાંભળી તેઓ બોલ્યા કે—અહો, સત્સંગ ઘણાં વર્ષ કર્યો પણ અજુ, મહિમ સહિત કરવો અધુરો છે, પછી તે દિવસથી નિત્યે પાંચ ટાંણાં સમે સમે માનસી પૂજા કરતા હતા. તેઓને વ-હોદરામાં સરકાર સંબંધી મોટી આપત્ત આવી પડેલી હતી તેનું નિવારણ સહજમાં



धयुं ते पण मारी नजरे प्रत्यक्ष दीठामां  
आव्युं. माटे समे समे पांच टांणां सत्सं-  
मि मात्रे मानसी पूजा करवी.

अथ मनसिशनैः स्थिरत्वमाप्ते  
भगवति मानुषमूर्तिवासुदेवे ॥

निजहृदि पृथगंग्रमेकमंगं

चरणतलादि विचिंत्यमस्य पुंसा ॥१५॥

अर्थः—एम् भगवाननुं चिंतन करतां,  
करतां, हलवे हलवे, ज्यारे मन स्थिर धा-  
य त्यारे मनुष्य मूर्ती एवा ए वासुदेव भ-  
गवाननां चरण तलथी आरंभिने, जुदां  
जुदां एक एक अंगो, पोताना हृदयमां  
चिंतवन करवां. ॥ १५ ॥

निजहृदि दृशिगोचरे तदीये

ह्यवयवएककमेकके पृथक्च ।

चपलमपि मनः स्थिरं विधेयं

व्रजति लयं खलु तेन तन्मलौघः ॥ १६ ॥

अर्थः ॥ पोताना हृदयमां, ते भग-  
वान् संबंधी एक एक जुदां जुदां अंग,  
प्रत्यक्ष थयेसते, चपल एवं पण पोतानुं  
मन, ते ते अंगमां स्थिर करवुं, तेथी तेमन  
संबंधि पापना समूह निश्चे नाश पां-  
मे छे. ॥ १६ ॥

ध्वजकमलयवांकुशोर्ध्वरेखा प्रमुख

मुलक्षण लक्षिते च रम्ये ।

अतिशयमृदुले चयावकामे चरणतले

सनसाऽस्य चितनीये ॥ १७ ॥

અર્થ: ॥ ધ્વજ, કમલ, જવ, અંકુશ,  
 ઉર્ધ્વેસ્થા, આદિક સારાં લક્ષણ વહે જ-  
 નાતાં, ને સુંદર, અતિશે કોમલ, લાસ્વ-  
 ના અલતા જેવાં લાલચોલ જણાતાં એવાં  
 એ ભગવાંનનાં બે ચરણનાં તલીયાં ચિંત-  
 ન કરવાં. ॥ ૧૭ ॥

અરુણનસ્વશશાંક રાજિકાંત્યા  
 હૃતનિજચિંતકહૃત્તમોદ્વિયુગ્મમ્ ।  
 કમલઘુસમકોમલાંગુલીભિર્હૃતનવ  
 પલ્લવકાંતિ ચાસ્ય ચિંત્યમ્ ॥ ૧૮ ॥

અર્થ: ॥ લાલ એવા નસ્વરુપ જે ચંદ્ર,  
 તેની શ્રેણિની કાંતિવહે, નાશ કર્યું છે  
 પોતાને ચિંતન કરનાર પુરુષનું હૃદય અં-  
 ધકાર જેણે એવું, અને અનુક્રમે લઘુ અને

સમાન એવી કોમલ આંગલીયો વહે, ઢ-  
રણ કરી છે. નવા પલ્લવની કાન્તિ જેણે  
એવું, એ ભગવાનનું ચરણ યુગલ, મનમાં ચિં-  
તવન કરવું ॥ ૧૮ ॥

નિજજનમનસઃ પ્રહર્ષગાર્ધ

પરિધૃતનૂપુરશિંજિતાતિરમ્યમ ।

સ્વગતનિજજનાક્ષિત્તિચારં

ચરણયુગં હૃદિ ચિંતનીયમસ્ય ॥ ૧૯ ॥

અર્થઃ ॥ પોતાના ભક્તજનના મનને  
હર્ષ થવાને અર્થે, ધારણ કરેલાં એવાં જે  
ચરણનાં નૂપુર, તેના શબ્દ વહે અતિશય  
રમણીક જણાતું એવું, તે પોતાને પ્રાપ્ત થ-  
તી એવી જે પોતાના ભક્તજનના નેત્રની વૃ-  
ત્તિયો, તેને ચોરિ રાસનાર એવું, એ ભગ-

वाननुं चरण युगल जे ते, हृदयमां चिंत-  
वन करवुं. ॥ १९ ॥

किसलयमृदुले सुवृत्तजंघे  
क्रमपृथुलेऽथ सुवर्तुलौ च जानू ।  
करिकरसदृशंसमं चपीनं निजहृदि  
सक्थियुगं च चिंतयमस्य ॥ २० ॥

अर्थः ॥-नवा अंकुराना जेवी को-  
मल, अनुक्रमे पहोली, सुंदरगोलजंधानुं  
तथा ए महा प्रभुना सुंदर गोल एवा ठी-  
चणनुं तथा हाथीनी सुंदर जेवा, समान,  
पृष्ठ एवा बे साधलनुं युगल पोताना हृ-  
दयमां चिंतवन करवुं. ॥ २० ॥

मृदुघनीसतसूक्ष्मदीर्घवासः  
परिदधदुत्तमहैमकांचिनद्धम् ।

પૃથુલકટિયુગં ચ ચિંતનીયં  
નિજહૃદયે ચિરમસ્યભક્તભર્તુઃ ॥ ૨૧ ॥

---

અર્થ:-કોમલ ઘાટું ધોલું ફીણું લાં-  
બું બચ્ચને પહેરતા, ને ઉત્તમ એવી સોનાની  
કટિમેસલા તેની સાથે બાંધેલું પટું જે  
વિશાલ કટિયુગલ, ભક્તજનના સ્વામી પ-  
વા તેમહા પ્રભુનું છે, તેને પોતાના હૃદયને  
વિષે ચિરકાલપર્યંત ચિંતવન કરવું. ॥૨૧॥

उदरमपि लसद्वालित्रयांतर्गतशुभ  
सभ्रमनिम्ननाभिकूपम् ।  
हृदयमुरुसुगंधिपुष्पहारं समविततं  
हृदि चित्पमस्यतुगम् ॥ २२ ॥

---

અર્થ: ॥-શોભતી ત્રિવલીને અંતર્ગત ર-

હેલી, શ્રુમ ભ્રમસદિત ગંભીર નાભિરૂપ  
 કૂંપ, જેમાં છે એવું ઉદર પળ ચિંતવન  
 કરવું, ઘગા સુગંધીમાન પુષ્પશર જેમાં  
 ધારણ કોણ છે એવું સમાન. વિશાલ ઉ-  
 પહતું એવું. એ મહા પ્રભુનું હૃદય, પોતાના  
 અંતરમાં ચિંતવન કરવું. ॥ ૨૨ ॥

કનકકટકશૃંગલોર્મિકા

ભિર્લપદરુણાબ્જનિભં કરદ્વયંચ ।

દૃઢતરમતિરમ્યબાહુયુગ્મં

નિજહૃદયેસ્વચિંતિત્યમંગદાઢપમ્ ॥૨૩॥

અર્થ—સોનાનાં કડાં તથા સાંકળાં  
 તથા આંગળીઓમાં વિંટીઓ તે સર્વે ક-  
 રિને શોભતું એવું લાલ કમલ સરસું હસ્ત  
 યગલ, તથા અતિશે દૃઢ ને અતિશે સું-

દર અને બાજું, વંધે સહિત એવું એ મહા-  
પ્રભુના વાહુ યુગ્મનું મનમાં ચિંતવન ક-  
રવું. ॥ ૨૩ ॥

વિવિધમણિવિશુદ્ધ યોગસૂત્ર ।

પ્રથિતમુખોત્તિકાગરિકંઠઃ ॥

વિગતશશકલંક અભ્યચન્દ્રઃ ।

સ્થિરમનસાસ્પન્નિ ચ ચિન્તનીયઃ ॥૨૪॥

અર્થ:—નાના પ્રમાણના મણિરત્ન સ-  
હિત, વિશુદ્ધ એવાં યોગ સૂત્રવહે ગુપ્તલાં  
સારાં મોતિ, તેમના દારવહે મનોહારિ એ-  
વો કંઠ, ચિંતવન કરવો. તથા શશલાના  
કલંકે રહિત એવો એ મહાપ્રભુનો મુસ્વચંદ્ર,  
સ્થિર મનવહે નિઃકાલ પર્યંત ચિંતવન  
કરવો ॥ ૨૪ ॥



मितहसन विसर्पिदंतकांति ।

प्रथनसमुज्ज्वलमंडयुग्ममस्य ॥

नवनलिनदलायतं विचित्रं ।

निजहृदि चंचललोचनद्वयंच ॥ २५ ॥

अर्थः—ए महाप्रभुनं मंद हास्यवहे  
प्रसरती एवी दांतनी कांति तथा पृथुल  
नमणी नासिका तथा वज्रवला एवा ने क-  
पोल तथा नवां कमलपत्र जेवां दीर्घ ए-  
वां, चंचल नेत्र युगल, पोतना हृदयमां  
चितवन करवां. ॥ २५ ॥

श्रवणयुगलमस्य कुंडलश्रीबहुविध ।

पुष्पमयावतंसरम्यम् ॥

वरदलघुविशालभालराजत्सतिलक ।

कुंकुमचंद्रकश्च चित्रः ॥ २६ ॥

अर्थः—ए महाप्रभुतुं कुंडलनी शोभा-  
वडे तथा नानाप्रकारना पुष्पना अवतंस  
शेखरवडे सुंदर एवं श्रवण युगल चितवन  
करवुं नरतु अलधु, विशाल, एवं भाल-  
स्थलने विषे शोभतो तिलक सहित कंकु-  
ना चालो चितवन करवो ॥ २६ ॥

असित तिलक लक्ष्म दक्षगंडे ।

तिलकुसुमोत्तमनासिकांतिकेस्ति ॥

विलसदसितविंदुरभ्यवामं श्रवणपुटे ।

भवतीति चितनीयः ॥ २७ ॥

अर्थः—जमणा गंड स्थलने विषे श्या-

म तिलनं चिन्ह चितवन करवुं तथा तल-  
ना पुष्प जेवी उत्तम नासिकाने समीपे  
श्याम तलनं चिन्ह चितवन करवुं तथा

ए महा प्रभुना हावा श्रवणपुटने विषे, शां-  
 भतुं श्याम बिदुनुं चिन्ह चितवन करवुं. २७  
 विविधकुसुमशेखरालिराजत् ।  
 पटमुकुटं च शिरोस्य चित्पित्वा ॥  
 बदनकमलमेवचित्केन स्मितमधुरं ।  
 चिरकालमस्य चित्यम् ॥ २८ ॥

अर्थः—नाना प्रकारना पुष्पना शे-  
 खरनी पंक्तिवडे शोभतो छे पट मुकुट  
 जेने विषे एवं ए महाप्रभुनुं मस्तक चित-  
 वन करिने मंद हास्यवडे मधुर एवं मुख  
 कमलज घणा काल पर्यंत चितवन क-  
 रवुं ॥ २८ ॥

( पद राग केदारो प्रभाती. )

ध्यानधर ध्यानधर धर्मना पुत्रनुं,

जे थकी सर्वे संताप नासे;  
कोटी रवीचंद्रनी कांती झांखी करे.  
एवा तारा उर विषे नाथ भासे. ॥

ध्यान १ ॥—शिरपर पुष्पनां मुगट  
सोयायणो. श्रवणपर पुष्पना गुच्छशोभे  
पुष्पनाहारनी पंक्ती शोभेगळे, निरस्वत  
भगवनांमन लोभे ॥ ध्यान्य २॥ पचरंगी पु-  
ष्पनां कंकणकरविषे, वांएवाजुबंध पुष्प-  
केरां; चर्णमां स्यामने नेपुर पुष्पना, ल-  
लीत त्रिभंगी शोभे घरेणां ॥ ध्यान ३ ॥  
अंगोअंग पुष्पनां आभ्रण पेरीने, दास-  
पर मेरनी द्रष्टी करता; कहे छे मुक्तानंद  
भजधड भावथुं, सुखतणासिधु सर्वेकष्ट  
हर्ता ॥ ध्यान ४ पद १॥ प्रितकर प्रीत-

कर प्रगट परीब्रह्मशुं. परहर अवर पंपाळ  
 प्राणी; प्रोक्षथी भवतणो पार आवे नही;  
 वेदवेदांत कहे सत्यवाणी ॥ प्रित १ ॥  
 कल्पतरु सर्वना संकल्प सतकरे, पासे जड  
 प्रितशुं सेवेज्यारे; तेम जे प्रगट पुर्योत्तम  
 प्रीछशे, थाशे हरीजन ततकाल त्यारे ॥  
 प्रित २ ॥ प्रगटने भजी भजी पारपाम्या  
 घणा. गिदगुनीका कपीब्रंदकोटी; व्रज-  
 तणीनार व्यभिचार भावेतरी प्रगट उ-  
 पासना सौथी मोटी ॥ प्रित ३ ॥ श्रीनारा-  
 यण स्वामीने परहरी, जारभजनार सर्वे  
 खवार थाशे; कहे छे मुक्तानंद प्रगट भज  
 प्राणिया, अघतणा ओघतत्काळ जाशे ॥  
 प्रित ४ ॥ पद २॥ रात रहे पाछळी चार  
 घटीकातैये, संतने शयनतजी भजन कर-

बुं; स्वामीनारायणनाम उचारवुं, प्रकट  
 परीब्रह्मनुं ध्यान धरवुं ॥ रात १ ॥ ते  
 समे व्याळपंपाळ बक्वुं नही, चितहरी च-  
 रणमां प्रोइनेरेवुं, अरधने जगत जंजावने  
 परहरी कृष्णगोवंद गंपाळ कहेवुं ॥ रात  
 २ ॥ भजन तजी ए समे अन्य उद्यम करे,  
 नारकी धाय ते नरने नारी; ते माटे अ-  
 मुलक अवसरपामीनं, हरीजन सर्वे लेजां-  
 विचारी ॥ रात ३ ॥ दुर्लभ साजते सुगम  
 श्रीहरी कयो, स्वंपला दिवसनी भा-  
 गी स्वामी; वं छ मुक्तानंद भज द्रढ  
 भावशुं, श्रीनार यण रत्य स्वामी ॥ रात  
 ४ ॥ पद ३ ॥ भजन क भावशुं प्रगट परि-  
 ब्रह्मनुं, राखहरी रुपभा मनतारुं प्रगटना  
 संगथीपरम ह्रस्व पामीए, उरथकीनाश

पामे अंधारु ॥ भजन ॥ १ ॥ नखशिखना-  
 थनी मुरति सोहामणी, चरणनांचिन सं-  
 ताप टाळे; प्रमशुं चित्तवे चरण श्रीहरी-  
 तणां, ग्रंथी गाळ सर्वे कर्मवाळे ॥ भजन २ ॥  
 नखतणी पंक्तिनी ज्योत नितनित नवी,  
 उदरमांत्रीवली अधिक शोभे; उर विषे  
 श्रीवच्छचिन्हने निरस्वतां, संतनां चित  
 ततकाळ लोभे ॥ भजन ॥ ३ ॥ नेणने वेण  
 चित चोर सोहामणां, परम उदार अति  
 चतुर स्वामी कहेछे मुक्तानंदभज द्रढभावशुं  
 प्रगट प्रमाण ए अंतरजामी ॥ भजन ॥ ४ ॥  
 पद ॥ ४ ॥ मावजी मुजपर सुब अढळक  
 ढळशा, माहेरु मंदीर धाम कीधुं; सुखत-  
 णा सीधुं मेज मळया शामळो, तपथकी  
 माहेरुकार्ज सीध्या ॥ मावजी ॥ १ ॥ दीनदु-

रबळणी त्रीठ जाणी तमे, पुजपर महेर  
 अतिसंज कीधी. दोपलीवेळाना दामछो  
 नाथजी, शामळा मारा संभाळ लीधी ॥  
 मावजी ॥ २ ॥ जे संग नेह कर्पोतेने नव  
 वीसर्पो, भक्तवच्छष्ट तमे अधिक रसिया  
 बरद पोतातणुं सत्य करव. तमे, माहरे-  
 मंदीर नाथ वसिया ॥ मावजी ॥ ३ ॥ आज  
 अमृततपणा मेउला वरसिया, भवतणीभा-  
 वट आज भागी. आज मुक्तानंद अधिक  
 सुख उपन्यु, तमसंगशामद्रव लगनीलागी  
 मावजी ॥ ४ ॥ माहरे मंदीर अखंड रहा  
 मावजी, तम विना दुखतणो अंतनावे; आ-  
 वतुं जोवन अनंग दुख दे घणुं, तनतणा  
 ताप ते कोण ममावे ॥ माहरे ॥ १ ॥ आश  
 सर्वे परहरी, प्रित तमशु करी, वरी हुं व-



हवती नाथ तमने. मदनरीपु मारवा ता-  
 पने टाळवा, अशुर अघ्नतरस पाओ म-  
 मने ॥ माहरे ॥२॥ तमसंग आश उदास  
 संसारथी नटवर निरस केप रहु न्यारी-  
 नयणनी आगळे अखंड रहोनाथजी, वि-  
 विधविनोद करता विशारी ॥ माहरे ३ ॥  
 रसीआजी तमसंग रंग लाग्यो स्वरो, गमे  
 नही जगतनो गंध मुजने; आज मुक्तानंद  
 आड सर्व टळी, अपी हुं तनमन नाथ  
 तुजने ॥ माहरे ॥४॥ पद ॥६॥ माहेरु भा-  
 ग्य अतिमेज अदकु थयुं, नाथजी तमसंग  
 नेहजोडी: तनतणा ताप संताप सरवे ट-  
 ळ्या, तनधन जगत शुं प्रीति तोडी ॥ माहेरु  
 ॥ १ ॥ असत सुखार हरी नाथतमने बरी  
 लोकनी लाज नशरी मनमां; सूरानीपरे

तम सनमुख चालतां, अर्धाक आनंद नव  
 माघ तनमां ॥ माहेरु ॥ २ ॥ कोटी ब्रह्मां-  
 ढना नाथ करुणा करी, श्रीहरी मांहेर  
 मोल आव्या, सरणांगततणां लाहपात्रो  
 सदा, भक्तवच्छ तमे नाथकाव्या ॥ माहेरु  
 ॥ ३ ॥ देहढीजायपणनेहनव नुटज्यां. एव  
 आपज्यो नाथ मुजने, मुक्तानंद कहे ना-  
 थजी श्रीहरी, निमस्य न्यारा नवमेलु तम  
 ने ॥ ४ ॥ पद ॥ ७ ॥ पुरषोत्तम तमे प्रगटमु-  
 जने मळ्या, आज आनंदना ओघमारि  
 असतनी आशसरवे उर्धीपरहरी, साम-  
 ळाथइद्रद शरण तारे; पुरशोत्तम ॥ १ ॥ वि-  
 षयवाउवडे तरण जेम उढता, मावजी मेरु-  
 ने तोल काधी, कोटी ब्रह्मांढनानाथ क-  
 रसाइने, अचळपदवी मुने आज दीधी ॥

पुरशोतम २ ॥ हासविनोद बहु हेत देखा-  
 डता, महाप्रभु आवीया मोलपारे नटवर  
 अलोकीक हय नीहाळतां; रसियाजी रा-  
 चीहुं रंगत रे ॥ पुरशोतम ३ ॥ सहु दुख  
 कापीयुं अखंड सुख आपीयुं, अथीरथीर  
 थापीयुं छेलरिया; केछे मुक्तानंद सरवे  
 कासळटळी, मादरे मंदीर नाथ वसिया ॥  
 पुरशोतम ॥ ४ ॥ पद ॥ ८ ॥

## पद राग वीमास प्रभाती.

प्रात भयो प्रानप्यारे, जागो गीरधारी  
 प्रात० सम्बा भव अ ये दुवार, लेकर पु-  
 ष्पहार, कृष्ण भगत कही, टेरनहे मंडळी  
 नुहारी ॥ प्रात ॥ १ ॥ संगले पुजाकोसाज,  
 गुवालनी आइ महाराज; सबहोके हाथ

सोहे, कंचनकी थारी ॥ प्रात ॥ २ ॥ संगळे  
 सखी समाज, आइ दरशन काज, दुवारके  
 खडीहे भ्रष्टुभानकी दुलारी ॥ प्रात ॥ ३ ॥  
 दरशको दान दीजे, नयनां सुफळकीजे;  
 मुक्तानंद कहे, बारवार जीते बलहारी ॥  
 प्रात ॥ ४ ॥ पद १.

## पद राग केदारो प्रभातो.

किजीये ध्यानश्री धर्मना कुंवरनुं,  
 सर्वपेहेला उठिप्रातःकाळे निरखीए रूपन-  
 खशिख महाराजनं, वाचना अथुम तत-  
 काळ टाळे ॥ कि ॥ १ ॥ पंत हरिभक्तसौ  
 उंघ आळस तजी, चिरविए चरण अति  
 प्रितआणी; निरखीए नखमगीपीमा सो-  
 मातणी, दुर्लभ देवने एम जाणी ॥ कि॥ २ ॥

जमणाते चरणना अंगुठा उपरं, नखमांडी  
 चिन्हते जोइ रेहेवु; चिन्हपर रक्त रेखा अति  
 शोभती, मन तेमां लई मोइ देवु ॥ कि३॥  
 अंगुठा आंगळी उपर केशछे, सुक्ष्म चि-  
 न्हछे चाखडीनां: अंगुठा पासना आंग-  
 ळीए तिलछे, प्रेमानंदनी जोएल आंख-  
 डीनां ॥ कि ॥४॥ पद ॥ १॥ मंगल मुल  
 महाराजना चरण छे, चितवतां चित्तमां  
 शांति थाए, कामने क्रोधमद लोभ व्याप  
 नहि, उरधकी सर्व अज्ञान जाए ॥ मंग  
 ॥१॥ जुगल पदतळ विषे षोडष चिन्हछे,  
 नाम तेनां हवे कहुं विचारी, स्वस्ति जव  
 जांबुध्वज, अंकुश अंबुज, अष्टकुणवज्रउ-  
 र्ध्वरेखा प्यारी ॥ मंग २ ॥ नवचिन्ह धारवां  
 जमणा ते चरणमां वामपदमां बिजांसात

शोभे: मिन त्रिकुणने व्योमगोपद कळश,  
 अर्ध चंद्रधनुष चित्तलांभे ॥ नंग ३॥ जयणा  
 ते चरणनी आंगळि छेलीए, तिलएक अ-  
 नुपम आनंदकारी; पानियुं सुंदर घुंटीपिं-  
 डपर प्रेमानंदतनमनजायवारी ॥ ४ ॥ पद  
 २ ॥ निरस्वतां नाधनीजाणुं छवीजीवमां  
 सुख थाए दुस्वसौदुरवामे, जयणासाथळ  
 विषेचिन्हएक अनुपम नीरस्वता भक्तमनमो-  
 दपामे ॥ नि१॥ केलनाथेभजेवासाथळसुंदर,  
 गरुडनी पिठपावनकरी. कटितटपीट पट  
 करपोकरुणानिधि, स्यामशोभा कटिलागे  
 प्यारी ॥ नि२॥ नलिनसम नाभिपर त्रि-  
 वल्लीछवी उदरमां, उन्नत उरमांही केश  
 शोहे, स्तन स्यामपर छापनां, चिन्हछे;  
 तिलएक उर विषे चित्तमोहे ॥ नि३॥ उर

વિષે કૌસ્તુભશ્રીવચ્ચચિન્હછે, વિનગુણહાર  
 ની શોભા સારી; દક્ષણ બાહુતે નિષ્કટ તિ  
 લુચારછે, પ્રેમાનંદ જોડ જોડ જાયવારી  
 ॥ નિ ૪ ॥ પદ ૩ ॥ અશરણ શરણમુજબંધ મ  
 દારાજના, ચિન્હ તે માય તે કહું વસ્વાળી  
 મુજામાં છાપનાં ત્રિન છસુંદર, કુળીયુંસ્યા  
 મસુસ્વધામ વાળી ॥ અ ૧ ॥ પોંચાથી ઉપર  
 છાપનાં ચિન્હછે, વાંઢાંછે બઠળ, બઢવાન  
 મારિ; કરમપરકેડ છે ધેચી રાતીયું, શા-  
 મરેસ્વાતેમાં ન્યારિ ન્યારિ ॥ અ ૨ ॥ રાતીછે  
 આંમઝીયું રાતાછે નસ્ત્રમણિ, ઉપડતાતિસ્વા  
 તેજોપાજેવા. એવા જે કરવરધરતજનશિર  
 પર, આતુરમમય વરદાન દેવા ॥ અ ૩ ॥  
 જાનુપરજંત મુજ મરમ ગજ મુંડથી, મક્ત-  
 નેમેટવા ઉમા યાદ. એવા ઘનસ્પામની

भुजाछवी उपरे प्रेमानंदतनमनवारि जाए  
 ॥ अ ४ ॥ पद ४ ॥ चितवीए चिन्हमहारा-  
 जना अंगमां, भक्तजन भावथुं वारमजोर.  
 वामभागे वळीकंठने भुजवचे, चौदतिलसु-  
 क्षमसरसमारे ॥ चि १ ॥ डावे पडस्वे द-  
 ळी नवतिल नौतम, त्रण तिल कुक्षमां क-  
 हुंछुं जोइ. एकतिलमनुपमकंठुं कंठने वचे.  
 निरस्वतां भक्तमन गेछे मोही ॥ चि २ ॥ चि-  
 त्तुकने अथरपरकेश रेखाछवि, अथर अ-  
 वाळ जोइचित लोभे; कुंदनी कळीसम  
 दिपे दसनावळी. कनकनी रंस मांही स्-  
 रस शोभे ॥ चि ३ ॥ डाढमां चिन्हछे स्पाम  
 सोहामणुं, मंद मुखहासजोईलाजेकाम; घेर  
 मादे करी बोलता वचन हरि. प्रेमानंदनो  
 स्वामी घनस्पाम ॥ चि ४ ॥ पद ५ ॥ वा-



રીજાઉ વારણે બદનસશિ ઉપરે, નિરસ્વતાં  
 નેણ નથીત્રપ્ત થાતાં: અમૃત વૃષ્ટિ કરે તાપ  
 તનના હરે, હરેહરે કહે હરી છિંકસ્વાતાં  
 ॥ વા ૧ ॥ શોભા તે શિકહું નાશિકા શુ-  
 કત્તળી, ગોઝ કપોઝ બહુ લાગેરુઢા; ના-  
 સિકા ઉપરસિચ્ચીના ચિન્હછે, ચિતવતાં  
 ઘાટ નવ થાય કુઢા ॥ વા ૨ ॥ જમણા ક-  
 પોઝમાં મોટો એકતિલછે, તિલ એક મોટો  
 છે ઢાલે કાને; જેજન નિરસ્વીને ધારિલે  
 ચિતમાં તે નપડે માયાકાઝ પાને ॥ વા  
 ૩ ॥ કાંનવિંધ્યાતેનાંચિન્હછે સુંદર, ચંચલ-  
 દ્રગમાંહીરેસ્વા રાતી; પ્રેમાનંદમીન અલિસ્વં-  
 જન વારુલે, ઉપમા દેવા નથી બુદ્ધિયાતી  
 ॥ વા ૪ ॥ પદ ૬ ॥ ભક્તજન રંજનશ્રવ-  
 ટી ઘનસ્પામની, કામની જોડ તુરત થાય

घेली; भ्रुकुटीने हेठेने नेत्रनी उपरे रेखा  
 उठे अतिरस भरेली ॥ भ १ ॥ भाल विशा-  
 ङ्गां पेच रेखा उठे, उभीछे बेनेत्रण चं-  
 द्राकारे; जमणी कोरे एकचिन्हछे भाळ-  
 मां भक्तजन निखे वारंवारे ॥ भ २ ॥ सुंदर  
 मुस्तक श्रीमहाराजनं, शिखा सुंदर जेमां  
 जोईज रहीं त्रण्य तिलछे वंळी शिखाने  
 पासले, जमणे भागे तेने धारी लइए ॥ भ  
 ३ ॥ मोटो एक तिल छे वाम वांसामांही,  
 मोटो एक केश छे तेने पास; जमणा वां-  
 सामांई व्याधो एक तिल छे, प्रेमानंदनि-  
 रस्वतां दूख नासे ॥ भ ४ ॥ पद ७ ॥ नख-  
 शिख निरखीने चिन्ह वर्णन कर्यो, संत-  
 हरिभक्तनेनित्य गावाः भक्तना उरविषे  
 श्रीमहाराजनी, सुंदर मूरति साक्षात था-

का ॥ नख १ ॥ पुष्पनां भुषण वसन महा-  
 राजनां, एक पदमां हवे कहुं वखाणी; उ-  
 ज्ज्वल पाघ शिर श्वेतपटको स्वभे, श्वेत धो  
 ती पेरी प्रित आंणी ॥ न २ ॥ पुष्पना  
 हारउर कंकण पुष्पनां, पुष्पनां बाजु ते  
 बांध्या बांहे; पुष्पना गुच्छ ते सोस्या बे  
 कानमां, तोरालटके सुंदर पाघमांए ॥ न-  
 ख ३ ॥ ए पद जे कोइ शिखे ने सांभळे,  
 ए छवीतुं नित्य ध्यान धरशे; प्रेमानंद क-  
 हे तेना उरमां आवीने, स्वामी सहजानं-  
 द वास करशे ॥ नख ४ ॥ पद ८ ॥

## पद राग भैरव प्रभाती.

प्रात थयुं मनमोहन प्यारा, प्रीतिमरणा  
 गुं पांढीने प्रातः बारम्बार करछुं वीन

ती, जगजीवन करजोडीने ॥ प्रात १ ॥  
 घरघरथी गोवाळा आव्या; दरसन का-  
 रण दोडीने; आंगणी ए उभीव्रज्य ठव-  
 ळा, मै वलोवां छोडीने ॥ प्रात २॥ बहु-  
 रूपी दरवाजे बेठा, शंकरनेजा स्वांडीने  
 मुखडुं जोवा आतुर मनमां, जारे राग्या  
 ओडीने ॥ प्रात ३॥ भैरव राग गुणीजन  
 गावे, तान मनोहर तोडीने; ब्रह्मानंदना  
 नाथ वीहारी, उठा आवस मोडीने ॥ प्रा-  
 त ४ ॥ पद १ ॥ रसीयोजी राय आंगठ  
 बेठा, कोमळ दातण करवाने; मखमलनी  
 गादी बहुमुली, पाटउपर पाथरवाने ॥ र-  
 सी १ ॥ आछु जळ्जमुनानुं आण्युं, कंच-  
 नझारी भरवाने; सोनाके रु प्यालुं लाव्या,  
 सुंदर भागे धरवाने ॥ रसी २॥ दास मळ्या.

सौ दरसन कारण; जगने पार उतरवाने;  
 दातण करता हरीने दीठा ते नावे भव  
 फरवाने ॥ रसी ३॥ मुखमंजन कीधुं मन  
 मोहन हरीजननुं मनहर वाने; ब्रह्मानंदना  
 नाथ पधार्या, स्नानवीधी अनुसरवाने ॥  
 रसी ४॥ पद २॥ बाजोठे कनक तणेआवी  
 जेठा, नीरगरम हरीनावाने बाजो श्वेतवस्त्र  
 पेरयुं एक सुंदुर, भुधरजी भीजावाने॥बाजो  
 १॥ अत्तर तेलफुलेल अनुपम, मरदन करवा  
 आवाने, अंगचोळ्युं जल ढोळ्युं उपर,  
 रसीयाने रीझावाने ॥ बाजो २॥ स्नानकरी  
 उज्या सामळीयो, प्रेमीजनललचावाने,  
 ललीत नवीन त्यारकरी लाव्या, पीतांबर  
 घेरावाने ॥ बाजो ३॥ रतनजडीत शुभ पा-  
 ञ्च मनोहर, गादी नवल वीछावाने, ब्र-

ब्रह्मानंदना नाथने आव्या, भोजनकाज्य  
 बोलावाने ॥ बाजो ४॥ पद ३॥ जमो ज-  
 मोने मारा जीवन जुगते भोजनीयां रस  
 भरीआंरे, पाकशाक तमसारु प्रीतम, कोडे-  
 कोडे करीयांरे ॥ जमो १ ॥ तळीयांगळी-  
 यांताजांतातां, कनक धाळमां धरीयांरे,  
 आरोगो मारा नाथ अलोकीक घृत झाडां  
 घेवरीयांरे ॥ जमो २॥ कढीवडी कारेलां  
 काजुं, रायतणां दैधरीयांरे; जोएतो उद-  
 रथी लेज्यो, मीठुं जीरु मरीआंरे ॥ जमो  
 ३॥ ब्रह्मानंदना नाथ शीरावा, दुधभात  
 साकरीयांरे, चलु कयुं हरी त्रपतधैने, नी-  
 रखी लोचन ठरीआंरे ॥ जमो ॥ ४ ॥  
 पद ॥ ४ ॥

---

## पद राग वेलावर प्रभाती.

लालमनोहर लीजीए, मुखवास मोरारी;  
 शाम सोहागी शामळा, जाऊं मुखपर वा-  
 री ॥ लाल १॥ जोएतो लावुं जायफळ,  
 तजसुंदर ताजी; आरोगो मारा नाथजी,  
 रसियाँथ राजी ॥ लाल २॥ लवंग सोपा-  
 रीने एलवी, काथो चुनो मेळावुं; नागर-  
 वेलीना पाननी. काजुं बीढी बनावुं ॥ लाल  
 ३ ॥ हरीजन दरशन कारणे, उभा सौ  
 पासे; मावा मुख तंबोळनी, ब्रह्मानंदने आ-  
 से ॥ लाल ४ ॥ पद १ ॥ रत्नसौधासन  
 उपरे, रसियोजी बिराजे; अदभुत शोभा  
 जोइने, कोटी कंद्रप लाजे ॥ रत्न १॥ जामो  
 पेयीं जरकसी, शेहरो सीरसारो, पीळी

ઓઢી પામરી બેઠા નંદદુલારો ॥ રત્ન ૨ ॥  
 કમર કટારો શાંભતો, પોંચી બેઝહાથે; ઉ-  
 પરણી ઓવી રહી, મોલીઢા માથે ॥ રત્ન  
 ૩ ॥ ફુલમાઢા ગઢંફુટરી, ધારી ગીરધા-  
 રી; શાંભા જોડ શણગારની, બ્રહ્માનંદ બ-  
 લીહારી ॥ રત્ન ૪ ॥ પદ ૨ ॥ અસ્વંઢ પિયા-  
 જીની આરતી, અસિ હેતે ઉતારુ; મહામનો-  
 હર મુરતી, અંતરમાં ધારુ ॥ અસ્વં ૧ ॥ અગ્ર  
 ધ્રુપ અતિ શોભતો, દીપક અજવાલું; મુસ્વ-  
 ઢુ મોહનલાલનું, નીરસ્વ્ય રૂપાલુ ॥ અસ્વં ૨ ॥  
 મેરી શંસ્વ મૃદંગ ધુની, વાજાં અતિ વાજે;  
 બ્રહ્મા ભવસુર આવિયા. સૌ દરસન કાજે  
 ॥ અસ્વં ૩ ॥ જે જે વાળી ઓચરે, ઘેરેસ્વરે  
 ગાવે; બ્રહ્માનંદના નાથની, છબી જોડ સુ-  
 સ્વ પાવે ॥ અસ્વં ૪ ॥ પદ ૩ ॥ પ્રાણજીવન



पधराविया, मंदीरिया मांड; पोढ्या सारु  
 प्रेमशुं, सुखशेज विछाड ॥ प्राण १॥ प्री-  
 तम बेठा पलंगपर, आवी अलबेलो, रुढो  
 लागे राजवी, छोगाळो छेलो ॥ प्राण २॥  
 मोहन दीधी मुजने, फुलडानी माळा; पग  
 चांपु हुं प्रेमधी, थया शामसुखाळा ॥ प्राण  
 ३॥ शीख दीधी सउ साथने, पोढ्या कुंज-  
 वीलास, बह्मानंद हजुरी हरीनो, एकां-  
 सीक दास ॥ प्राण ४ ॥ पद ४ ॥

## मानमी पुजा राग धोळ.

श्री सहजानंदस्वामीना दासजीरे, करे  
 प्रीते नीत उठी परभारतरे; प्रभुनी पुजा  
 सानशीरे, पेहेलुं श्रीहरीनुं रूप संभारंदरे,

जेवा निरख्या होय सुंदरशामरे ॥ प्रभु  
 ॥ १ ॥ धरी घ्यान अचल नीज नाथनुरे  
 प्रेमे पूजवा हरी सुख धामरे; ॥ प्रभु० ॥ २ ॥  
 दंतधावन आदी कीया कराववीरे, हरीने  
 पावलां पेराववां पायरे ॥ प्रभु० ॥ ३ ॥  
 सरवे सेवानी सामग्री पासे राखवीरे ह-  
 रिनी पुजा मघे विघन न धायरे ॥ प्रभु०  
 ॥ ४ ॥ पेहेलुं सुगंधी फुलेल अंगे चोळवुरे,  
 ढाळी चंदनबाजोठियोसाररे प्रभु० ॥ ५ ॥  
 पछे नीर ऊनेथी नवराववारे, हरीने सजवा  
 सुभग सणगाररे ॥ प्रभु० ॥ ६ ॥ हरीने पी-  
 तांबर वस्त्र पेराववुरे, अंगे ऊपरणी सोनेरी  
 सीर पाघरे ॥ प्रभु० ॥ ७ ॥ प्रेमे ढोलीओ  
 ढाळीने पधराववारे, करवो शामने चंदन  
 अंग रागरे ॥ प्रभु० ८ ॥ कंठे पुष्पना हार

पेरववारे, हरीने चोखलीया चोढवा सुं-  
 दर भालरे ॥ प्रभु० ॥१॥ माथे मोतीढाना  
 तोरा धराववारे, हरीने हसवा टीबकडी  
 करवी गालरे प्रभु० ॥ १० ॥ मोंघा मोती  
 ढाना हार आरोपवारे, हाथे हेमकडां  
 नंग चडावरे प्रभु० ॥११॥ काने मक्राक्रव  
 कुंडल धराववारे, वांये बाजुबंध बांधी  
 शोभे मावरे प्रभु० ॥१२॥ हरीना चरणने  
 चंदन चडाववुंरे, चांपी ऊरमां पांमवी घणी  
 शांतरे प्रभु० ॥१३॥ धरी बालभोग आ-  
 रती ऊतारवीरे करवी स्तवन प्रकंमा बहु  
 भातरे ॥ प्रभु० ॥ १४ ॥ करी अष्ट अंगे  
 दंडवत देवनेरे, पछे पुजवा प्रभुजी केरा  
 दासरे ॥ प्रभु० ॥१५॥ हरीने खटरस भो-  
 जन भावतारे, पीरसी प्रेमे सु बेसवुं प्रभु

पासरे ॥ प्रभु० ॥ १६ ॥ घणी जुगते ज-  
 माडी जगदीशनेरे, प्रेमे पानबीडी देवा  
 मुखवासरे ॥ प्रभु० ॥ १७ ॥ प्रीते पलंगे  
 पोढाडी पग चांपवारे, हरीनो करवो नीज  
 मंदीर नीवासरे ॥ प्रभु० ॥ १८ ॥ रहेबु  
 नीश दीन हरीनी हजुरमांरे, करवी प्रभुना  
 चरण केरी सेवरे ॥ प्रभु० ॥ १९ ॥ मुक्त-  
 नंद एवी रीते पुजा मानसीरे, करतां म-  
 वजल तरे ततस्वेवरे ॥ प्रभु० ॥ २० ॥

## ॥ पद राग गरबी. ॥

बंदुसहेजानंदरसरूप अनूपमसारनेरे लोल,  
 जेने भजतां छुटेफंदकरे भवपारनेरेलोल ॥१॥  
 समरुं प्रगट रूप सुधधाम अनुपम नामनेरे

लोल, जेने भव ब्रह्मादिक देव भजे तजी  
 कामनेरे लोल ॥ २ ॥ जे हरी अक्षर ब्रह्म  
 आधार पार कोइ नव लहेरे लोल, जेने  
 शेष सहस्रमुख गाय निगम नेति कहेरे  
 लोल ॥ ३ ॥ व्रणवुं सुंदर रूप अनुप जुगल  
 चरणे नमीरे लोल, नखशिश प्रेमसखिना  
 नाथरहो उरमां रभीरे लोल ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥  
 आवो मारा मोहन मिठडा लाल केजोउं  
 तारि मुरतिरे लोल, जतन करि राखुं  
 रसिया राज विसारुं नहि उरधीरे लोल  
 ॥ १ ॥ मन मारुं मोहयुं मोहनलाल, पाघ-  
 ढलीनि भातमांरे लोल, आवो ओरा छो-  
 गलां खोसुं छेल खांतिला जोउं खांतमांरे  
 लोल ॥ २ ॥ वाला तारुं झळके सुंदर भाळ  
 तिलक रुढां कयीरे लोल, वाला तारा

वाम करणमां तिल तेणे मनडां हरचारें  
 लोल ॥ ३ ॥ वाला तारि भ्रकुटीने बाणे  
 श्याम काळज मारां कोरिपारे लोल, नेणे  
 तारे प्रेम सखिना नाथ के चित मारां  
 चोरिपारे लोल ॥ ४ ॥ पद २ ॥ वाला मुने  
 बस कीधि ब्रजराय वालप तारा वालपारे  
 लोल, मन मारुं तलुके जोवा काज टिव-  
 कडी छे गालपारे लोल ॥ ५ ॥ वाला  
 तारि नामिका नमणि नाथ अधरबिंब  
 लालछेरे लोल, छेला मारा प्राण करुं  
 मुरबाण जोया जेवी चालछेरे लोल ॥ ६ ॥  
 वाला तारा दंत दाढमनां बीज चतुराइ  
 चावतारे लोल, वाला मारा प्राण हरोछो  
 नाथ मिठुं मिठुं गावतारे लोल ॥ ७ ॥  
 वाला तारा, हसवे हराणुं चित बिजुं हवे

नव गमेरे लोल, मन मारुं प्रेम सखिना  
 नाथ के तम केहे भमेरे लोल ॥ ४ ॥ पद  
 ॥ ३ ॥ रसीया जोइ रुपाळी कोट रुढी  
 रेखा कळीरे लोल, वाला मारु मनहुं मलवा  
 नाथ के जाय चितहुं चळीरे लोल ॥ १ ॥  
 वाला तारि जमणी भुजाने पास रुढा तील  
 चारछेरे लोल, वाला तारा कंठ वचे तील  
 एक अनुपम सारछेरे लोल ॥ २ ॥ वाला  
 तारा उरमां विण गुणहार जोइ नेणां ठ-  
 रेरे लोल, वाला तेतो जाणे प्रेमिजन जोइ  
 नित ध्यान धरेरे लोल ॥ ३ ॥ रसीया जोइ  
 तमारुं रूप रसिकजन घेलढारे लोल, भावो  
 वाला प्रेम सखिना नाथ सुंदर वर छेल-  
 ढारे लोल ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥ वाला तारि  
 भुजां जुगल जगदिश जोइने जाउं वारणेरे

लोल, करनां लटवां करता लाल आवोने  
 मारे बारणेरे लोल ॥ १ ॥ वाला तारि  
 आंगळीयुनि रेखा नख मणि जोइनेरे लोल  
 वाला मारा चित्तमां राखुं चोरि कहुं  
 नहि कोईनेरे लोल ॥ २ ॥ वाला तारा  
 उरमां अनुपम छाप जोवाने जीव आक-  
 ळोरे लोल, वाला मारा हैडे हरख न  
 माय जाणुं जे हमणां मळोरे लोल ॥ ३ ॥  
 वाला तारुं उदर अति रसरूप शितव्र  
 सदा नाथजीरे लोल, आवो ओरा प्रेम  
 सखीना प्राण मळुं भरी बाधजीरे लोल  
 ॥ ४ ॥ पद ५ ॥ वाला तारि मुर्ति अति  
 रसरूप रसिक जोइने जीवेरे लोल, वाला  
 ए रसना चाखणहार छाश ते नव पियेरे  
 लोल ॥ १ ॥ वाला मारे मुख संपत तमे



श्याम मोहन मन भावतारे लोल, आवो  
 मारे मंदिर जीवन प्राण हसीने बोलाव-  
 तारे लोल ॥ २ ॥ वाला तारुं रूप अनुपम गौर  
 मूर्ति मनमां गमेरे लोल, वाला तारुं जो-  
 बन जोवा काज के चित चरणे नमेरे  
 लोल, आवो मारा रसिया राजिपनेण  
 मरम करि बोलतारे लोल, आवो वाला  
 प्रेम सखिना शेष मंदिरमारे डोलतारे  
 लोल ॥ ४ ॥ पद ६ ॥ वाला तारुं रूप अ-  
 नुपम नाथ उदर शोभा घणीरे लोल, त्रि-  
 वली जोवुं सुंदर छेल आवोने ओरा अम  
 भणीरे लोल ॥ १ ॥ वाला तारि नाभि  
 नीतमरुप उंडी अति गोळ छे रे लोल,  
 कटिलंक जोइने जादवराय के मन रंग  
 चोळछेरे लोल ॥ २ ॥ वाला तारि जंघा

જુગલનિ શોભા મનમાં જોઈ રહુંરે લોલ,  
 વાલા નિત નિરસું પિંડિને પાનિ કોઈને  
 નવ કહુંરે લોલ ॥ ૩ ॥ વાલા તારા ચરણ  
 કમઝનું ધ્યાન ધરું અતિ હેતમાંરે લોલ,  
 આવો વાલા પ્રેમસસ્વિના નાથ રાસું મારા  
 ચિત્તમાંરે લોલ ॥ ૪ ॥ પદ ૭ ॥ વાલા તા-  
 રા જુગલ ચરણ રસરૂપ વસ્વાણુંહું વાલમાંરે  
 લોલ, વાલા અતિ કોમઝ અરુણ રસાઝ  
 ચોરે ચિત્ત ચાલમાંરે લોલ ॥ ૧ ॥ વાલા  
 તારે જમણે અંગુઠે તિલકે નસ્વમાં ચિંનછેરે  
 લોક, વાલા છેલી આંગઝિયે તિલ એક  
 જોવા મનદિન છેરે લોલ ॥ ૨ ॥ વાલા તારા  
 નસ્વની અરુણતા જોઈને શશિકળા ક્ષીણ-  
 છેરે લોલ, વાલા રસ ચોર ચકોર જે ભક્ત  
 જોવાને પ્રવિણછેરે લોલ ॥ વાલા તારી

ઊર્ધ્વેસ્વામાં ચિત્ત રહો કરી વાસનેરે લોલ  
માગે પ્રેમ સચિ કરજોડી દેજો દાન દા-  
સનેરે લોલ ॥ ૪ ॥ પદ ॥ ૮ ॥

---

॥ અથ શિક્ષાપત્રી લિખ્યતે ॥

॥ શ્લોકઃ ॥ વામેપસ્ય સ્થિતારાથા

શ્રીશ્ચયસ્યા સ્તિવક્ષસિ ॥

વૃંદાવન વિહારંતં શ્રી કૃષ્ણં

હૃદિચિંતયે ॥ ૧ ॥

અર્થઃ ॥— શ્રી સહજાનંદ સ્વામિ જે તે

પોતાના સત્સંગિ પ્રત્યે શિક્ષાપત્રી લિખતા

થકા પ્રથમ પોતાના ઇષ્ટ દેવ જે શ્રીકૃષ્ણ

ભગવાન તેનું ધ્યાનરૂપ મંગલાચરણ કરેછે.

હું જે તે મારા હૃદયને વિષે શ્રી કૃષ્ણ

श्रीप्रगटप्रभु श्रीसहजानंद



श्रीसहजानंदस्यामी

स्वामी जयचंदन वर्तौ

चरण सेवक शास्त्री ल. रा. दी. नर.

ध्यातव्यं सर्वं ज्ञानं तद्व्याख्याना चिन्तनं



ध्यान कर्त्तव्यं योग्य तैमना स्वर्णांगविद

धरणी संवत् २०२३ ए. ग. वी. नं.

મગવાનનું ધ્યાન કરું છું તે શ્રીકૃષ્ણ કેવા  
છે તો જેના ઢાલાપડલાને વિષે રાધિકા-  
જિ રહ્યાં છે અને જેના વક્ષ સ્થલને વિષે  
લક્ષ્મીજિ રહ્યાં છે અને વૃંદાવનને વિષે  
વિહારના કરનારા છે ॥ ૧ ॥ શ્લોકઃ ॥

લિલ્લામિસહજાનંદસ્વામીસર્વાન્નિજાશ્રિતાન્  
નાનાદેશસ્થિતાન્ શિક્ષાપત્રો વૃત્તાલય  
સ્થિતઃ ॥ ૨ ॥ અર્થઃ ॥ અને વરતાલ ગામને  
વિષે રહ્યા એવા સહજાનંદસ્વામિ જે અમે  
તે અમે જે તે નાનાપ્રકારના જે સર્વે દેશ  
તેમને વિષે રહ્યા એવા જે અમારા આશ્રિત  
સર્વે સત્સંગિતે પ્રત્યે શિક્ષાપત્રીને લિલ્લાયે  
છિયે ॥ ૨ ॥ શ્લોકઃ ॥ ભ્રાત્રો રામપ્રતાપે-  
છારામયોર્ધર્મજન્મનોઃ ॥ યાવયોધ્યાપ્રસા-  
દાસ્થ્યરઘુવીરાભિર્થૌઘૃતૌ ॥ ૩ ॥ અર્થઃ ॥

શ્રીધર્મદેવ થકિ છે જન્મ જેમનો એવા જે  
 અમારા ભાઈ રામપ્રતાપજી તથા ઇછારામ  
 જી તેમના પુત્ર જે અયોધ્યાપ્રસાદ નામે  
 ને રઘુવીર નામે જેને અને અમારા દત્તપુત્ર  
 કરિને સર્વે સત્સંગિના આચાર્યપણાને વિષે  
 સ્થાપન કર્યા છે ॥ ૩ ॥ શ્લોકઃ ॥ મુકું-  
 દાનંદમુખ્યા શ્વનૈષ્ઠિકાબ્રહ્મચારિણઃ । ગૃહ-  
 સ્થાશ્વમયારામ ભટ્ટાચાર્યેમદાશ્રયાઃ ॥ ૪ ॥  
 અર્થઃ ॥ તથા અમારા આશ્રિત એવા જે  
 મુકુંદાનંદ આદિક નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચારિ તથા  
 અમારા આશ્રિત જે મયારામ ભટ્ટ આદિક  
 ગૃહસ્થ સત્સંગિ ॥ ૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ સધવાવિ-  
 ધવાયોષાયાશ્વમ્ચિછિષ્પતાંગતાઃ । મુક્તાનં-  
 દાદયોયેસ્યુઃ સાધવશ્ચાઽસ્તિલાઅપિ ॥ ૫ ॥  
 અર્થઃ ॥ તથા અમારે આશ્રિત જે સુવાસ-

નિ ને વિધવા એવિ સર્વે બાઈયું તથા મુક્તા-  
 નંદ આદિક જે સર્વે સાધુ ॥૫॥ શ્લોકઃ ॥  
 સ્વધર્મ રક્ષિકામેતૈઃ સર્વેર્વાચ્યાઃ સદા-  
 શિષઃ ॥ શ્રી મન્નારાયણસ્મૃત્યાસહિતાઃ  
 શાસ્ત્રસંમતાઃ ॥ ૬ ॥ અર્થઃ ॥ એ સર્વે તેમણે  
 પોતાના ધર્મનિ રક્ષાના કરનારાને શાસ્ત્રને  
 વિષે પ્રમાણરૂપ ને શ્રીમન્નારાયણનિ સ્મૃ-  
 તિયે સહિત એવા જે અમારા રુઢા આશી  
 વાંદ તે વાંચવા ॥ ૬ ॥ શ્લોકઃ ॥ એકાગ્રે-  
 ણૈવમનસાપત્રીલેખઃ સહેતુકઃ ॥ અવધાર્યોઽ-  
 યમસ્વિલૈઃ સર્વજીવહિતાવહઃ ॥ ૭ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને આ શિશાપત્રી લિખ્યાનું જે કારણ  
 છે તે સર્વે તેમણે એકાગ્ર મને કરિને ધાર-  
 વું અને આ શિક્ષાપત્રી જે અમે લિલિખે  
 તે સર્વેના જિવને હિતનિ કરનારિછે ॥ ૭ ॥



શ્લોકઃ ॥ યેપાલયંતિમનુજાઃ સચ્છાસ્ત્રપ-  
 તિપાદિતાન્ । સદાચારાન્સદાતેત્રપરત્રચ  
 મહામુસ્વાઃ ॥ ૮ ॥ અર્થઃ ॥ અને શ્રીમદ્વા-  
 ગવતપુરાણ આદિક જે સતશાસ્ત્ર તેમણે  
 જીવના કલ્યાણને અર્થે પ્રતિપાદન કર્યા  
 એવા જે અહિંસા આદિક સદાચાર તેમને  
 જે મનુષ્ય પાલેછે તે મનુષ્ય જેતે આ લો-  
 કને વિષે ને પરલોકને વિષે મહામુસ્વિયા-  
 થાયછે ॥ ૮ ॥ શ્લોકઃ । તાનુલ્લંઘ્યાઽત્રવ-  
 ત્તવેયેતુસ્વૈરંકુશુદ્વયઃ ॥ તદ્દહામુત્રચમહલ્લ-  
 મંતેકષ્ટમેવહિ ॥ ૯ ॥ અર્થઃ । અને તે સ-  
 દાચારનું ઉલંઘન કારણે જે મનુષ્ય પો-  
 તાના મનમાં આવે તેમ વગતેછે તેતો કુશુ-  
 દ્ધિવાળા છે ને આ લોક પરલોકને વિષે  
 નિશ્ચે મોટાકષ્ટનેજ પામેછે ॥ ૯ ॥ શ્લોકઃ ।

અતોમવદ્ધિર્મન્નિચ્છયેઃ સાવધાનતયાઽત્વિ-  
 લેઃ । પ્રીત્યૈતામનુસૃત્યૈશ્વર્ત્તિતવ્યંનિરંતરમ્  
 ॥ ૧૦ ॥ અર્થઃ ॥ તે માટે અમારા શિષ્ય  
 પણ જે તમે સર્વે તેમણે તો પ્રીતિયે કરિને  
 આ શિક્ષાપત્રીને અનુપરિનેજ નિરંતર  
 સાવધાનપણે વરતવું પણ આ શિક્ષાપત્રીનું  
 ઉલંઘન કરિને વરતવું નહિ ॥ ૧૦ ॥  
 શ્લોકઃ । કસ્યાપિપ્રાણિનોહિંસા નૈવકા-  
 યાત્રિમામકૈઃ । સૂક્ષ્મયુકામત્કુળાદેરપિબુ-  
 દ્ધયાકદાચન ॥ ૧૧ ॥ અર્થઃ । હવે તે  
 વરત્યાનિ રિત્ય કહિતે છિયે જે અમારા  
 જે સત્સંગિ તેમણે કોઈ જિવ પ્રાણિમાત્રનિ  
 પણ હિંસા ન કરવિ અને જાણિને તો  
 ઈંના એવા જુઠું માંકડ ચાંચડ આદિક  
 જીવ તેમનિ પણ હિંસા વપારેય ન કરવી

॥ ૧૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ દેવતાપિતૃયાગાર્થ  
 ઘપ્પજાદેશ્ચહિંસનમ્ । નકર્ત્તવ્યમાર્હેસૈવધ-  
 મ્મેઃ પ્રોક્તોઽસ્તિયન્મહાન્ ॥ ૧૨ ॥ અર્થઃ ।  
 અને દેવતાને પિતર તેના યજ્ઞને અર્થે પણ  
 બકરા મૃગલા શશલા માછલા આદિક  
 કોઈ જિવનિ હિંસા ન કરવી કેમજે અ-  
 હિંસાછે તેજ મોટો ધર્મછે એમ સર્વે શાસ્ત્રમાં  
 વહ્યોછે ॥ ૧૨ ॥ શ્લોકઃ । સ્ત્રિયાધનસ્ય-  
 વાપ્રાપ્ત્યૈસામ્રાજ્યસ્યચવા કચિત્ ॥ મનુ-  
 ણ્યસ્યતુકસ્યાપિહિંસાકાર્યાનસર્વથા ॥ ૧૩ ॥  
 અર્થઃ । અને સ્ત્રિ ધન ને રાજ્ય તેની પ્રા-  
 પ્તિને અર્થે પણ કોઈ મનુષ્યનિ હિંસા તો  
 કોઈ પ્રકારે ક્યારેય પણ નજ કરવિ ॥  
 ॥ ૧૩ ॥ શ્લોકઃ ॥ આત્માઘાતસ્તુતીર્થેપિન-  
 કર્ત્તવ્યશ્ચનક્રુધા ॥ અયોગ્યાચરણાત્કાપિ-

નવિષોદંબંધનાદિના ॥ ૧૪ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને આત્મચાતતો તીર્થને વિષે પળ ન ક-  
 રવો ને ક્રોધે કરિને ન કરવો અને કયા-  
 રેક કોઈ અયોગ્ય આચરણ થઈ જાય તે  
 થકિ મુંઝાઈને પળ આત્મચાત ન કરવો  
 અને ફેરસાઈને તથા ગલેટુંપો સ્વાઈને તથા  
 કુવે પડિને તથા પરવત ઉપરથિ પડિને  
 इत्यादिक કોઈ રિત્તે આત્મચાત ન કરવો  
 ॥ ૧૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ નમશ્ચયંસર્વધામાંસં-  
 યજ્ઞશિષ્ટમપિક્વચિત્ । નપેયંચસુરામદ્યમપિ-  
 દેવનિવેદિતમ્ ॥ ૧૫ ॥ અર્થઃ ॥ અને જે  
 માંસછે તેતો યજ્ઞનું શેષ હોય તોપણ આ-  
 પતકાલમાં પળ ક્યારેય નસ્વાવું અને ત્રણ  
 પ્રકારનિ સુરા ને અગીયાર પ્રકારનું મદ્ય  
 ત્ દેવતાનું નૈવેદ્ય હોય તોપણ ન પિવું ૧૫

શ્લોકઃ । અકાર્યાચરણેકાપિજાતેસ્વસ્ય-  
 પરસ્યવા । અંગચ્છેદોનકર્ત્તવ્યઃ શસ્ત્રઘૈશ્ચ-  
 ક્રુધાપિવા ॥ ૧૬ ॥ અર્થઃ ॥ અને ક્યારેક  
 પોતાવતે ક્યાંઈક અયોગ્ય આચરણ થઈ  
 ગયું હોય અથવા કોઈ વિજાવતે અયોગ્ય  
 આચરણ થઈ ગયું હોય તો શસ્ત્રાદિકે ક-  
 રિને પોતાના અંગનું તથા વિજાના અંગનું  
 છેદન ન કરવું અથવા ક્રોધે કરિને  
 પણ પોતાના અંગનું તથા વિજાના અંગનું  
 છેદન ન કરવું ॥ ૧૬ ॥ શ્લોકઃ । સ્તે-  
 નકર્મનવર્ત્તવ્યંધર્મર્થમપિકેનાચિત્ ॥ સ-  
 સ્વામિકાષ્ટપુષ્પાદિનગ્રાહ્યંતદનાજ્ઞયા ॥ ૧૭ ॥  
 અર્થઃ । અને ધર્મ કરવાને અર્થે પણ અ-  
 મારા સત્સંગિ કોઈયે ચોરીનું કામ ન ક-  
 રવું । અને ધણિયાનું જે કાષ્ટ પુષ્પ આ-

દિક વસ્તુ તે તેના ધણિનિ આજ્ઞા વિના  
 ન લેવું ॥ ૧૭ ॥ શ્લોકઃ ॥ વ્યભિચારોન  
 કર્તવ્યઃ પુંભિઃ સ્ત્રીભિશ્ચ માંશ્રિતૈઃ ॥ દ્યુતા  
 દિવ્યસનંત્યાજ્યંનાચંમંગાદિમાદકમ્ । ૧૮ ।  
 અર્થઃ । અને અમારા આશ્રિત જે પુરુષ  
 તથા સ્ત્રિયું તેમણે વ્યભિચાર ન કરવો  
 અને જુગટા આદિક જે વ્યસન તેનો ત્યાગ  
 કરવો અને માંગ્ય મફત માજમ માંજો  
 આદિક જે વેપ કરનારાં વસ્તુ તે સ્વામાં  
 નહિ ને પિવાં પણ નહિ ॥ ૧૮ ॥ શ્લોકઃ ।  
 અગ્રાહ્યાન્નેનપક્વંપદન્નંતદુદકંચન । જગન્ના-  
 થપુરોઽન્યત્રગ્રાહ્યંકૃષ્ણમસાદ્યપિ ॥ ૧૯ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને જેના હાથનું રાંધેલ અન્ન  
 તથા જેના પાત્રનું જલ તે સ્વપતું નહોય તેણે  
 રાંધેલ અન્ન તથા તેના પાત્રનું જલ તે શ્રી

કૃષ્ણ ભગવાનનિ પ્રસાદિ ચરણામૃતનામા-  
 હાત્મે કરિને પળ જગન્નાથપુરિ વિના અ-  
 ન્યસ્થાનકરે વિષે ગ્રહણ ન કરવું ન જગ-  
 ન્નાથપુરિને વિષે જગન્નાથજિનો પ્રસાદલે-  
 વાય તેનો દોષ નહિ ॥ ૧૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ મિ-  
 થ્યાપવાદઃ કસ્મિંશ્ચિદપિ સ્વાર્થ સ્ય સિદ્ધયે  
 નારોપ્યોનાપશબ્દાશ્ચ ભાષણીયાઃ કદાચ ન  
 ॥ ૨૦ ॥ અર્થઃ ॥ અને પોતાના સ્વાર્થનિસિ-  
 દ્ધિને અર્થે મળ કોઈને વિષે મિથ્યા અપવાદ  
 આરોપણ ન કરવો અને કોઈને ગાલતો  
 ક્યારે ન દેવિ ॥ ૨૦ ॥ શ્લોકઃ ॥ દેવતા-  
 તીર્થવિપ્રાણાં સાધ્વીનાં ચ સતામપિ ॥ વેદા-  
 નાં ચ ન કર્ત્તવ્યા નિંદાશ્ચ વ્યાન ચ ક્વચિત્ ॥ ૨૧ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને દેવતાતીર્થ બ્રાહ્મણ પતિવ્રતા  
 સાધુને વેદ એમનિ નિંદા ક્યારે ન કરવિ

ને ન સાંભલવિ ॥૨૧॥ શ્લોકઃ । દેવતાયૈ  
 ભવેદ્યસ્યૈ મુરમાંસનિવેદનમ્ । યત્પુરોજાદિ  
 હિંસાચ ન ભક્ષ્યં તન્નિવેદિતમ્ ॥૨॥ અર્થઃ ।  
 અનેજે દેવતાને મુરમાંસનું નૈવેદ્ય થાતુંહોય  
 અને બલિ જે દેવતાને આગલ્ય બકરાઆ-  
 દિક જિવનિ હિંસા થાતિ હોય તેદેવતાનું  
 નૈવેદ્ય ન સ્વાયું ॥૨૨॥ શ્લોકઃ । દૃષ્ટાશિ-  
 વાલયાદીનિ દેવગારાણિકર્મણિ । પ્રાણ-  
 મ્યતાનિતદેવદર્શનંકાર્યમાદરાત્ ॥૨૩॥ અર્થઃ  
 અને માર્ગને વિષે ચાલતેસતે શિવાલયાદિક  
 જે દેવમંદિર આવે તેને જોઈનેતેનેનમસ્કાર  
 કરવો અને આદર થકિ તે દેવનું દર્શન  
 કરવું ॥૨૩॥ શ્લોકઃ । સ્વવર્ણાશ્રમધર્મોયઃ  
 સહાતવ્યોનકેનચિત્ ॥ પરધર્મોનચાચર્યો  
 નચપાષંડ કરિપતઃ ॥૨૪॥ અર્થઃ । અને



પોતપોતાના વર્ણોશ્રમનો જે ધર્મ તે કોઈ  
 સત્સંચિયે ત્યાગ ન કરવો અને પરધર્મનું  
 આચરણ ન કરવું તથા પાષંદધર્મનું આ-  
 ચરણ ન કરવું તથા કલ્પિત ધર્મનું આ-  
 ચરણ ન કરવું ॥૨૪॥ શ્લોકઃ । કૃષ્ણભક્તેઃ  
 સ્વધર્માદ્વાપતનં યસ્પવાક્ષતઃ । સ્વાત્તન્મુ-  
 સ્વાન્નર્વશ્રવ્યાઃ કથાવાર્તાશ્ચિવાપ્રભોઃ ॥ ૨૫ ॥  
 અર્થઃ । અને જેના વચનને સાંભલવે કરિને  
 શ્રીકૃષ્ણભગવાનનિ ભક્તિ ને પોતાનો ધર્મ  
 એ બે ધર્મ પડિ જવાય તેના મુસ્ત ધર્મ  
 ભગવાનનિ કથા વાર્તા ન સાંભલવિ ॥૨૫॥  
 શ્લોકઃ । સ્વપરદ્રોહજનનંસત્યંમાણ્યંનકર્ત્તે  
 ચિત્ । કૃતપ્તસંગસ્ત્યક્તવ્યોલુંચાગ્રાશ્ચાનક-  
 સ્યચિત્ ॥ ૨૬ ॥ અર્થઃ । અને જે સત્ય  
 વચન બોલવે કરિને પોતાનો દ્રોહ થાય

તથા પારકો દ્રાહ ધાય એવું જે સત્ય વ-  
 ચન તે ક્યારેય ન બોલવું અને જે કૃતમ્નિ  
 હોય તેના સંગનો ત્યાગ કરવો અને વ્ય-  
 વહાર કારજને વિષે કોઈની લાંચ નલેવી  
 ॥ ૨૬ ॥ શ્લોકઃ । ચૌરપાપિવ્યસનિનાં  
 સંગઃ પાષંદિનાંતથા । કામિનાંચનકર્ત્તવ્યં  
 જનવંચનકર્મણામ્ ॥ ૨૭ ॥ અર્થઃ । અને  
 ચોર પાપિ વ્યસનિ પાષંદિ કામિ તથા  
 કિમિયા આદિક ક્રિયાયે કરિને જનનો  
 ઠગનારો એ છો પ્રકારનાં જે મનુષ્ય તેમ-  
 નો સંગ ન કરવો ॥ ૨૭ ॥ શ્લોકઃ । ભક્તિ  
 વાજ્ઞાનમાલંબ્ય સ્ત્રીદ્રવ્યરસલોભાઃ । પાપે  
 પ્રવર્તમાનાઃસ્યુઃકાર્યરતેષાંનસંગમઃ ॥ ૨૮ ॥  
 અર્થઃ । અને જે મનુષ્ય ભક્તિનું અથવા  
 જ્ઞાનનું આલંબન કરિને સ્ત્રી દ્રવ્યને રસા-

સ્વાદ તેને વિષે અતિશે લોલુપ થકા પા-  
 પને વિષે પ્રવરતતા હોય તે મનુષ્યનો સ-  
 યાગમ ન કરવો ॥૨૮॥ શ્લોકઃ ॥ કૃષ્ણ  
 કૃષ્ણાવતારાણાં સ્વંઢનં યત્ર પુત્તિભિઃ । કૃતં  
 સ્પાત્તાનિ શાસ્ત્રાણિ ન માન્યાનિકદાચન ૨૯  
 અર્થઃ । અને જે શાસ્ત્રને વિષે શ્રીકૃષ્ણ ભ-  
 ગવાન તથા શ્રીકૃષ્ણભગવાનના જે વારા-  
 હાદિક અવતાર તેમનું જુક્તિયે કરિને  
 સ્વંઢન કયું હોય એવાં જે શાસ્ત્ર તે ક્યારેય  
 ન માનવાં ને ન સાંભઝવાં ॥૨૯॥ શ્લોકઃ  
 ॥ અગાલિતં ન પાતવ્યં પાનીયં ચ પયસ્તથા ॥  
 સ્નાનાદિ નૈવ કર્તવ્યં સૂક્ષ્મજંતુમયાંભસા ।૩૦।  
 અર્થઃ ॥ અને ગાલપા વિનાનું જે જલ તથા  
 દુધ તે ન પિવું અને જે જલને વિષે ણિના  
 જિવ ઘણાક હોય તે જલે કગિને સ્નાના-

દિક ક્રિયા ન કરવિ ॥ ૩૦ ॥ શ્લોકઃ ।  
 યદૌષધંચસુરયા સંપૃક્તંપલલેનવા ॥ અજ્ઞા-  
 તવૃત્તવૈદ્યેનદત્તંચાઘંનતત્કચિત્ ॥ ૩૧ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને જે ઔષધદારુ તથા માંસ તેણે  
 જુક્ત દોષ તે ઔષધ ક્યારેય ન સ્વાવું અને  
 બલિ જે વૈદના આચરણને જાણતા ન  
 હોઈયે તે વૈદે આપ્યું જે ઔષધ તે પણ  
 ક્યારેય ન સ્વાવું ॥ ૩૧ ॥ શ્લોકઃ । સ્થાનેષુ-  
 લોકશાસ્ત્રાભ્યાંનિષિદ્દેષુકદાચન । મલમૂ-  
 ત્રોત્સર્જનંચનકાર્યંઘ્રીવનંતથા ॥ ૩૨ ॥ અર્થઃ ।  
 અને લોકને શાસ્ત્ર તેણે મલમૂત્ર કરવાને  
 અર્થે વરજ્યાં એવાં સ્થાનક જે જિરણ દે-  
 વાલય તથા નદિ તલાવના બારા તથા  
 માર્ગ તથા બાવેલું સ્વેતર તથા વૃક્ષાનિ છા-  
 યા તથા ફુલવાહિ બગિચા એ આદિક જે

સ્થાનક તેમને વિષે ક્યારેય પળ મલમૂત્ર  
 ન કરવું તથા થુંકવું પળ નહિ ॥ ૩૨ ॥  
 શ્લોકઃ । અદ્વારેણનનિર્ગમ્યંપ્રવેષ્ટ્યન્યંતે-  
 નચ । સ્થાનેસસ્વામિકે વાસઃકાર્યોઽપૃષ્ઠા  
 નતપ્રતિમ્ ॥૩૩॥ અર્થઃ ॥ અને ચોર માર્ગે  
 કરિને પેસવું નહિ ને નિસરવું નહિ અને જે  
 સ્થાનક ધણિયાતું હોય તે સ્થાનકને વિષે  
 તેના ધણિને પુછ્યા વિના ઉતારો ન કર-  
 વો ॥૩૩॥ શ્લોકઃ । જ્ઞાનવાર્તાશ્રુતિર્નાર્પા-  
 મુસ્વાત્કાર્યાનપુરુષૈઃ । નવિવાદઃ સ્ત્રિપા-  
 કાર્યોનિરાજ્ઞાનચતજ્જનૈઃ॥૩૪॥ અર્થઃ । અને  
 અમારા સત્સાંગ જે પુરુષમાત્ર તેમણે બાંઈ  
 માણસનો મુસ્ત થકિ જ્ઞાનવાર્તા ન સાંભ-  
 લવિ અને સ્ત્રિયું સાથે વિવાદ ન કરવો  
 તથા રાજા સંઘાથે તથા રાજાનાં માણસ

સંઘાથે વિવાદ ન કરવો ॥ ૩૪ ॥ શ્લોકઃ  
 અપમાનોનકર્તવ્યોગુહ્યાંગાંચશરીયસામ્  
 લોકપ્રતિષ્ઠિતાનાં ચવિદુષાંશસ્ત્રચારિણામ્  
 ॥ ૩૫ ॥ અર્થઃ । અને ગુહ્યું અપમાન ન ક  
 રવું તથા જે અતિશે શ્રેષ્ઠ મનુષ્ય હોય  
 તથા જે લોકને ધિરે પ્રતિષ્ઠિત મનુષ્ય હોય  
 તથા જે વિદ્યાવાન મનુષ્ય હોય તથા જે  
 શસ્ત્રચારિ મનુષ્ય હોય તે સર્વેનું અપમાન  
 ન કરવું ॥ ૩૫ ॥ શ્લોકઃ કાર્પનસહસ્રા-  
 કિંચિત્કાર્યોઽર્પેસ્તુપત્તરમ્ । પાઠનીયાઽ  
 ધીતવિદ્યાકાર્યઃ સંગોઽન્વહં સત્તમ્ । ૩૬ ।  
 અર્થઃ । અને વિચાર્યા વિનાનું તતકાલ  
 કાંઈ કારજ ન કરવું અને ઘર્મે સંબંધિ જે  
 કારજ તેતો તતકાલ કરવું અને પોતે જે  
 વિદ્યા ભણ્યા હોઈયે તે વિજાને મળાવવિ

અને નિત્ય પ્રત્યે સાધુનો સમાગમ કરવો  
 ૧૩૬। શ્લોકઃ । ગુરુદેવનૃપેક્ષાર્થેનગમ્ય-  
 રિક્તપાણિભિઃ વિશ્વાસઘાતો નોકાર્યઃસ્વ-  
 શ્લાઘાસ્વમુસ્તેનચ ॥૩૭॥ અર્થઃ । અને ગુરુ  
 દેવને રાજાએ ત્રણ્યના દર્શનને અર્થે જ્યારે  
 જાવું તારે ઠાલે હાથે ન જાવું અને કોઈનો  
 વિશ્વાસઘાત ન કરવો અને પોતાને મુસ્તે  
 કરિને પોતાનાં વસ્ત્રાણ ન કરવાં ॥ ૩૭ ॥  
 શ્લોકઃ । યસ્મિનૃપરિહિતેપિસ્પૃદ્દેશ્યાન્યં-  
 ગાનિચાત્મનઃ । તદ્દુષ્યંવસનંનૈવપરિધાયમ-  
 દાશ્રિતૈઃ ॥ ૩૮ ॥ અર્થઃ । અને જે વસ્ત્ર  
 પેરે થકે પણ પોતાનાં અંગ દેસ્વાય તેવું  
 જે મુંડું વસ્ત્ર તે અમારા સત્સંગિ તેમણે ન  
 પેરવું ॥ ૩૮ ॥ શ્લોકઃ । ધર્મેણરહિતા-  
 કૃષ્ણ ભક્તિઃ; કાર્યાનસર્વથા । અન્નનિંદા-

મયાન્નૈવત્યાજ્યં શ્રીકૃષ્ણસ્તેનમ્ ॥ ૩૯ ॥

અર્થઃ । અને શ્રીકૃષ્ણભગવાનનિ જે મક્તિ  
તે ધર્મે રહિત એવિ કોઈ પ્રકારે ન કરવિ  
અને અજ્ઞાનિ એવાં જે મનુષ્ય તેમનિ નિ-  
દાના મય થકિ શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનનિ સે-  
વાનો ત્યાગ કરવોજ નહિ । ૩૯ । શ્લોકઃ ।

ઉત્સવાહેષુ નિત્યં ચ કૃષ્ણમંદિરમાગતૈઃ । પુમિઃ  
સ્પૃશ્યાનવનિવાસ્તત્રતામિશ્ચ પુરુષાઃ ॥ ૪૦ ॥

અર્થઃ । અને ઉછરના દિવસને વિષે તથા  
નિત્ય પ્રત્યે શ્રીકૃષ્ણના મંદિરમાં આવ્યા  
એવા જે સત્સંગિ પુરુષ તેમણે તે મંદિરને  
વિષે સ્ત્રિયુંનો સ્પર્શ ન કરવો તથા સ્ત્રિયું  
તેમણે પુરુષનો સ્પર્શ ન કરવો અને મંદિ-  
રમાંથી નિસરયા પ્રછે પોતપોતાનિ રિતે  
વરતવું ॥ ૪૦ ॥ શ્લોકઃ । કૃષ્ણદીક્ષાંગુ-



રોઃ પ્રાપ્તૈસ્તુલસીમાલિકે ગલે । ધાર્યૈન્નિત્યં  
 ચોર્ધ્વપુંદ્રંલલાટાદૌદ્વિજાતિભિઃ ॥ ૪૧ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને ધર્મવંશિ ગુરુથકિ શ્રીકૃષ્ણનિ  
 દીક્ષાને પાંમ્યા એવા જે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિય  
 ને વૈશ્ય એ ત્રણ વર્ણના અમારા સત્સંગિ  
 તેમણે કંઠને વિષે તુલસીની બેવડી માલા  
 નિત્યે ધારવી અને લલાટ દ્વયને બે હાથ  
 એ ચાર ઠેકાણે ઊર્ધ્વપુંદ્રં તિલક કરવું  
 ॥૪૧॥ શ્લોકઃ ॥ તત્તુગોપીચંદનેનચંદનેનાઽ  
 થવાહરેઃ ॥ કાર્યપૂજાવાશિષ્ઠેનકેસરાદિયુ  
 તેનચ ॥ ૪૨ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે તિલક  
 જેતે ગોપીચંદને કરિને કરવું અથવા મગ-  
 વાનની પુજા કરતાં વાકિ રહ્યું જે કેસર  
 કુંકુમાદિકે જુક્ત એવું જે પ્રસાદિચંદન તેણે  
 કરિને તિલકકરવું ॥૪૨॥ શ્લોકઃ । તન્મ-

દ્યૈવકર્ત્તવ્યઃપુંદ્રદ્રવ્યેણચંદ્રકઃ । કુંકુમે-  
 નાઽથવાવૃત્તોરાધાલક્ષ્મીપ્રસાદિના ॥ ૪૩ ॥  
 અર્થઃ । અનેતે તિલકના મધ્યને વિષે મોલ  
 એવોજેવાંદલો તે જેતે ગોપીચંદને કરિનેકર  
 વો અથવા રાધિકાજિ ને લક્ષ્મીજિ તેનું પ્ર-  
 સાદિ એવું જે કુંકમ તેગે કરિને તે ચાંદલો  
 કરવો ॥ ૪૩ ॥ શ્લોકઃ । સચ્છદ્રાઃ કૃ-  
 ણ્ણમક્તાયેતૈસ્તુમાલોર્ધ્વપુંદ્રકે । દ્વિજાતિવ-  
 દ્ધારણીયેનિજધર્મેષુસંસ્થિતૈઃ ॥ ૪૪ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને પોતાના ધર્મેને વિષે રહ્યાને શ્રીકૃષ્ણ-  
 ના ભક્ત એવા જે સત્શૂદ્ર તેમગે તો તુલ-  
 સીનિ માલાને ઉર્ધ્વપુંદ્ર તિલક જેતે બ્રાહ્મણ  
 ક્ષત્રિય વૈશ્યનિ પેઠે ધારવાં ॥ ૪૪ ॥  
 શ્લોકઃ । ભક્તૈસ્તદિતરેર્માલેચંદનાદીધનો  
 દ્રવે ॥ ધાર્યેકંઠેલલાટેઽથકાર્યઃકેવલચંદ્ર

કઃ ॥ ૪૫ ॥ અર્થઃ । અને તે સત્શૂદ્ર  
 થકિ બિજા જે જાતિયે કરિને ઉતરતા  
 સ્વા ભક્તજન તેમણે તો ચંદનાદિક કા-  
 ણિ જે બેવડી માલા તે ભગવાનનિ પ્રસા-  
 દિ કરાવિને કંઠને વિષે ધારવિ અને લ-  
 ણાટને વિષે કેવલ ચાંદલો કરવો પળ  
 તિલક ન કરવું ॥ ૪૫ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 ત્રિપુંદ્રરુદ્રાક્ષઘૃતિર્યેષાંસ્યાત્સ્વકુલાગતા ।  
 તેસ્તુવિપ્રાદિભિઃ ક્ષાપિનત્યાજ્યાસામદાશ્ચિ-  
 તેઃ ॥ ૪૬ ॥ અર્થઃ । અને જે બ્રાહ્મણા-  
 દિકને ત્રિપુંદ્ર જે આઢું તિલક કરવું તથા  
 રુદ્રાક્ષનિ માલા ધારવિએબેવાનાંજેને પોતાનિ  
 કુલ પરંપરાયે કરિને ચાલ્યાં આવ્યાં હોય  
 તે બ્રાહ્મણદિક અમારા આશ્રિત થયા  
 હોય તોપણ તેમણે તે ત્રિપુંદ્રને રુદ્રાક્ષનો

ક્યારેય ત્યાગ ન કરવો ॥ ૪૬ ॥ શ્લોકઃ ।  
 એકાત્મ્યમેવવિદ્યેયંનારાયણમહેશયોઃ । ૩-  
 ભયોર્બ્રહ્મરૂપેણવેદેષુપ્રતિપાદનાત્ ॥ ૪૭ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને નારાયણને શિવજી ણ વેનું  
 એકાત્માપણુંજ જાણતું કેમજે વેદને વિષે ણ  
 વેયનું બ્રહ્મરૂપે કરિને પ્રતિપાદન કર્યું છે  
 ॥ ૪૭ ॥ શ્લોકઃ । શાસ્ત્રોક્તઆપદ્ધર્મોયઃસ-  
 ત્વલ્પાપદિકર્હિચિત્ ॥ મદાશ્રિતૈર્મુખ્યતયા-  
 ગ્રહીતગ્ધોનમાનવૈઃ ॥ ૪૮ ॥ અર્થઃ । અને  
 અમારા આશ્રીત જે મનુષ્ય તેમણે શાસ્ત્રે  
 કહ્યો જે આપદ્ધર્મ તે અલ્પ આપતકાલને  
 વિષે મુખ્યપણે કરિને ક્યારેય ગ્રહણ ન કર-  
 વો ॥ ૪૮ ॥ શ્લોકઃ । પ્રત્યહંતુપ્રત્નોદ્ધ-  
 વ્યંપૂર્વમેવોદયાદ્રવેઃ ॥ વિધાયકૃષ્ણસ્મરણ-  
 કાર્યઃશૌચવિધિસ્તતઃ ॥ ૪૯ ॥ અર્થઃ । અને

અમારા સત્સંગિ તેમણે નિત્યે સૂર્ય ઉગ્યાથી  
 પ્રથમજ જાગવું શ્રીકૃષ્ણભગવાનનું સ્મ-  
 રણ કરિને પછે શૌચ વિધિ કરવા જાવું  
 ૧૪૯॥ શ્લોકઃ । ઉપવિશ્યૈવચૈકત્રકર્ત્તવ્યંદં-  
 તધાવનમ્ । સ્નાત્વાશુચ્યંબુનઃધૌતેપરિધા-  
 ર્થેચવાસસી ॥ ૫૦ ॥ અર્થઃ । અપને પછે  
 એક સ્થાનક ને વિષે બેશિને દાતણ કરવું  
 અને પછે પવિત્ર જલે કરિને સ્નાન કરિને  
 પછે ધોયેલું વસ્ત્ર એક પેરવું ને એક ઓઢ-  
 વું ॥ ૫૦ ॥ શ્લોકઃ । ઉપવિશ્ય તતઃશુદ્ધ  
 આસનેશ્ચિભૂતલે ॥ અસંકીર્ણઉપસ્પૃશ્યપ્રા-  
 ક્તમુસ્ત્રંવોત્તરામુસ્ત્રમ્ ॥ ૫૧ ॥ અર્થઃ । અને  
 તેવાર પછે પવિત્ર પૃથવિને વિષે પાથર્યું ને  
 શુદ્ધ ને કોઈ બિજા આસનને અઢયું ન  
 હોય ને જે ઉપર સારિપેઠે બેસાય એવું જે

આસન તેને વિષે પૂર્વ મુલ્યે અથવા ઉત્તર  
 મુલ્યે બેસિને આચમન કરવું ॥ ૫૧ ॥ શ્લો-  
 કઃ ॥ કર્તવ્યમૂર્ધ્વપુંદ્રંચપુંભિરેવસચંદ્રકમ્  
 ॥ કાર્યઃ સધવનારીભિર્ભાલેકુંકુમચંદ્રકઃ  
 ॥ ૫૨ ॥ અર્થઃ । અને પછે સત્સંગિ પુરુષ-  
 માત્રે ચાંદલે સહિત ઝર્ધ્વપુંદ્ર તિલક ક-  
 રવું અને હવાસનિ જે સ્ત્રિયું તેમણે તો પો-  
 તાના ભાલને વિષે કુંકુમનો ચાંદલો કરવો  
 ॥ ૫૨ ॥ શ્લોકઃ । પુંદ્રવાચંદ્રકોભાલેનકા-  
 ર્યોમૃતનાથયા ॥ મનસાપૂજનકાર્યતતઃ કૃ-  
 ણ્ણસ્યચાસ્થિલૈઃ ॥ ૫૩ ॥ અર્થઃ । અને તે  
 વિધવા સ્ત્રિયું માત્રે પોતાના ભાલને વિષે  
 તિલક ન કરવું ને ચાંદલો પણ ન કરવો  
 અને તે પછે તે સર્વે જે અમારા સત્સંગિ  
 તેમણે મને કરિને કલપ્યાં જે ચંદન પુષ્પા-

દિક ઉપચાર તેમણે કરિને, શ્રીકૃષ્ણભગ-  
 વાનનિ માનસિ પૂજા કરવિ ॥ ૫૩ ॥ શ્લો-  
 કઃ । પ્રણમ્યરાધાકૃષ્ણસ્યલેખ્યાર્ચાતત  
 આદરાત્ ॥ શત્તયાજપિત્વાતન્મંત્રંકર્ત્તવ્યં  
 વ્યાવહારિકમ્ ॥ ૫૪ ॥ અર્થઃ । બને તે  
 પછે શ્રીરાધાકૃષ્ણનિ જે ચિત્ર પ્રતિમા તેનું  
 આદર થકિ દરશન કરિને, નમસ્કાર ક-  
 રિને પછે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે શ્રીકૃ-  
 ણ્ણનો જે અષ્ટાક્ષર મંત્ર તેનો જપ કરિને તે  
 પછે પોતાનું વ્યવહારિક કામકાજ કરવું  
 ॥ ૫૪ ॥ શ્લોકઃ । યેત્વંબરીષવદ્રક્તાઃ ।  
 સ્યુરિહાત્મનિવેદિનઃ । તૈશ્વમાનસપૂજાતં-  
 કામ્યુત્તરેણૈવૈ ॥ ૫૫ ॥ અર્થઃ । બને જે  
 અમારા સત્સંગિમાં અંબરિષરાજાનિ પેઠે  
 આત્મ નિવેદિ એવા ઉત્તમ ભક્ત હોય તેમણે

પળ પ્રથમ કહ્યું તેવિ રિતે અનુક્રમે કરિને  
 માનસિ પૂજા પરજંત સર્વે ક્રિયા કરવી  
 ॥ ૫૫ ॥ શ્લોકઃ । શૈલીવાધાતુજામૂર્તિઃ ।  
 શાલગ્રામોઽર્ચ્યૈવતૈઃ । દ્રવ્યૈર્યથાપ્તૈઃ કૃષ્ણ  
 સ્પર્જપ્યોઽથાષ્ટાક્ષરોમનુઃ ॥ ૫૬ ॥ અર્થઃ ।  
 અને તેજે આત્મ નિવેદિ ભક્ત તેમણે પા-  
 શાંણિ અથવા ઘાતુ નિજે શ્રીકૃષ્ણભગવા  
 નનિ પ્રતિમા અથવા શાલગ્રામ તેનિ જે  
 પૂજા તે દેશકાલને અનુસરિને પોતાના  
 સામર્થ્ય પ્રમાણે પ્રાપ્ત થયાં જે ચંદન પુષ્પ  
 ફલાદિક વસ્તુ તેણે કરિને કરવિ અને  
 પછે શ્રીકૃષ્ણભગવાનનો જે અષ્ટાક્ષર મંત્ર  
 તેનો જપ કરવો ॥ ૫૬ ॥ શ્લોકઃ । સ્તોત્રા  
 દેરથ કૃષ્ણસ્પર્શઃ કાર્યઃ સ્વશક્તિઃ ।  
 તથાનધાતજીર્વાણેઃ કાર્યતન્નામકીર્તનમ્



॥ ૫૭ ॥ અને તે પછે શ્રીકૃષ્ણભગવાનનાં  
 જે સ્તોત્ર અથવા ગ્રંથ તેનો જે પાઠ તે પો-  
 તાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવો અને જે સં-  
 સ્કૃત ન ભણ્યા હોય તેમણે શ્રીકૃષ્ણભગ-  
 વાનનું નામ કીર્તન કરવું ॥૫૭॥ શ્લોકઃ ॥  
 હરેર્વિધાયનૈવેદ્યંભોજ્યંપ્રાસાદિકંતતઃ ॥ કૃ-  
 ણ્ણેવાપરૈઃપ્રીત્યાભવિત્યંચતૈઃસદા ॥૫૮॥  
 અર્થઃ । અને પછે શ્રીકૃષ્ણભગવાનને નૈવેદ્ય  
 કરિને પછે તે પ્રસાદિ એવું જે અન્ન તે  
 જમવું અને તે જે આત્મ નિવેદિ વૈષ્ણવ તે  
 મણે સર્વ કાલને વિષે પ્રીતિયે કરિને શ્રી-  
 કૃષ્ણભગવાનની સેવા પરાયણ થાવું ॥૫૮॥  
 શ્લોકઃ । પ્રોક્તાસ્તેનિર્મુળાભક્તાનિર્ગુણસ્ય  
 હરેર્યતઃ ॥ સંબંધાત્તક્રિયાઃસર્વાભવંત્યેવહિ-  
 નિર્ગુણાઃ ॥૫૯॥ અર્થઃ । અને નિર્ગુણ કેતાં

માયાના જે સત્વાદિક ત્રણગુણ તેણે રહિ-  
ત એવાજે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તેના સંબંધ  
થકિ તે આત્મનિવેદિ ભક્તનિ જે સર્વે ક્રિ-  
યા તે નિર્ગુણ થાય છે તે હેતુમાટે તે આ-  
ત્મનિવેદિભક્ત જે તે નિર્ગુણ કહ્યાછે॥૫૯॥

શ્લોકઃ । મતૈતૈસ્તુકૃષ્ણાયાર્પિતંવાર્યપિ-  
કચિત્ ॥ નપેયંનૈવપશ્યંચપત્રકંદફલાદ્ય-  
પિ ॥૬૦॥ અર્થઃ॥ અને એ જે આત્મનિવે-  
દિભક્ત તેમણે શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનને અર્પણ  
કર્યાવિનાનું જલ પળ વ્યારેય ન પિવું  
અને પત્રકંદફલાદિક જે વસ્તુ તે પળ શ્રી  
કૃષ્ણભગવાનને અર્પણ કર્યાવિનાનું ન સ્વા-  
વું ॥ ૬૦ ॥ શ્લોકઃ સર્વેરશક્તૌવાર્દ્ધવ્યાદ્રી  
યસ્યાપદાઽથવા ॥ ભક્તાયકૃષ્ણમન્યસ્મે-  
દત્વાવૃત્પંચથાબલમ્ ॥ ૬૧ ॥ અર્થઃ । અને

વહિ સર્વે જે અમારા સત્સંગિ તેમને વૃદ્ધ  
 પૂજાથકિ અથવા કોઈ મોટો આપતકાલે  
 કરિને અસમર્થપણું થઈ ગયે સતે પોતાને  
 સેવવાનું જે શ્રીકૃષ્ણનું સ્વરૂપ તે વિજા મ-  
 ક્કને આપિ દર્શને પોતેપોતાના સામર્થ્ય પ્ર-  
 માણે વરતવું ॥ ૬૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ આચાર્યે  
 અવદત્તંયચક્ષતેનપ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ કૃષ્ણસ્વરૂ-  
 પંતત્સેવ્યંવંચમેવેતરત્તુયત્ ॥ ૬૨ ॥ અર્થઃ । અને  
 જે શ્રીકૃષ્ણનું સ્વરૂપ પોતાને સેવવાને અ-  
 ર્યે ધર્મવંશના જે આચાર્ય તેમણેજ આપ્યું  
 હોય અથવા તે આચાર્યે જે સ્વરૂપનિ પ્ર-  
 તિષ્ઠા કરિ હોય તેજ સ્વરૂપને સેવવું અને  
 તે વિના વિજું જે શ્રીકૃષ્ણનું સ્વરૂપ તેતો  
 નમસ્કાર કરવા જોગ્યછે પણ સેવવા જો-  
 ગ્ય નથિ ॥ ૬૨ ॥ શ્લોકઃ ॥ મગવન્મંદિરં

સર્વેઃસાયંગંતવ્યમન્વહમ્ ॥ નામસંકીર્તનં  
 કાર્યતત્રોચ્ચૈરાધિકાપતેઃ ॥ ૬૩ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને અમારા જે સર્વે સત્સંગિ તેમણે નિત્ય  
 પ્રત્યે સાયંકાલે ભગવાનના મંદિરપ્રત્યે જા-  
 વું અને તે મંદિરને વિષે શ્રીરાધિકાજિના  
 પતિ એવા જે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તેના ના-  
 મનું ડુંચે સ્વરે કરિને કીર્તન કરવું ॥ ૬૩ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ કાર્યાસ્તસ્યકથાવાર્તાઃ શ્રવ્યા  
 અપરમાદરાત્ ॥ વાદિત્રસહિતંકાર્યંકૃષ્ણ  
 કીર્તનમુત્સવે ॥ ૬૪ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે શ્રી  
 કૃષ્ણાનિ જે કથા વાર્તા તે પરમ આદર  
 થકિ કરવિ ને સાંભાલવી અને ઉછવને  
 દિવસે વાજંત્રે સહિત શ્રીકૃષ્ણાનાં કીર્તન  
 કરવાં ॥ ૬૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ પ્રત્યહંકાર્યમિ-  
 ત્થં હિસર્વેરપિમદાશ્રીતૈઃ ॥ સંસ્કૃતપ્રાકૃત

ગ્રંથાભ્યાસશ્ચાપિ યથાપતિ ॥ ૬૫ ॥ અને  
 અમારા આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગિ તેમણે  
 જે પ્રકારે પૂર્વે વહ્યું એ પ્રકારે કરિનેજ નિ-  
 ત્યપ્રત્યે વરતવું અને સંસ્કૃત ને પ્રાકૃત એવા  
 જે સત્ગ્રંથ તેમનો અભ્યાસ પણ પોતાની  
 બુદ્ધિને અનુસારે કરવો ॥ ૬૫ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 યાદૃશૈર્યોગુણૈર્યુક્તસ્તાદૃશૈસ્તુકર્મણિ ॥ યો-  
 જનીયોવિવાર્યૈવનાન્યથ તુલ્કદાચન ॥ ૬૬ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને જે મનુષ્ય જેવા ગુણે કરિને  
 જુક્ત હોય તે મનુષ્યને તેવા કારજને વિષે  
 વિચારિનેજ પ્રેરવું પણ જે કારજને વિષે  
 જે જોગ્ય ન હોય તે કારજને વિષે તેને  
 ક્યારેય પણ ન પ્રેરવું ॥ ૬૬ ॥ શ્લોકઃ ॥ અન્ન  
 વસ્ત્રાદિભિઃ સર્વૈઃસ્વકીયાઃ પરિચારકાઃ ॥  
 સંભાવનીયાઃસતતંયથાયોગ્યંયથાધનમ્ ॥ ૬૭ ॥

અર્થઃ ॥ અને પોતાના જે સેવક હોય તે  
 સર્વેનિ પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્નવસ્ત્રા-  
 દિકે કરિને જથા જોગ્ય સંભાવના નિરં-  
 તર રાસ્રવી ॥૬૭॥ શ્લોકઃ ॥ યાદ્યગુણોયઃ  
 પુરુષસ્તાદશાવચનેનસઃ ॥ દંશકાલાનુસા-  
 રેણમાષણીયોનચાન્યથા ॥ ૬૮ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને જે પુરુષ જેવા ગુણવાલો હોય તે પુ-  
 રુષને તેવા વચને કરિને દેશકાલાનુસારે  
 જથા જોગ્ય બાંલવવો પળ એથિ વિજિ  
 રિતે ન બોલાવવો ॥ ૬૮ ॥ શ્લોકઃ ॥ ગુરુ  
 ભૂપાલવર્ષિષ્ટ્યાગિવિદ્વત્તપસ્વિનામ્ ॥ અ-  
 મ્યુત્થાનાદિનાકાર્યઃ સન્માનોવિનયાન્વિ-  
 ત્તેઃ॥૬૯॥અર્થઃ ॥ અને વિનયે કરિને જુક્ત  
 એવા જે અમારા આશ્રીત સત્સંગિ તેમણે  
 ગુરુ રાજા અતિવૃદ્ધ ત્યાગિ વિદ્વાન ને તપ

સ્વિ એ છોજના આવે તારે સન્મુખ ઉઠવું  
 તથા આસન આપવું તથા મધુરે વચને  
 બોલાવવું इत्यादिक ક્રિયાયે કરિને એમનું  
 સન્માન કરવું ॥ ૬૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ નોરૌક-  
 ત્વાપાદમેકંગુરુદેવનૃપાંતિકે ॥ ઉપવેશ્યંસ  
 ભાયાંચજાનૂબધ્વાનવાસસા ॥ ૭૦ ॥ અર્થઃ  
 અને ગુરુદેવને રાજા એમને સમીપે તથા  
 સભાને વિષે પગ ઉપરચ પગ ચઢાવિને ન  
 બેસવું તથા વસ્ત્રે કરિને ઢિચળને બાંધિને  
 ન બેસવું ॥ ૭૦ ॥ શ્લોકઃ । વિવાદોનૈવક  
 ત્ત્વ્યઃ સ્વાચાર્યેણસહકચિત્ ॥ પૂજ્યાન્નેધ  
 નવસ્ત્રાદ્યૈર્યથાશક્તિસચાસ્થિલૈઃ ॥ ૭૧ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને અમારા આશ્રિત જે સર્વે સ-  
 ત્સંગિ તેમણે પોતાના આચાર્ય સંઘાથે ક્યા  
 રે ય પળ વિવાહ ન કરવો અને પોતાના

સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્ન ધનવસ્ત્રાદિકે કરિને  
 તે પોતાના આચાર્યને પૂજવા ॥૭૧॥ શ્લોકઃ  
 તમાયાંતં નિશમ્યાશ્વપ્રત્યુદ્ગતં વ્યમાદરાત્  
 ॥ તસ્મિન્ પાત્યનુગમ્યંચગ્રામાંતાવધિમ-  
 ચ્છિતૈઃ ॥ ૭૨ ॥ અર્થઃ ॥ અમારા જે  
 આશ્રિત જન તેમણે પોતાના આચાર્ય-  
 ને આવતા સાંભળિને આદર થકિ તત-  
 કાલ સનમુખ જાવું ॥ અને તે આચાર્ય પોતા  
 ના ગામથિ પાછા પધારે તારે ગામનિ ભા-  
 મોલ સુધિ વલાવવા જાવું ॥૭૨॥ શ્લોકઃ ।  
 અપિભૂરિફલંકર્મધર્માપેતંભવેચ્ચદિ ॥ આચા-  
 ર્યે તર્હિતન્નૈવધર્મઃ સર્વાર્થદોસ્તિહિ ॥ ૭૩ ॥  
 અર્થઃ । અને ઘણુંકછે ફલ જેને વિષે એવું  
 પણ જો કર્મ તે જે તે જો ધર્મ રહિત હોય  
 તો તેનું આચરણ નજ કરવું કેમજે ધર્મ



છે તેજ સર્વ પુરુષાર્થનો આપનારોછે માટે  
 કોઈક ફલના લોભે કરિને ધર્મનો ત્યાગ  
 ન કરવો ॥ ૭૩ ॥ શ્લોકઃ ॥ પૂર્વેર્મહદ્નિ  
 રપિયદધર્માચરણંકચિત્ । કૃતંસ્યાત્તત્તુ-  
 નગ્રાહ્યંગ્રાહ્યોધર્મસ્તુતત્કૃતઃ ॥ ૭૪ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને પૂર્વે ધયા જે મોટા પુરુષ તેમણે પણ  
 જો ક્યારેક અધર્માચરણ કર્યું હોય તો  
 તેનું ગ્રહણ ન કરવું અને તેમણે જે ધર્મા-  
 ચરણ કર્યું હોય તો તેનું ગ્રહણ કરવું  
 ॥ ૭૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ ગુહ્યવાર્તાતુકસ્યાપિ  
 પ્રકાશ્યાનૈવકુત્રચિત્ । સમદૃષ્ટ્યા નકાર્ય-  
 શ્ચપથાર્હાર્ચાવ્યતિક્રમઃ ॥ ૭૫ ॥ અર્થઃ ।  
 અને કોયનિ પણ જે ગુહ્યં વારતા તેવો  
 કોઈ ઠેકાંણે પણ પ્રકાશ કરવિજ નહિ  
 અને જે જિવનું જેવિ રિતે સન્માન કરવું

ઘટતું હોય તેનું તેવિ રિતેજ સન્માન કરવું  
 પણ સમદૃષ્ટિયે કરિને એ મરજાદાનું ઉલં-  
 ઘન કરવું નહિ । ૭૫ । શ્લોકઃ વિશેષ-  
 નિયમોધાર્યશ્ચાતુર્માસ્યેઽસ્તિલૈરપિ ॥ એક  
 સ્મિન્શ્રાવણે માસિસત્ત્વશક્તૈસ્તુમાનવૈઃ ॥  
 ૭૬ ॥ અર્થઃ ॥ અને અમારા જે સર્વે સત્સં-  
 ગિ તેમણે ચાતુર્માસને વિષે વિશેષ નિયમ  
 ધારવો ને જે મનુષ્ય અસમર્થ હોય તેમણે  
 તો એક શ્રાવણ માસને વિષે વિશેષ નિ-  
 યમ ધારવો ॥ ૭૬ ॥ શ્લોકઃ । વિષ્ણોઃ  
 કથાયાઃ શ્રવણં વાચનંગુણકીર્તનમ્ ॥ મ-  
 હાપૂજામંત્રજપઃ સ્તોત્રપાઠઃ પ્રદક્ષિણાઃ  
 ॥ ૭૭ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે વિશેષ નિયમ  
 તે ક્રિયાં તો ભગવાનની કથાનું શ્રવણ  
 કરવું તથા કથા વાંચવિ તથા ભગવાનના

ગુણનું કીર્તન કરવું તથા પંચામૃત સ્નાને  
 કરિને ભગવાનનિ મહાપૂજા કરવિ તથા  
 ભગવાનના મંત્રનો જપ કરવો તથા સ્તો-  
 ત્રનો પાઠ કરવો તથા ભગવાનની પ્રદ-  
 ક્ષિણાઓ કરવિ ॥૭૮ શ્લોકઃ ॥ સાષ્ટાં-  
 ગપ્રણતિશ્ચેતિનિગ્ધાહુતાહુતાઃ એતદ્દેક-  
 તમોભક્ત્યાધારણીયોવિશેષતઃ ॥ ૭૮ ॥  
 અર્થઃ ॥ તથા ભગવાનને સાષ્ટાંગ નમસ્કાર  
 કરવો એજે આઠ પ્રકારના નિયમ તે અ-  
 મે ઉત્તમ માન્યાછે તેમાટે એ નિયમમાંથી  
 કોઈ એક નિયમ જે તે સોમાસાને વિધે  
 વિશેષપણે ભક્તિયે કરિને ધારવો ॥ ૭૮ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ એકાદશીનાંસર્વાસાંકર્ત્તવ્યંવ્રત-  
 માદરાત્ । કૃષ્ણજન્મદિનાનાંચશિવરાત્રે-  
 અસોત્સવમ્ ॥ ૭૯ ॥ અર્થઃ અને સર્વે જે

એકાદશિયું તેમનું વ્રત જે તે આદર થકિ  
 કરવું તથા શ્રીકૃષ્ણભગવાનના જે જન્મા-  
 ષ્ટમી આદિક જન્મ દિવસ તેમનું વ્રત જે  
 તે આદરથકિ કરવું તથા શિવરાત્રિનું  
 વ્રત જે તે આદર થકિ કરવું અને તે વ્ર-  
 તના દિવસને વિષે મોટા ઉછવ કરવા ॥  
 ૭૯ ॥ શ્લોકઃ । ઉપવાસદિનેત્યાજ્યાદિ-  
 વાનિદ્રાપયન્નતઃ । ઉપવાસસ્તપાનશ્યેન્મૈ-  
 થુનેનેવપન્નૃણામ્ ॥ ૮૦ ॥ અર્થઃ । અને જે  
 દિવસે વ્રતનો ઉપવાસ કર્યો હોય તે દિ-  
 વસે અતિશે જતને કરિને દિવસની નિદ્રા-  
 નો ત્યાગ કરવો કેમજે જેમ મૈથુને કરિને  
 મનુષ્યના ઉપવાસનો નાશ થાય છે તેમજ  
 દિવસની નિદ્રાએ કરિને મનુષ્યના ઉપવા-  
 સનો નાશ થઈ જાય છે ॥ ૮૦ ॥ શ્લોકઃ

સર્વવૈષ્ણવરાજશ્રીવલ્લભાચાર્યનંદનઃ । શ્રી  
 વિઠ્ઠલે શઃકૃતવાન્યંવ્રતોત્સવનિર્ણયમ્ ॥૮૧॥  
 અર્થઃ । અને સર્વ વૈષ્ણવના રાજા એવા  
 જે શ્રીવલ્લભાચાર્ય તેના પુત્ર જે શ્રીવિઠ્ઠલ-  
 નાથજિ તેજે તે જે વ્રતને ઉછરના નિર્ણયને  
 કરતા હવા ॥ ૮૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ કાર્યાસ્તિ  
 મનુસૃત્યૈવપર્વેશ્વવ્રતોત્સવાઃ ॥ સેવારીતિ  
 શ્ચકૃષ્ણસ્યગ્રાહ્યાતદુદિતૈરહિ ॥ ૮૨ ॥ અર્થઃ  
 । અને તે વિઠ્ઠલનાથજિયે કહ્યો જે નિ-  
 ર્ણય તેનેજ અનુસરિને સર્વ વ્રતને ઉછર  
 કરવા અને તે વિઠ્ઠલનાથજિયે કહિ જે  
 શ્રી કૃષ્ણનિ સેવા રીતિ તેનુંજ ગ્રહણ ક-  
 રવું ॥ ૮૨ ॥ શ્લોકઃ । કર્તવ્યાદ્વારિકા-  
 મુખ્યતીર્થયાત્રાયથાવિધિ ॥ સર્વૈરપિપ-  
 ત્યાશક્તિભાવ્યંદંનિંપુવત્સલૈઃ ॥ ૮૩ ॥ અને

સર્વે જે અમારા આશ્રિત તેમણે દ્વારિકા  
 આદિક જે તીર્થ તેમણે જાત્રા જેતે પો-  
 તાના સામર્થ્ય પ્રમાણે જથા વિધિયે ક-  
 રિને કરવિ અને વલિ પોતાના સામર્થ્ય  
 પ્રમાણે દીનજનને પિં દય વાન થાવું ॥  
 ૮૩ ॥ શ્લોકઃ । વિષ્ણુઃ શિવોગણપતિઃ  
 પાર્વતીચિદિવાકરઃ ॥ ૧ ॥ એનાઃ પૂજ્યતયામા-  
 ન્યાદેવતાઃ પંચમામકૈઃ ॥ ૮૪ ॥ અર્થઃ ।  
 અને અમારા જે આશ્રિત તેમણે વિષ્ણુ  
 શિવ ગણપતિ પાર્વતી ને સૂર્ય ૯ પાંચ દેવ  
 જેને પૂજ્યપણે કરિને માનવા ॥ ૮૪ ॥  
 શ્લોકઃ । ભૂત દ્યુપદ્રવંક વિવર્મનારાયણા-  
 ત્મકમ્ । જપ્પંચહનુમન્મંત્રોજપ્પોનહુદ્રદૈવ-  
 તઃ ॥ ૮૫ ॥ અર્થઃ ॥ અને જો ક્યારેક  
 ભૂત પ્રેતાદિકનો ઉપદ્રવ થાય તારે તો

નારાયણ કવચનો જપ કરવો અથવા હ-  
 નુમાનના મંત્રનો જપ કરવો પણ એ વિના  
 બિજા કોઈ ક્ષુદ્ર દેવનાં સ્તોત્ર મંત્રનો જપ  
 ન કરવો ॥ ૮૫ ॥ શ્લોકઃ ॥ રવોરિંદોશ્ચો  
 પરાગેજાયમાનેઽપરાઃ ક્રિયાઃ ॥ હિત્વાઽઽ  
 શ્ચશ્ચિભિઃ સર્વેઃ કાર્યઃ કૃષ્ણમનોર્જપઃ ॥  
 ૮૬ ॥ અર્થઃ ॥ ઓને સૂર્યનું ને ચંદ્રમાનું  
 ગ્રહણ થયે સતે અમારા જે સર્વે સત્સંગિ  
 તેમણે બિજી સર્વે ક્રિયાનો તતકાલ ત્યાગ  
 કરિને પવિત્ર થેને શ્રીકૃષ્ણભગવાનના મં-  
 ત્રનો જપ કરવો ॥ ૮૬ ॥ શ્લોકઃ ॥ જા-  
 તાયામથતન્મુક્તૌકૃત્વાસ્નાનંસચૈલકમ્ ॥  
 દેયંદાનંશુદ્ધિજનૈઃ શક્ત્યાન્યૈસ્ત્વર્ચ્યૈર્દેશ્વરઃ ॥  
 ૮૭ ॥ અર્થઃ ॥ ઓને તે ગ્રહણ મુકાઈ રહ્યા  
 પછે વસ્ત્રે સહિત સ્નાન કરિને જે અમારા

ગૃહસ્થ સત્સાંગિ હોય તેમણે પોતાના સા-  
મર્થ્ય પ્રમાણે દાન કરવું ને જે ત્યાગી હોય  
તેમણે ભગવાનની પૂજા કરવિ ॥ ૮૭ ॥

શ્લોકઃ ॥ જન્માશૌચમૃતાશૌચસ્વસંબંધા-  
નુસારતઃ ॥ પાલનીપિંપથાશાસ્ત્રંચાતુર્વર્ણ્ય-  
જનૈર્મય ॥ ૮૮ ॥ અર્થઃ । અને અમારા  
સત્સંગિ એવા જે ચારે વર્ણના મનુષ્ય તે  
મણે જન્મનું સૂતક તથા મરણનું સૂતક તે  
પોતપોતાના સંબંધને અનુસારે કરિને ય-  
થાશાસ્ત્ર પાલવું ॥ ૮૮ ॥ શ્લોકઃ । મા-  
ઘ્યંશમદમક્ષાંતિસંતોષાદિગુણાન્નિરતેઃ

બ્રાહ્મણેઃ શૌર્યધૈર્યાદિગુણોપેતૈશ્ચબાહુજેઃ ॥  
૮૯ ॥ અર્થઃ । અને જે બ્રાહ્મણ વર્ણ હોય  
તેમણે શમ દમ ક્ષમા ને સંતોષ એ આદિક  
જે ગુણ તેમણે જુક્ત થાવું અને જે ત્રિય



વર્ણ હોય તેમણે શ્રીવરપણું ને ધિરજ એ  
 આદિક જે ગુણ તેમણે જુક્ત થવું ॥ ૮૯ ॥  
 શ્લોકઃ । વૈશ્યશ્ચવૃષિવાણિજ્યકુસીદમુસ્વ  
 વૃત્તિભિઃ ॥ ભવિતવ્યંતથાશૂદ્રૌર્દ્વિજસેવા-  
 દિવૃત્તિભિઃ ॥ ૯૦ ॥ અર્થઃ । અને વૈશ્ય  
 વર્ણ હોય તેમણે વૃશિકર્મ તથા વર્ણજ વે-  
 પાર તથા વ્યાજવટો એ આદિક જે વૃત્તિ-  
 યું તેમણે કરિને વરતવું અને જે શૂદ્ર વર્ણ  
 હોય તેમણે બ્રાહ્મણાદિક ત્રણ્ય વર્ણની  
 સેવા કરવિ એ આદિક જે વૃત્તિયું તેમણે  
 કરિને વરતવું ॥ ૯૦ ॥ શ્લોકઃ ॥ સંસ્કાર-  
 આશ્વાન્હિકંશ્રાદ્ધં યથાકાલંયથાધનમ્ ॥  
 સ્વસ્વગૃહ્યાનુસારેણ કર્તવ્યંચદ્વિજન્મભિઃ  
 ॥ ૯૧ ॥ અર્થઃ । અને જે દ્વિજ હોય તેમણે  
 ગર્ભાધાનાદિક સંસ્કાર તથા આન્હિક

તથા શ્રાદ્ધ એ ત્રણ્ય જેતે પોતાના ગૃહ્ય સુ-  
 ત્રને અનુસારે કરિને જેવાં જેનો અવસર  
 હોય ને જેવિ ધન સંપત્તિ હોય તે પ્રમાણે  
 કરવાં ॥ ૯૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ અજ્ઞાનાજ્ઞા-  
 નતો વાપિગુરુવાલઘુપાતકમ્ । કાર્પિસ્યા-  
 ત્તર્હિતત્પ્રાયશ્ચિત્તંકાર્યસ્વશક્તિઃ ॥ ૯૨ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને ક્યારેક જાણે અથવા અ-  
 જાણે જો નાનું મોટું પાપ થઈ જાય તો  
 પોતાની શક્તિ પ્રમાણે તે પાપનું પ્રાયશ્ચિત્ત  
 કરવું ॥ ૯૨ ॥ શ્લોકઃ ॥ વેદાશ્ચવ્યા-  
 સસૂત્રાણિશ્રીમદ્ભાગવતાભિધમ્ ॥ પુરાણં  
 ભારતેતુશ્રીવિષ્ણોર્નામસહસ્રકમ્ ॥ ૯૩ ॥  
 અર્થઃ । અને ચાર વેદ તથા વ્યાસ સૂત્ર  
 તથા શ્રીમદ્ભાગવત નામે પુરાણ તથા મહા  
 ભારતને વિષે તો શ્રી વિષ્ણુ મહમ્નામ

॥ ૯૩ ॥ શ્લોકઃ ॥ તથા શ્રી ભગવદ્ગી-  
 તાનીતિશ્ચવિદુરોદિતા ॥ શ્રી વાસુદેવ  
 માહાત્મ્યંસ્કાંદવૈષ્ણવસ્વંઢગમ્ ॥ ૯૪ ॥ અર્થઃ ॥  
 તથા શ્રીભગવદ્ગીતા તથા વિદુરજીનિ  
 કહેલિ જે નીતિ તથા સ્કંદપુરાણનો જે  
 વિષ્ણુસ્વંઢ તેને વિષે રહ્યું એવું જે શ્રીવાસુ-  
 દેવ મહાત્મ્ય ॥ ૯૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ ધર્મશાસ્ત્રાં-  
 તર્ગતાચયાજ્ઞવલ્ક્યઋષેઃ સ્મૃતિઃ ॥ એતા-  
 ન્યઽષ્ટમંષ્ટાનિ સચ્છાત્રાણિભવંતિહિ ॥  
 ૯૫ ॥ અર્થઃ ॥ અને ધર્મ શાસ્ત્રના મધ્યમાં  
 રહિ એવિ જે યાજ્ઞવલ્ક્યઋષિનિ સ્મૃતિ  
 એ જે આઠસત શાસ્ત્ર તે અમને ઇષ્ટ છે ॥  
 ૯૫ ॥ શ્લોકઃ ॥ સ્વહિતેચ્છુભિરેતાનિ  
 મચ્છિષ્યેઃસકલૈરપિ ॥ શ્રોતઠ્યાન્યથપા-  
 ઠ્યાનિ કથનીયાનિચદ્વિજેઃ ॥ ૯૬ ॥ અર્થઃ ॥

અને પોતાના હિતને ઈછતા એવા જે અમા  
રા સર્વે શિષ્ય તેમણે એ આઠસત શાસ્ત્ર  
જેતે સાંભળવાં અને અમારા આશ્રિત જે  
દ્વિજ તેમણે એ સતશાસ્ત્ર જેતે ધર્મવાં તથા  
ધર્માવવાં તથા એમની કથા કરવિ ॥૧૬॥

શ્લોકઃ । તત્રાચારવ્યવહૃતિનિષ્કૃતાનાં-  
ચનિર્ણયે ॥ ગ્રાહ્યામિતાક્ષરોપેતા યાજ્ઞવ-  
લ્ક્યસ્યતુસ્મૃતિઃ ॥૧૭॥ અર્થઃ । અને તે  
આઠસત શાસ્ત્રમાંથી આચાર વ્યવહારને  
પ્રાયશ્ચિત્ત એ ત્રણનો જે નિર્ણય કરવો તેને  
વિષે તો મિતાક્ષરા ટીકાએ જુક્ત એવિજે  
યાજ્ઞવલ્ક્યહૃષિનિ સ્મૃતિ તેનું ગ્રહણ કર-  
વું । ૧૭ । શ્લોકઃ । શ્રીમદ્ભાગવતસ્યૈષુ  
સ્કંધોદશમપંચમો । સર્વાધિકતયાજ્ઞેયૌક્ર-  
મ્માહાત્મ્યબુદ્ધયે ॥૧૮॥ અર્થઃ । અને વલી

એ આઠસત શાસ્ત્ર ને વિષે જે શ્રીમદ્ભાગ-  
 વત પુરાણ તેના દશમ ને પંચમ નામે જે બે  
 સ્કંધ તે જે તે શ્રીકૃષ્ણભગવાનના માહાત્મ્ય  
 જાણવાને અર્થે સર્વથી અધિકપણે જાણવા  
 । ૧૮ । શ્લોકઃ ॥ દશમઃ પંચમઃ સ્કંધો યાજ્ઞ-  
 વલ્ક્યસ્ય ચ સ્મૃતિઃ ભક્તિશાસ્ત્ર યોગશાસ્ત્ર-  
 ધર્મશાસ્ત્ર ક્રમેણમે ॥ ૧૯ ॥ અર્થઃ । અને  
 દશમસ્કંધ તથા પંચમસ્કંધ તથા યાજ્ઞવ-  
 લ્ક્ય સ્મૃતિ એ જે ત્રણ્યતે અનુક્રમે કરિને  
 અમારું ભક્તિશાસ્ત્ર યોગશાસ્ત્ર ને ધર્મશાસ્ત્ર  
 છે કેતાં દશમસ્કંધ તે ભક્તિશાસ્ત્ર છે ને  
 પંચમસ્કંધ તે યોગશાસ્ત્ર છે ને યાજ્ઞવલ્ક્ય  
 સ્મૃતિ તે ધર્મશાસ્ત્ર છે એમ જાણવું ॥ ૧૯ ॥  
 શ્લોકઃ । શારીરકાણાં ભગવદ્દીતાયાશ્ચ  
 વગમ્યતામ્ ॥ રામાનુજાચાર્યકૃતં ભાષ્યમા-

ध्यात्मिकंमम ॥ १०० ॥ अर्थः । अने  
 श्रीरामानुजाचार्ये करचुं एवं जे व्यास सू-  
 त्रनुं श्रीभाष्य तथा श्रीभगवद्गीतानुं भा-  
 ष्य एजे वे ते अमारुं अध्यात्म शास्त्र छे  
 एम जाणवुं ॥ १०० ॥ श्लोकः । एतेषु-  
 यानिवाक्यानिश्रीकृष्णस्यवृषस्यच । अ-  
 त्युत्कर्षपराणि स्युस्तथाभक्तिविरागयोः ॥  
 ॥ १०१ ॥ अर्थः ॥ अने ए सर्वे सतशा-  
 स्त्रने विषे जे वचन जे ते श्रीकृष्णभगवा-  
 ननुं स्वरूप तथा धर्म तथा भक्ति तथा  
 वैराग्य ए चारना अति उत्कर्षपणाने क-  
 हेतां होय ॥ १०१ ॥ श्लोकः ॥ मंतव्यानि  
 प्रधानानितान्येवेतरवाक्यतः । धर्मेणस-  
 हिताकृष्णभक्तिः कार्येतितद्रहः ॥ १०२ ॥  
 अर्थः । ते वचन जेते बिजा वचन करता

પ્રધાનપણે માનવાં અને શ્રીકૃષ્ણભગવાન-  
ની ભક્તિ જે તે ધર્મે સહિતજ કરવિ એવિ  
રિતે તે સર્વે સતશાસ્ત્રનું રહસ્ય છે ॥૧૦૨॥

શ્લોકઃ ॥ ધર્મોજ્જેયઃ સદાચારઃ શ્રુતિસ્મૃ-  
ત્યુપપાદિતઃ । માહાત્મ્યજ્ઞાનયુગ્મભૂતિસ્નેહો-  
ભક્તિશ્ચમાધવે ॥૧૦૩॥ અર્થઃ । અને શ્રુતિ  
ને સ્મૃતિ તેણે પ્રતિપાદન કર્યો એવો જે  
સદાચાર તે ધર્મ જાણવો અને શ્રીકૃષ્ણ  
ભગવાનને વિષે માહાત્મ્યજ્ઞાને સહિત જે  
ઘણો સ્નેહ તે ભક્તિ જાણવિ ॥ ૧૦૩ ॥

શ્લોકઃ । વૈરાગ્યંજ્ઞેયમપ્રીતિઃશ્રીકૃષ્ણોતરવસ્તૃષુ  
॥ જ્ઞાનંચજીવમાયેશઋષાણાંમુષ્ઠુવેદનમ્ ॥  
॥ ૧૦૪ ॥ અર્થઃ ॥ અને શ્રી કૃષ્ણભગવાન  
વિના અન્ય પદાર્થમાં પ્રીતિ નહિ તે વૈરા-  
ગ્ય જાણવો અને જીવ માયાને ઈશ્વર તે-

મના સ્વરૂપને જે રહી રિતે જાંણવું તેને  
 જ્ઞાન કહિયે ॥ ૧૦૪ ॥ શ્લોકઃ । હૃત્તથોઽ-  
 નુસૂક્ષ્મશ્ચિદ્રૂપોજ્ઞાતાવ્યાપ્યાઽસ્વિલાંતનૃમ્ ॥  
 જ્ઞાનશક્ત્યાસ્થિતોજીવોજ્ઞેયોઽ ઇચ્છાદિલ-  
 ક્ષણઃ ॥ ૧૦૫ ॥ અર્થઃ । બને જે જિવછે  
 તે હૃદયનેવિષે રહ્યોછે ને અણુ સરસ્વો સૂ-  
 ક્ષ્મ છે ને ચૈતન્યરૂપ છે ને જાંણનારો છે  
 ને પોતાનિ જ્ઞાન શક્તિયે કરિને નસ્થિ  
 શિસ્ત્રાપર જંત સમગ્ર પોતાના દેહ પ્રત્યે  
 વ્યાપિને રહ્યો છે ને અછેદ્ય અમેદ્ય અજર  
 અમર રૂપાદિકછે લક્ષણ જેનાં એવાં જીવ  
 છે એમ જાંણવો ॥ ૧૦૫ ॥ શ્લોકઃ । ત્રિ-  
 ગુણાત્માતમઃ કૃષ્ણશક્તિર્દેહતદીયયોઃ ॥  
 જીવસ્યચાહં મમતાહેતુર્માયાઽ વગમ્યતામ્  
 ॥ ૧૦૬ ॥ અર્થઃ ॥ બને જે માયા છે તે



ત્રિગુણાત્મક છે ને બંધકારૂપ છે ને શ્રી  
 કૃષ્ણભગવાનનિ શક્તિ છે ને આ જીવને  
 દેહ તથા દેહનાં જે સંબંધિ તેમને વિષે  
 અહં મમત્વનિ કરાવનારી છે એમ માપાને  
 જાંળી ॥ ૧૦૬ ॥ હૃદયેજીવજીવેયો-  
 તર્યામિતયાસ્થિતઃ ॥ જ્ઞેયઃ સ્વતંત્રઈશોઽસૌ  
 સર્વકર્મફલપદઃ ॥ ૧૦૭ ॥ અર્થઃ ॥ બને  
 જે ઈશ્વરછે તે જે તે જેમ હૃદયને વિષે જિવ  
 રહ્યો છે તેમ તે જિવને વિષે અંતર્યામિપણે  
 કરિને રહ્યા છે ને સ્વતંત્રછે ને સર્વ જીવને  
 કર્મફલના આપનારા છે એમ ઈશ્વરને જાં  
 ણવા ॥ ૧૦૭ ॥ શ્લોકઃ ॥ સશ્રીકૃષ્ણઃપરં-  
 બ્રહ્મભગવાનપુરુષોત્તમઃ ॥ ઉપાસ્યદૃષ્ટદેવો  
 નઃસર્વાવિર્ભાવકારણમ્ ॥ ૧૦૮ ॥ અર્થઃ ॥ બને  
 તે ઈશ્વર તે ક્રિયાતાં પરબ્રહ્મ પુરુષોત્તમ એવા

જે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તે ईश्वरછે અને તે શ્રી-  
 કૃષ્ણ જે તે આપણા ઇષ્ટદેવછે ને ઉપાસના  
 કરવા જોગ્યછે ને સર્વઅવતારના કારણછે  
 ॥૧૦૭॥ શ્લોકઃ ॥ સરાધયાયુતોજ્ઞેયોરાધા  
 કૃષ્ણહિતિપ્રભુઃ ॥ રુક્મિણ્યારમયોપેતોલ-  
 ક્ષ્મીનારાયણઃ સહિ ॥૧૦૯॥ અર્થઃ । અને  
 સમર્થ એવા જે શ્રીકૃષ્ણ તે જે તે રાધાજિયે  
 જુક્ત હોય તારે રાધાકૃષ્ણ એવે નામે  
 જાંણવા અને રુક્મણીરૂપ જે લક્ષ્મી તેણે  
 જુક્ત હોય તારે લક્ષ્મીનારાયણ એવે નામે  
 જાંણવા ॥ ૧૦૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ જ્ઞેયોઽર્જુને-  
 નયુક્તોઽસૌનરનારાયણાભિધઃ ॥ બલભદ્રા-  
 દિયોગેનતત્તન્નામોચ્યતેસચ ॥ ૧૧૦ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને એ શ્રીકૃષ્ણ જે તે અર્જુને  
 જુક્ત હોય તારે નરનારાયણ એવે નામે

જાંખવા અને વલિ તે શ્રીકૃષ્ણ જેતે બલ-  
ભદ્રાદિકને જોગે કરિને તે તે નામે કેહે-  
વાય છે એમ જાંખવું ॥ ૧૧૦ ॥ શ્લોકઃ ।

एतेराधादयो भक्तास्तस्यस्युः पार्श्वतः क-  
चित् ॥ क्वचित्तदंगेतिस्नेहात्सतुज्ञेयस्तदैक-  
लः ॥ १११ ॥ अर्थः ॥ અને એ જે રાધા-  
દિક ભક્ત તે જે તે ક્યારેક તો શ્રીકૃષ્ણ-  
ભગવાનને પહસે હોયછે અને ક્યારેક તો  
અતિ સ્નેહે કરિને શ્રીકૃષ્ણભગવાનના  
અંગને વિષે રહેછે. તારે તો તે શ્રીકૃષ્ણભ-  
ગવાન એકલાજ હોય એમ જાંખવા ॥ ૧૧૧ ॥

શ્લોકઃ ॥ अतश्चास्यस्वरूपेषुभेदोज्ञेयोन-  
सर्वथा ॥ चतुरादिभुजत्वंदुर्लभात्तेजोरास-  
चैच्छिक्म् ॥ ११२ ॥ अर्थः ॥ એ હેતુ  
ચાટે એ શ્રીકૃષ્ણભગવાનનાં જે સ્વરૂપ

તેમને વિષે સર્વ પ્રકારે કરિને ભેદ ન જા-  
ણવા અને ચતુર્ભુજપણું અષ્ટભુજપણું સદ્-  
સ્વભુજપણું इत्यादિક જે ભેદ જણાયછે તે  
તો દ્વિભુજ એવા જે તે શ્રીકૃષ્ણ તેની ઇ-  
છાએ કરિને છે એમ જાણવું ॥ ૧૧૨ ॥

શ્લોકઃ ॥ તસ્યૈવસર્વથાભક્તિઃ કર્તવ્યા-  
મનુજૈર્ભુવિનિઃ શ્રયસકરંકિંચિત્તતોઽન્યત્રે-  
તિદૃશ્યતામ્ ॥ ૧૧૩ ॥ અર્થઃ ॥ અને એવા  
જે તે શ્રીકૃષ્ણભગવાન તેની જે ભક્તિ તે  
જે તે પૃથ્વીને વિષે સર્વ મનુષ્ય તેમણે ક-  
રવિ અને તે ભક્તિ થકિ વિજું એવું ક-  
લ્યાણકારિ સાધન કોઈ નથી એમ જાણવું  
॥ ૧૧૩ ॥ શ્લોકઃ । ગુણિનાંગુણવત્તાયા-  
ન્નેયંદ્વેતત્પરંફલમ્ ॥ કૃષ્ણેભક્તિશ્ચસત્સંગો-  
ન્યથાયાંતિવિદોપ્યધઃ ॥ ૧૧૪ ॥ અર્થઃ ॥

અને વિદ્યાદિક ગુણવાલા જે પુરુષ તે-  
મના ગુણવાનપણાનું એજ પરમ ફલ જાં-  
ળવું કિયું તો જે શ્રીકૃષ્ણભગવાનને વિષે  
ભક્તિ કરવિ ને સત્સંગ કરવો ॥ અને એ  
ભક્તિને સત્સંગ એ બે વિના તો વિદ્વાન હોય  
તે પણ અધોગતિને પામેછે ॥૧૧૪॥ શ્લોકઃ ॥

કૃષ્ણસ્તદવતારાશ્ચધ્યેયાસ્તત્પ્રતિમાપિચ ।  
નતુજીવાનૃદેવાદ્યાભક્તાબ્રહ્મવિદોપિચ ॥

૧૧૫ ॥ અર્થઃ ॥ અને શ્રીકૃષ્ણભગવાન  
તથા શ્રીકૃષ્ણભગવાનના જે અવતાર તે  
જે તે ધ્યાન કરવા જોગ્યછે તથા શ્રીકૃ-  
ષ્ણભગવાનની જે પ્રતિમા તે પણ ધ્યાન  
કરવા જોગ્યછે માટે એમનું ધ્યાન કરવું  
અને મનુષ્યને દેવાદિક જે જિવ તે તો-  
શ્રીકૃષ્ણભગવાનના ભક્ત હોય ને બ્રહ્મવેત્તા

હોય તોપણ ધ્યાન કરવા જોગ્ય નથી  
 માટે એમનું ધ્યાન ન કરવું ॥૧૧૫॥ શ્લોકઃ ॥  
 નિજાત્માનંબ્રહ્મરૂપં દેહત્રયવિલક્ષણમ્ ॥  
 વિભાવ્યતેનકર્તવ્યાભક્તિઃ કૃષ્ણસ્યસર્વ-  
 દા ॥ ૧૧૬ ॥ અર્થઃ ॥ અને મ્હલ સૂક્ષ્મ  
 ને કારણ એ જે ત્રણ્ય દેહ તે થકિ વિલ-  
 ક્ષણ એવો જે પોતાનો જીવાત્મા તેને બ્રહ્મ  
 રૂપનિ ભાવના કરિને પછે તે બ્રહ્મરૂપે  
 કરિને શ્રી કૃષ્ણભગવાનનિ ભક્તિ જે તે  
 સર્વ કાલને વિષે કરવિ ॥૧૧૬॥ શ્લોકઃ ॥  
 શ્રવ્યઃ શ્રીમદ્ભાગવતદશમસ્કંધ આદરાત્ ॥  
 પ્રત્યહંવાસકૃદ્વર્ષેવર્ષેવાચ્યોઽથપંઢિતૈઃ ૧૧૭  
 અર્થઃ ॥ અને શ્રીમદ્ભાગવતપુરાણનો જે દ-  
 શમસ્કંધ તે જે તે નિત્ય પ્રત્યે આદર થકિ  
 સાંભરવો અથવા વરસો વરસે એકવાર

સાંભલવો । અને જે પંડિત હોય તેમણે  
 નિત્ય પ્રત્યે વાંચવો અથવા વરસો વરસ  
 એકવાર વાંચવો ॥ ૧૧૭ ॥ શ્લોકઃ । કા-  
 રણીયાપુરશ્ચર્યાપુણ્યસ્થાનેઽ સ્યશક્તિઃ ।  
 વિષ્ણુનામસહસ્રાદેશ્વાપિંકાર્યેપ્સિત પ્રદા  
 । ૧૧૮ । અર્થઃ । અને એ જે દશમસ્કંધ  
 તેનું પુરશ્ચરણ જે તે પુણ્યસ્થાનકને વિષે  
 પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવું કરાવવું  
 અને વલિ વિષ્ણુ સહસ્ર નામ આદિક જે  
 સતશાસ્ત્ર તેનું પુરશ્ચરણ પણ પોતાના સા-  
 મર્થ્ય પ્રમાણે કરવું કરાવવું તે પુરશ્ચરણ  
 કેવુંછે તો પોતાના મનવાંછિત ફલને આ-  
 પે એવું છે ॥ ૧૧૮ ॥ શ્લોકઃ । દેવ્યા-  
 માપદિકષ્ટાયામાનુષ્યાંવાગદાદિષુ । યથા  
 સ્વપરરક્ષાસ્માંતથાવૃત્ત્યંનચાન્યથા ॥ ૧૧૯ ॥

અર્થઃ ॥ અને કષ્ટની દેનારિ એવિ કોઈ  
 દેવ સંબંધિ આપદા આવિ પહે તથા મનુ-  
 વ્ય સંબંધિ આપદા આવિ પહે તથા રો-  
 ગાદિક આપદા આવિ પહે તેને વિષે જેમ  
 પોતાનિ ને વિજાનિરક્ષા થાય તેમ વરતવું  
 પણ વિજિરિત્યે ન વરતવું ॥ ૧૧૯ ॥

શ્લોકઃ । દેશકાલવયોવિત્તજાતિશત્તપત્નુ  
 સારતઃ । આચારોવ્યવહારશ્ચનિષ્કૃતંચાવ  
 ધાર્યતામ્ । ૧૨૦ । અર્થઃ । અને આચા-  
 રવ્યવહારને પ્રાપ્તશિત એ જે ત્રણવાંનાં તે  
 જે તે દેશકાલ અવસ્થા દ્રવ્ય જાતિને સા-  
 મર્થ્ય ઇટલાને અનુસારે કરિને જાણવાં  
 ॥ ૧૨૦ ॥ શ્લોકઃ । મતંવિશિષ્ટાદ્વૈતંમેગો-  
 લોકોધામચેત્સિતમ્ ॥ તત્રબ્રહ્માત્મનાકૃષ્ણ  
 સેવાયુક્તિશ્ચગમ્યતામ્ ॥ ૧૨૧ ॥ અર્થઃ ॥



અને અમારું જે મત તે વિશિષ્ટા દ્વૈતછે એમ  
 જાણવું અને અમને પ્રિય એવું જે ધામ તે  
 ગોલોકછે એમ જાણવું અને તે ધામને વિષે  
 બ્રહ્મરૂપે કરિને જે શ્રી કૃષ્ણભગવાનની  
 સેવા કરવિ તે અમે મુક્તિપાંત્રિ છે એમ  
 જાણવું ॥ ૧૨૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ એતસાધા-  
 રણાધર્માઃ પુસાંસ્ત્રીણાંચસર્વતઃ । મદાશ્રિ-  
 તાનાંકથિતાવિશેષનથકીર્તયે ॥ ૧૨૨ ॥  
 અર્થઃ । અનં આ જે પૂર્વે સર્વે ધર્મે કહ્યા  
 તે જે તે અમારા આશ્રિત જે ત્યાગિ ગૃહ-  
 સ્થ વાઈ માટે સર્વે સત્સંગિ તેમના સામા-  
 ન્ય ધર્મ કહ્યા છે કેતાં સર્વે સત્સંગિ માત્રને  
 સરસ્વા પાલવાના છે અને ઇવં એ સર્વના  
 જે વિશેષ ધર્મ છે તેમને પૃથક્ પૃથક્પણે  
 કરિને કહિયે છડાયે ॥ ૧૨૨ ॥ શ્લોકઃ ।

મજ્જ્યેષ્ઠાવરજભ્રાતૃ સુતાભ્યાંતુકદાચન ।  
સ્વાસન્નસંબંધહીનાનોપદેશ્યાહિયોષિતઃ ।

॥ ૧૨૩ ॥ અર્થઃ । હવે પ્રથમ ધર્મવંશિ જે  
આચાર્ય ને તેમનિ પત્નિયું તેમના જે વિશેષ  
ધર્મ તે કહિયે છૂડ્યે ॥ અમારા મોટા ભાઈ  
ને નાનાભાઈ તેના પુત્ર જે અયોધ્યાપ્રસા-  
દને રઘુવીર તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધ  
વિનાનિ જે વિજિ સ્ત્રિયું તેમને મંત્ર ઉપદેશ  
ક્યારેય ન કરવો ॥ ૧૨૩ ॥ શ્લોકઃ ।

નસ્પ્રષ્ટવ્યાશ્રતાઃ કાપિભાષણીયાશ્રતાન-  
હિ ॥ ક્રૌર્યકાર્યનકસ્મિંશ્ચિન્ધ્યાસોરક્ષ્યાને  
કસ્યચિત્ ॥ ૧૨૪ ॥ અર્થઃ । અને તે સ્ત્રિયુંને  
ક્યારેયે પણ અઢવું નહિ ને તે સાથે બો-  
લવું નહિ અને કોઈ જીવને વિષે ક્રૂરપણું  
ન કરવું ને કોઈનિ થાપણ ન રાસવી ॥

૧૨૪ ॥ શ્લોકઃ । પ્રતિભૂત્વંનકસ્યાપિકા-  
 ચૈવવ્યાવહારિકે ॥ મિક્ષ્યાપદતિક્રમ્યાનતુ  
 કાર્યમૃણંકચિત્ ॥ ૧૨૫ ॥ અર્થઃ । અને  
 ઉપવહાર કારજ ને વિષે કેનું પણ જમાન-  
 ગરું ન કરવું અને કોઈ આપતકાલ આવિ  
 પડે તો મિક્ષા માગિને પોતાનો નિરવાહ  
 કરિને તે આપતકાલ ને બોલંધવો પણ  
 કોઈનું કરજ તો ક્યારેય ન કરવું ॥ ૧૨૫ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ સ્વશિષ્યાર્પિતધાન્યસ્યકર્ત્તવ્યો  
 વિક્રયોનચ ॥ જીર્ણસ્ત્વાનવીનંતુગ્રાહ્યંતન્નૈ  
 ષવિક્રયઃ ॥ ૧૨૦ ॥ અર્થઃ । અને પોતા-  
 ના જે શિષ્ય તેમણે ધર્મે નિમિત્ત પોતાને  
 આપ્યું જે અન્ન તે વેચવું નહિ ને તે અન્ન  
 જુનું થાય તો તે જુનું કોઈકને દેઈને નવું  
 લેવું ને એવિ રિતે જે જુનાનું નવું કરિયે તે

વેચ્યું ન કેવાય ॥ ૧૨૬ ॥ શ્લોકઃ । મા-  
 દ્રશ્યક્રુચતુષ્યાંચકાર્યવિઘ્નેશપૂજનમ્દૃષકૃષ્ણ  
 ચતુર્દશ્યાંકાર્યાર્ચાચહનૂમતઃ ॥ ૧૨૭ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને માદરવા શુદિ ચતુર્થીને દિ-  
 વસે ગણપતીની પૂજા કરવિ તથા આસો  
 વંદી ચતુર્દશિને દિવસે હનુમાનની પૂજા ક-  
 રવી ॥ ૧૨૭ ॥ શ્લોકઃ ॥ મદાશ્રિતાનાંસ-  
 વૈષાંધર્મરક્ષણહેતવે ॥ ગુરુત્વેસ્થાપિતાભ્યાં-  
 ચતાભ્યાંદીક્ષ્યામુમુક્ષવઃ ॥ ૧૨૮ ॥ અર્થઃ  
 અને અમારે આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગિ તેમ-  
 ના ધર્મેની રક્ષા કરવાને અર્થે એ સર્વેના  
 ગુરુપણાને વિષે અમે સ્થાપન કરાયા એવા  
 જે તે અયોધ્યાપ્રસાદ ને રઘુવીર તેમણે  
 મુમુક્ષુજનને દીક્ષા આપવિ ॥ ૧૨૮ ॥ શ્લોકઃ  
 ॥ યથાધિકારંસંસ્થાપ્યાઃસ્વેસ્વેધર્મેનિજા-

શ્રિતાઃ ॥ માન્યાઃ સંતશ્ચકર્ત્તવ્યઃસચ્છદ્ધા-  
 ધ્યાસઆદરાત્ ॥ ૧૨૯ ॥ અર્થઃ॥અને પો-  
 તાના આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગિ તેમને અ-  
 ધિકાર પ્રમાણે પોતે પોતાના ધર્મને વિષે  
 રાસ્વવા અને સાધુને આદરથકિ માનવા  
 તથા સતશાસ્ત્રનો અધ્યાસ આદરથકિ ક-  
 રવો ॥ ૧૨૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ મયાપ્રતિષ્ઠાપિ-  
 તાનાંમદિરેષુમહત્સુચ ॥ લક્ષ્મીનારાયણા-  
 દીનાંસેવાકાર્યાયથાવિધિ ॥ ૧૩૦ ॥ અર્થઃ  
 અને મોટાં જેમંદિર તેમને વિષે અમે સ્થા-  
 પન કર્યાં એવાં જે શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ  
 આદિક શ્રીકૃષ્ણનાં સ્વરૂપ તેમનિ જે સે-  
 વા તે યથાવિધિયે કરિને કરવિ । ૧૩૦ ।  
 શ્લોકઃ ॥ ભગવન્મંદિરંપ્રાપ્તોયોઽન્નાર્થીકો  
 પિમાનવઃ ॥ આદરાત્સતુસંભાવ્યોદાનેના

અશ્વશક્તિઃ ॥ ૧૩૧ ॥ અર્થઃ ॥ અને  
 મગવાનના મંદિરપ્રત્યે આવ્યો જે હરકોડે  
 અન્નાર્થે મનુષ્ય તેની પોતાના સામર્થ્ય  
 પ્રમાણે અન્નને દાને કરિને આદરથી સં  
 ભાવના કરવિ ॥ ૧૩૧ ॥ શ્લોકઃ । સંસ્થા  
 પ્યવિપ્રંવિદ્વાંસં પાઠશાલાંવિધાપ્યચ ॥ પ્રવ-  
 ર્ત્તેનીયાસદ્વિદ્યાભુવિયત્સુકૃતંમહત્ ॥ ૧૩૨ ॥  
 અર્થઃ । અને વિદ્યાર્થે મળાવ્યાની શાલા  
 કરાવિને પછે તેમાં એક વિદ્વાન બ્રાહ્મણને  
 રાસ્ટ્રીને પૃથ્વીને વિષે સદ્વિદ્યાની પ્રવૃત્તિ  
 કરાવવિ કેમજે વિદ્યાદાને કરિને મોટું પુ-  
 ન્ય થાય છે ॥ ૧૩૨ ॥ શ્લોકઃ ॥ અથૈ  
 તયોસ્તુ ભાર્યાભ્યામાજ્ઞયા પત્યુરાત્મનઃ ॥  
 કૃષ્ણમંત્રોપદેશશ્ચકર્ત્તવ્યઃસ્ત્રીભ્યેવહિ ૧૩૩  
 અર્થઃ ॥ અને હવે એ અયોધ્યાપ્રસાદ ને

રઘુવિર એ બેનિ જે પત્નીયું તેમણે પોતપો-  
 તાના પતિનિ આજ્ઞાએ કરિનેછિયુંનેજશ્રી  
 ક્રુષ્ણના મંત્રનો ઉપદેશ કરવો પણ પુરુષને  
 ન કરવો ॥૧૩૩॥ શ્લોકઃ ॥ સ્વાસન્નસં-  
 બંધહીનાનરાસ્તામ્યાંતુ કોઈચિત્ ॥ નસ્પ-  
 ષ્ટઘ્યાનમાપ્યાશ્વતેભ્યોદર્શ્યમુસ્વંનચ ॥૧૩૪॥  
 અર્થઃઃઅને વલિ તે બે જણનિ જે પત્નીયું  
 તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધવિનાના જે  
 પુરુષ તેમનો સ્પર્શ વ્યારેય ન કરવો ને તે-  
 મનિ સાથે બોલવું પણ નહિ ને તેમને પો-  
 તાનું મુખ પણ ન દેસ્વાઢવું એવિરિત્યે ધર્મ-  
 વંશિ આચાર્યને તેમનિ પત્નીયું તેમના જે  
 વિશેષ ધર્મ તે કહ્યા ॥ ૧૩૪ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 ગૃહાલ્યશ્રમિણોપેસ્યુઃ પુરુષાપદુક્તાશ્રતાઃ ॥  
 સ્વાસન્નસંબંધહીનાનસ્પૃશ્યા વિધવાશ્વતેઃ

॥ ૧૩૫ ॥ અર્થઃ ॥ હવે ગૃહસ્થાશ્રમિના જે વિશેષ ધર્મ છે તે કહિયે છિયે અમારે આશ્રિત જે ગૃહસ્થાશ્રમિ પુરુષ તેમણે પોતાના સમિપ સંબંધ વિનાનિ જે વિધવા સ્ત્રિયું તેમનો સ્પર્શ ન કરવો ॥ ૧૩૫ ॥

શ્લોકઃ ॥ માત્રાસ્વસ્ત્રાદુહિત્વાદ્દેહ્યે-  
 નુવયઃ સ્થયા ॥ અનાપદિનતૈઃ સ્થેયંકાર્ય-  
 દાનૈનયોષિતઃ ॥ ૧૩૬ ॥ અર્થઃ । અને તે ગૃહસ્થાશ્રમિ પુરુષ તેમણે જવાન અવસ્થાએ જુક્ત એવિ જે પોતાનિ મા બોનને દિકરિ તે સંઘાથે પળ આપતકાલ વિના એકાંત સ્થલને વિષે ન રહેવું અને પોતાનિ સ્ત્રીનું દાન કોઈને ન કરવું ૧૩૬ પ્રસંગો વ્યવહારે-  
 ણયસ્યાઃ કેનાપિભૂપતેઃ । ભવેત્તસ્યાઃ સ્ત્રિયાઃ  
 કાર્યઃ પ્રસંગો નૈવ સર્વથા ॥ ૧૩૭ ॥ અર્થઃ । અને



જે સ્ત્રીને કોઈ પ્રકારના વ્યવહાર કરિને  
રાજાનો પ્રસંગ હોય તેવી સ્ત્રીનાં જે પ્રસંગ  
તે કોઈ પ્રકારે પણ નજ કરવો ॥ ૧૩૭ ॥

શ્લોકઃ ॥ અન્નાદ્યૈઃ શક્તિતોભ્યર્ચ્યોહ્ય-  
તિથિસ્તૈર્ઘ્નહાગતઃ દૈવંપિત્ર્યંપથાશક્તિક-  
ત્તંવ્યંચયથોચિતમ્ ॥ ૧૩૮ ॥ અર્થઃ । અ-  
ને તે ગૃહસ્થાશ્રમિ તેમણે પોતાને ઘેર  
આવ્યો એવો જે અતિથિ તેને પોતાના  
સામર્થ્ય પ્રમાણે અન્નાદિ કે કરિને પૂ-  
જવો અને વલિ હોમાદિક જે દેવ કર્મ  
ને શ્રાદ્ધાદિક જે પિતર કર્મ તે જે તે  
પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે જથા વિધિ જેમ  
ઘટે તેમ કરવું ॥ ૧૩૮ ॥ શ્લોકઃ ॥ યાવ-  
જ્ઞિવંચથુશ્રુષાકાર્યામાતુઃ પિતુર્ગુરોઃ । રો-  
ગાર્ત્તસ્પમનુષ્યસ્યપથાશક્તિ ચમામકૈઃ ॥

૧૩૯ ॥ અર્થ: । અને અમારા આશ્રિત  
 જે ગૃહસ્થ તેમણે માતા પિતાને ગુરુ તથા  
 રોગાતુર એવો જે કોઈ મનુષ્ય તેમણે જે  
 સેવા તે જિવતપરંજત પોતાના સામર્થ્ય  
 પ્રમાણે કરવી ॥ ૧૩૯ ॥ શ્લોક: ॥ યથા-  
 શક્ત્યુદ્યમઃ કાર્યોનિજવર્ણાશ્રમોચિતઃ ॥  
 મુષ્કછંદોનકર્ત્તવ્યોવૃષસ્યકૃષિવૃત્તિભિઃ ॥  
 ૧૪૦ ॥ અર્થ: ॥ અને વલિ પોતાના વ-  
 ર્ણાશ્રમને ઘટિત એવો જે ઉદ્યમ તે પોતાના  
 સામર્થ્ય પ્રમાણે કરવો અને કૃષિવૃત્તિવા-  
 લા જે ગૃહસ્થ સત્સંગિ તેમણે બલધિયાના  
 વૃષણનો ઉછેદ ન કરવો । ૧૪૦ । શ્લોક: ।  
 યથાશક્તિયથાકાલંસંગ્રહોઽન્નધનસ્યતૈઃ ॥  
 યાવદ્ભવ્યપંચકર્ત્તવ્યઃ પશુમદ્વિસ્તૃણસ્યચ ॥  
 ૧૪૧ ॥ અર્થ: । અને તે ગૃહસ્થસત્સંગિ

તેમણે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે સમયને  
 અનુસરિને જેટલો પોતાના ઘરમાં વરો હોય  
 તેટલા ઋત્ર દ્રવ્યનો સંગ્રહ જેતે કરવો અને  
 જેના ઘરમાં પશુ હોય એવા જે ગૃહસ્થ તે-  
 મણે પોતાના સામર્થ્ય પ્રમાણે ચારચ પુ-  
 લાનો સંગ્રહ કરવો ॥ ૧૪૧ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 ગવાદીનાંપશૂનાંચ તૃણતોયાદિભિર્યદિ ॥  
 સંભાવનંભવેત્સ્વેનરક્ષ્યાસ્તેતાર્હેનાન્યથા ॥  
 ૧૨૨ ॥ અર્થઃ ॥ અને ગાય બલદ મેશ  
 ધોઢા આદિક જે પશુ તેમનિ તૃણ જલા-  
 દિકે કરિને પોતાવતે જો સંભાવના થાય  
 તો તે પશુને રાસવાં ને જો સંભાવના ન  
 થાય તો ન રાસવાં ॥ ૧૪૨ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 સસાક્ષ્યમંતરાલેસ્વં પુત્રમિત્રાદિનાપિચ ॥  
 શુવિત્તદાનાદાનાભ્યાંવ્યવહાર્યનકાર્હેચિત્ ॥

૧૪૩ ॥ અર્થઃ । અને સાક્ષિયે સહિત લ-  
 સ્વત કરાયા વિના તો પોતાના પુત્રને મિ-  
 ત્રાદિક સાથે પણ પૃથવિ ને ધનના લેણ  
 દેણ કરિને વ્યવહાર જે તે ક્યારેય ન ક-  
 રવો ॥ ૧૪૩ ॥ શ્લોકઃ । કાર્યૈવૈવાહિકે  
 સ્વસ્યાઽન્યસ્યવાર્પ્યધનસ્યતુ । ભાષાબં-  
 ધોનકર્ત્તવ્યઃસસાક્ષ્યંલેસ્વમંતરા ॥ ૧૪૪ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને પોતાનું અથવા વિજાનું જે  
 વિવાહ સંબંધિ કારજ તેને વિષે આપવા  
 યોગ્ય જે ધન તેનું સાક્ષિયે સહિત લસ્વત  
 કરાયા વિના કેવલ બોલિજ ન કરવિ ॥  
 ૧૪૪ ॥ શ્લોકઃ ॥ આયદૃષ્યાનુસારેણ  
 ઘ્યયઃકાર્યૌહિસર્વદા ॥ અન્યથાતુમહદ્દુઃસ્વં  
 ભવેદિત્યવધાર્યતામ્ ॥ ૧૪૬ ॥ અર્થઃ । અને પો-  
 તાનિ ઉપજનું જે દ્રવ્ય તેને અનુસારે નિ-

રંતર સ્વરચ કરવો પળ તે ઉપરાંત ન ક-  
 રવો ॥ અને જે ઉપજ કરતાં વધારે સ્વરચ  
 કરે છે તેને મોટું દુઃસ્વ થાય છે એમ સર્વે  
 ગૃહસ્થને મનમાં જાણવું ॥૧૪૫॥ શ્લોકઃ ।  
 દ્રવ્યસ્પાયોભવેદ્યાવાન્ વ્યયોવાવ્યાવહારિ-  
 કં ॥ તૌસંસ્મૃત્યસ્વયંલેખ્યૌ સ્વક્ષરૈઃપ્રતિ-  
 વાસરમ્ ॥૧૪૬॥ અર્થઃ ॥ અને પોતાના  
 વ્યવહાર કારજને વિષે જેટલા ધનનિ ઉ-  
 પજ હોય તથા જેટલો સ્વરચ હોય તે બે-  
 યને સંભારિને નિત્ય પ્રત્યે રુઢા અક્ષરે ક-  
 રિને પોતાને તેનું નામુ લેખનું ॥ ૧૪૬ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ નિજવૃત્યુદયપ્રાપ્તધનધાન્યાદિ-  
 તશ્ચતૈઃ ॥ અપ્યૌદશાંશઃ કૃષ્ણાયવિંશોશ-  
 સ્તિવહદુર્બલૈઃ ॥૧૪૭॥ અર્થઃ ॥ અને તે ગૃ-  
 હસ્થાશ્રમિ સત્સંગિ તેમણે પોતાની જે વૃ-

તિને ઉદ્યમ તેથીકિ પાંમ્યું જે ઘનધાન્યા-  
 દિક તેથીકિ દશમો ભાગ કાઢિને શ્રીકૃ-  
 ણ્ણમયવાનને અર્પણ કરવો અને જે વ્ય-  
 વહારે દુર્બલ હોય તેમણે વિશમો ભાગ અ-  
 ર્પણ કરવો ॥૧૪૭॥ શ્લોક ॥ એકાદશી  
 મુસ્તાનાંચવ્રતાનાંનિજશક્તિઃ ॥ ઉદ્યાપનં  
 યથાશાસ્ત્રંકર્તવ્યંચિંતિતાર્થદમ્ ॥ ૧૪૮ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને એકાદશિ આદિક જે વ્રત  
 તેમનું જે ઉદ્યાપન તે જે તે પોતાના સામ-  
 થ્ય પ્રમાણે જથા શાસ્ત્ર કરવું તે ઉદ્યાપન  
 કેવું છે તો મનવાંછિત ફલનું આપનારુછે  
 ॥૧૪૮॥ શ્લોક : ॥ કર્તવ્યંકારણીયંવા-  
 શ્રાવણેમાસિસર્વથા ॥ બિલ્વપત્રાદિભિઃ પ્રી-  
 ત્પાશ્રીમહાદેવપૂજનમ્ ॥ ૧૪૯ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને શ્રાવણ માસને વિષે શ્રીમહાદેવનું પુ-

જન જે તે બિલ્વપત્રાદિકે કરિને પ્રિતિ  
 પુર્વક સર્વ પ્રકારે પોતે કરવું અથવા બિ-  
 જા પાસે કરાવવું ॥ ૧૮૯ ॥ શ્લોકઃ સ્વા-  
 ચાર્યાન્નક્રમંપ્રાણંશ્રીકૃષ્ણસ્યચમંદેરાત્ ॥  
 તામ્યાં સ્વવ્યવહારાર્થેપાત્ર ભૂષાંશ્વકાદિચ  
 ॥ ૧૯૦ ॥ અર્થઃ ॥ અને પોતાના જે આ-  
 ચાર્ય તે થકિ તથા શ્રીકૃષ્ણ ભગવાનન  
 જે મંદિર તેથકિ કરજ ન કાઢવું ॥ અને  
 વલિ તે પોતાના આચાર્ય થકિ ને શ્રીકૃ-  
 ણના મંદિર થકિ પોતાના વ્યવહારને  
 અર્થે પાત્ર ઘરેણાં ને વસ્ત્રાદિક જે વસ્તુ તે  
 માગિ લાવવાં નહિ ॥ ૧૯૦ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 શ્રીકૃષ્ણગુરુસાધૂનાંદર્શનાયંગતૌપથિ ॥ ત-  
 ત્સ્થાનેષુચન ગ્રાહ્યપરાન્નંનિજપુણ્યહત્ ૧૯૧  
 અર્થઃ ॥ અને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાન તથા પો-

ताना गुरु तथा साधु एमनां दरशन कर-  
 वाने अर्थे जाते सते मार्मने विषे पारकुं  
 अन्न स्वावुं नहि तथा श्रीकृष्ण भगवान  
 तथा पोताना गुरु तथा साधु तेमनां जे  
 स्थानक तेमने विषे पण पारकुं अन्नस्वावुं  
 नहि केमजे ते पारकुं अन्नतो पोताना पु-  
 ष्यने हरिले एवं छे माटे पोतानि गांठनुं  
 स्वरच स्वावुं ॥१५१॥ श्लोकः ॥ प्रतिज्ञा-  
 तंधनंदेयं यत्स्यात्तत्कर्मकारिणे ॥ न गो-  
 प्यमृणशुष्यादिव्यवहार्यं न दुर्जनैः ॥१५२॥  
 अर्थः ॥ अने पोताना काम काज करवा  
 तेड्यां जे मनुष्य तेमने जेटलुं धन अधवा  
 धान्य दिधानुं कहुं होय ते प्रमाणेज आ-  
 पवुं पण तेमांधि ओछू न आपवुं ॥ अने  
 पोता पासे कोई करज मामतो होय ने



ते करज देई चुक्या होइये ते वातने छानि  
 न राखवि तथा पोतानो वंश तथा क-  
 न्यादान ते पण छानुं न राखवुं अने दुष्ट  
 एवा जे जन तेमनि साधे व्यवहार न  
 करवो ॥ १५२ ॥ श्लोकः ॥ दुष्कालस्यरि-  
 पूर्णांवानृपस्योपद्रवेणवा ॥ लंज्जाधनप्रा-  
 णनाशः प्राप्तः स्याद्यत्र सर्वथा ॥ १५३ ॥  
 अर्थः ॥ अने जे ठेकाणे पोते रहेता  
 होईये ते ठेकाणे कोईक कठण भुंडो काल  
 अथवा शत्रु अथवा राजा तेमना उपद्रवे  
 करिन सब प्रकारे पोतानि लाज जाति  
 होय के धननो नाश धातो होय के  
 पोताना प्राणनो नाश धातो होय ॥ १५३ ॥  
 श्लोकः ॥ मूलदेशोपितस्वेषां सद्यएववि-  
 चक्षणैः । त्वाज्योमदाश्रितैः स्थेयंन-

ત્વાદેશાંતરંસુસ્વમ્ ॥ ૧૫૪ ॥ અર્થઃ । અને  
 તે જો પોતાના મૂલ ગરાસનું તથા વતનનું  
 ગાંમ હોય તોપણ તેના વિવેક એવા જે  
 અમારા સત્સંગિ ગૃહસ્થ તેમણે તતકાલ  
 ત્યાગ કરિ દેવા ને જ્યાં ઉપદ્રવ ન હોય  
 તેવો જે વિજો દેશ તે પ્રત્યે જઈને સુસ્વેથિ  
 રહેવું ॥ ૧૫૪ ॥ શ્લોકઃ । આઢ્યૈસ્તુગૃહિભિઃ  
 કાર્યાઅહિંસાવૈષ્ણવામસ્વાઃ તીર્થેષુપર્વસુ  
 તથાભોજ્યા વિપ્રાશ્ચસાધવઃ ॥ ૧૫૫ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને ધનાઢ્ય એવા જે ગૃહસ્થ  
 સત્સંગિ તેમણે હિંસાચેરહિત એવા જે વિ-  
 ણ્ણુ સંબંધિજ્ઞ તે કરવા તથા તીર્થને  
 વિષે તથા દ્વાદશિ આદિક પર્વને વિષે  
 બ્રાહ્મણ તથા સાધુ તેમને જમાઢવા ॥  
 ૧૫૫ ॥ શ્લોકઃ । મહોત્સવાભગવતઃક-

તંબ્યામંદિરેષુતૈઃ । દેયાનિપાત્રવિપ્રેમ્બો-  
 જ્ઞાનાનિવિવિધા નિચ ॥ ૧૫૬ ॥ અર્થઃ ।  
 તે ધનાઢ્ય એવા જે ગૃહસ્થ સત્સંગિ તેમણે  
 ભગવાનના મંદિરને વિષે મોટા ઉછવ ક.  
 રવા તથા સુપાત્ર એવા જે બ્રાહ્મણ તેમને  
 નાના પ્રકારનાં દાન દેવાં ॥ ૧૫૬ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ મદાશ્રિતૈર્નૃપૈર્ધર્મશાસ્ત્રમાશ્રિત્ય  
 ચાઽસ્થિલાઃ । પ્રજાઃ સ્વાઃ પુત્રવત્પાલ્યા-  
 ધર્મઃ સ્થાપ્પોધરાતલે ॥ ૧૫૭ ॥ અર્થઃ ।  
 અને અમારં આશ્રિત એવા જે સત્સંગિ  
 રાજા તેમણે ધર્મશાસ્ત્રને આશરિને પોતાના  
 પુત્રનિ પેઠે પોતાનિ પ્રજાનું પાલન કરવું ॥  
 અને પૃથ્વિને વિષે ધર્મનું સ્થાપન કરવું ॥  
 ॥ ૧૫૭ ॥ શ્લોકઃ । રાજ્યાંગોપાયષ્ઢ્ઢર્ગા-  
 જ્ઞેયાસ્તીર્ધાનિચાંજસા । વ્યવહારવિદઃ

સમ્યાદંઢ્યાદંઢ્યાશ્ચલક્ષણૈઃ ॥ ૧૫૮ ॥  
 અર્થઃ । ઓને તે રાજા તેમણે રાજ્યનાં જે  
 સાવ અંગ તથા ચ્યાર ઉપાય તથા છો  
 ગુણ તે જે તે લક્ષણે કરિને જથાર્થપણે  
 જાણવાં ઓને તીર્થ જે ચાર મોકલ્યાનાં  
 સ્થાનક તથા વ્યવહારના જાણનારા જે  
 સમાસદ તથા દંઢવા જોગ્ય જે માણસ  
 તથા દંઢવા જોગ્ય નહિ એવાં જે માણસ  
 એ સર્વેને લક્ષણે કરિને જથાર્થપણે જા-  
 ણવાં ॥ ૧૫૮ ॥ શ્લોકઃ । સમર્તૃકાભિ  
 નારીભિઃ સેવ્યઃ સ્વપતિરીશવત્ । અંધો-  
 રોગીદરિદ્રોવાષંઢોવાચ્યંનદુર્વચઃ ॥ ૧૫૯ ॥  
 અર્થઃ । હવે સુવાસનિ બાઈયુંનાવિશેષ ધર્મ  
 કહિયે છડયે અમારે આશ્રિત જે સુવાસનિ  
 બાઈયું તેમણે પોતાનો પતિ અંધ હોય

રાંગિ હોય દરિદ્રિ હોય નપુંસક હોય તો  
પણ તેને ઇશ્વરનિ પેઠે સેવવો ને તે પતિ  
પ્રત્યે કટુક વચન ન બોલવું ॥ ૧૫૯ ॥

શ્લોકઃ । રૂપયૌવનયુક્તસ્યગુણિનોન્યનર  
સ્યતુ । પ્રસંગોનૈવકર્ત્તવ્યસ્તાભિઃ સાહજિ-  
કોપિચ ॥ ૧૬૦ ॥ અર્થઃ । અને તે સુ-  
વાસનિ સ્ત્રિયું તેમણે રૂપને જોબન તેણે  
જુક્તને ગુણવાન એવો જે અન્ય પુરુષ તેનો  
પ્રસંગ સહજ સ્વભાવે પણ નજ કરવો ॥

॥ ૧૬૦ ॥ શ્લોકઃ ॥ નરેક્ષ્યાનાભ્યૂરુકુચા  
નુત્તરીયાચનોભવેત્ । સાધ્વીસ્ત્રીનિચમંઢે-  
ક્ષાનનિર્લજ્જાદિસંગિની ॥ ૧૬૧ ॥ અર્થઃ ।  
અને પતિવ્રતા એવિ જે સુવાસનિ સ્ત્રિયું  
તેમણે પોતાનિ નાભિ સાથલ ને છાતિ  
તેને બિજો પુરુષ દેસે એમ ન વરતવું અને

ओढ्याना वस्त्र विना उघाढे शरिरे न  
 रेहेवुं ने भांडभवाई जावा न जावुं अने  
 निर्लज एवि जे खियुं तथा स्वैरीणीका-  
 मनिने पुंश्चली एवि जे खियुं तेमनो संग  
 न करवो ॥ १६१ ॥ श्लोकः । भूषासदंशु-  
 कधृतिः परगेहोपवेशनम् ॥ त्याज्यंहास्या  
 दिचस्त्रीभिः पत्यौदेशांतरंगते ॥ १६२ ॥  
 अर्थः । अने ते सुवासनि खियुं तेमणे  
 पोतानो पति परदेश गंय सते आभू-  
 षण न धारवां ने रुढां वस्त्र न पेखां  
 ने पारके घेर बेसवा न जावुं ने हास्य-  
 विनोदादिकनो त्याग करवो ॥ १६२ ॥  
 श्लोकः ॥ विधवाभिस्तुयोषाभिः सेव्यः  
 पतिधियाहरिः ॥ आज्ञायांपितृपुत्रादेवृ-  
 त्यंस्वातंत्र्यतानेतु ॥ १६३ ॥ अर्थः । हवे

વિધવા સ્ત્રિયુંનો વિશેષ ધર્મ કહિયે છડ્યે  
 અમારે આશ્રિત જે વિધવા સ્ત્રિયું તેમણે  
 તો પતિ બુદ્ધિયે કરિને શ્રીકૃષ્ણ ભગવાને  
 સેવવા ને પોતાના પિતા પુત્રાદિક જે સં-  
 બંધિ તેમનિ ધ્યાજ્ઞાને વિષે વરતવું પણ સ્વ-  
 તંત્રપણે ન વરતવું ॥ ૧૬૩ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 સ્વાસન્ન સંબંધહીનાનરાઃ સ્પૃશ્યાનકર્ત્ત્વિ-  
 ત્ ॥ તરુણરૈતશ્ચતારુણ્યેભાષ્યંનાવશ્યકંવિ-  
 ના ॥ ૧૬૪ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે વિધવા  
 સ્ત્રિયું તેમણે પોતાના સમીપ સંબંધ વિના-  
 ના જે પુરુષ તેમનો સ્પર્શ ક્યારેય ન ક-  
 રવો અને પોતાનિ જોવન અવસ્થાને વિષે  
 અવશ્ય કાર્જ વિના સમીપ સંબંધિ વિનાના  
 જે જુવાન પુરુષ તેમનિ સાથે ક્યારેય પણ  
 બોલવું નહિ ॥ ૧૬૪ ॥ શ્લોકઃ । સ્તન-

ઘડ્યસ્પત્નુઃ સ્પર્શૈનદોષોસ્તિપશોરિવ ॥ આ-  
 વશ્યકેચવૃદ્ધસ્યસ્પર્શૈતેનચભાષણે । ૧૬૫ ।  
 અર્થઃ । અને ધાવણો જે બાલક તેના સ્પ-  
 ર્શને વિષે તો જેમ પશુને અડિ જવાય ને  
 દોષ નથિ તેમ દોષ નથિ અને કોઈ અવ-  
 શ્યતુ કામકાજ પહે તેને વિષે કોઈક વૃદ્ધ  
 પુરુષને અડિ જવાય તથા તે વૃદ્ધ સાથે  
 બોલાય તેને વિષે દોષ નથિ ॥ ૧૬૫ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ વિદ્યાનાસન્નસંવંશાત્તાભિઃપાઠ્યા  
 નકાપિતુઃ વ્રતોપશસૈઃ કર્તવ્યોમુહુર્દેહદ-  
 મસ્તથા ॥ ૧૬૬ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે વિ-  
 ધવા દ્વિયું તેમણે પોતાના સમીપ સંવંચ  
 વિનાના જે પુરુષ તે થકિ કોઈ વિદ્યા પળ  
 ન મળાવિ અને વ્રત ઉપશસે કરિને વારં-  
 વાર પોતાના દેહનું દમન કરવું ॥ ૧૬૬



શ્લોકઃ । ધનંચધર્મકાર્યેપિસ્વનિર્વાહોપયો-  
ગિયત્ ॥ દેયંતાભિર્નતત્કાપિદેયંચેદધિ-  
કંતદા ॥ ૧૬૭ ॥ અર્થઃ । અને તે વિધવા  
સ્ત્રિયું તેમણે પોતાના ઘરમાં પોતાના જી-  
વત પરજંત દેહ નિર્વાહ થાય એટલુંજ જો  
ધન હોય તો તે ધન જે તે ધર્મ કારજને  
વિષે પણ ન આપવું ને જો તેથી અધિક  
હોય તો આપવું ॥ ૧૬૭ ॥ શ્લોકઃ । કા-  
ર્યશ્ચસક્રુદાહારસ્તાભિઃસ્વાપરતુ ભૂતલેમૈથુ-  
નાસક્તયોર્વૌક્ષાક્પિકાર્યાનદેહિનોઃ ૧૬૮  
અર્થઃ ॥ અને તે વિધવા સ્ત્રિયું તેમણે એક-  
વાર આહાર કરવો ને પૃથ્વિને વિષે મૃતું  
ને મૈથુનાસક્ત એવા જે પશુ પક્ષિ આદિક  
જીવ પ્રાણિમાત્ર તેમને ક્યારેય પણ જાં-  
ણિને જોવાં નહિ ॥ ૧૬૮ ॥ શ્લોકઃ ॥

વેગોનધાર્યસ્તાભિશ્ચસુશાસિન્યાઃ સ્ત્રિયાસ્ત-  
 થા । ન્યાસિન્યાવીતરાગાપાવિકૃતશ્ચનક  
 હિંચિત્ ॥૧૩૯॥ અર્થઃ । અને તે વિધવા  
 સ્ત્રિયું તેમણે સુશાસનિ સ્ત્રિના જેવો વેષ ન  
 ધારવો તથા સંન્યાસિણિ તથા વેરાગણ  
 તેના જેવો વેશ ન ધારવો ॥ અને પોતાનો  
 દેશકુલ ને આચાર તેને વિરુદ્ધ એવો જે  
 વેશ તે પણ કરારેય ન ધારવો ॥ ૧૬૯ ॥  
 શ્લોકઃ । સંગોનગર્ભપાતિન્યાઃ સ્પર્શઃકા-  
 ર્યશ્ચ યોચિતઃ ॥ શૃંગારવાર્તાનનૃણાંકા-  
 યાઃ શ્રવ્યાતૈકચિત્ ॥ ૧૭૦ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને ગર્ભિણિ પાડનારિ જે સ્ત્રિ તેનો સંગ  
 ન કરવો ને તેનો સ્પર્શગણ ન કરવો અને  
 પુરુષના રસ શૃંગાર સંબંધિ જ વારતા તે  
 કરારેય ન કરવિ ને ન સાંભરુવિ ॥૧૭૦॥

શ્લોકઃ ॥ નિજસંબંધિભિરષિતારુણ્યેતરુણૈ-  
 નૈરૈઃ ॥ સાવંરહસિનસ્થેયંતામિરાપદમંતરા  
 ॥૧૭૧॥ અર્થઃ । અને જુવાન અવરથાને  
 વિષે રહિ એવિ જે વિધવા સ્ત્રિયું તેમણે  
 જુવાન અવરથા વાલા જે પોતાના સંબંધિ  
 પુરુષ તેમનિ સંઘાથે પળ એકાંત રથલને  
 વિષે આપતકાલ પડ્યા વિના ન રહેવું  
 ॥ ૧૭૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ નહોલાસેલનંકાર્ય-  
 નભૂષાદેશ્વધારણમ્ । નધાતુસ્ત્રુવસુક્ષ્મવ  
 સ્ત્રાદેરપિવર્હિચત્ ॥ ૧૭૨ ॥ અર્થઃ ॥ અને  
 હોલિનિ રમત ન કરવિ ને આભૂષણાદિ-  
 વનું ધારણ ન કરવું ને સુવર્ણાદિક ધા-  
 તુના તારે જુક્ત એવાં જે ફિળાં વસ્ત્ર તેનું  
 ધારણ પળ વચારેય ન કરવું ॥ ૧૭૨ ॥  
 શ્લોકઃ । સધવા વિધવાભિશ્ચનસ્નાતવ્યં-

નિરંવરમ્ । સ્વરજોદર્શનંસ્ત્રીભિર્ગોપનીયંન-  
 સર્વથા ॥ ૧૭૩ ॥ અર્થઃ । અને સુવાસનિ  
 ને વિધવા એવિ જે સ્ત્રિયું તેમણે વસ્ત્ર પેરયા  
 વિના નાવું નહિ ને પોતાનું જે રજસ્વલા-  
 પણું તે કોઈ પ્રકારે ગુપ્ત ન રાસવું ॥ ૧૭૩ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ મનુષ્યંચાંશુકાદીનિનારીક્ષા-  
 પિરજસ્વલા ॥ દિનત્રયંસ્પૃશેન્નૈવસ્ત્રાત્વાતુ  
 ર્યેદ્દિસાસ્પૃશેત્ ॥ ૧૭૪ ॥ અર્થઃ ॥ અને  
 વલિ રજસ્વલા એવિ જે સુવાસનિ ને વિ-  
 ધવા સ્ત્રિયું તે ત્રણ દિવસ સુધિ કોઈ મ-  
 નુષ્યને તથા વસ્ત્રાદિકને અડે નહિ અને  
 ચોથે દિવસે નાહિને અડવું એવિ રિત્યે  
 ગૃહસ્થાશ્રમિ એવા જે પુરુષ ને સ્ત્રિયું તેમ-  
 ના જે આ વિશેષ ધર્મ કહ્યા તે સર્વે ધર્મ  
 વંશિ આચાર્યને તેમણે પત્નીયું તેમને પણ

પાલવા કેમજે એ ગૃહસ્થ છે ॥ ૧૭૪ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ નૈષ્ઠિકવ્રતવંતોએવાર્ણિનોમદુપાશ્ર-  
 યાઃ ॥ તૈઃસ્પૃશ્યાનસ્ત્રિયોભાષ્યાનનવીક્ષ્યા  
 શ્વતાધિયા ॥ ૧૭૫ ॥ અર્થઃ । હવે નૈષ્ઠિ-  
 કબ્રહ્મચારીના જે વિશેષ ધર્મ તે કહિયે  
 છર્ડયે । અમારે આશ્રિત એવા જે નૈષ્ઠિક  
 બ્રહ્મચારિ તેમણે સ્ત્રિ માત્રનો સ્પર્શ ન ક-  
 રવો ને સ્ત્રિયું સંઘાથે બોલવું નહિ ને જાં-  
 ણિને તે સ્ત્રિયું સન્મુખ જોવું નહિ ॥ ૧૭૫ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ તાસાંવાર્તાનકર્તવ્યાનશ્રવ્યા-  
 શ્ચકદાચન । તત્પાદચારસ્થાનેપુનચસ્ના-  
 નાદિકાઃક્રિયાઃ ॥ ૧૭૬ ॥ અર્થઃ । અને  
 તે સ્ત્રિયુંનિ વાર્તા ક્યારેય ન કરવિ ને  
 ને સાંભલવિ ॥ અને જે સ્થાનકને વિષે  
 સ્ત્રિયુંનો પગફેર હોય તે સ્થાનકને વિષે

સ્નાનાદિક ક્રિયા કરવા ન જાવું ॥૧૭૬॥  
 શ્લોકઃ । દેવતાપ્રતિમાંહિત્વાલેખ્યાકા-  
 ણ્ણાદિજાપિવા ॥ નયોપિત્પ્રતિમાસ્પૃશ્યા-  
 નવીક્ષ્યાબુદ્ધિપૂર્વકમ્ ॥ ૧૭૭ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને દેવતાનિ પ્રતિમા વિના વિજિ જે  
 સ્ત્રિનિ પ્રતિમા ચિત્રનિ અથવા કાણાદિ-  
 કનિ હોય તેનો સ્પર્શ ન કરવો ન જા-  
 ણિને તો તે પ્રતિમાને જોયિ પણ નહિ ॥  
 ॥ ૧૭૭॥ શ્લોકઃ । નસ્ત્રીપ્રતિકૃતિઃકાર્યા  
 નસ્પૃશ્યંયોપિતોંશુકમ્ ॥ નવીક્ષ્યંમૈથુન-  
 પરંપ્રાણિમાત્રંચતૈર્ધિયા ॥ ૧૭૮ ॥ અર્થઃ ।  
 અને તે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિ તેમણે સ્ત્રિનિ પ્ર-  
 તિમા ન કરવી ને સ્ત્રિયે પોતાના શરીર ઉ-  
 પરચ ધારેલું જે વસ્ત્ર તેને અડવું નહિ અને  
 મૈથુનાસુક્ત એવાં જે પુશુપક્ષ્યાદિક પ્રાણિ

માત્ર તેમને જાંજિને જોવાં નહિ । ૧૭૮ ।  
 શ્લોકઃ । નસ્પૃશ્યોનેક્ષણીયશ્ચતારીવેષધરઃ  
 પુમાન ॥ નકાર્વેશ્વરીઃ સમુદિશ્યભગવદ્ગુણ-  
 કીર્તનમ્ ॥ ૧૭૯ ॥ અર્થઃ । અને સ્ત્રિના  
 વેશને ધરિ રહ્યો એવો જે પુરુષ તેને અડવું  
 નહિ ને તેની સામું જોવું નહિ તે તે સાથે  
 બોલવું નહિ અને સ્ત્રિનો ઉદ્દેશ કરિને  
 ભગવાનની કથા વાર્તા કીર્તન પણ ન  
 કરવાં ॥ ૧૭૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ બ્રહ્મચર્ય-  
 વ્રતત્યાગરશ્વાકપંગુરોરપિ ॥ તૈર્નમાન્યંસ-  
 દાસ્થેયંધારૈસ્તુષ્ટૈરમાનિભિઃ ॥ ૧૮૦ ॥  
 અર્થઃ ॥ અને તે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિ તેમણે  
 પોતાના બ્રહ્મચર્ય વ્રતનો ત્યાગ થાય એવું  
 જે વચન તત્તો પોતાના ગુરુનું પણ ન  
 માનવું ને સદાકાલ ધિરજવાન રહેવું ને

संतोष जुक्त रेहेवुं ने माने रढित रेहेवुं ॥  
 ॥ १८० ॥ श्लोकः ॥ स्वातिनै वध्यमायां  
 तमिस्रभवंनितातुया ॥ निवारणीयासाभा-  
 ष्यतिरस्कृत्यापिवादृतम् ॥ १८१ ॥ अर्थः ॥  
 अने बलात्कारे करिने पोताने अतिशे  
 समीपे आवति एवि जे स्त्रि तेने बोलिने  
 अथवा तिरस्कार करिने पण तुरत वारवि  
 पण समीपे आववा देवि नहि ॥ १८१ ॥  
 श्लोकः । प्राणापद्युपपन्नायांस्त्रीणांस्वेयांच-  
 वाक्कचित् ॥ तदास्पृष्टापितद्रक्षाकार्यासं-  
 भाष्यताश्चवा ॥ १८२ ॥ अर्थः ॥ अने  
 जो क्यारेक स्त्रीयुंनो अथवा पोतानो  
 प्राण नाश थाय एवो आपत्काल आवि  
 पडे तारे तो ते स्त्रियंने अडिने अथवा ते  
 साथे बोलिने पण ते स्त्रियुंनि रक्षा करवि



॥ १८२ ॥ श्लोकः । तैलाभ्यंगोनकर्त्त-  
व्योनधार्यचायुधंतथा ॥ वेषोन विकृतो-  
धार्योजेतव्यारसनाचतैः ॥ १८३ ॥ अर्थः ।

अने ते नैष्ठिक ब्रह्मचारि तेमणे पोताने  
शरिरे तैलमर्दन न करवुं ने आयुध न  
धारवुं ने भयंकर एवो जे वेश ते न धा-  
रवो ने रसना इंद्रियने जितवि ॥ १८३ ॥

श्लोकः ॥ परिवेषणकर्त्रीस्याद्यत्रस्त्रीविप्र-  
वेशमनि ॥ नगम्यंतत्रभिक्षार्थंगंतव्यमितर-  
त्रनु ॥ १८४ ॥ अर्थः ॥ अने जे ब्राह्मणना

घरने विषे स्त्री पीरसनारी होय तेने घेर  
भिक्षा करवा जावुं नहि ने ज्यां पुरुष  
पिरसनारो होय त्यां जावुं ॥ १८४ ॥

श्लोकः । अभ्यासोवेदशास्त्राणांकार्यश्च-  
गुरुसेवम् ॥ वर्ज्यःस्त्रीणामिवस्त्रैणपुंसांसं-

गश्चतैः सदा ॥ १८५ ॥ अर्थः । अने ते  
 नैष्ठिकब्रह्मचारि तेमणे वेद शास्त्रनो अ-  
 भ्यास करवो ने गुरुनि सेवा करवि ने  
 त्रिपुंनि पेठेज श्रैण पुरुषनो संग जे ते  
 सर्वे काले वरजवो ॥ १८५ ॥ श्लोकः ।  
 चर्मवारिनवैषेयंजात्या विप्रेणकेनचित् ॥  
 फलांडुलशुनाद्यंचतेनभक्ष्यंनमर्वथा ॥ १८६ ॥  
 अर्थः । अने जातिव करिने जे ब्राह्मण  
 होय ते कोईये पण चर्मवारि न पीवुं ने  
 डुंगलिने लपण आदिक जे अभक्ष्य वस्तु  
 ते ब्राह्मण जाति होय तेणे कोइ प्रकारे  
 न खावुं ॥ १८६ ॥ श्लोकः । स्नानंसंध्यां-  
 चगायत्रीजपंश्रीविष्णुपूजनम् ॥ अकृत्वा-  
 वैश्वदैवंचकर्त्तव्यंनैवभोजनम् ॥ १८७ ॥ अर्थः ।  
 अने जे ब्राह्मण होय तेणे स्नान संध्या गा-

યત્રિનો જપ શ્રીવિષ્ણુનિ પુજા ને વૈશ્વદેવ  
 ઇટલાંવાનાં કર્યા વિના ભોજન કરવુંજ  
 નહિ એવિ રિતે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિના વિશેષ  
 ધર્મ કહ્યા ॥ ૧૮૭ ॥ શ્લોકઃ । સાધવોયેઽ  
 યતૈઃ સર્વે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિવત્ । સ્ત્રીચ્છિણસં-  
 ગાદિવજ્યંજેતવ્યાશ્રાંતરાયઃ ॥ ૧૮૮ ॥  
 અર્થઃ ॥ હવે સાધુના જે વિશેષ ધર્મ તે  
 કહિયે છઠ્ઠે અમારે આશ્રિત જે સર્વે સાધુ  
 તેમણે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિનિ પેઠે સ્ત્રીયુના દ-  
 ર્શન ભાષણાદિક પ્રસંગનો ત્યાગ કરવો  
 તથા સ્ત્રીય પુરુષના પ્રસંગાદિકનો ત્યાગ  
 કરવો અને અંતર શત્રુ જે કામક્રોધલોભ  
 ને માન આદિક તેમને જિતવા ॥ ૧૮૮ ॥  
 શ્લોકઃ । સર્વે દ્રિયાણિ જેયાનિરસનાતુવિ-  
 શેષતઃ । નદ્રવ્યસંગ્રહઃ કાર્યઃ કારણીયો ન-

કેનચિત્ ॥ ૧૮૯ ॥ અર્થઃ । અને સર્વે જે  
 ઇન્દ્રિયો તે જિતવાં ને રસના ઇન્દ્રિયને તો  
 વિશેષે કરિને જિતવી અને દ્રવ્યનો સં-  
 ગ્રહ પોતાને કરવો નહિ ને કોઈ બિજા  
 પાસે પળ કરાવવો નહિ ॥ ૧૮૯ ॥ શ્લો-  
 કઃ । ન્યાસોરક્ષ્યોનકસ્યાપિધૈયંત્યાજ્યંન  
 કર્હેચિત્ । નપ્રવેશયિતવ્યાચસ્વાવાસેસ્ત્રી  
 કદાચન ॥ ૧૯૦ ॥ અર્થઃ ॥ અને કોઈ-  
 નિ પળ ધાપળ ન રાખવિ અને ક્યારેય  
 પળ ધિરજતાનો ત્યાગ ન કરવો અને  
 પોતાના ઉતારાનિ જાયગા બંધિનિ હોય  
 તો તેને વિષે ક્યારેય પળ સ્ત્રિનો પ્રવેશ  
 થાવા દેવો નહિ ॥ ૧૯૦ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 નચસંઘંવિનારાત્રૌ ચલિતવ્યમનાપદિ ॥  
 ણુકાકિભિર્નગંતવ્યં તથાકાપિવિનાપદમ્

॥ ૧૯૧ ॥ અર્થઃ ॥ અને તેમ સાધુ તેણે  
 આપતકાલ પડ્યા વિના રાત્રિને વિષે સંગ  
 સોબત વિનાનું ચાલવું નહિ તથા આપત-  
 કાલ પડ્યાવિના ક્યારેય પણ એવલા  
 ચાલવું નહિ ॥ ૧૯૧ ॥ શ્લોકઃ ॥ અન-  
 ધ્યંચિત્રિતંવાસઃ કુસુંભાદૈશ્વરજિતમ્ ॥  
 નધાયંચમહાવસ્ત્રંપ્રાપ્તમન્યચ્છયાપિતત્ ॥  
 ॥ ૧૯૨ ॥ અર્થઃ ॥ અને જે વસ્ત્ર બહુ  
 મુલવાળું હોય તથા ચિત્ર વિચિત્ર માત્મ્યનું  
 હોય તથા કુસુંબાદિક જે રંગ તેણે કરિને  
 રંગલું હોય તથા સાલ દુસાલા હોય ને તે  
 જો બિજાની ઇછાએકરિને પોતાને પ્રાપ્ત  
 થયું હોય તોપણ તે વસ્ત્ર પોતાને પેરવું  
 ઓઢવું નહિ ॥ ૧૯૨ ॥ શ્લોકઃ ॥ મિ-  
 શાંસમાંવિનાનૈવ ગંતવ્યંઘૃહિણોઘૃહમ્ ॥

व्यर्थः । कालो ननेतव्यं भक्तिं भगवतो विना ॥  
 ॥ १९३ ॥ अर्थः ॥ अने भिक्षा तथा स-  
 भा प्रसंग ए वे कारज विना गृहस्थना  
 घर प्रत्ये जावुं नहि अने भगवाननि जे  
 नव प्रकारनि भक्ति ते विना व्यर्थकाल  
 निगमवो नहि निरंतर भक्ति करिनेज का-  
 ल निगमवो ॥ १९३ ॥ श्लोकः ॥ पुमा-  
 नेव भवेद्यत्र पक्वान्नपरिवेषणः ॥ इक्षणादि  
 भवेन्नैव यत्र स्त्रीणांच सर्वथा ॥ १९४ ॥  
 अर्थः ॥ अने जे गृहस्थना घरने विषे  
 रांधेल अन्ननो पिरसनारो पुरुषज होय  
 तथा स्त्रियुंनो दर्शनादिक प्रसंग कोई रि-  
 त्ये थाय एम न होय ॥ १९४ ॥ श्लोकः  
 ॥ तत्र गृहि गृहे भोक्तुं गंतव्यं साधुभिर्मम ॥  
 अन्यथा मात्र मर्षित्वा पाकः कार्यः स्वयंच-

तैः ॥ १९५ ॥ अर्थः ॥ तेवि रित्यनुं जे  
 गृहस्थनुं घर ते प्रत्ये अमारा साधु तेमणे  
 जमवा जावुं अने ए कहां तेवुं न होय तो  
 काचुं अन्न मागिने पोताने हाथे रसोइ  
 करवि ने भगवानने नैवेद्य धरिने जमवुं  
 ॥ १९५ ॥ श्लोकः ॥ आर्षभोभरतःपूर्व-  
 जडविप्रोयथा भुवि ॥ अवर्तताऽत्रपरम-  
 हंसैर्वृत्यंतथैवतैः ॥ १९५ ॥ अर्थः ॥ अने  
 पूर्वे रुषभदेव भगवानना पुत्र जे भरतजि  
 ते जे ते पृथविने विषे जड ब्राह्मण थका  
 जेम वरतता हवा तेमज परमहंस एवा जे  
 अमारा साधु तेमणे वरतवुं ॥ १९६ ॥ श्लो-  
 कः ॥ वर्णिभिः साधुभिश्चतैर्वर्जनीयं प्रयत्न-  
 तः ॥ तांबूलस्याहिफेनस्यतमालादेश्चभ-  
 क्षणम् ॥ १९७ ॥ अर्थः । अने नैष्टिक

બ્રહ્મચારિ ને એ સાધુ તેમણે તાંબૂલ તથા  
 અફિણ તથા તમાકુ ઇત્યાદિકનું જે મક્ષણ  
 તે જતને કરિને વરજવું ॥ ૧૯૭ ॥ શ્લોકઃ  
 ॥ સંસ્કારેષુ ન ભોક્તવ્યં ગર્ભાધાનમુત્સેષુ તૈઃ ॥  
 પ્રેતશ્રાદ્દેષુ સર્વેષુ શ્રાદ્દેષુ દ્વાદશાહિકે ॥ ૧૯૮ ॥  
 અર્થઃ । અને તે નૈષ્ઠિકબ્રહ્મચારિ ને સાધુ  
 તેમણે ગર્ભાધાન આદિક જે સંસ્કાર તેમને  
 વિષે જમવું નહિ તથા એકાદશાહ પરજંત  
 જે પ્રેત શ્રાદ્ધ તેમને વિષે જમવું નહિ તથા  
 દ્વાદશાહ શ્રાદ્ધને વિષે જમવું નહિ ॥ ૧૯૮ ॥  
 શ્લોકઃ ॥ દિવાસ્વાપો ન કર્તવ્યો રોગાદ્યા-  
 પદમંતરા ॥ ગ્રામ્યવાર્તા ન કાર્યા ચ ન શ્રવ્યા  
 બુદ્ધિપૂર્વકમ્ ॥ ૧૯૯ ॥ અર્થઃ ॥ અને રો-  
 ગાદિક આપતકાલ પડ્યા વિના દિવસ-  
 મુવું નહિ અને ગ્રામ્યવાર્તા કરવિ નહિ



અને જાણીને સાંભલવિનહિ ॥ ૧૯૯ ॥ શ્લોકઃ ।  
 સ્વપ્નં તૈશ્ચ સ્વદ્વાપાં વિના રોગાદિમા-  
 પદમ્ ॥ નિચ્છન્નવર્તિતવ્યં ચ સાધૂનામ-  
 વ્રતઃ સદા ॥ ૨૦૦ ॥ અર્થઃ ॥ અને તે નૈ-  
 શ્વિક બ્રહ્મચારિને સાધુ તેમણે રોગાદિક  
 આપતકાલ પડ્યા વિના સ્વાટલા ઉપરન્ય  
 સુતું નહિ અને સાધુનિ આગલ્યતો નિરંતર  
 નિષ્કપટપણે વરતવું ॥ ૨૦૦ ॥ શ્લોકઃ ॥  
 ગાલિદાનં તાઢનં ચ કૃતં કુમતિભિર્જનૈઃ ॥ ક્ષ-  
 તવ્યમેવ સર્વેષાં ચિંતનીયં હિતં ચ તૈઃ ॥ ૨૦૧ ॥  
 અર્થઃ । અને તે સાધુને બ્રહ્મચારિ તેમણે  
 કોઈક કુમતિવાલા દુષ્ટ જન હોય ને તે  
 પોતાને ગાલદે અથવા મારે તો તે સહનજ  
 કરવું પણ તેને સાંમુ ગાલ ન દેવી ને  
 મારવો નહિ ને તેનું જેમ હિત થાય તેમજ

મનમાં ચિંતવન કરવું પળ તેનું મુહું થાય  
 એવો તો સંકલ્પ પળ ન કરવો ॥ ૨૦૧ ॥

શ્લોકઃ । દૂત્યકર્મનકર્ત્તવ્યપૈથુનંચારકર્મચ ।  
 દેહેઽહંતાચમમતાનકાર્યા સ્વજનાદિષુ ॥

૨૦૨ ॥ અર્થઃ । અને કોઈનું દૂતપણું ન  
 કરવું તથા ચાઢીયાપણું ન કરવું ને કો-  
 ર્ઈના ચારચક્ષુ ન થાવું અને દેહને વિષે  
 અહં બુદ્ધિ ન કરવી ને સ્વજનાદિકને  
 વિષે મમતા ન કરવી એવિ રિતે સાધુના  
 વિશેષ ધર્મ કહ્યા ॥ ૨૦૨ ॥ શ્લોકઃ ॥

इतिसंक्षेपतोधर्माः सर्वेषांलिखितामया ॥  
 सांप्रदायिकग्रंथेभ्योज्ञेयेषांतु विस्तरः ।  
 ॥ २०३ ॥ અર્થઃ । અને અમારં આશ્રિત  
 એવો જે સત્સંગિ બાઈ ભાઈ સર્વે તેમના જે  
 સામાન્ય ધર્મને વિશેષ ધર્મ જે તે સંક્ષેપે

કરિને આવિ રિતે અમે લિલ્ખ્યાછે અને  
આ ધર્મનો જે વિસ્તાર તેતો અમારા સં-  
પ્રદાયના જે ગ્રંથ તે થકિ જાંણવો ।૨૦૩।

શ્લોકઃ ॥ સચ્છાસ્ત્રાણાંસમુદ્ધૃત્યસર્વેષાં-  
સારમાત્મના । પત્રીયંલિલ્ખિતાનૃણામભીષ્ટ-  
ફલદાયિની ॥ ૨૦૪ ॥ અર્થઃ । અને સર્વે  
જે સતશાસ્ત્ર તેનો જે સાર તેને અમે અ-  
મારિ બુદ્ધિયે કરિને ઉદ્ધારિને આ શિક્ષાપ-  
ત્રિ જેતે લલ્ખિછે તે કેવિછે તો સર્વ મનુષ્ય  
માત્રને મનવાંછિત ફલનિ દેનારિછે ।૨૦૪।

શ્લોકઃ । ઇમામેવતતોનિત્યપ્રત્યેકદય-  
શ્રિતૈઃ ॥ યતાત્મભિર્વાર્તિતવ્યંનતુસ્વૈરંકદા-  
ચન ।૨૦૫। અર્થઃ । એ હેતુ માટે અમારા  
આશ્રિત જે સર્વે સત્સંગિ તેમણે સાવધાન  
પણે કરિને નિત્ય પ્રત્યે આ શિક્ષાપત્રિને

कनुसरिनेज वरतवुं पण पोताना मनने  
जाणें तो क्यारेय न वरतवु ॥ २०५ ॥

श्लोकः । वर्तिष्यन्तेयइत्थंहिपुरुषापोपित-  
स्तथा ॥ ते धर्मादिचतुर्वर्गसिद्धिं प्राप्स्यन्ति-  
निश्चितम् ॥ २०६ ॥ अर्थः ॥ अने जे

अमारा आश्रित पुरुष ने स्त्रियुं ते जेते  
आ शिक्षापत्रि प्रमाणे वरतशे तो ते धर्म  
अर्थ काम ने मोक्ष ए चारे पुरुषार्थनि  
सिद्धिने निश्चे पांमशे ॥ २०६ ॥ श्लोकः ।

नेत्थयंआचरिष्यन्तितेत्वस्मत्संप्रदायतः ।  
बहिर्भूताइतिज्ञेयंस्त्रीपुंसैः सांप्रदायिकैः ॥

२०७ ॥ अर्थः । अने जे बाई भाई आ  
शिक्षापत्रि प्रमाणे नहि वरते ते तो अ-  
मारा संप्रदाय थकि बाहेरछे एम अमारा  
संप्रदायवालां स्त्री पुरुष तेमणे जाणवुं ॥

૨૦૭ ॥ શ્લોકઃ । શિક્ષાપત્ર્યાઃપ્રતિદિ-  
 નંપાઠોઽસ્યામદુપાશ્રિતૈઃ । કર્તવ્યોઽનક્ષ-  
 રજ્ઞૈસ્તુશ્રવણંકાર્યમાદરાત્ ॥ ૨૦૮ ॥ અર્થઃ ॥  
 અને અપારા જે આશ્રિત સત્સંગિ તેમણે  
 આ શિક્ષાપત્રિનો નિત્ય પ્રત્યે પાઠ કરવો  
 અને જેને મળતાં આવડતું ન હોય  
 તેમણે તો આદરથી આ શિક્ષાપત્રિનું  
 શ્રવણ કરવું ॥ ૨૦૮ ॥ શ્લોકઃ । વક્ત્ર-  
 માવેતુપુજૈવકાર્યાઽસ્વાઃ પ્રતિવાસરમ્ ॥  
 મદ્રૂપમિતિ મદ્ધાણીમાન્વેયં પરમાદરા ॥  
 ૨૦૯ ॥ અર્થઃ । અને આ શિક્ષાપત્રિ ને  
 વાંચિ સંમલાવે એવો કોઈ ન હોય તારે  
 તો નિત્ય પ્રત્યે આ શિક્ષાપત્રિની પૂજા  
 કરવી અને આ જે અપારિ વાણિ તે અ-  
 માહં સ્વરૂપછે એ રીતે પરમ આદરથી

માંનવી ॥ ૨૦૯ ॥ શ્લોકઃ ॥ યુક્તાય-  
 સંપદાદૈવ્યાદાતઽપેયંતુપત્રિકા ॥ આસુ-  
 ર્યાસંપદાઢયાપપુંનેદેયાનર્કર્હિચિત્ ॥૨૧૦॥  
 અર્થઃ । અને આ જે અમારિ શિક્ષાપત્રિ  
 તે જે તે દૈવિ સંપદાએ કરિને જુક્ત જે  
 જન હોય તેને આપવી અને જે જન આ-  
 સુરિ સંપદાએ કરિને જુક્ત હોય તેને તો  
 વપારેય ન આપવિ ॥ ૨૧૦ ॥ શ્લોકઃ ।  
 વિક્રમાર્કશઃકસ્યાદ્દેનેરાષ્ટ્રવસુભૂમિતાં । વસં-  
 તાદ્યદિનેશિક્ષાપત્રીયંલિલ્પિતાશુભા ॥ ૨૧૧ ॥  
 અર્થઃ ॥ સંવત્ ૧૮૮૨ અઢારબ્યાસિના  
 માહા શુદી પંચમીને દિવસે આ શિક્ષાપત્રિ  
 અમે લિલ્પિછે તે પરમ કલ્યાણકારિછે ॥  
 ૨૧૧ ॥ શ્લોકઃ । નિજાશ્રિતાનાંસકલા-  
 વિંદંતાસત્તર્મમકેશ્વરંવિધાતા । દાતાસુ-

સ્વાનામનસેપ્સિતાનાંતનોતુકૃષ્ણોઽસ્થિલમંગ-  
 લનઃ ॥ ૨૧૨ ॥ ઇતિશ્રીસહજાનંદસ્વા-  
 મિલિલિખિતા શિક્ષાપત્રિસમાપ્તા । અર્થઃ ।  
 અને પોતાના આશ્રિત જે ભક્તજન તેમનિ  
 જે સમગ્ર પિઢા તેના નાશ કરનારા એવા  
 જે ધર્મ સહિત જે ભક્તિ તે નિ રક્ષાના  
 કરનારા એવા ને પોતાના ભક્તજનને મન-  
 વાંછિત મુશ્વના આપનારા એવા જે શ્રીકૃ-  
 ણ્ણભગવાન તે જે તે અમારા સમગ્ર મંગલ  
 ને વિસ્તારો ॥ ૨૧૨ ॥ ઇતિશ્રીસહજાનંદ  
 સ્વામિ શિષ્ય નિત્યાનંદમુનિ લિલિખિતા  
 શિક્ષાપત્રિ ટીકાસમાપ્તા ॥

અથ જનમંગલ સ્તોત્ર પ્રારંભ.

નમોનમઃ શ્રીહરયેબુદ્ધિદાયદયાવતેમક્તિ

धर्मो गज्जाताय भक्तकेशरद्रुमाय च ॥ १ ॥ सुमं-  
 धिपुष्पहाराद्यैर्विविधैरुपहारकैः । संपूजिताय  
 भक्तौघैः सितांबरधराय च ॥ २ ॥ नाम्ना-  
 मष्टोत्तरशतंचतुर्वर्गमभीप्सिताम् । सद्यः फ-  
 लप्रदं नृणां तस्त्ववक्ष्यामि सत्पतेः ॥ ३ ॥  
 अस्म्य श्रीजनमंगलारूपस्य श्रीहर्यष्टोत्तर श-  
 तनामस्तोत्रमंत्रस्पशतानंदक्रड्ढीः ॥ अनु-  
 ष्टुपछंदः धर्मनंदनः श्रीहरिर्देवता ॥ धा-  
 र्मिक इति बीजम् बृहद्व्रतधर इति शक्तिः ॥  
 भक्तिनंदन इति कोलकम् चतुर्वर्गसिद्धयर्थे जपे  
 विनियोगः ॥ अथ ध्यानम् । वर्णिवेषरमणी  
 यदर्शनं मंदहासरुचिराननांबुजम् ॥ पूजि-  
 तं सुरनरोत्तमैर्मुदा धर्मनंदनमहं विचिंतये ॥ ४ ॥  
 श्रीकृष्णो वासुदेवश्च नरनारायणः प्रभुः  
 भक्तिधर्मोऽत्मजो जन्मा कृष्णो नारायणो हरिः



॥ ५ ॥ हरिकृष्णो घनश्यामो धार्मिको भक्ति-  
 नंदनः ॥ बृहद्व्रतधरः शुद्धो राधाकृष्णोऽष्ट-  
 देवतः ॥ ६ ॥ मद्धत्सुतप्रियः कालिभै-  
 रवाद्यतिभीषणः ॥ जितेंद्रियी जिताहार-  
 स्तीव्रवैराग्यव्यास्तिकः ॥ ७ ॥ योगेश्व-  
 रो योगकलाप्रवृत्तिरतिधैर्यवान् । ज्ञानी परम  
 हंसश्चतुर्थीकृत्तौर्थीकार्चितः ॥ ८ ॥ क्षमा-  
 निधिः सदा निद्रोध्य न निष्ठस्तपः प्रियः ।  
 सिद्धेश्वरः स्वतंत्रश्च ब्रह्मविद्याप्रवर्तकः ॥  
 ॥ ९ ॥ पाषंडोच्छेदनपटुः स्वस्वरूपाचल  
 स्थितिः । प्रशान्तमूर्तिर्निर्दोषो मुरगुर्वादि-  
 मोहनः ॥ १० ॥ अति कारुण्यनयन  
 औद्धवाध्वप्रवर्तकः ॥ महाव्रतः साधु शीलः  
 साधुविप्रप्रपूजकः ॥ ११ ॥ अहिंसयशप्र  
 स्तोता साकारब्रह्मवर्णनः । स्वामी नारायणः

स्वामीकालदोष निवारकः ॥ १२ ॥  
 सच्छास्त्रव्यसनः सद्यः । समाधिस्थिति  
 कारकः । कृष्णाच्चीस्थापनकरः । कौलब्रि-  
 ट्कलितारकः ॥ १३ ॥ प्रकाशरूपो नि-  
 र्दभः । सर्वजीवहितावहः । भक्ति संपोष-  
 कोवाग्मी । चतुर्वर्गफलप्रदः ॥ १४ ॥ निर्दे-  
 हसरोभक्तवर्मा । बुद्धिदातातिपावनः ॥ अ-  
 बुद्धिहृद्ब्रह्मयाम । दर्शकश्चापराजितः ॥  
 ॥ १५ ॥ आसमुद्रांतसत्कीर्तिः । श्रितसंसृति-  
 मोचनः । उदारः सहजानंदः । साध्वीधर्मप्र-  
 वर्तकः ॥ १६ ॥ कंदर्पदर्पदलनो । वैष्णव-  
 क्रतुकारकः ॥ पंचायतनसन्मानो । नैष्ठिक-  
 व्रतपोषकः ॥ १७ ॥ प्रगल्भोनिस्पृहः  
 सत्य । प्रतिज्ञो भक्तवत्सलः । अरोषणोदीर्घ-  
 दर्शी । षडुर्मिविजयक्षमः ॥ १८ ॥ निरहंक-

तिरद्रोहऋजुःसर्वोपकारकः । नियामकश्चो-  
 पशमस्थितिर्विनयवान् गुरुः ॥ १९ ॥  
 अजातवारिर्निर्लोभोमहापुरुषमात्मदः ॥  
 अस्वडितार्थमर्यादोव्याससिद्धांतबोधकः ॥  
 ॥ २० ॥ मनोनिग्रहदुक्तिज्ञोयमदूतविमो-  
 चकः । पूर्णकामः सत्यवादीगुणग्राहीगत-  
 स्मयः ॥ २१ ॥ सदाचारप्रियतरः पुण्य-  
 श्रवणकीर्तनः । सर्वमंगलसद्रूपो नानागुणवि-  
 चेष्टितः ॥ २२ ॥ इत्येतत्परमंस्तोत्रं जन-  
 मंगलसंज्ञितम् ॥ यः पठेत्तेन पिठतं भवेद्वै-  
 सर्वमंगलम् ॥ २३ ॥ यः पठेच्छृणुयाद्भ-  
 क्त्यात्रिकालं श्रावयेच्च वा । एतत्तस्य तु पा-  
 पानि नश्येयुः किल सर्वशः ॥ २४ ॥ एत-  
 त्संसेवमानानां पुरुषार्थचतुष्टये । दुर्ल-  
 भं नास्ति किमपि हरिकृष्ण प्रसादतः ॥

॥२५॥ भूत प्रेत पिशित्वानां डाकिनीब्रह्म-  
 राक्षसाम् ॥ योगिनीनां तथा बालग्रहादी-  
 नामुपद्रवः ॥ २६ ॥ अभिचारोरिपुकृतो-  
 रोगश्चान्योऽप्युपद्रवः ॥ अघृतावर्तनादस्य  
 नश्यत्येव न संशयः ॥ २७ ॥ दशावृत्त्या  
 प्रतिदिनमस्याभीष्टं सुखं भवेत् । गृहिभि-  
 स्त्यागिभिश्चापि पठनीयमिदं ततः ॥ २८ ॥  
 इति श्री सहजानंद स्वामीशिष्य शतानंद  
 मुनि विरचितं श्री जनमंगल स्तोत्रं सं-  
 पूर्णम् ॥

अथ थाल लख्यो छे ॥ स्वामि आवोने  
 मारे घेररे वारिजाडं बालमजो ॥ टेक ॥  
 सेवा करिशुं सारी पेररे ॥ वारी ॥ १ ॥  
 कांड निर उने नवाडुंरे ॥ वारी ॥ बली  
 जकि करीने जमाडुंरे ॥ वारी ॥ २ ॥

कांई कंचन थाल कटोरारे ॥ वारी ॥ पासे  
 पाणी पीवाना आवखोरारे ॥ वारी ॥  
 ३॥ मेलुं सीरोपुरीने बेक सेवारे ॥ वारी ॥  
 पासे शाक अथाणां भावे तेवारे ॥ वारी  
 ॥ ४ ॥ मेलुं चुरमुं कंसार बेक चोलीरे ॥  
 वारी ॥ रस रोटली धीमां झबकोलीरे ॥  
 वारी ॥ ५ ॥ मेलुं मही मांखण घृत मे-  
 वारे ॥ वारी ॥ पासे तलीया पापड जो-  
 ईए तेवारे ॥ वारी ॥ ६ ॥ कांई लाडु  
 जलेबी बेक लेजारे ॥ वारी ॥ वली कसर  
 रहतो अमने कहेजारे ॥ वारी ॥ ७ ॥  
 कांई धीए तलेलां घीसोडारे ॥ वारी ॥  
 काचली ने तलेलां कंकोडारे ॥ वारी ॥  
 ॥ ८ ॥ कांई तुरीयांनी तरकारीरे ॥ वा-  
 री ॥ बेक चोलाफली छमकारीरे ॥ वारी

॥ ९ ॥ कांई सुरण तळ्यां छे तम सारुंरे  
 ॥ वारी ॥ तमे जमोने थाल मारे वारुंरे  
 ॥ वारी ॥ १० ॥ कांई चोखाने दुध सि-  
 रावोरे ॥ वारी ॥ मांहे साकर बेक मंगा-  
 वोरे ॥ वारी ॥ ११ ॥ तमो जमोने ढोलुं  
 हुं वायरे ॥ वारी ॥ कांई तारे ते मारे  
 ठाडुं थायरे ॥ वारी ॥ १२ ॥ कांई जल  
 जमुनानी झारीरे ॥ वारी ॥ तमने चलुक  
 रावे ब्रह्मचारीरे ॥ वारी ॥ १३ ॥ काथो  
 चुनोने पान सोपारीरे ॥ वारी ॥ मुखवा-  
 स लेजो मुरारीरे ॥ वारी ॥ १४ ॥ कांई  
 चंदन पुष्प चढावुंरे ॥ वारी ॥ वली गुण  
 तमारा गाउंरे ॥ वारी ॥ १५ ॥ कांई  
 आरतियो उतारुंरे ॥ वारी ॥ वली रुप  
 रुदामां धारुंरे ॥ वारी ॥ १६ ॥ कांई

પલંગ ઉપર પોઢાહુંરે ॥ વારી ॥ શાશ્વી  
 વાર થાયતો જગાહુંરે ॥ વારી ॥ ૧૭ ॥  
 કાંઈ નિદ્રા ઉઢે નેગેરે ॥ વારી ॥ વાતો  
 કહેજોને સુંદર વેળેરે ॥ વારી ॥ ૧૮ ॥  
 કાંઈ ઘેલું ઘેલું બોલીમુલ્લં દેજોરે ॥ વારી ॥  
 કાંઈ કેવું હોયતો છાતું કહેજોરે ॥ વારી  
 ॥ ૧૯ ॥ આપો અવલારે આનંદારે ॥ વારી  
 બલહારી જાય બ્રહ્માનંદરે ॥ વારી ॥ ૨૦ ॥

## થાઠ ભૂમાનંદ સ્વામીકૃત.

જમો થાઠ જીવન જાઉં વારી, ધ્રુવો કર  
 ચરણ કરો ત્યારી. જમો. ॥ ટેક ॥ બેસો  
 મેલ્યા વાજો ઠીયા ઢાઢી; કટોરા કંચ-  
 નની થાઢી, જઢે મર્યા ચંત્રુ ચોસાઢી  
 ॥ જમો ॥ ૧ ॥ કરી કાઠા ઘડની પોઢી

मेली घृत साकरमां बोळी; काढ्यो रस  
 बेरीनो घोळी ॥ जमो ॥ २ ॥ गळ्या  
 साय घेवर फुलवडी, दुधपाक मालपुवा  
 कडी; पुरी पोची थड छे घीमां चडी  
 ॥ जमो ३ ॥ अथाणां शाक सुंदर भाजी,  
 लावीछुं तरत करी ताजी; दर्हा भात सा-  
 कर छे झाझी ॥ जमो ॥ ४ ॥ चळु करो  
 लावुं जळ झारी, एलची लवींग सोपारी  
 पान बीढी बनावी सारी ॥ जमो ॥ ५ ॥  
 मुखवास मन गमता लइने; प्रसादी थाळ  
 तणी दइने, सिंहासने बंसो राजी थइने  
 ॥ जमो ॥ ६ ॥ कमरे कशीने फेटो, रा-  
 जेश्वर ओढीने रंटो भुमानंदना वालाने  
 भेटो जमो ॥ ७ ॥ पद १ पुरु ॥



## गरबीओ.

थाळ.

अविनाशी आवोरे, जमवा श्री कृष्ण  
 हरी ॥ श्री भक्ति धर्म सुतरे, जमाडुं प्रीत  
 करी ॥ १ ॥ सेरडियो वाळीरे, फुलडां  
 बॅर्पी छे ॥ मळिपागरे मंदिररे, लिप्यां  
 लेंयां छे ॥ २ ॥ चाखडियो पेरीरे, पधारो  
 चटकंता ॥ मंदिरिये मारेरे, प्रभुजी लठ-  
 कंता ॥ ३ ॥ बाजोळे बेसारीरे, चरण  
 कमळ धोउं ॥ पामरिये प्रभुजीरे, पाव-  
 लिया लोऊं ॥ ४ ॥ फुलेळ सुगंधीरे, चोळुं  
 शरीरे ॥ हेवे नवरावुंरे, हरी उने नीरे ॥  
 ५ ॥ पेरावुं प्रीतेरे, पीतांबर धोती ॥  
 उपरणि ओढाडुंरे, अती झोणा पोतो ॥

६ ॥ केसर चंदननुरे, भाळे तिलक करूं ॥  
 बंदन करि विष्णुरे, चरणे शीश धरूं ॥ ७ ॥  
 उरहार गुलाबीरे, गजरा बांधीने ॥ नि-  
 रखूं नारायणरे, दृष्टी सांधीने ॥ ८ ॥  
 शीतळ सुगंधीरे, कळश भर्या जळना ॥  
 उलेच बांध्यां छे रे, उपर मुखमलना ॥  
 ९ ॥ कंचन बाजोठेरे, बिराजो बहु नाभी ।  
 पकवानने पीरशीरे, थाळ लावूं स्वाभी ॥  
 १० ॥ मोतैया लाडुरे, सेवैया सारा ॥  
 तमकाज कर्या छेरं, लाखणशाइ प्यारा ॥  
 ११ ॥ मगदळ ने सेवदळरे, लाडू दळना  
 छे ॥ स्वाजांने खुरमांरे, चुरमां गोळनां  
 छे ॥ १२ ॥ जलेबी घेवररे, बरफी बहु  
 सारी ॥ पेंडा पतासांरे, साटां सुखकारी  
 ॥ १३ ॥ मरकी ने मेंसुररे, जमो जग-

ચંદનજી ॥ મુતરફેગી છેરે, મક્તિ નંદનજી  
 ॥ ૧૪ ॥ મંગળ ને ગાંઠિયારે, ગુંદવહા  
 વાલા ॥ ગુલાબપાક જમજોરે, ધર્મતળા  
 લાલા ॥ ૧૫ ॥ ઇલાઈચીદાળારે, ચળા  
 છે સાકરિયા ॥ ગુંદરપાક મુંદરે, જમજો  
 ઠાકરીયા ॥ ૧૬ ॥ ટોપરાપાક ટાઢોરે,  
 શકરપારા સારા ॥ સેવો ધી શાકરે,  
 તમે છો જમનારા ॥ ૧૭ ॥ કેસરિયો  
 બિરંજરે, ગળ્લો ને મોઝો છે ॥ શાકરનો  
 શીરોરે, હરિશો ધોઝો છે ॥ ૧૮ ॥ લા-  
 બશી કંસારમાંરે, ધી બહુ રસવસ છે ॥  
 સ્વિર સ્વાંડ ધી રોટલીરે, જમો બહુ સરસ  
 છે ॥ ૧૯ ॥ બદામ ચારોળીરે, દ્રાક્ષ તે  
 નાંસીને ॥ દુધગાક કર્પોછેરે જુઓ હરિ  
 ચાસીને ॥ ૨૦ ॥ પૂરી કવોરીરે પૂરણ

પોઢી છે ॥ રોટલિયો ફીળીરે, ઘીમાં  
 બોઢી છે ॥ ૨૧ ॥ પાપઢ ને પુઢલારે,  
 મીઠા માલપુઢા ॥ માંસવળને મિશરીરે;  
 માવો દઢિચૂઢા ॥ ૨૨ ॥ ઘડની છે વા-  
 ટીરે, વાજરાની પોઢી ॥ ફાફીવાર ઘીમાંરે  
 હરિ મેં ફાવકોઢી ॥ ૨૩ ॥ તલસાંકઢિ  
 મુંદરરે, વીજીછે ગઢપાપઢી ॥ ગાંઠીઆને  
 કઢીરે, ત્રીજી ફૂલવઢી ॥ ૨૪ ॥ મજિયાં  
 ને વઢારે, મુંદર દૈધરિયાં ॥ વઘાર્યા ચ-  
 ણારે, માંડ મીઠું મરિયાં ॥ ૨૫ ॥ ગુજાંને  
 મઠિયાંરે, ફાફઢા ફરસા છે ॥ ઢઢવી  
 આદાનાંરે, મજિયાં સરસાં છે ॥ ૨૬ ॥  
 કંચન કટોરેરે, પાળી પીજોજી ॥ જે જે  
 કાંડ જોડરે, માગી લેજોજી ॥ ૨૭ ॥  
 રોટલી રસ શાકરે, જમજો અઢવેલા ॥

રાંચણને રોટલીરે, સ્વાંઢ કેઝાં છેઢા ॥  
 ॥ ૨૮ ॥ મોરવા કર્યા છેરે, કેરી દ્રાસ્વ-  
 ત્તણા ॥ સુંદરવર જમજોરે, રાસ્વશો માં  
 મણા ॥ ૨૯ ॥ કટોરા પૂર્યારે, સુંદર શા-  
 કાંના ॥ કેટલાંક ગણાવુંરે, છે જ્ઞાજ્ઞાંવાના  
 ॥ ૩૦ ॥ સૂરણ તલ્લ્યાં છેરે, સુંદર ઘી  
 જ્ઞાજ્ઞે ॥ અઝવિ ને રતાઝરે, તલ્લ્યાં છે ત-  
 મકાજે ॥ ૩૧ ॥ મેં પ્રીત કરીનેરે, પરવઝ  
 તલિયાં છે ॥ વંત્પાક ને વાલોઝરે, મેઝાં  
 મઝિયાં મે ॥ ૩૨ ॥ કંકોઢાં કોઢારે,  
 કેઝાં કારેલાં ॥ ગલકાં ને તુરિયાંરે, રુઢાં  
 વઘારેલાં ॥ ૩૩ ॥ ચોઢા વાલોઝરે, પ્રી-  
 ત કરી તઢિયો ॥ દુધિયાં ને ઢોઢારે,  
 ગુઘારની ફઢિયો ॥ ૩૪ ॥ લિલવા વ-  
 ઘાર્યારે; થયા છે વહુ સારા ॥ મોંઢાની

ફઝિયોરે, તઝિયો હરિ મારા ॥ ૩૫ ॥  
 ટાંકો તાંદઝજોરે, મેથીની ખાજી ॥ મૂઝા  
 મોગરિયોરે સુવાની તાજી ॥ ૩૬ ॥ ચ-  
 ણેચી ઢોઢીરે, ખાજી સારી છે ॥ કાઢી  
 ને વઢીરે, સુંદર વઘારી છે ॥ ૩૭ ॥ નૈ-  
 યાંનાં રાહતારે, અતિ અનોપમ છે ॥ મીઠું  
 ને રાહરે, માંડ બે સમ છે ॥ ૩૮ ॥ કેટ-  
 લાંક ગણાવુંરે, પાર તો નહોં આવે ॥ સારું  
 સારું જમજોરે, જૈ તમને ભાવે ॥ ૩૯ ॥  
 સ્વારુ ને મોઝુંરે, હરિવર કહેજોજી ॥ મીઠું  
 મરિ ચટણિરે, માગી લેજોજી ॥ ૪૦ ॥  
 અથાળાં જમજોરે, સુંદર સ્વાદુછે ॥ લિં-  
 બૂને મરચારે આંબઝાં આદુ છે ॥ ૪૧ ॥  
 રાહતી ચીરીરે, કેળી બોઝ કરી ॥ સ્વારેક  
 ને દ્રાસ્વમારે, નાંરૂપાં લવિંગ મરી ॥ ૪૨ ॥

કેરાં ને ક્રમદારે, તઝિ છે કાચઢીયો ॥  
 બીલાં બહુ સારારે. વાંસ ને ગરમરિયો  
 ॥ ૪૩ ॥ પંચાઝિના ભાતમારે, સુંદર સુ-  
 ગંધ ઘણો ॥ ઇલાયચિનો પિરસ્યોરે, આં-  
 બા મોહોરતણો ॥ ૪૪ ॥ મેં કઠણ કરી  
 છેરે, દાઝ હરી સુવરની ॥ પાતઢી પીરસી  
 છેરે, દાઝ મસૂરની ॥ ૪૫ ॥ મગ ને અ-  
 ઢદનીરે. કરી છે ધોડને. ॥ ચોઝા ને  
 ચણાનીરે, ઘીમાં કરમોડને ॥ ૪૬ ॥ દાઝ  
 ને ભાત જમજોરે, તમને ભાવે છે ॥ ચતુ-  
 રાંડે જમતારે, પ્રિતી ઉપજાવે છે ॥ ૪૭ ॥  
 દહી ને ભાત જમજોરે, શાકર નાંચી છે  
 ॥ દુધ ને ભાત સારુરે, શાકર રાચી છે  
 ॥ ૪૮ ॥ દુધની તર સાકરરે, ભાત જ-  
 મો પેહેલાં ॥ શાકર નાંચીનેરે દુધ પિયો

छेला ॥ ४९ ॥ जे जे कांइ जोइएरे, ते  
 केहेजो अपन ॥ कांइ कसर करोतो रं,  
 मारा सप तमने ॥ ५० ॥ जीवन जमी-  
 नेरे, चक्रु करा नाथ ॥ चंदन गारेश्वरे,  
 धोवरावुं हाथ ॥ ५१ ॥ तज एळची जा-  
 यफळरे, जावंत्री सारी ॥ काथो ने चुनो-  
 रे, सारी सांपारी ॥ ५२ ॥ नागरवेली-  
 नारे, पान लावी पाकां ॥ धोइने मुक्यां  
 छेरे, अनोपम छे आखां ॥ ५३ ॥ मांइ  
 चूरण मेलीरे, बीडी वाळी छे ॥ ललित  
 लविंगनीरे, खीलि रसाळी छे ॥ ५४ ॥  
 मुखमां हुं मेल्लेरे, बीडी प्रीत करी ॥ आ-  
 रती उवाहरे, प्रभुजी भावभरी ॥ ५५ ॥  
 फुल सेज बिछवुंरे, पोढो प्राण पति ॥  
 पावलिया चांगुरे, हैडे हरस अति ॥ ५६ ॥



थाळ गायो प्रीतेरे, धर्मकुळ मुगट मणी  
 ॥ आपो प्रेमानंदरे प्रसादी थाळ तणी  
 ॥ ५७ ॥

## प्रार्थना.

जय जय श्री वासुदेव भगवन्नारायण ॥  
 महापुरुष महानुभाव परम मंगळ ॥ परम  
 कल्याण सच्चिदानंद दिव्यमूर्ति ॥ अनेक  
 कोटि ब्रह्मांडाधीश श्वेत द्विपपते मथुरा-  
 नाथ । वसुदेव देवकीनंदन ॥ गोकुलाधीश  
 वृंदावन विहारी ॥ राधिका रमण, मुरली  
 मनोहर, गोपीजन वल्लभ, वृजराज, नंद  
 नंदन, यशोदा जविन, कंश नाशन ॥ श्री  
 द्वारिकााधीश ॥ लक्ष्मीनारायण ॥ नर-

नारायण ॥ भक्तजन शंकट नाशन ॥  
 द्रौपदि लज्जा रक्षक ॥ धर्म धुरंधर, भक्ती  
 धर्म नंदन, अधमोद्धारक ॥ पतित पावन ॥  
 अशरण शरण ॥ आनंदपाद ॥ आनंद  
 मुख ॥ आनंद नयन ॥ आनंद रूप ॥  
 आनंद वसन ॥ आनंद भूषण ॥ अनंत  
 कल्याण गुण, दया सागर ॥ दुर्मति ना-  
 शन ॥ काम क्रोध लोभ भय निवारण ॥  
 काल माया पाश मोचक, भवसागर ता-  
 रक ॥ पुर्ण पुरुषोत्तम ॥ परमात्मा ॥  
 परमेश्वर, लक्ष्मीवांत, कृष्ण केशव ॥ घन-  
 श्याम, निलकंठ, नारायणमुने ॥ महाराजा  
 धिराज ॥ तमे तो सबल जीव ईश्वर  
 मायाना स्वामि छो ॥ ने हुं तमारी सेवक  
 छुं अने हाथ जोडीने तमारी प्रार्थना करूं

છું જે જાણીને તથા ન જાણીને જે અ-  
 રાધ મેં કર્યાં હોય તે સર્વે તમો ક્ષમા  
 કરજો, તમે તો મારા ઉપર કૃપા કરીને  
 ભવસાગર તરવાને કાજે નર દેહ આપ્યો  
 છે પણ હું તો અનેક જન્મનાં કર્મ પા-  
 સનો બાંધેલો પાપી જીવ છું તે અવતર્યો  
 ત્યારથી કુસંગમાં પડેલો છું ॥ માતાના  
 ઉદરમાં હતો ત્યારે છ લાસ્ર ને ચોરાશી  
 શહસ્ર નરકના કુંડ છે તે કરતાં પણ  
 ગર્ભવાસનું દુઃસ્વ ઘણું લાગ્યું ત્યારે તમારી  
 સંગાતે કોલ દલાસા કર્યાં જે હે મહારાજ  
 કૃપા કરીને મને આ ગર્ભ સંકટમાંથી છો-  
 ઢવો ॥ હવે બાજ પછી કશું પાપ કરીશ  
 નહીં ॥ ને તમારા ચરણાર્વીંદની ભક્તિ ક-  
 રીશ જેથી મારે ફરીને આ ઠેકાણે આવવું

पडे नहीं एवं करीश ॥ एम कही बाहेर  
 व्याव्यो ते वात तो भूली गयो ॥ ने त-  
 मारी मूर्ती निरखवाने काजे तथा तमारा  
 भक्तनां दर्शन करवाने काजे तमे तो मने  
 सारां सुंदर नेत्र आप्यां ते नेत्रवडे संसारी  
 जीवनेज जातो फर्यो पण तमने तथा  
 तमारा संतने तो ओळख्याज नहीं ॥ ए  
 मारो मोटो अपराध छे ते क्षमा करजो ॥  
 हे महाराज ॥ वळी तमे कृपा करीने त-  
 मारी कथा सांभळवाने तथा तमारा भ-  
 क्तना गुण सांभळवाने काजे मने सारा  
 कांन आप्या ते कान वडे हुं तो सं-  
 सार व्यवहारनी वातो सांभळतो फर्यो  
 पण भावे करीने तमारा ने तमारा भक्त-  
 ना गुणानुवाद सांभळ्या नहीं ॥ ए मारो

મોટો અપરાધ છે તે તમે ક્ષમા કરજો ॥  
 હે મહારાજ ॥ વઢી તમે તો કૃપા કરીને  
 તમારા ગુણ ગાવાને કાજે મને ઘુસ્વ આ-  
 પ્યું ॥ તે વઢે તો સંસારનાં કામનો  
 ઘણોક વકવાદ 'કરતો ફર્યો પળ પ્રેમે  
 કરીને તમારાં ને તમારા ભક્તનાં કીર્તન  
 ગાયાં નહીં ॥ ને તમારી પ્રસાદી કર્યો  
 વીના જે તે સ્વાતો ફર્યો એ મારો મોટો  
 અપરાધ છે તે તમે ક્ષમા કરજો ॥ એવી  
 રીતે મારા મોટા મોટા ઘણાક અપરાધ  
 છે તે તમે મનમાં લાવશો નહીં ॥ પોતાના  
 બરદસામું જોઈને મારો ઉદ્ધાર કરજો ॥  
 હું પોતાને કર્મે કરીને ભવસાગરમાં વહ્યો  
 જતો હતો પળ તમે મોટા દયાનિધિ  
 છો તે મારો હાથ ફાલી લીધો છે ॥ હવે

તો વાંચ્ય ગ્રંથાની લાજ રાસજો ॥ હે મહા-  
 રાજ ॥ મારી ધ્યાંસો તમારી મૂર્તી સામી  
 નિત્યે રહેજો ॥ ને મારા કાંન નિત્યે ત-  
 મારી કથા સાંભળજો ॥ ને મારા હાથ  
 તમારી સેવામાં નિત્યે રહેજો ॥ ને મારા  
 પગ નિત્યે તમારા મંદિર પ્રત્યે ચાલજો ને  
 મારી જીભ નિત્યે તમારું નામ રટણ કર-  
 જો ॥ ને મારું મન નિત્યે તમારી મૂર્તીનું  
 ધ્યાન કરજો ॥ ઇટલાં વાંનાં તમારી પ્રા-  
 થેના કરીને હું માગું છે ॥ તે કૃપા કરીને  
 આપો ॥ તમે તો ક્ષર અક્ષર થકી પર છે ॥  
 માયા થકી પર છે ॥ શ્રી પુરુષોત્તમ સ્વ-  
 રૂપ પોતે છે ॥ અક્ષર બ્રહ્મ તમારું ધામ  
 છે ॥ માયા તમારી શક્તિ છે ॥ સર્વે જીવ  
 તમારા દાસ છે ॥ અનેક કોટિ બ્રહ્માંડ-

नी उत्पत्ति स्थिति संहारना करनारा  
 तमे एक स्वामि सत्य छो ॥ कारणना  
 कारण छो ॥ काळना काळ तो ॥ इंद्रिय  
 ना इंद्रिय छो ॥ तमे आत्माना आत्मा  
 छो ॥ प्राणना प्राणछो ॥ इश्वरना इश्वर  
 छो ॥ अंतर्यामी ब्रह्म छो ॥ सर्वना सा-  
 क्षि छो ॥ सकळ कर्मना फळदाता छो ॥  
 स्वयंज्योति रूप छो ॥ मायाना गुणे र-  
 हित तमारी मूर्ती, छो, माटे तमे निर्गु-  
 ण छो ॥ मायानो घडेलो तमारो आकार  
 नथी माटे तमे निराकार छो ॥ निरंजन  
 छो ॥ अखंड अविनाशी छो ॥ तमारा  
 गुणनो अंत चार मुखे ब्रह्मा पांयता नथी  
 ने सहस्र मुखे शेषजी पण पांयता नथी ॥  
 त्यारे हुं बल्प जीव तमारी स्तुति शी

કરું ? ॥ સંસારમાં જે મુમુક્ષુ જીવ હશે  
 તેને તો તમારા ચરણારવિંદનો એક દ્રઢ  
 આશ્રય વિના કલ્યાણકારી બીજું કશું  
 નથી ॥ સર્વ દેવતા માત્ર તમને નમે છે ॥  
 સર્વ શાસ્ત્ર પુરાણ તમારું વર્ણન કરે છે ॥  
 વેદ સર્વે તમારી સ્તુતિ કરે છે ॥ તમારી  
 ભક્તિ કર્યા વિના તો બ્રહ્માદિક મોટા જે  
 ઇશ્વર છે તેમને પણ સંસારની ભ્રમણા છુટ  
 તી નથી ॥ ને નીચ જીવ હોય ને તે જો  
 તમારી ભક્તિ કરે તો તેને પણ બ્રહ્માદિક  
 દેવતા નમસ્કાર કરે છે ॥ ને તમારા ધા  
 મને તે પામે છે ॥ તમારા ભય થકી પૃ-  
 થિ, લોકને ધરી રહી છે ॥ તમારા ભય  
 થકી સમય સમય પ્રત્યે વૃક્ષ પુષ્પ, ફળ,  
 આપે છે ॥ તમારા ભય થકી શેષ નાગ



ચૌદા લોકને માથા ઉપર ધરી રહ્યા છે ॥  
 તમારા ભય થકી ઇંદ્ર રાજા વરસાદ વર-  
 સાવેછે ॥ તમારા ભય થકી સૂર્ય ચંદ્ર કા-  
 લચક્ર નિત્ય ફરે છે ॥ તમારા ભય થકી  
 મૃત્યુ પણ બ્રહ્માંડને વિષે સર્વત્ર ફરે છે ॥  
 ને બ્રહ્મા વિષ્ણુ સદાશિવ એ સર્વે જે એક  
 એક બ્રહ્માંડના ઇશ્વર છે તે પણ તમારી  
 આજ્ઞાને વિષે વર્તે છે ॥ એવા મોટા સ-  
 ધર્થ છો એમ જાણીને દ્રઢ વિશ્વાસે ત-  
 મારા ચરણ કમઢનો આશ્રય કર્યો  
 છે ॥ તે માટે મારી ઉપર કૃપા દ્રષ્ટિ  
 નિત્ય રાખજો ॥ મારા મનના વિકાર  
 માત્રનો નાશ કરજો ॥ સુદૃઢિ આપજો ॥  
 તમારા ભક્તનો સમાગમ નિત્યે આપજો ॥  
 ને મારું મન કોઈ દિવસ તમારા ચરણા-

रविंद मुकीने पाप कर्म उपर जाय नहीं  
 एवी कृपा करजो ॥ तमे तो सर्वज्ञ छो  
 ने हूं तो अल्पज्ञ छुं तेथी तमारी प्रार्थना  
 घणी शी कहूं ॥ मारे तो आ लोकमां  
 तथा परलोकमां तमारा चरणारविंद  
 विना बीजा कोइनो आश्रय नथी ॥ ने  
 हूं तो कशुं समझतो नथी ॥ माटे जेम्  
 माहं साहं धाय तंम करजो ॥ तमे जे  
 उपकार कर्यो छे तेनुं साहुं बाळवानुं को-  
 इनु पण सामर्थ्य नथी माटे हूं तो तमने  
 साष्टांग दंडवत प्रणाम कहूं छुं ॥ इति  
 श्री दीनानाथ भट्ट विरचिता भक्ति धर्म  
 नंदन श्री वासुदेव प्रार्थना समाप्ता ॥

छोडीके श्री कृष्ण देव ओरकी में कहूं  
 सेव काटी डारो करमेरो तीस्वी तरवारसें

छो ॥ त्यागीके रसीका कान ओरको जो  
 धरु ध्यान चीर डारो छती मोरी कठीन  
 कुठारसें ॥१॥ कश्म वीर अन्य जेही इष्ट  
 जानी नमुं तेही, फोरडारो सीरमेरो मुसळ  
 प्रहारसें॥ छो २ ॥ मुद्यानंद कहे मोइ ओर  
 जो प्रतीत होइ, जानियो अधिक नीच  
 सुपच लवारसें ॥छो ३॥ पद॥१॥छांडकि  
 श्री घनश्याम, ओरको जो जपुं नाम;  
 करले कटारी मेरी जीभ्या काटी डारियो  
 छां० लोकनकी लाज डरुं जो न भक्त  
 चीत धरुं, पावकके मध्य मेरे तनकुं प्र-  
 जारियो॥ छां१॥ जीवीकाको लोभ जानी  
 भक्ती जो करुं में छानी, तेही छीन तन  
 मेरो सैलसे पछारियो ॥ छां२॥ मुक्तानंद  
 कहे टेरी द्रढता जो डगे मेरी, सुरीये च-

लाइ तीखे तीरनसे मारियो ॥ छां ३॥पद२॥  
 होयके श्रीकृष्णदास ओरकी जो करु  
 आश, जानियो लवार लुवो नीच ठग  
 जारसैं होय० जंत्र मंत्र सत्य जानु ताकी  
 जो प्रतीत आनु, जानियो अधिक मुठ  
 कुपती गमारसैं ॥ होय? ॥ धरमहीन भक्ती  
 करुं प्रभुसैं जो नाही करुं, जानियो प्रबल  
 पापी भुमीहुके भारसैं ॥ होय२ ॥ मुक्तानंद  
 कहे इष्ट एक, ताकी जो न राखुं टेक,  
 जानियो अधिक बुरो गंडक बीडारसैं ॥  
 ॥होय३॥पद३॥ पायके श्रीकृष्णपिया ओ-  
 रसैं जो जोरु जिया, जानो मोय जग मध्य  
 सबसैं लवारज्युं पाय० प्रगटरूप त्यागु  
 ओरसैं जो अनुरागु, जानियो जखर माकु  
 पापको प्रचारज्युं॥पाय१॥ मद्य मांस भोगी

देव, ताकी जो करुं में सेव, होना सीर  
मेरे सदा वज्रको प्रहारज्युं ॥ पाय २ ॥ मुक्ता-  
नंद कहे मोय ओरकी जो आश होय,  
बेण्या समवेष मेरो जानो अति स्ववारज्युं  
॥ पाय ३ ॥ पद ॥ ४ ॥

---

॥ श्री ॥

॥ श्रीहरिकृष्णायनमः ॥ श्रीअक्षर धा-  
मना अधिपति प्रकट पुरुषोत्तम एवा जे  
श्रीसहजानंदस्वामी तेमनी उपासनाये त-  
था एकांतिक साधुना समागमे करिने  
एकांतिकभाव जे स्वधर्मज्ञान वैराग्यसहित  
निष्काम भक्ति, तेने पाग्या एवा जे महा  
भगवदी पुरुष, तेमनी समजण्य तथा व-

रतणुक आखरडामां, घणाक जीवोना  
जाणवाने अर्थे प्रकट करि छे ते वांची  
ते प्रमाणे वर्त्तवुं, तथा समझण्य करवी ॥

॥ एकांतिक भक्तनां लक्षण नीचे  
प्रमाणे ॥

१ सिद्धकरचो छे निर्बीज सांख्य ते  
निर्बीजयांग; अने सबीज सांख्य ने स-  
बीजयोग जेमणे एसा.

२ निर्बीज सांख्यते शुं तो, मायाथी  
उत्पन्न थयां जे चोवीश तत्त्व, ते धकी  
जीवात्माने नोखो समरुवो.

३ निर्बीजयोग ते शुं तो नोखो पड्यो  
जे आत्मा ते आकारे वृत्ति करवी.

४ सबीज सांख्य ते श्रुं तो, अनंतकोटि  
ब्रह्मांडना जीव त. ईश्वर त. प्रधान पुरु-  
षादिक त. अक्षर धामना जे मुक्त तेथकी  
पुरुषोत्तम भगवानने स्वरूप स्वभाव गुण  
ऐश्वर्यादिके करिने अतिशे विलक्षण पणे  
समझवा ते.

५ सबीजयोग ते श्रुं तो, उपरच कह्या  
एवा जे सर्वोपरि भगवान मनुष्याकृति,  
तेमने विषे इंद्रियुं अंतःकरणनी वृत्तिगुं  
जोडवी.

॥ हवे सांख्य अने योग तेने स्थूल  
दृष्टांते करिने समझावे छे.

जेम के-आ श्री गोपीनाथजीनं भंदिर

કરવા માટે પ્રથમ, પાણિ છટ પાયો ના-  
 સ્વા પાતાલ સુધી તેટલી તમામ પૃથ્વી  
 સોદી નોંસી મોટો સ્વાડો કન્યો, તેને  
 ઠેકાંણે નિર્બીજ સાંખ્ય સમજવું પછી તે  
 સ્વાઢાને પથરા મુનો આદિકથી મજબૂત  
 પૂરી દેવો, તેને ઠેકાંણે સર્વજ સાંખ્ય વિ-  
 ચારછે, તે પૂરેલા પાયા ઉપર મોટું શિસ્તર  
 બંધી મંદિર કરવું તેને ઠેકાંણે નિર્બીજયો-  
 ગ છે. તે પ્રકારના મોટા મંદિરમાં સાક્ષાત્  
 શ્રીમહાપ્રભુજીની મૂર્તિ પધરાવવી તેને ઠે-  
 કાંણે સર્વજ યોગ છે ॥

૬ સાંખ્ય યોગ સિદ્ધ કરેલા ભક્ત જનો-  
 એ સંસાર સંબંધી તમામ દુઃખ, કામ વિ-  
 શ્વાતુલ્ય જાણ્યું છે એવા.

૭ કલંક રૂપ જાણી છે સાંસારિક કી-



ર્તિ જેમણે એવા.

૮ ફેરરૂપ જાણ્યું છે વિષય સુખ જેમ-  
ણે એવા.

૯ ઢગલા રૂપ જાણ્યો છે દેહ તે જે-  
મણે એવા.

૧૦ દરજી દરજણ રૂપ જાણ્યાં છે  
માતા પિતા તે જેમણે એવા.

૧૧ નાહાર જેવાં ( સિંહવ્યાઘ્ર જેવાં )  
જાણ્યાં છે સર્ગાં સંબંધી તે જેમણે એવા.

૧૨ જાતમાની છે અક્ષર તે જેમણે એવા.

૧૩ નાતમાની છે ભગવાનના એકાં-  
તિક ભક્ત તે જેમણે એવા.

૧૪ દેશમાન્યો છે ભગવાનનું અક્ષર  
ધામ તે જેમણે એવા.

૧૫ મોઢ્યવ માનિ છે ભગવાનના એકાં

તિક ભક્ત થવું તે જેમણે એવા.

૧૬ લાભમાન્યો છે સત્સંગ કરવામાં તે જેમણે એવા.

૧૭ સ્વોચ્છાની છે ભગવાન મુલવામાં તે જેમણે એવા.

૧૮ દેહાભિમાન ત્યાગ કર્યું છે કદર્યની પેઠે વર્તવામાં તે જેમણે એવા.

૧૯ ભગવાનની કથા સાંભળવી તેમાં પૃથુરાજાની પેઠે શ્રદ્ધા કાઢી જેમણે એવા.

૨૦ જહમરતની પેઠે નિસ્પ્રહી વર્તવું તેણે કરીને દેહનો કર્યો છે અનાદર તે જેમણે એવા.

૨૧ ગોપીયોની પેઠે કર્યો છે ભગવાનને વિષે સ્નેહ તે જેમણે એવા.

૨૨ ઉદ્ધવજીની પેઠે કર્યું છે ભગવાનને

વિષે દાસપણું તે જેમણે એવા.

૨૩ હનુમાનજીની પેઠે કરયું છે ભગવાનને વિષે પતિવ્રતાપણું તે જેમણે એવા.

૨૪ પ્રહ્લાદજીના જેવી કરી છે સવહી સમજણ તે જેમણે એવા.

૪૫ જનક વિદેહી રાજાના જેવું ઉપાર્જન કર્યું છે જ્ઞાન તે જેમણે એવા.

૨૬ અંબરીષ રાજાની પેઠે સદા ભગવદ્ભક્તિ પરાયણ થઈને, નથી ગયો ક્ષણકાલપણ ભગવાન વિનાનો તે જેમનો એવા.

૨૭ મોરધ્વજ અને હરિશ્ચંદ્ર રાજાના જેવી છે ધીરજ જેમની એવા.

૨૮ વૃક્ષની પેઠે પરના કલ્યાણને અર્થે છે સર્વ ક્રિયા તે જેમની એવા.

૨૦ પોતાના એકાંતિક પણામાં વિમ્ન

કરનારા જે મુંઢા દેશકાલાદિ < તેનો  
પરિત્યાગ કરિને સદાશુભ દેશકાલાદિક  
< તેને સેવનારા એવા.

૩૦ હલાહલ ફેર જેવો જાંખ્યો છે,  
સ્ત્રી ધન અને સ્ત્રીપુરુષ, તેમનો પ્રસંગ તે  
જેમણે એવા.

૩૧ શૂરવીરપણું છે સ્વભાવ જિતવામાં  
તે જેમણે એવા.

૩૨ માથે ઢુંગર પડ્યો એવો જાંખ્યો છે  
જગતવ્યવહારનો અધિકાર તે જેમણે એવા.

૩૩ વૈર બાંધ્યું છે કામક્રોધાદિક અંતર  
શત્રુ સાથે તે જેમણે એવા.

૩૪ બ્રહ્મરાક્ષસના વલગાટ જેવું જાંખ્યું  
છે જગતનું ઢાહાપણ તે જેમણે એવા.

૩૫ ધર્મામૃત નિષ્કામ શુદ્ધિ ને શિક્ષા

પત્રી તે પ્રમાણે કરણું છે પોતાનું વરતણુક  
તે જેમણે એવા.

૩૬ ઋગ્મધેવની શિખામાં કહ્યાં એવાં જે  
પર્વત સ્થાપન તેણે કરીને ટાલી છે અ-  
હંમત્કરુમ્મંથી તે જેમણે એવા.

૩૭ મ ગવત ધર્મે સિદ્ધકરિને પાંખી છે  
પરાભક્તિ તે જેમણે એવા.

૩૮ વચનામૃત તથા ભગવદ્ગીતા તથા  
एकादशस्कंध, તેમને વિષે કહ્યું જે જ્ઞાન,  
તેને મંત્રસમાગમથી પાર્શ્વને, પ્રમાદ અને-  
માંહરૂપ શત્રુને જીતી ભગવાનને વિષે જો  
હાતા એવા.

૩૯ ભગવાનનું સ્વરૂપ સ્વભાવ ગુણ વિ-  
ભૂતિ એશ્વર્ય પ્રતાપ તેજ સુખ રૂપાદિક  
અનેક પ્રકારના માહાત્મ્યને જાણતા એવા.

સ્વરૂપ તે ભગવાનનું સગુણ નિર્ગુણપણ  
 તથા અન્વય વ્યતિરેકપણ તથા સાકાર  
 નિરાકારપણ ૧ ભગવાનને સગુણ કેમ  
 જાણવા, તો—ભગવાનને વિષે કલ્યાણકારિ  
 સત્યશૌચદિ અનેક ગુણ રહ્યાછે તેને  
 કારને સગુણ કહેવાય છે ૨ ભગવાનને  
 નિર્ગુણ કેમ જાણવા, તો—ભગવાનને વિષે  
 માયાનો કોઈ ગુણ નથી, કેવલ દિવ્યમૂ-  
 ર્તિ છે માટે નિર્ગુણ કહેવાય છે ૩ ભગ-  
 વાન અન્વયપણ કેમ જાણવું, તો—ભગ-  
 વાનનું જે તે અનેક બ્રહ્માંડના જીવેશ્વર  
 તથા અક્ષરધામના મુક્ત તેમને વિષે અંત-  
 ર્ય મિષ્ટે રહ્યા છે તે ભગવાનનું અન્વ-  
 ય સ્વરૂપ જાણવું ૪ ભગવાનનું વ્યતિરેક  
 સ્વરૂપ કેમ જાણવું તો—ભગવાન જે તે

સર્વમાં પોતાની શક્તિયે વ્યાપિને અક્ષર  
 ધામમાં અનંતમુક્તે સેવ્યા થકા વિરાજમાન  
 છે તે મગવાનનું વ્યતિરેક સ્વરૂપ જાણવું  
 ૫ મગવાન અક્ષરધામને વિષે દિવ્ય આ-  
 કારે વિરાજમાન છે, તેમને વિષે માયાનો  
 કોઈ આકાર નથી એવું કેહેવાને અર્થે મ-  
 ગવાનને નિરાકાર કહે છે. ૬ મગવાન  
 સદા દિવ્ય મૂર્તિમાન છે ને, તે થકીજ  
 ઘટપટાદિક સર્વે સાકાર સૃષ્ટિ થાય છે—  
 જો આકાશ નિરાકાર છે તો કાંઈ તે  
 થકી ઘટપટાદિક સાકાર બનતાં નથી તે  
 માટે મગવાન સદા સાકાર દિવ્ય મૂર્તિ-  
 માનજ છે એમ સમજવું.

સ્વભાવ, તે સૌશિલ્ય વાત્સલ્ય ઉદાર્ય  
 પ્રાગલ્ભ્ય કારુણ્ય इत्याદિક ગુણ, તે અ-

ष्टमहागुण तथा षट्महागुण तथा सत्यशौ-  
चादि अनंत छे ते. विभूति, अक्षर पुरुष  
काल माया इत्यादि अनंत छे.

ऐश्वर्य, ते जडचैतन्यना आधार प्रेरक  
प्रवर्तक इत्यादिक अनंत छे.

॥ अथ हनुमान अष्टक लिख्यते॥

निति प्रवीण निगमागम शास्त्रबुद्धे ।  
राजाधिराज रघुनायक मंत्रिवर्य ॥ सिंदूर  
चर्चित कलेवर नैष्ठिकेंद्र । श्रीरामदूत हनु-  
मन् हर संकटमे ॥ १ ॥ सीतानिमीत्तज-  
रघुत्तम भूरिकष्ट । प्रोत्सारैणककसहायह-  
तास्त्रपौध । निर्दग्धयातुर्पातहाटकराज-  
धानि ॥ श्री राम० ॥ २ ॥ दुर्वार्यरावण  
विसर्जितशक्तिधत्ता । कंटासूलक्ष्मणसुखाह-  
तजीववल्ले । द्रोणाचलानयननंदितरामपक्ष॥



श्री राम० ॥ ३ ॥ रामागमोक्ति तरितारित  
 बंधव योग । दुःख विध मयभरना परि  
 बर्ह । रामांघ्रिम्बमधुगी भवदंतरात्मन् ॥  
 श्रीराम० ॥ ४ ॥ वानात्म्य केसमिहाक-  
 पिराद्भुतदोष । भार्याजनीपुरुषः फलपुत्र  
 भाव । तार्क्ष्योपमोचितवपुर्बल तीव्रमेग ॥  
 ॥ श्रीराम० ॥ ५ ॥ नानाभिचार विस्मृ-  
 ष्टसर्वीरकन्या । निद्रावणारुणसमक्षिणदुः  
 प्रधर्ष्य । रोगघ्नसन्भूतदिवित्तद मंत्रजाप ॥  
 ॥ श्रीराम० ॥ ६ ॥ यन्न मध्वपदक शुनि-  
 मात्रतोपि । येब्रह्मराक्षसपिशानपाश-  
 भूताः । ते मारिकाश्चपभयंक्षपयांति स्त्वं ॥  
 श्रीराम० ॥ ७ ॥ त्वं भक्तमानसमिच्छित्त  
 पूर्तिशक्ता । दीनस्यदुर्मदपपन्नभयार्तिभाजः ।  
 इष्टं ममापि परिपूरयपूर्णकाम ॥ श्रीराम० ॥  
 ॥ ८ ॥ इतिश्री हनुमान अष्टकं संपूर्ण ॥

# ॥ યોવેત્તિ યુગપત્સર્વ પ્રત્યક્ષેણ સદાસ્વતઃ ॥

જે ભગવાન એક કાલાવિષ્ટિન સર્વ જીવકોટીને ત. ईश्वरकोटीने जाणे છે, તે પણ પ્રત્યક્ષપણે દેસે છે, તેમાં પણ સદા-કાલ, તેમાં પણ પોતાની મેલેજ પણ કો-ઈના કહેવાથી કે સાંભલવાથી જાણે છે એમ નથી.

પ્રતાપ તે ભગવનની ઉપાસનાયે કરિને અનંતકોટિ બ્રહ્માદિક દેવ, તથા સૂર્યચંદ્રાદિક સર્વે તેજ સામર્થ્યે इत्यादिकने પામ્યા છે તે.

૪૦ ભગવાનનું કર્તાપણું તથા અકર્તાપણું તથા અન્યથા કર્તાપણું તથા મનુષ્ય-

ભાવ તથા દિવ્યભાવ તે સર્વને યથાર્થ જાણતા એવા.

ભગવાનને કર્તા કેમ સમજવા તો—ભગવાનની દૃષ્ટિને પામી, મહાપુરુષાદિક, અનંતકોટિ બ્રહ્માંડને સૃજે છે. માટે ભગવાન્ કર્તા છે ૧. ભગવાનને અકર્તા કેમ સમજવા, તો—ભગવાન્ પંડે કર્તા નથી, પ્રકૃતિ પુરુષાદિક પાસે કરાવેછે માટે અકર્તા છે. ભગવાનને અન્યથા કર્તા કેમ સમજવા, તો—ભગવાન છે તે, અક્ષર ધામવિના પણ પાતાના સામર્થ્યે કરિને અનંતકોટિ મુક્તને ધારવા સમર્થ છે. જેમ-પૃથુ ભગવાને પૃથ્વીને કહ્યું જે—તને મારીને પણ હું મારા સામર્થ્યે કરિને સર્વ જગતને ધારવા સમર્થ છું. ૩. મનુષ્યભાવ, તે—મ-

મવાન પ્રકટ થઈને પોતાનો દિવ્ય ભાવ છે  
પાલી મનુષ્યના સરસ્વં આચારણ કરે છે  
તે ૪ દિવ્યભાવ, તે-મનુષ્યથી ન થઈ શકે  
એવાં ચરિત્ર જે સમાધિ કરાવવી, અક્ષર  
ધામાદિક દેસ્વાઢવું ઇત્યાદિક અનંત પ્ર-  
કારનાં અલૌકિક ચરિત્ર, મનુષ્ય દેહ  
ધારણ કરિને દેસ્વાઢે છે તે.

૪૧ ચાર પ્રકારના પ્રલય જે-નિત્ય  
પ્રલય ૧ નૈમિત્તિક પ્રલય ૨ પ્રાકૃત પ્રલય  
૩ ને આત્યંતિક પ્રલય ૪ તેમને જાણિને  
અક્ષરધામ તથા તે ધામને વિષે રહિ જે  
મહારાજની મૂર્તિ તથા મુક્ત તેવિના ત્યાગ  
કરિછે લોક ભોગની ઈષણા તે જેમણે એવા.

૪૨ ચ્યાર પ્રકારની ઘાંટિયો ઉલ્લંઘન  
કરિને ભગવાનને નિરંતર ભજતા એવા.

॥ તે ઘાંટિયોનું સ્વરૂપ ॥ અવતારી તથા નારદાદિ મુક્ત અવતાર એ બે સરસ્વા સમજવા એ અજ્ઞાનરૂપઘાંટી ૧ એમાંતિક સિદ્ધ દશવાક્ય સાધુ, તથા સાધન દશવાલા સાધુ એ બે સરસ્વા સમજવા એવળ અજ્ઞાનરૂપ વીજા ઘાંટી ૨ દેહ અને આત્મા નોસ્વાં છતાં એક સમજાય છે એ અજ્ઞાનરૂપ ત્રીજી ઘાંટી ૩ સારા નરસા વિષય સમાન છતાં સાગમાં રાગ રહે છે એ અજ્ઞાનરૂપ ચર્ચ ઘાંટી ૪.

૪૩ સંતરમાગમ કરવાને વિષે તથા મગવાન મજવાને વિષે થતા વિઘનને ન ગણિયે મુદ્ર પ્રત્યે જતી એકી ગંગાના જેવો છે વેગ તે જરના એવા.

૪૪ પાણીના પરખોટા જેવું જાણ્યું છે દેહનું નાશયુગ્મ તે જેમણે એવા.

૪૫ સ્વપ્ન માયા મનોરથ તથા ક્ષાંશ્વા-  
નાં જલ, તેમના જેવું મિથ્યા જાણ્યું છે  
જગત તે જેમણે એવા.

૪૬ ભગવાન ભજવામાં વિધન કરનારા  
એવા જે સ્વભાવ સંબંધા તથા પદાર્થ તે-  
મનો શત્રુની પેઠે કર્યો છે ત્યાગ તે જે-  
મણે એના.

૪૭ ભગવાનના ભક્તના અવગુણનો ત્યાગ  
કરી, સદા ગુણમંત્રનું ગ્રહણ કરિને, મા-  
હાત્મ્ય સહિત તેમની સદા સેવા કરતા  
એવા.

૪૮ પોતાનો અલ્પમાત્ર પણ અવગુણ  
હોય તેને મોટો જાણી તેને ટાલવાનો ઇ-  
ચ્છમ કરતા એવા.

૪૯ ભગવાન અને ભગવાનના ભક્ત

પોતાના ઉપર પ્રસન્ન થાય તેમ વરત-  
નારા એવા.

૫૦ કરતા પણાનો તથા મમતાપણાનો  
તથા ફલની ઇચ્છાનો ત્યાગ કરિને મ-  
ગવાનના અનુસંધાને સહિત સર્વ ક્રિયાને  
કરતા એવા.

૫૧ ક્ષમા ધારણ કરી છે પૃથ્વીની પેઠે  
તે જેમણે એવા:

૫૨ ત્યાગ કર્યો છે રસાસ્વાદ મૃગી  
શ્રુષિનું બંધન જોડિને તે જેમણે એવા.

૫૩ કામજે સ્ત્રીની આસક્તિ તેનો ત્યાગ  
કર્યો છે પુરંજનનું આશ્વાન સાંપાલીને  
તે જેમણે એવા.

૫૪ લોભ ત્યાગ કર્યો સદસ્યાર્જુન તથા  
વશિષ્ઠાદિકનું આશ્વાન સાંભલિને તે  
જેમણે એવા.

૫૫ ભગવાનનોજ છે આધાર, હાલર  
જાનવરની લાકઢિના દ્રષ્ટાંતે કરિને તે  
જેમને એવા.

૫૬ સુખ દુઃસના હેતુ પોતાના મનને  
જાંણીને ત્યાગ કર્યો છે રાગ દ્વેષ તે  
જેમણે એવા.

૫૭ શુક્રજીના જેવી દૃઢ કરી છે આ-  
ત્મનિષ્ઠા તે જેમણે એવા.

૫૮ સૌભરિ ઋષિનું આરુપાન સાંભલીને  
મનનો વિશ્વાસ ન કરતા એવા.

૫૯ યાદવોનું નિકંદન સાંભલીને હાંસી  
મઝકરીનો ત્યાગ કરતા એવા.

૬૦ અલભ્ય લાભ માંન્યો છે ભગવાન  
તથા સંતની પ્રાપ્તિમાં કીઢી કુંજરના દ્ર-  
ષ્ટાંતે કરીને તે જેમણે એવા.



૬૧ સર્વ શાસ્ત્રનો તિદ્ધાંત જાંળી અહં  
મમત્વ રૂપ માયાનો ત્યાગ કરિને ભગવા-  
નને વિષે પ્રીતિ કરતા એવા.

૬૨ કેવલ આત્મરૂપે વરતવું, તે કરતાં  
ભગવાન અને ભગવાનના ભક્તના સમા-  
ગમમાં રહિને કથા વાર્તા કીર્તનાદિક  
ભક્તિ કરવી તેજ અધિક માન્યું છે તે  
જેમણે એવા.

૬૩ મરણ માન્યું છે ભગવાનના એકાં-  
તિક ભક્તનો દ્રાહ કરવો તે જેમણે એવા.

૬૪ ત્રિલોકીના રાજ્યવૈભવ માટે પળ  
નથી ચલાયમાન થયું ભગવાનના ચરણા-  
રવિંદથી ચિત્ત તે જેમનું એવા.

॥ इति एकांतिक भक्तनां लक्षण

समाप्त ॥

## गोडी.

लगनी लागीर मन लगनी लागी ॥ स-  
 खी शामळीया संगोधे मारे लगनी लागी  
 ॥ मीठ स्वर मोहनजीनी मोरली वाणी  
 ॥ सांभळतां मां चटकी लागी झबकी जा-  
 गी ॥ लगनी ॥ १ ॥ व्रंदावननी वाटे  
 चाली कुळ लज्जा त्यागी ॥ वांसळी व-  
 जाढतां जोया शाम सोहागी ॥ लगनी  
 ॥ २ ॥ रशीया संगे रमतां सर्वे भ्रमना  
 भागी ॥ मॅतो अखंड सोहाग्य लीधो मु-  
 खडे मागी ॥ लगनी ॥ ३ ॥ मुक्तानंद  
 कहे पल एक न्यारा न मेलुं वाहालो ॥  
 शीरने साटे कथांधी मळे नंदनां लालो ॥  
 लगनी ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥

गीरधारीरे सखी गीरधारी ॥ मारे  
 नीरभे अस्त्रुट नाणुं गीरधारी ॥ स्वरच्युं  
 ना सुटे एने चोर न लुटे ॥ दामनी पेठे  
 ए गांठे बांध्यु ना छुटे ॥ गीरधारी ॥ १ ॥  
 अणगल नाणुं संची अंते नीरधनीयां  
 जाये ॥ तेनी पेठे नीरभे नाणुं दुर न  
 थाये ॥ गीरधारी ॥ २ ॥ संपत्य वीपत्य  
 सर्वे सुपनुं जाणुं ॥ हरीना चरणनी सेवा  
 पुरण भाग्य प्रमाणुं गीरधारी ॥ ३ ॥ मु-  
 क्तानंद के मोहन वरने उरमां धारी ॥  
 हवे दुःख ने दारिद्र धकी थड हुं न्यारी  
 गीरधारी ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

सुख पाभीरे सखी सुख पाभी ॥ हुं तो  
 सामळीयाने शरणे जातां सुख पाभी ॥  
 शरनांगतने पाळे सदा बहु नाभी ॥ मारे

हरीनो उपर हाथ कशी न रही स्वामी ॥  
 सुख ॥ १ ॥ तप ने तीरथ मेंतो कांड न  
 कीधुं ॥ मारे घेर बेठां शाम थकी कारज  
 सीधुं ॥ सुख ॥ २ ॥ संसारीनुं सुखहुं  
 जुठ आवे ने जाये ॥ हरीनो अखंड सो-  
 हाग्य बेदी काळ न स्वाये ॥ सुख ॥ ३ ॥  
 मुक्तानंद कहे हरी हरीजननी गती छे  
 न्यारी ॥ एने देह दरशी देखे पोता जेवा  
 संसारी ॥ सुख ॥ ४ पद ॥ ३ ॥

छेल छोगाळोरे मीठी मोरलीवाळो ॥  
 मारे मंदीरे पधारे नित छेल छोगाळो ॥  
 हसतां हसतां मुजने देखी आनंद पामे ॥  
 एनी करुणानी द्रष्टी सर्वे दुखडां वामे ॥  
 छेल ॥ १ ॥ मोतीडांनी माळा पेरी मल-  
 पंतो आवे ॥ भावुं त्यां संगते मारे प्रेम-

शं गावे ॥ छेल ॥ २ ॥ में वालो वस  
 कीधा मुजने वाले वस कीधी ॥ अम-  
 सामी पान बीढी दीधी ते लीधी ॥ छेल  
 ॥ ३ ॥ मुक्तानंद के मोहन संगे लाभ घणो  
 लीधो ॥ मुखढेधी तंबोळ मुजने मेर करी  
 दीधो ॥ छेल ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

शामनी छबीरे सखी शामनी छबी ॥  
 जोने फुलढेधी छाड़ साखी शामनी छबी  
 ॥ टेक ॥ १ ॥ फुलढाना तोरानी फारे  
 भ्रमर करे गुंजार ॥ अंगोअंग हरीने शो-  
 भे फुलढाना सणगार ॥ शामनी ॥ २ ॥  
 कानोमे फुलढानां कुंडळ फुलाना भुजबं-  
 ध ॥ फुल तणा गजरा फावे छे सुंदर मांड़  
 सुगंध ॥ शामनी ॥ ३ ॥ फुलतणो शिर  
 दुगट जोइने मगन फारे ब्रजनार ॥ फुल-

तणी शोभापर जाये ब्रह्मानंद बलहार ॥  
शामनी ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥

फुलनी माळारे शोभे फुलनी माळा ॥  
बेनी सुंदरवरने शोभे गळे फुळनी माळा  
॥ टेक ॥ १ ॥ नवल कुसंबी पटका उपर  
तोरे हृद बाळी ॥ फुलनी पछोडी ओढी  
उभा वनमाळी ॥ फुलनी ॥ २ ॥ फुल-  
डानी वयजंती माळा हरीवरने फावे ॥ ए  
माळान जोवा सारु इंद्रादिक आवे ॥  
फुलनी ॥ ३ ॥ फुल कलंगी माथे लटके  
छवी नौतम सारी ॥ ब्रह्मानंदके नटवर मु-  
रति नेणुमां धारी ॥ फुलनी ॥ ४ ॥  
पद ॥ २ ॥

फुलनी बांधारे पोंची फुलनी बांधी ॥  
हेलि नटवरजाने हाथे पोंची फुलनी बां-

धी ॥ टेक ॥ १ ॥ फूल तणां छोगलि-  
यां फरतां मेल्यां मरमाळ्यां कानो उपर  
फुलडां खोस्यां लागे रुपाळ्यां ॥ फूलनी  
॥ २ ॥ फूल दडो उछाळे वालो लटके  
मन लेवा ॥ ए लटकाने जोवा आवे ब्र-  
ह्मादिक जेवा ॥ फूलनी ॥ ३ ॥ फुलडां-  
नी टोपी गुंधीने प्रेमे पेरावी ॥ ब्रह्मानंद  
के ए छबी में तो अंतर ठेरावी ॥ फूलनी  
॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥

मन मारुं मोयुरे हेली मन मारुं मोयुं ॥  
एनी फुलडांनी शोभा जोइने मन मारुं  
मोयुं ॥ टेक ॥ १ ॥ फुलडाना गजरा  
धारया सुंदरवर छेले ॥ जे गजरानी फोरे  
अमरा केडो न मेलें ॥ मन ॥ २ ॥ फु-  
लडां केरा तोरा पेया ब्रजजीवन वाले ।

भुधरजी फुल्लाने भारे लटकंता चाले ॥  
 मन ॥ ३ ॥ अलबेलाने सर्वे अंगे फुली  
 फुल वाढी ॥ ब्रह्मानंदके ए छत्रिजोवा  
 आवे सौ दाढी ॥ मन ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

जय सद्गुरुस्वामी जय सद्गुरुस्वामी  
 सहजानंद दयाळु बळवंत बहुनामी जय-  
 देव । जयदेव । टेक ॥ १ ॥ चरण सरोज  
 तमारां, वंदु कर जोडी; चरण चीत ध-  
 र्याधी, दुख नाख्यां तोडी ॥ जय २ ॥  
 नारायण नर भ्राता, द्वीजकुल तनुधारी;  
 पाभर पतीत ओंधार्या, अगणीत नरना-  
 री ॥ जय ३ ॥ नीत नीत गौतम लीला,  
 करता अविनाशी; अडसट तीरध चरणे  
 कोटी गया काशी । जय ४ । पुरुषोत्तम  
 परगटनूं जे दरशन करशे; काळ करमथी



छुटी कुटुंब सहीत तरसे । जय २ । आ  
 अवसर करुणानीधी, करुणा बहु कीधी;  
 मुक्तानंद कहे मुक्ती, सुगम करी सीधी  
 ॥ जय ३ ॥ पद १ ॥

---

## ॥ संध्या आरती ॥

आरती प्रगट प्रभुजीकी की कीजे ॥ चरणक-  
 मळ लखी अंतरलीजे ॥ सनकादीक नारद  
 त्रीपुरारी ॥ वीमळनाम रटे वारंवारी ॥ आ. १ ॥  
 अनंतकोटी भुवनेश भवानी ॥ सब वीधी म-  
 हीमाशक्तनही जानी ॥ आ. २ ॥ धरत  
 ध्यानदृढ योगमुनेश्वर ॥ संसहस्र मुखरट-  
 त नीरंतर ॥ आ. ३ ॥ नरनाटक क्षर अक्षर  
 न्यारा ॥ पुरुषोत्तम पूरण जन प्यारा ॥ आ.

४॥ नौतम रूप अकळ छवी न्यारी॥ब्रह्मा-  
नंद जावत बलीहारी ॥ आ. ५ ॥

---

॥संध्या आरती समयनी धून्य. ॥

रामकृष्ण गोविंद जय जय गोविंद ॥  
हरे राम गोविंद, जय जय गोविंद ।  
नारायण हरे, श्रीमन्नारायण हरे ॥ श्री-  
मन्नारायण हरे कृष्णदेव हरे जय जय  
कृष्णदेव हरे ॥ वासुदेव हरे, जय जय  
वासुदेव हरे ॥ जय जय वासुदेव हरे,  
वासुदेव गोविंद ॥ जय जय वासुदेव गो-  
विंद । राधे गोविंद, जय राधे गोविंद ।  
वृंदावन चंद, जय राधे गोविंद । माधव  
मुकंदजय मा. । आनंद कंद, जय माधव  
मुकंद ॥ स्वामिनारायण । स्वामिनारायण

॥ स्वामिनारायण ॥

## अथ राधिका कृष्णाष्टक.

नवीन जीमूत समान वर्णम् ॥ रत्नोच्छु-  
 सत्कुण्डल शोभि कर्णम् ॥ महा किरीटाग्र  
 मयूर पर्णम् श्रीराधाकृष्णमहं नमामि ॥  
 १ ॥ निधाय पाणि द्वितयेन वेणुं ॥ नि-  
 जाधरे शेखरयातरेणुं । निनादयं तंचगतौ  
 करेणुं ॥ श्री० ॥ २ ॥ विशुद्ध हेमोज्ज्वल  
 पीत वस्त्रं ॥ हतारियूथंच विनापि शस्त्रं  
 व्यर्थोक्तानेक सुर द्विद्वयं श्री० ॥ ३ ॥ अर्धमं  
 तिष्ठ्यादित साधुपालम् ॥ सद्धर्म वैरासुर  
 संघ कालम् ॥ पुष्पादि मालं ब्रजराज  
 बालम् ॥ श्री० ॥ ४ ॥ गोपी प्रियारंभित

रास खेलं ॥ रासेश्वरी रंजन कृत्प्रहलं ॥  
 स्कंधोल्लस त्कुंकुमचिन्हचेलं ॥ श्री० ॥ ५ ॥  
 वृंदावने प्रीततयावसंतं ॥ निजाश्रिताना  
 पद मुद्धरंतं ॥ गोगोपगोपीरभिनंदयंतं ॥  
 श्री० ॥ ६ ॥ विश्व द्विषन्मन्मथदर्पहारं ॥  
 संसारी जीवाश्रयणीय सारं ॥ सदैवसत्पु-  
 रुष सौख्यकारं ॥ श्री० ॥ ७ ॥ भानंदि-  
 तात्मा ब्रजवासी तोकं ॥ नंदादिसंदर्शित  
 दिव्यलोकं ॥ विनाशितस्वाश्रित जीव-  
 शोकं ॥ श्री० ८ ॥

---

## ॥ स्तुति दोहा. ॥

निर्विकल्प उत्तम अति, निश्चेतव चत-  
 श्याम महात्म ज्ञान जुत भक्ति तव एकां-

तिक सुखधाम ॥१॥ मोहिमे तव भक्तपनो,  
 तामे कोइ प्रकार; रोष न रहे काइ जा-  
 तको, सुनियो धर्म कुमार ॥ २ ॥ तुमारो  
 तव हरिभक्तको, द्रोह कबु नहि होय,  
 एकांतिक तव दासको, दिजे समागम  
 मोय ॥ ३ ॥ नाथ निरंतर दशं तव, तव  
 दासनको दास, एहिमागुं करी विनयह-  
 रि, सदा राखीयां पाम ॥ ४ ॥ हे कृपाळु  
 हे भक्तपती, भक्तवच्छळ सुनो बात; दया-  
 सिंधु स्तवन करि; मागु वस्तु सात ॥ ५ ॥  
 सहजानंद महाराजके, सब सतसंगी सुजाण  
 ताकुं द्रढ होय वर्तनो शिक्षापत्रि प्रमाण  
 ॥६॥ सोपत्रिमें अति बडे, नियम एकादश  
 जोप; ताकि विधि कहतहु, सुनियो स-  
 वचित्त श्रोय ॥७॥ हिंसा न करनि जंतकी

परस्त्री संगको त्याग; मांस नखावत म-  
द्यकु, पीवत नहि बढभाग ॥८॥ विधवाकुं  
परसत नहि करत नहि आत्मघात, चोरी न  
करनि काहुकी, कलंक न कोउकुं लगात  
॥ ९ ॥ निंदत नहि कोय देवकुं, बिन स्व-  
पतो नहि स्वात; विमुख जिवके वदनसं,  
कथा सुनि नहि जान ॥१०॥ एहि विधि  
धर्म समीपमे वरतो सब हरिदासः भजोश्री  
सहजानंद पद, छोडी ओर सब आस  
॥११॥ रहि एकादश नीममे, करो श्रीहरि  
पढ प्रीत; प्रेमानंद कहे धाममे, जाओ  
निशंक जगजित ॥ १२ ॥

---

॥ अथाष्टकानि लिख्यन्ते ॥

श्री वासुदेव विमलामृत धामवासं ना-

रायणं नरक तारण नामधेयं ॥ श्यामं  
 सितं द्विभुजमेव चतुर्भुजंच त्वां भक्तिधर्मं  
 तनयं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥ शिक्षार्थमंत्रनि-  
 जभक्ति मतां नराणा मेकांत धर्मं मखिलं  
 परिशीलयंतं ॥ अष्टांग योग कलनाश्च म-  
 हाव्रतानि ॥ त्वां ॥ २ ॥ श्वासेन साकम्-  
 नुलोम विलोम वृत्त्या स्वांतर्बहिश्च भगव-  
 त्पुरुधा निजस्य ॥ पूरे गतागत जलांबु-  
 धिनोपमेयं । त्वां ॥ ३ ॥ बाह्यां तारिद्रिय  
 गणश्वसनाधि दैव वृत्त्युद्भवस्थिति लया-  
 नपि जायमानान् ॥ स्थित्वा ततः स्वम-  
 हसा प्रथगी क्षमाण ॥ त्वां ॥ ४ ॥ मा-  
 यामया कृतितमो शुभवासनानां कर्तुं नि-  
 पेद्य पुरुधा भगवत्स्वरूपे । निर्बीज सांख्य  
 मतयोगसु युक्तिभाजं ॥ त्वां ॥ ५ ॥ दि-

व्याकृतित्व सुमहस्त्व सुवासनानां सम्य-  
 ग्विधिं प्रथायितुं चपतौ रमायाः । सालंब  
 सांख्य पथयोगा मुयुक्तिभाजं । त्वां ॥ ६ ॥  
 कामार्ते तस्कर नट व्यसनि द्विषंतः स्व-  
 स्वार्थे सिद्धिमिव चेतसि नित्यमेव ॥ ना-  
 रायणं परमयैव मुदास्मरंतं । त्वां ॥ ७ ॥  
 साध्वीचकोर शलभा स्तिमि कालकंठ को-  
 का निजेष्ट विषयेषु यथैव लग्नाः । मूर्तौ-  
 तथा भगवतोऽत्रमुदातिल्लभं । त्वां ॥ ८ ॥  
 स्नेहातुर स्त्वथ भयातुर आमयावी यद्व-  
 त्क्षुधातुर जनश्चविहाय मानं । दैन्यं भजं-  
 युरिहसत्सु तथा चरंतं । त्वां ॥ ९ ॥ ध-  
 र्मस्थितै रुपगतै वृद्धतानिजैक्यंसेव्योहरिः  
 सितमहः स्थित दिव्यमूर्तिः । शब्दाचरा-  
 गिभिरिति स्वमतं वदंतं ॥ त्वां ॥ १० ॥



सद्ग्रन्थ नित्य पठन श्रवणादिसत्तं ब्राह्मी-  
 चसत्सदशिशसतमत्रविद्यां ॥ संसारजा-  
 लपतिताखिलजोवबंधो ॥ त्वां ॥ ११ ॥  
 धर्मं स्न्याज्यो नकैश्चित्स्वनिगमविहितो  
 वासुदेवेचभक्तिर्दिव्याकारे विधेया सि-  
 तघनमहसि ब्रह्मणैक्यं निजस्य निश्चित्यै-  
 वान्य वस्तुन्यणुमपि चरति संपरित्यज्य-  
 संतस्तन्याहात्म्याय सेव्या इति वदति  
 निजान्धार्यिको नीलकंठः ॥ १२ ॥ दृष्टा  
 स्पृष्टानता वाकृतपरिचरणा भोजिताः पू-  
 जिता वासद्यः पुंसामघौघं बहुजनिजनितं  
 घ्नन्ति ये वै समूलम् । प्रोक्ताः कृष्णेन ये वा  
 निज हृदयसमा यत्पदे तीर्थजातं तेषां  
 मातः प्रसंगात्किमिह ननुसतां दुर्लभं स्या-  
 न्मुमुक्षोः ॥ १३ ॥

प्राभूद्वार्त्ता प्रवाहो मितहरियशसां पा-  
 पताप प्रणाशो दिव्यानां यन्मुखेंदोरिवतु-  
 हिनगिरेः पूर्णगंगाप्रवाहः तनि वेदाति तु-  
 च्छी कृतसकल महा लोके भोगं पवित्रं ।  
 मुक्तानंदाभिधानं मुनिवर मनघं नौमि-  
 सद्बृन्दमुख्यम् ॥ १ ॥ योगाभ्यासं नित्या-  
 तं कलितसुनि गमादि श्रुतार्थं कृतार्थं श्री-  
 त्यै श्रीधर्मं सूनार्विद धतमनिशं स्वामिना-  
 रायणस्य । गोपालानन्द संज्ञं मुनिवरमनघं  
 रक्षितैकांत धर्मं । वंदे नित्यं शरणं प्रति-  
 हृतजनता ज्ञानसज्ञांध कारम् ॥ १ ॥

चक्रे नित्यं कथां यः प्रगट भगवतः स-  
 न्निधाने मनोज्ञां । यस्मै प्रादात्प्रसन्नो  
 निजधृतवसनादीन्य सौपूर्ण कामः जेतायः  
 पंडितानां जगति विवदतां देवताचार्य-

वक्ता नित्यानंदमुनींद्रंत मनुदिनमहं नौमि  
भक्ति प्रधानम् ॥ २ ॥

महाध्यानाभ्यासं विदधत मजस्रं भगव-  
तः पत्रित्रे संप्राप्तं स्थिति मतिवरै कांति-  
कवृषे । सदानंदं सारं परमहरि वार्त्ता  
व्यसनिनं गुणातीतानंदं मुनिवर महं नौमि  
सततम् ॥ १ ॥

जनानामाप्तानांस्वमिहशरणं स्थापन त-  
या हरैः रैकांतिक्यं जगतिननु भक्तौ वृष-  
भुवः । हरिर्यस्मिन्प्रीतः सभृगमभवत्तंशु-  
भगुणं नमाम्याचार्येदुममहि रघुवीरं गुरु-  
महम् ॥ २ ॥

रघुवीर देशिक सुताय ।

प्रवर गुण नीति शालिने

नौमिपरम पटवे गुरवे

भगवत्प्रसाद शुभनामधारिणे ॥ ३ ॥

भवसंभव भीति भेदनं सुख संपत्वरणा  
निकेतनं ॥ व्रतदान तपः क्रिया फल ॥

सहचानंद गुह्यं भजे सदा ॥ १ ॥ करु-

णामय चारुलोचनं शरणायातज्जगदि-  
मोचनं पतितोद्धरणाय तत्परं ॥ सह०

॥ २ ॥ निजतत्त्व पथाव बोधनं जनता-  
याः स्वतएव दुर्गमम् ॥ इति चिंत्य गृहीत

विग्रहं ॥ सह० ॥ ३ ॥ विधि शंभु मुखे र-

निग्रहं भवपाथोधिपरिभ्रमाकुलं अपिघा-

र्यमनो नरः प्रभं ॥ सह० ॥ ४ ॥ निज-

पादपयोजकीर्त्तनं सततं स्याद्भवजीवगोचरं ।

इतियः कुरुते क्रतू त्सवं ॥ सह० ॥ ५ ॥

बहिराक्षणे लांक मानुषं गिजदत्तां वकद-

शिनां हरिं ॥ भजनीय पदं जगद्गुरुम् ॥

सह० ॥ ६ ॥ शरणागतपाप पर्वतं नग-  
 ण्यैवतदीय सद्गुणं ॥ अणुमण्यतुलंहिम-  
 न्यते ॥ सह० ॥ ७ ॥ भगवारिधि मो-  
 क्षसाधनं गुरुराज प्रकटस्व संगमम् ॥ प्र-  
 कटी कृतवान् कृपावशः ॥ सह० ॥ ८ ॥

भगवन् कृपया त्वयाकृतं जनताया मुप-  
 कारमीदृशम् ॥ क्षमते प्रति कर्तु मत्रकः  
 कुरुते दीनजन स्ततोऽञ्जलिम् ॥ १ ॥

संवत् १८७६ ना मागसर सुदी ४  
 चतुर्थीने दिवस श्रीजिमहाराज श्रीगढडा  
 मध्ये दादास्वाचरना दरबारमां साधुनी  
 जापगाने विषे सत्रिने समे पधारच्या हता  
 ष्णने सर्वे श्वेत वस्त्र धारण करच्यां हतां  
 ने पोताना मुखारविंदनि आगल्य साधु  
 ब्रथा देश देशना हरिभक्तनि सभा भराइने

બેઠિ હતિ પછે શ્રીજિમહારાજે પ્રશ્ન પુછ્યું  
 જે સર્વે સાધનમાં કિયું સાધન કઠળ છે  
 તારે સર્વે બ્રહ્મચારિ સાધુ તથા ગૃહસ્થ  
 તેમણે પોતાનિ સમજણ્ય પ્રમાણે ઉત્તર ક-  
 ર્યો પળ થયો નહિ પછે શ્રીજિમહારાજ  
 બોલ્યા જેલ્યો અમે ઉત્તર કરિયે જે ભ-  
 ગવાનના સ્વરૂપમાં મનની અસ્થંડ વ્રત્તિ  
 રાસ્રવી તેથી કોઈ સાધન કઠળ નથિ  
 અને જે મનુષ્યના મનનિ વ્રત્તિ ભગવાનના  
 સ્વરૂપમાં અસ્થંડ રહે છે તેને તેથી વિજી  
 અધિક પ્રાપ્તિ શાસ્ત્રમાં કહિ નથિ કાંજે  
 ભગવાનનિ મૂર્તિ છે તેતો ચિંતામણિ તુલ્ય  
 છે જેમ ચિંતામણિ કોઈક પુરુષના હાથમાં  
 હોય તે પુરુષ જે જે પદાર્થને ચિંતવે તે તે  
 પ્રાપ્ત થાય છે તેમ ભગવાનનિ મૂર્તિને વિષે

જેના મનનિ અસ્વંહ વ્રત્તિ રહે છે તે તો  
 જીવ ઈશ્વર માયાને બ્રહ્મ એમના સ્વરૂપને  
 જો જોવાને ઈંછે તો તત્કાલ દેસે છે તથા  
 વૈકુંઠગોલોક બ્રહ્મમોહોલ એ આદિક જે  
 જે ભગવાનનાં ધામ છે તેને પણ દેસેછે  
 માટે ભગવાનના સ્વરૂપમાં અસ્વંહ વ્રત્તિ  
 રાસ્રવિ તેથી કોઈ વઠણ સાધન પણ નથી  
 ને તેથી કોઈ મોટિ પ્રાપ્તિ પણ નથી તાર  
 પછે હરિભક્ત સેઠ ગોવર્ધન ભાઈયે શ્રીજિ-  
 મહારાજ પ્રત્યે પ્રશ્ન પુછ્યું જે જેને ભગ-  
 વાનનિ માયા કહે છે તેનું રૂપ શુંછે પછે  
 શ્રીજિમહારાજ બોલ્યા જે ભગવાનનો ભક્ત  
 હોય તેને ભગવાનનિ મૂર્તિનું ધ્યાન કરતે  
 જે પદાર્થ આદિ આવીને આવર્ણ કરે તેને  
 માયા કહિયે પછે મુક્તાનંદ સ્વામિયે પ્રશ્ન

પુછ્યું જે ભગવાનનો ભક્ત જ્યારે પંચમૂ-  
 તના દેહને મુકિને ભગવાનના ધામમાં  
 જાય છે તારે તે કેવા દેહને પામે છે તારે  
 શ્રીજિમહારાજ બોલ્યા જે ધર્મકુલને આ-  
 શ્રિત એવો જે ભગવાનનો ભક્ત છે તે ભ-  
 ગવાનની ઇચ્છાએ કરિને બ્રહ્મમય દેહને  
 પામે છે અને જ્યારે દેહને મુકિજે ભગવા-  
 નના ધામ પ્રત્યે જાય છે તારે કોઈક તો  
 ગરુડ ઉપરચ બેસિને જાય છે ને કોઈક  
 તો રથ ઉપરચ બેસિને જાય છે ને કોઈક  
 તો વિમાન ઉપરચ બેસિને જાય છે એવિ  
 રિત્યે ભગવાનના ભક્ત ભગવાનના ધામમાં  
 જાય છે તેને યોગ સમાધિ વાળા છે તે  
 પ્રત્યક્ષ દેસે છે પછે હરિભક્ત ઠકર હરજિયે  
 શ્રીજિમહારાજને પુછ્યું જે કેટલાક તો



ઘણા દિવસથી સત્સંગ કરે છે તોપણ તેને  
 જંવિ પોતાના દેહને દેહના સંબંધિને વિષે  
 ગાઢ પ્રીતિ છે તેવિ સત્સંગમાં ગાઢ પ્રીતિ  
 નથી થાતિ તેનું શું કારણ છે પછે શ્રી-  
 જિમહારાજ બોલ્યા જે એને ભગવાનનું મા-  
 હાત્મ્ય સંપૂર્ણ જાણ્યાયાં આવ્યું નથી અને  
 જે સાધુને સંગે કરિને ભગવાનનું માહાત્મ્ય  
 પરિપૂર્ણ જાણ્યામાં આવે છે તે સાધુ જ્યારે  
 પોતાના સ્વભાવ ઉપરચ વાત કરેછે તારે  
 તે સ્વભાવને શુકિ સકતો નથી ને તે વા-  
 તના કરનારા જે સાધુ તેનો અવગુણ લેછે  
 તે પાપે કરિને સત્સંગમાં ગાઢ પ્રીતિ થાતિ  
 નથી કાંજે અન્ય સ્થલને વિષે જે પાપ  
 કર્યાં હોય તે સંતને સંગે કરિને જાય  
 અને સંતને વિષે જે પાપ કરે છે તે પાપ

तो एक संतना अनुग्रह विना बिजा कोइ  
साधने करिने टलतां नथि ते शास्त्रमां  
कहुं छे जे अन्यक्षेत्रे कृतं पापं तीर्थक्षेत्रे  
विनश्यति तीर्थक्षेत्रे कृतं पापं वज्रलेपो-  
भविष्यति १ ते माटे संतना अवगुण जो  
न ले तो एने सत्संगमां दृढ प्रीति थाय ॥

॥ इतिवचनामृतम् ॥

॥ संवत् १८८६ ना अषाढ वदि १०  
दशमीने दिवस श्रीजीमहाराज श्रीगढ-  
डा मध्ये दादास्वाचरना दरबारमां उग-  
मणे बारच ओरढानि ओसरिये विराज-  
मान हता ने सर्वेश्वेतवस्त्र धारण करचां  
इतां ने पोताना मुखारविंदनि आगल्य  
परमहंस तथा देशदेशना हरिभक्तनि सभा  
भराइने बेठि इति पछे श्रीजिमहाराजेसर्व

परमहंस तथा सर्व सत्संगि आगल्य वार्त्ता  
 करि जे भगवाननी माया ते केइ छे तो  
 देहने विषे अहंबुद्धि ने देहसंबंधि पदार्थने  
 विषे ममत्वबुद्धि एज माया छे ते ए मा-  
 याने टालवी ने ए मायाने जेणे टाली ते  
 मायाने तरचो केवाय ने ए मायाने टा-  
 लीने भगवानमां प्रीतिकरवी एटलुं सर्व  
 शास्त्रनुं सिद्धांत छे तेने आज समझो के  
 घणे दिवसे करिने समझो अने हनुमान  
 नारदप्रल्हाद एजे मोटामोटा भगवानना  
 भक्त तंमणं पण भगवान पासे एमज मा-  
 गुं छे जे अहंममत्वरूप माया थकी रक्षा  
 करज्योने तमारे विषे प्रीति थाज्यो ने ए  
 मायाने तरचा होय ने तमारे विषे प्रीति  
 वाला होय एवा जे साधु तेनो संग था-

જ્યો ને એ સાધુને વિષે હેત ને મમત્વ થાજ્યો  
 માટે આપણે પણ એમ કરવું ને એમ માગવું  
 ને એનો શ્રવણ મનન નિદિધ્યાસ કરવો  
 અને ભગવાનનો જે ભક્ત હોય તેને આત્મ-  
 નિષ્ઠાનુંબલ તથા ભગવાનના માહાત્મ્યનું  
 બલ એ બે બલ જોડીએ તે આત્મનિષ્ઠા તે  
 શું તો પોતાના આત્માને દેહધિ પૃથક  
 જાણવો અને સાધુ મેલા રહેતા હોઈએ તે-  
 માં પરસ્પર કોઈક નિમિત્તે બોલા ચાલિ  
 થાય તથા કોઈક જાત્યનો અહંમમન્યથાય  
 તથા માનક્રોધ સ્વાદલોભ કામ મત્સાદિર્ષ્યા  
 એ આદિક અવગુણાનિ પ્રવૃત્તિ થાય તારે  
 જો આત્મા પોતાને ન જાણતા હોઈએ તો  
 સાધુનો અવગુણ આવે તેમાંથી એનું વધુ  
 મુંઢું થાય માટે પોતાને દેહધિ પૃથક આ-

ત્યાં જાણવો ને તે આત્મા છે તે બ્રાહ્મણ  
 નથી ક્ષત્રિ નથિ કળવી નથી કોઈનો દી-  
 કરો નથિ કોઈનો બાપ નથી એનિ કોઈ  
 જાત્ય નથી નાત્ય નથી એવો છે અને એ  
 આત્મા તો સૂર્ય તથા અગ્નિ જેવો તેજ-  
 સ્વી છે ને જાણ પળે જુક્ત છે ને તે અગ્નિ-  
 નીજ્વાલા તથા સૂર્યના કિરણ તે જો જઢ  
 છે કેમ જે તેને આંગલી અઢાઢીયે તોસ્વસે  
 નહી ને કીઢી હોય ને તેને આંગલી અ-  
 ઢાઢીયે તો સ્વસીને અવલી ચાલે માટે  
 આત્મા તે જાણ દળે જુક્ત છે ને એને સૂર્ય  
 અગ્નિ જેવો કહિયે છેયે તે તો એનો આ-  
 કાર એવો તેજસ્વી છે તે માટે કહીયેછેયે  
 અને એ આત્મા અનેક યોનિને પાંમ્યો છે  
 અને એમ કેવાય જે જેટલું સમુદ્રનું પાણિ

છે તેટલું એ જીવ પોતાની માતાનું દુધ  
 ધાવ્યો છે અને ત્યાં ત્યાં અનેક પ્રકારે  
 મરાંણો છે તો પણ મરતો નથી જીવો છે  
 તેવોને તેવોજ છે ને એ અજ્ઞાન અવસ્થામાં  
 પોતાને દેહરૂપે માંનતો હતો તારે પણ ન  
 મરતો તો હવે આપણે એનું જ્ઞાન થયું તારે  
 તો એ કેમ મરશે એવો જે આત્મા તેને પો-  
 તાનું સ્વરૂપ માંનવું અને ભગવાનનું પ્રાહ્-  
 ત્મ્ય કેમ જાણવું તો ભગવાન છે તે અનેક  
 બ્રહ્માંડના રાજાધિરાજ છે અને જે બ્રહ્માં  
 ડના એ રાજા છે તે બ્રહ્માંડની પણ ગણ-  
 તી નથી તે કહ્યું છે જે ॥શ્લોક ॥ દ્યુપત્ય  
 એવન તેય ગુરંતમ નંતતયા ૦॥ અને તે  
 એક એક બ્રહ્માંડમાં બ્રહ્માવિશ્નુશિવ હોય  
 તથા સાતદ્વીપ સાતસમુદ્ર મેરુ લોકા લોક

આદિપર્વત તેણે જુક્ત પૃથ્વીની રચના હોય  
 તથા ચૌદલોકની રચના હોય તથા અષ્ટ  
 આવરણની રચના હોય इत्यादिक સામ-  
 ગ્રીયે સોતાંજે અનેક બ્રહ્માંડ તેના રાજા  
 મગવાન છે ને જેમ આ પૃથ્વીને ચક્રવ-  
 ર્તી રાજા હોય ને તે રાજાનાં જે ગાંમડાં  
 તે તો ગણાય એવાં હોયતો પણ તેની જે  
 ટૂંકી મોઝ્યપ જાંણ્યામાં આવે છે ને મમ-  
 વાનને તો એવા બ્રહ્માંડની પણ ગણની  
 નથી માંટે મગવાનની તો બહુજ મોઝ્યપ  
 છે અને તે બ્રહ્માંડને વિષે આ જીવ છે તે  
 મગવાનની આગલ્ય શાલેસ્વામાં છે કાંઈ  
 નથી અતિશુદ્ધ છે અને તે મગવાને એ બ્ર-  
 હ્માંડને વિષે પંચ વિષય મંબંધિ સુખજીવુંને  
 આપ્યું છે તે સુખ કેવું છે તો એ સુખને સારુ

કેટલાક પોતાનાં માથાં કપાવે છે એવું મહા-  
 દુર્લભ જેવું જણાય છે તારે પોતાની મૂર્તિમાં  
 તથા પોતાના ધામમાં જે સુસ્વ છે તેતો બહુ  
 ભારે છે અને પ્રાકૃતવિષય સુસ્વ છે તેતો અન્ય-  
 પદાર્થને આશરીને રહ્યું છે તથા પૃથક પૃથક  
 છે અને જે ભગવાન છે તેતો સર્વે સુસ્વમાત્રના  
 રાશિ છે ને એ ભગવાન સંબંધિ જે સુસ્વ  
 છે તે અવિનાશિ છે ને મહા અલોકીક  
 છે અને જેમ કોઈક ભારે ધનાઢ્ય ગ્રહસ્થ  
 હોય તે પોતાના ઘરમાં અનેક પ્રકારનાં  
 ભોજન જમતો હોય ને તે જમીનો ઉછિષ્ટ  
 કાંઈક બટકુ રોટલો વધે તે કુતરાને નાંચે  
 તારે તે અતિશં તુચ્છ કેવાય ને પોતે જ-  
 મતો હોય તે મહા હુસમય કેવાય તેમ  
 ભગવાને બ્રહ્માંડને વિષે અનેક જીવુંને



પંચ વિષય સંબંધિ સુખ આપ્યું છે તેતો  
 કુતરાને નાંખ્યો જે બટકું રોટલો તેની  
 પેઠે બતિ તુચ્છ છે ને પોતાને વિષે જે  
 સુખ છે તે તો તો મહા મોટું છે અને વલી  
 સુષુપ્તિ અવસ્થાને વિષે એ જીવને ભગવાન  
 મોટું સુખ પમાડે છે તે ગમે તેવી વેદના  
 ચૈ હોય ને સુષુપ્તિમાં જાય તારે સુસ્વીયો  
 થઈ જાય છે અને વલી એ ભગવાનના ચ-  
 રણ કમલની રજને બ્રહ્મા શિવ લક્ષ્મીજિ  
 રાધાજી નારદ શુકસનકાદિક નવ યોગે-  
 શ્વર એવા એવા મોટા છે તે પણ પોતાના  
 મસ્તક ઉપરથી ચઢાવે છે ને માનને મુકીને  
 એ ભગવાનની નિરંતર ભક્તિ કર્યા કરે  
 છે અને વલી એ ભગવાને જગતમાં વિચિત્ર  
 સૃષ્ટિ કેવિ કરિ છે ને તેમાં કેવું હાણ

કરયું છે જે જુવોને માંણસમાંથિ માંણસ  
 થાય છે પશુમાંથિ પશુ થાયછે જ્ઞાદમાંથિ  
 જ્ઞાદ થાય છે કીડામાંથિ કીડો થાય છે  
 ને માંણસના અંગમાંથિ કોઈક અંગનો ભંગ  
 થઈ ગયો હોય ને ગમે તેવો ઢાયો હોય તો  
 પણ તે અંગને તેવુંને તેવું કરવાને સમર્થ  
 કોઈ રિત્યે નજ થાય ઇત્યાદિક અનેક  
 કલા ભગવાનમાં રહિ છે એવિ રિત્યે ભગ-  
 વાનનું માહાત્મ્ય જાંળીને તથા ભગવાનને  
 શુસ્વમય મૂર્તિ જાંળીને બિજા સર્વ પદા-  
 ર્થમાં વૈરાગ્ય થાય છે ને એક ભગવાનમાં  
 જે પ્રીતિ થાય છે અને એવિ રિત્યે પ્રથમ  
 કહ્યું જે પોતાના જીવાત્માનું જ્ઞાન તથા  
 ભગવાનના માહાત્મ્યનું જ્ઞાન એ બે જેને  
 સિદ્ધ થયાં હોય ને તે જો ગમે તેવા

पंच विषय संबंधि सुखमां कदाचित्त  
 बंधाई गयो होय तोपण तेमां बं-  
 धाई रहे नही तेने तोडीने नीकलीज  
 रहे छे अने जे विषयना सुखनो त्याग  
 करिने वरततो होय ने ते न बंधाय एमां  
 ते शृं केवुं माटे ए बे प्रकारना ज्ञानने  
 सांभलीने एनो पोताना मनमां बेग लगाडी  
 देवो जेम कोईक शूरवीर ने आकरो मां-  
 णस होय ने तेनो कोईक प्रति पक्षी होय  
 तेणे तेनो बाप मारी नांख्यो होय तो  
 तेनी तेने बहु दाझ थाय ने ते दाश्य  
 थाती होय ने वली तेनो दीकरो मारी  
 नांखे ने वली भाईने मारी नांखे ने वली  
 बापडीने लेई जाय ने वली माने लेईने  
 मुमलमानने आपे ने वली गाम गरास

ઘુટી લે એવે રિત્યે જેમ જેમ એનો પરાભવ  
 કરે તેમ તેમ એને બહુ મનમાં દાઝ્ય થાય  
 ને જાગ્રત સ્વપ્નમાં સર્વે કાલે એને એ વાત-  
 બોજ આલોચ રહે તેમ જેને આ બે વાત  
 નો નિરતર આલોચ રહે તારે એને એ  
 જ્ઞાન મિદ્ધ થાય અને એને ગમે તેવો આ-  
 પત્કા પડે તો તેને વિષે એનિ સહાય  
 કરં અને જેમ વિશલ્ય કરાળી ઔષધી  
 લવાને હનુમાનજીયે રામચંદ્રને પીવાઢી  
 તારે જે દહમાં શલ્યલાગાં હતાં તે સર્વે  
 એનિ મલ દેહધિ બાહેર નીકલી ગયાં તેમ  
 જેને આ બે વાત મનમાં લાગી ગઈ હોય  
 તેને ઇન્દ્રિયોને વિષય ભોગની ઇચ્છા રહિછે  
 એ શલ્ય છે તે સર્વે નીકલી જાય કેતાં  
 વિષય ભોગમાંથી એનિ ઇન્દ્રિયોનિ વૃત્તિ

નિકલિને એક મગવાનમાં વલગે અને સ-  
ત્સંગિ પળ એનેજ કહીયે કેમજે સત્ય  
રૂપ એવો જે પોતાનો આત્મા તથા સત્ય  
રૂપ એવા જે મગવાન તેનો જે આવી રિત્યે  
સંગ થયો તેને સત્સંગિ કહીયે અને આ  
બે પ્રકારે જે વાર્તા છે તેને દૈવી જીવ  
સાંભલે તારે તેના હૃદયમાં લાગીને રમ  
રમમાં પ્રવરતી જાય ને જે આસુરી જીવ  
હોય ને તે સાંભલે તારે તેને તો કાંનધિ  
બાહેરજ નીકળી જાય પળ હૃદયમાં ઉતરે  
નહી જેમ સ્વાંન હોય ને તે સ્વીર સ્વાય તે  
તેના પેટમાં રહેજ નહી વમન થે જાય ને  
સ્વીર જેવું કાંઈ ભોજન સરસ ન કેવાય  
તોપણ તે સ્વાનના પેટમાં રહિને ચાપાપા  
પ્રવરતે નહી ને તે સ્વીરને માંણસ સ્વાય તારે

તેને પેટમાં રહે ને રગરગમાં પ્રવરતે ને બહુ  
 સુખ થાય તેમ સ્વાંન જેવો જે આસુરી  
 જીવ તેના હૃદયમાં તો આ વાત પેસેજ  
 નહી ને માંણસ જેવો જે દૈવી જીવ તેના  
 હૃદયમાં ઉતરે ને રગરગમાં વ્યાપી જાય  
 અને વલી જે ભગવાન છે તે જેવા તો એ  
 એકજ છે ને ભગવાનને ભજિ ભજિને ઘણા  
 ભગવાનના સાધર્મ્ય પણાને પાંમ્યા છે તો  
 પણ તે ભગવાન જેવા તો થાતા નથી ને  
 જો એ ભગવાન જેવાજ થાય તો તો ભગ-  
 વાન ધણાક થાય તારે તો જગતની સ્થિતિ  
 તે એક જાત્યનિજ ન રહે કેમજે એક ભ-  
 ગવાન કહેશે હું જગતની ઉત્પત્તિ કરિશ  
 ને બિજો કહેશે હું જગતનો પ્રલય કરિશ  
 અને વલી એક ભગવાન કહેશે હું વરસાત

કરીશ ને બિજો કહેશે હું નહીં કરુ ને એક  
 કહેશે હું માણસના ધર્મ પશુમાં કરીશ ને  
 બિજો કહેશે હું પશુના ધર્મ માંણસમાં ક-  
 રીશ એવિ રિત્યે સ્થિતિ ન રહે અને આતો  
 જીવોને જગતમાં કેવિ રિત્યે બરાબર અદલ  
 પ્રમાણે સર્વ ક્રિયાનિ પ્રવૃત્તિ થાયછે પણ  
 તુલ્ય ભાર પણ ફેર પડતો નથી માટે સર્વ  
 ક્રિયાના પ્રવરતાવનારાને સર્વના સ્વામિ  
 એકજ ભગવાન છે તથા ભગવાન સંઘાથે  
 બિજાને દાવ બંધાય એમ પણ જણાતું નથી  
 માટે ભગવાન તે એકજ છે પણ બિજો એ  
 જીવો થાતો નથી અને આ સર્વે વાત કરિ  
 તે થાંઢાક છે પણ એમાં સર્વે વાત બાવિ  
 ગઈ અને આ વાતનું જે રહસ્ય છે તે જે  
 ઢાપો હાંચ તેને સમજાય પણ બિજાને સ-

મહાયા નહિ અને બાટલી વાત સમજીને  
 જેણે દૃઢ કરી તેને સર્વ વાત સંપૂર્ણ થઈ  
 એને કાંઈ કરવું બાકી ન રહ્યું અને આવી  
 રિત્યે જે અમે વાત કરિ તેને સાંભલિને  
 ને તે વાતનિ જે ભગવાનના ભક્તને દૃઢતા  
 હોય તેનો સંગ રાસ્રવો તો એને આ વાર્તા  
 નિ દિવસે દિવસે દૃઢતા થાતિ જાય અને  
 આ વાત અમે કરિયે છૈયે તે કાંઈ બુદ્ધિ-  
 નિ કલ્પનાયે નથી કરતા તથા સિદ્ધાઈ  
 જણાવવા સારુ નથી કરતા આતો અમારિ  
 અજમાવેલ વાત છે ને જેમ અમે વરતીયે  
 છૈયે તેમે વાત કરિયે છૈયે કેમ જે અમારે  
 સ્ત્રી ધનાદિક પદાર્થનો ભારે જોગછે તથા  
 સુરત અમદાવાદ વઢોદરે વરતાલ્યે જાઈયે  
 છૈયે તારે હજારો માણસ મેઘાં ધાય છે



ને તે માંને છે તથા વાજતે ગાજતે અતિ  
 સન્માન કરિને પથરવે છે તથા ત્યાં ત્યાં  
 મારે મારે જાયગાઓ જોવામાં આવે છે  
 તથા મારે વસ્ત્ર વાહનાદિકનો જોગ થાય  
 છે. એ સર્વે છે તથાપિ પોતાના આત્મા  
 સાંધી દ્રષ્ટિ કરિયે છેયે તથા ભગવાનના  
 માહાત્મ્ય સાંધી દ્રષ્ટિ કરિયે છેયે તારે એ  
 સર્વેનું અતિ તુછાણું થયે જાય છે ને એમાં  
 કોઈ ઠેકાંગે બંધાઈ જવાતું નથી ને પૂર્વે  
 દેહનિ જેમ વિસ્મૃતિ છે તેમ એ સર્વેનિ  
 વિસ્મૃતિ થયે જાય છે માટે એ બે વાત અ-  
 મારે સિદ્ધ થઈ છે તે સારુ એમ અમારે  
 વરતાયે છે અને વિજો પળ જો એ બે વા-  
 તને સિદ્ધ કરે તો તેને કદાચિત એવો  
 કાંઈક જોગ થઈ જાય તોપણ એને એમ

વરતાય માટે આ વાત અવશ્ય સમજવાની  
છે એવિ રિત્યે શ્રીજિમહારાજે કૃપા કરિને  
વિજાને સમજાવવા સારુ પોતાનું વરતન  
લેઈને વાર્તા કરિ ને પોતે તો સાક્ષાત શ્રી  
પુરુષોત્તમ નારાયણ છે ॥

॥ इतिवचनामृतं ॥ ૩૯ ॥

॥ શ્રીપાર્તિશ્રીધરં સર્વદેવેશ્વરં ભક્તિધર્મા-  
ત્મજંવાસુદેવંહરિં ॥ માધવંકેશવંકામદંકા-  
રણંસ્વામિનારાયણંનીલકંઠંભજે ॥૧॥ અર્થઃ  
॥ શ્રી એટલે લક્ષ્મિ તેના પતિ એવા-શ્રી  
એટલે લક્ષ્મિ તેને ધારણ કરનારા એવા-  
સર્વ દેવના ઇશ્વર એવા-ભક્તિધર્મના પુત્ર  
એવા-વસુદેવના પુત્ર તેથી વાસુદેવછે નામ  
જેમનું એવા-હરિછે નામ જેમનું એવા-મા-  
ધવ છે નામ જેમનું એવા-કેશવ છે નામ

જેમનું એવા-પોતાના ભક્તજનોનિ ઇછાઓ  
 પૂર્ણ કરનાર એવા-સર્વના કારણ એવા  
 અને નિલકંઠ એવા જે સ્વામિનારાયણ તેમને  
 હું ભજુ છું.

## ચેષ્ઠાનાં પદ. રાગ ગરબી.

પ્રથમ હરીનેરે ચરણે શિશ નમાવું, નૌ-  
 ત્ય લિલારે નારાયણની ગાવું ॥ ૧ ॥ મોટા  
 મુનિવરે એકાગ્ર કરી મનને, જેને કાજેરે  
 સેવે જાડ બને ॥ ૨ ॥ આસન સાધિરે  
 ધ્યાન ધરીને ધારે, જેની ચેષ્ઠારે સ્નેહ કરી  
 સંભારે ॥ ૩ ॥ સહજ સ્વભાવિકરે પ્રકૃતિ  
 પુરુષોત્તમનિ સુણતાં સજનિરે વિક મટાઢે  
 તમનિ ॥ ૪ ॥ ગાવું હેતરે હરિનાં ચરિત્ર

संभारी, पावन करजोरे प्रभुजी बुद्धि मारी  
 ॥ ५ ॥ सहज स्वभावेरं बंठा होय हरि  
 ज्यारे, तुर्लसनि माळारे कर लइ फेरवे  
 त्यारे ॥ ६ ॥ रमुज करतारे राजीवनेण  
 रुपाळां, कोइ हरिजननीरे मागी लइने  
 माळा ॥ ७ ॥ बेवढी राखीरे बबे मणका  
 जोडे, फेरवे ताणीरे कोईक माळा तोडे  
 ॥ ८ ॥ वातुं करेरे रमुज करिने हसता  
 भेळी करीरे माळा करमां घसता ॥ ९ ॥  
 क्यारेक मिचिरे नेत्रकमळने स्वामी, प्रेमा-  
 नंदकेरे ध्यान धरे बहुनामी ॥ १० ॥ पद  
 १ ॥ सांभळ सैयरं लिलानट नागरनी,  
 सुणतां सुखडुंरे व्यापे सुखसागरनि ॥ १ ॥  
 नेत्रकमळनेरं राखी उघाढां क्यारे; ध्यान  
 धरीनेरे बेसे जीवनवारे ॥ २ ॥ क्यारंक

चमकिरे ध्यान करंता जागे, जोतां जी-  
 वनरे जनम मरण दुख भागे ॥ ३ ॥ पो-  
 ता आगळरे सभा भराइ वेसे, संत हरि-  
 जनरे सामुं जोइ रहे छे ॥ ४ ॥ ध्यान  
 धरिनेरे वेठा होय हरि पोते, संत हरिज-  
 नरे त्रपत न थाए जोते ॥ ५ ॥ साधु किरतनरे  
 गाय वजाडि वाजां, तेमने जोइ रे मग्न  
 थाय महाराजा ॥ ६ ॥ तेमनी भेळारे च-  
 पटी वजाडी गाये, संत हरिजनरे निर-  
 स्त्री राखी थाए ॥ ७ ॥ क्यारेक साधुरे  
 गाय वजाडी ताळी, भेळा गायरे ताळी  
 देइ वनमाळी ॥ ८ ॥ आगळ साधुरे की-  
 र्तन गाय ज्यारे, पोता आगळरे कथा  
 बंचाए त्यारे ॥ ९ ॥ पोते वारतारे करता  
 होय बहुनामी, स्वसता आवेरे प्रेमानंद-

ना स्वामी ॥ १० ॥ पद २ ॥ मानुष्य  
 लिलारे करता मंगळकारी, भक्त सभामां-  
 रे बेठा भव भयहारी ॥ १ ॥ जेने जो-  
 तारे जाये जग व्याशक्ति, ज्ञान वैरागरे  
 धर्म सहित जे भक्ति ॥ २ ॥ ते संबंधिरे  
 वार्त्ता करता भारी, हरी समजावेरे निज  
 जनने सुखकारी ॥ ३ ॥ जागेने सांख्येरे  
 पंचरात्र वेदांत, ए शास्त्रनोरे रहस्य कहे  
 करी स्वांत ॥ ४ ॥ क्यारेक हरिजनरे देश  
 देशना आवे, उछव उपररे पुजा बहु विधि  
 लावे ॥ ५ ॥ जाणी पोतानेरे सेवक जन  
 अविनाशी, तेमनी पूजारे ग्रहण करे सुख  
 राशी ॥ ६ ॥ भक्त पोतानेरे तेने शामसु-  
 जाण, ध्यान करावीरे स्वेंचे नाडी प्राण  
 ॥ ७ ॥ ध्यानमांधीरे उठाडे निज जनने,

देहमां लावेरे प्राण इंद्रि मनने ॥ ८ ॥ संत  
 सभामांरे बंठा होय अविनाशी, कोइ ह-  
 रिजननेरे तेढग होय पास ॥ ९ ॥ पेहेली  
 आंगळारे नेत्रतणी करी सान, प्रेमानंद  
 केहेर साद करे भगवान ॥ १० ॥ पद३॥  
 मोहनजीनीरे लिला अनि सुखकारी,  
 आनंद आपेरे सुणतां न्यारि न्यारि ॥१॥  
 क्यारंक वातुंरे करे मुनीवर साथे, गुछ  
 फुलनांरे चोळेछे बे हाथे, ॥ २ ॥ शितळ  
 जाणीर लिंबूहार गुलाबी, तेने राखेरे आं-  
 ख्युं उपर दाबी ॥ ३ ॥ क्यारेक पोतेरे  
 राजिपामां होय, वातुं करेरे कथा बंचाये  
 तोय ॥४॥ सांभाळे कीरतनरे पोते कांइक  
 विचारे, पुछवा आवेरे जमवानुं कोइ  
 त्यारे ॥ ५ ॥ हार चढावेरे पूजा करवां

आवे, तेना उपरंर बहु स्वीजी रिसावे॥६॥  
 कथा सांभाळतारे हरे हरे कही बोलं, मर्म  
 कथानोरे सुणी मगन थे डोले ॥ ७ ॥  
 भान कथानरे बीजी क्रियामाय, क्यारेक  
 अचानकरे जमतां हरे बोलाय ॥८॥ थाय  
 स्मृतिरे पोताने ज्यारे तेनी, थोडुंक हसेरे  
 भक्त सांमुं जोइ बेनी ॥ ९ ॥ एम हरी  
 नितनितरे आनंदरस वरसावे, ए लिला  
 रसरं जोइ प्रेमानंद गावे ॥ १० ॥ पद४॥  
 सांभळ सजनिरे दिव्य स्वरूप मोरारी,  
 करे चरीत्रे मानुष्य विग्रह धारी ॥ १ ॥  
 थया मनोहररे मोहन मनुष्य जेवा, रूप  
 अनोपमरे निज जनने सुख देवा ॥ २ ॥  
 क्यारेक ढोलीयेरे बेसे श्रीघनश्याम, कया-  
 रेक बेसेरे चाकळे पुरण काम ॥ ३ ॥



क्यारेक गोदडुंरे ओछाढेछे सहित, पाथयुं  
 होयरे तेपर बेसे प्रीते ॥ ४ ॥ क्यारेक  
 ढोलियारे उपर तकियो भाळी, तेपर बे-  
 सेरे श्याम पलांठी वाळी ॥ ५ ॥ घणुंक  
 बेसेरे तकिये उठिगण दइने, क्यारेक गो-  
 ठणंर बांधे स्वेश लइने ॥ ६ ॥ क्यारेक  
 राजीरे थाय अतिशे आली, संत हरिज-  
 ननेरे भेटे बाथमां घाली ॥ ७ ॥ क्यारेक  
 पाथेरे मेलं लै बे हाथ, छातीमांहीरे चरण  
 कमळ दे नाथ ॥ ८ ॥ क्यारेक आपेरे हार  
 तोरा गीरधारी, क्यारेक आपेरे अंगन-  
 वस्त्र उतारी ॥ ९ ॥ क्यारेक आपेरे प्रसा-  
 दनाथाळ, प्रेमानंद केरे भक्ततणा प्रति-  
 पाळ ॥ १० ॥ पद ५ ॥ प्रवां करेरे चरित्र  
 पावनकारी, शुकजी सरस्वारे गावे नित्य

संभारि ॥ १ ॥ क्यारेक जीभने दांततळे  
 दबावे, डावे जमगेरे पडखे संज स्वभावे  
 ॥ २ ॥ छिक ज्यारे आवे त्यारे रुमाल  
 लेइने छिक स्वायेरे मुखपर आढो देइने  
 ॥ ३ ॥ रमुज आणीरे हसे अति घनश्याम  
 मुखपर आढोरे रुमाल देइ मुखधाम ॥ ४ ॥  
 क्यारेक वातुरे करता थका देव, छडे रु-  
 मालनेरे वळ देवानि देव ॥ ५ ॥ अति  
 दयाळुरे स्वभावछे स्वामीनो, परदुखहा-  
 रीरे वारी बहुनामीनो ॥ ६ ॥ कोइने दु-  
 खीयोरे देखी न स्वमाये, दया आणीरे  
 अति आकळा थाय ॥ ७ ॥ अनधनवस्त्रे  
 आपीने दुख टाळे, करुणा द्रष्टीरे देखी  
 † वानजवाळे ॥ ८ ॥ डावे स्वभरे स्वेश

† वानजवाळे कहेता प्रफुल्लित करे.

आड सोडे नाखी, चाले जमणारे करमां  
 रुमाल ताखो ॥ ९ ॥ क्यारेक डाबोरे कर  
 केड उपर मेली, चाले वालोरे प्रेमानंदनो  
 हेलि ॥ १० ॥ पद ॥ ६ ॥ नितनित नौ-  
 त्तपरे लिळा केर हरिराय, गातां सुगतांरे  
 हरिजन राजी थाय ॥ १ ॥ सज्ज-स्वभा-  
 वेरे उभावरा बहु चाले, हेत करीनेरे  
 बोलावे बहुचाले ॥ २ ॥ क्यारेक घोडेरे  
 चढवुं होय तारे, क्यारेक संतनेरे पिरसवा  
 पधारे । ३ । त्यारे डाबोरे स्वभे खेशने आ-  
 णी, खेशने बांधोरे केड संघाते ताणि । ४ ।  
 पिरसे लाडोरे जलेवी घनश्याम, जणस  
 जम्प्यातिरे लइ लइ तेना नाम ॥ ५ ॥ फरे  
 पंगतमर वारंवार महाराज, संत हरिज-  
 ननेरे पिरसवाने काज ॥ ६ ॥ श्रद्धाभक्तिरे

अति घणि पिरसतां, कोइना मुखमांरे  
 आपे लाडु हसतां ॥ ७ ॥ पाछली रात्रीरे  
 चार घडी रहे त्यारे, दातण करवारं उठे  
 हरि ते वारे ॥ ८ ॥ नावा बेसरे नाथ  
 पलांठी वाणी, कर लइ लइ कळश्येरे जळ  
 ढोळे वनमाळी ॥ ९ ॥ कोरे वस्त्रेरे करि  
 शरिरने लोवे, प्रेमानंद केरे हरिजन सर्वे  
 जांवे ॥ १० ॥ पद ७ ॥ रुडा शोभेरे ना-  
 हीने उभां होये, वस्त्र पेरेलुंरे साथळवचे  
 निचोवे ॥ १ ॥ पग साथळनेरे लुईने सा-  
 रंगपाणि, कोरा स्वेशनेरे पेहेरे सारि पेठे  
 ताणि । २ । ओढी उपरणिरे रेशम को-  
 रनि वाले, आवे जमवारे चाखडिये चडी  
 चाले ॥ ३ ॥ माथे उपरणिरे ओढि बस  
 जमवा, कान उघाडारे राखे गुजने गमव

॥ ४ ॥ जमतां डाबारे पगनी पलांठी  
वाळी, तेपर डाबारे कर मेले वनमाळी  
॥ ५ ॥ जमणा पगनेरे राखी उभा शाम,  
तेपर जमणारे कर मेले सुखधाम ॥ ६ ॥  
रुढी रीतेरे जमे देवनादेव, वारेवारेरे पाणि  
पिवानि टेव ॥ ७ ॥ जणश सवादुरे जणाय  
जमतां जमतां, पासे हरिजननेरे बेठा होय  
मनगमता ॥ ८ ॥ तेने आपिरे पछे पोते जमे,  
जमतां जीवनेरे हरिजनने मनगमे ॥ ९ ॥  
फेरवे जमतांरं पेट उपर हरि हाथ, ओ-  
डकार खाएरे प्रेमानंदना नाथ ॥ १० ॥ पद  
८ ॥ चळु करेरे मोहन त्रप्त थेने, दांतने  
खोतरेरे सळी रुपानि लैने ॥ १ ॥ मुखवास  
लैनेरे ढोलिए विराजे, पुजा करेरे हरिजन  
हेते झाजे ॥ २ ॥ पांपण्य उपररे आंठो

लइ झलबेलो, फेंटो बांधेरे छोगुं मेली  
 छेलो ॥ ३ ॥ वरषा रुतुरे शरद रुतुने जाणि  
 घेला नदीनारे निरमळ निर वखाणि ॥  
 ४ ॥ संत हरिजननेरे साथे लहने श्याम,  
 नावा पधारेरे घेले पुरणकाम ॥ ५ ॥ बहु  
 जळ क्रिडारे करता जळमां नाय, जळमां  
 ताळिरे दईने कीर्तन गाय ॥ ६ ॥ नाईने  
 बाहेररे निसरि वख पेरि, घोडे बेशिरे घेर  
 आव रंगलेरी ॥ ७ ॥ पावन जशनेरे ह-  
 रिजन गाता आवे, जीवन जोईनेरे आनंद  
 उर न समावे ॥ ८ ॥ गढपुर वाशीरे  
 जोईने जग आधार, सुफळ करेछेरे नेणां  
 वारमवार ॥ ९ ॥ आवी बिराज्यारे ओस-  
 रिण बहुनामी, ढोलिया उपररे प्रेमानंदनो  
 स्वामि ॥ १० ॥ पद ९ ॥ निज सेवकनेरे

सुख देवाने काज, पोते प्रगळ्यारे पुरु-  
 षोत्तम महाराज ॥ १ ॥ फळिया मांघेरे  
 सभा करी विराजे, पुरण राशिरे उडग-  
 णमां जेम छाजे ॥ २ ॥ ब्रह्मरस वरसेरे  
 त्रंपत करे हरिजनने, पोढे रात्रेरे जमी  
 शाम शुद्ध अनने ॥ ३ ॥ बे आंगळियुंरे  
 तिलक करच्यानि पेरे, भाल वच्चेरे उभि  
 राखि फेरे ॥ ४ ॥ सुनां सुतांरे माळा मागी  
 लैने, जमणे हाथेरे नित फेरवे चित्त दैने  
 ॥ ५ ॥ भुल न पडरे केदि एवुं नेम, धर्म  
 कुंवरनीरे सहज प्रकृति एम ॥ ६ ॥ भर-  
 निंद्रामांरे पोळ्या होय मुनीराय, कोय  
 अजाणेरे लगार अडी जाय ॥ ७ ॥ तारे  
 फडकिरे जागे सुंदर श्याम, कुणछे पुछेरे  
 सेवकने सुखधाम ॥ ८ ॥ एवी लीलारे ह-

रीनी अनंत अपार, मेंतो गाइरे काइक  
 मति अनुमार ॥९॥ जे कोइ प्रोतेरै शिखे  
 सुणे गाशे, प्रेमानंदनोरे स्वामी राजी  
 धाशे ॥ १० ॥ पद १० ॥

## राग गरबी.

ओरा आवो श्याम स्नेही, सुंदरवर जोउं  
 वाला: जतन करीने जीवन मारा जीव-  
 मांहि प्रोउ वाला ॥ १ ॥ चीन्ह अनोपम  
 अंगोअंगना सुरते संभारुं वाला: नख-  
 शीख नीरखी नौतम, मारा उरमां उतारुं  
 वाला ॥ २ ॥ अरुणकमळ सम जुगल  
 चरणनी, शोभा अति सारि वाला; चीं-  
 तवन करवा आतुर अति मनवृती मारी



વાલા ॥ ૩ ॥ પ્રથમ તે ચિંતવન કરું  
 સુંદર સોઝે ચિન્હવાળાઃ ઉર્ધ્વેસ્વા ઓપી  
 રહી, અતિશે નવીન વાલા ॥ ૪ ॥ અં  
 ગુઠા આંગઢી વચેથી નીસરીને આવી  
 વાલાઃ પાનીની વેકોરે જોતાં ભક્તને મન  
 ભાવી વાલા ॥ ૫ ॥ જુગઢ ચરણમાં કહું  
 મનોહર ચિન્હ તેનાં નામ વાલા; શુદ્ધ  
 મને કરી સંભારતા, નાશપામે કામવાલા  
 ॥ ૬ ॥ અષ્ટકોણને ઉર્ધ્વેસ્વા, સ્વસ્તી જાં-  
 બુને જવ વાલા, વજ્ર અંકુશ કેતુને પદ્ય,  
 જમણે પગે નવવાલા ॥ ૭ ॥ ત્રીકુળ ક-  
 ઢશને ગોપદ સુંદર, ઘનુષ્યને મીનવાલા;  
 અર્ધચંદ્રને વ્યોમ સાતછે, ઢાબે પગ ચિન્હ-  
 વાલા ॥ ૮ ॥ જમણા પગના અંગુઠાના  
 નસમાંહી, ચિન્હવાલા તે તો નિરસે જે

कोइ भक्त, प्रीतीये प्रवीण वाला ॥ ९ ॥  
 एज अंगुठानी पासे तीलक एक नौतम  
 धारुं वाला, प्रेमानंद कहे नीरसुं प्रीते  
 प्राण लइ वारु वाला ॥ १० ॥

## राग गरबी.

हवे मारा वालाने नहीरे वीसारुरे, श्वा-  
 सेउश्वासेथी नीत्य संभारुरे ॥ १ ॥ पढ्युं  
 मारे सहजानंदजीशुं पानुरे हवे हुंतो केम  
 करी राखी श छानुरे ॥ २ ॥ आव्युं मारे  
 हरिवर वरवानुं टाणुरे ए वर न मळे स्व-  
 रचे नाणुरे ॥ ३ ॥ एवर भाग्यविना नव  
 भावेरे, ए स्नेह लगनविना नव आवेरे  
 ॥ ४ ॥ दुरीजन मनमां आवे तेम कहे-

ज्योरे, स्वामी मारा रुदियानी भितर रे-  
हज्योरे ॥ ५ ॥ हवे हुंतो पुरण पदने पा-  
मीरे, मळया मुने निष्कुळानंदना स्वा-  
मीरे ॥ ६ ॥

हवे मारा वालाना दर्शन सारु, हरिजन  
आवे हजारें हजारुं ॥ १ ॥ ढोलिए बिराजे  
सहजानंद स्वामि पूरण पुरुषोत्तम कंतर  
जामी ॥ २ ॥ सभा मधे बेठा मुनिना वृंद  
तेनां शोभे तारे दिव्यो जेम चंद्र ॥ ३ ॥  
दुरगपुर खेल रच्यो अति भारी, भेला  
रमे साधुने ब्रह्मचारी ॥ ४ ॥ ताली पाडे  
उपडती अति सारी, धुन्य थाय चौद  
लोकधी न्यारी ॥ ५ ॥ पाघडलीमां छो-  
गलियुं अति शोभे, जोड जोड हरिजननां

मन लोभे ॥ ६ ॥ पधार्या वालो सरवे ते  
 सुखना रासी, सहजानंद अक्षर धामना  
 वासी ॥ ७ ॥ भागी मारे जनमो जनमनी  
 स्वामी, मल्या मुत्ते निष्कुलानंदनो स्वामि  
 ॥ ८ ॥

## पद राग बिहाग कनडो.

पोढे प्रभुसकलपुनीकेशपाम, स्वामीना-  
 रायण दीव्य मुरती संतनके विसराम पोढे  
 ॥ १ ॥ अक्षर पर आनंद धन, प्रभु की-  
 योहे भुपर ठाम जेही मीलतजन तरत  
 माया लहत अक्षरधाम पो ॥ २ ॥ सारद  
 शेष महेप महामुनी जपत जेही गुन ग्राम  
 जासपद रज शीस धरी धरी होत नज

निष्काम ॥ ३ ॥ प्रेमके पर्यंक पर प्रभु क-  
रत सुख आराम मुक्तानंद नीत चरन गुन  
गावत आठुं जाम ॥ पो ॥ ४ ॥

॥ विशेष वचनश्रुत ॥

॥ संवत् १८७६ ना पोस वदिशपढवाने  
दिवस सांझने समे श्रीजिमहाराज श्रीगढढा  
मध्ये दादास्वाचरना दरबारमां श्रीवासुदेव  
नारायणना मंदिरनी हारच्य उत्तरादेवारच्य  
ओरढोछे तेनि ओसरिये ढोलिया उपरच्य  
विराजमान हता ने धोलो खेस पेरच्यो हतो  
ने धोलि चादर ओढि हतीने माथे धोलो  
फेटो बांध्यो हतो ने धोला पुष्पना हार  
बेच्या हता ने बे कांनने विषे धोला पु-  
ष्पना गुच्छ खोशा हता ने पाघने विषे

ધોલા પુષ્પના તોરાલટકતા હતા ને ધોલા  
 પુષ્પના બેરસ્વા પેચ્યા હતા ને પોતાના  
 મુસ્વારવિંદનિ આગલ્ય મુની તથા દેશ  
 દેશના હરિભક્તનિ સભા ભરાઈને બેઠિ હત્તિ  
 ને મુનિ મંડલ કીર્ત્તન ગાતા હતા પછે  
 શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે હવે તો પ્રશ્ન  
 ઉત્તર કરો તારે શ્રીજીમહારાજ પ્રત્યે દી-  
 નાનાથ મટે પુછ્યું જે હે મહારાજ કોઈક  
 સમે તો હજારું ઘાટ થાય પણ તેનો મનને  
 વિષે ઢંસ બેસે નહિ અને કોઈક સમે તો  
 અલ્પ ઘાટ થાય તેનો પણ મનને વિષે ઢંસ  
 બેસે છે તેનું કારણ શું છે અને ભગવાનના  
 ભક્તને એ મનનાઘાટનિ નિવૃત્તિ ધ્યાનો  
 ઉપાય શો છે તારે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા  
 જે એનું કારણ તો ગુણ છે તે જ્યારે તમો

ગુણ પ્રધાન હોય ને તેમાં ઘાટ થાય તારે  
 સુષ્ટિ સરસી અવસ્થા રહેતી હોય માટે  
 તેમાં ઘટનો ઢંસ બેસે નહિ અને જ્યારે  
 સત્ત્વગુણ વરતતો હોય તારે પ્રકાશ જેવું  
 વરતે ને તે સમે જે જે ઘાટ થાય તેને વિ-  
 ચ્ચારે કરીને સ્વોટા કરિ નાસે માટે તે  
 ઘાટનો પળ ઢંસ બેસે નહિ અને જ્યારે  
 રજોગુણ વરતે તારે જે ઘાટ થાય તેનો  
 ખનને શિષે ઢંસ બેસે માટે ઢંસ બેસે છે ને  
 નધિ બેસતો તેનું કારણ તો ગુણ નિવૃત્તિ  
 છે અને બુદ્ધિવાન હોય તો આ વાતને વિ-  
 ચ્ચારિને જે સમે ઘાટ થાય તે સમે તે  
 ઘાટ સામું જુએ તો પોતામાં જે ગુણ પ્રધાન  
 વરતતો હોય તેને ઓલસે અને ઘડિ ઘડિ  
 પલ પલમાં સૂક્ષ્મ ઘાટ થાય છે તે તો

કોઈના ઓલખ્યામાં આવે નહિ તે તમ  
 જેવા કોઈક બુદ્ધિવાન હોય તો આસ્વા  
 દિનમાં બે ત્રણ ચાર રથલ ઘટ થાય  
 તે તેના ઓલખ્યામાં આવે અને જે ગુણને  
 પ્રધાન પળે પોતામાં ઘાટ થાતા હોય તે  
 સાંમિ દ્રાષ્ટિ રાખે અને સતસંગમાં જે મગ-  
 વાનનિ વાર્તા થાય તેને ધ્યાન્યા વિન્યા  
 કરે તો આ સત્સંગનો પ્રતાપ એવો છે જે  
 જે ગુણના ઘાટ થાતા હોય તે ઘટને તેને  
 નિવૃત્તિ થઈ જાય છે ને નિરુત્થાન થઈને  
 અસ્વંદ પરમેશ્વરના સ્વરૂપનું ચિંતન થાય  
 છે અને સત્સંગ વિના તો બિજાં કોટિ  
 સાધન કરે પણ તેને ઘાટનિ તથા રજો  
 ગુણ આદિક ગુણનિ નિવૃત્તિ થાય નહિ  
 અને જો નિસ્કપટ પળે કરિને સત્સંગ કરે



ને પરમેશ્વરનિ વાર્તાને ધારે વિચ્યારે તો  
 એ મલિન ઘાટનો નાશ થાય છે માટે સ-  
 ત્સંગનો પ્રતાપ તો અતિશે મોટો છે અને  
 ત્રિજાં સાધન છે તે કોઈ સત્સંગ તુલ્ય થાય  
 નહિ કાંજે કોઈ સાધને કરિને જે ઘાટનિ  
 નિવ્રત્તિ નથિ થાતિ તેનિ નિવ્રત્તિ સત્સંગમાં  
 થાય છે તે કારણપણા માટે જેને રજો  
 ગુણ સંબંધિ મલિન ઘાટ ટાલવા હોય તેને  
 મન કર્મ વચને નિસ્કપટ પળે સત્સંગ ક-  
 રવો તો સત્સંગના પ્રતાપથિ એ ઘાટનિ  
 નિવ્રત્તિ થઈ જાશે ॥     । ઇતિવચનામૃતં ।  
 ॥ ૩૦ ॥

॥ સંવત્ ૧૮૭૬ ના પોસરદિ ૩ ત્રિજને  
 દિવસ પ્રભાત સમે શ્રીગઢઢા મધ્યે શ્રીજી-

महाराज दादास्वाचरना दरबारमां आ-  
 धमणे बारय ओरडानी ओसरिये ढोलिया  
 उपरच्य विराजमान होता ने धोलो स्वश  
 पेरच्यो होता ने माथे धोलि पाघ बांधि  
 हति ने धोलि चादर ओढि हति ने ल-  
 लाटने विषे केसरनि आढय करि हति  
 ने धोला पुष्पनो हार पेरयो होता ने पा-  
 घने विषे धोला पुष्पनो तोरा लटकतो  
 होता ने पोताना मुखारविंदनि आगल्य  
 मुनि तथा देश देशना हरिभक्ती सभा  
 भराइने बेठि हति ने कीर्तन गवातां हवां  
 पछे श्रीजिमहाराज बोल्या जे सांभलो  
 एक प्रश्न करिये तारे मुनि तथा हरिभक्ते  
 कह्युं जे हे महाराज पुछो पछे श्रीजिमहा-  
 राज घणिक बार सुधि विचारीने बोल्या

જો આ સંસારમાં જો વિષય જીવ હોય તે પંચ વિષય વિના રહી સકે નહીં તે જેમ એ વિમુક્ત જીવને પંચ વિષય છે તેમ હરિ જનને પણ પંચ વિષય છે પણ તેમાં ભેદ છે તે ભેદ કેમ છે તો વિષય જીવ તો ભગવાન વિના અન્ય જે ગ્રામ્ય વિષય તેને મોગવે છે ને ભગવાનના ભક્ત છે તેને તો ભગવાનની વાત સાંભળીને તેજ શ્રોત્રનો વિષય છે અને ભગવાનના ચરણારવિંદનો સ્પર્શ કરવો અથવા સંતના ચરણની રજનો સ્પર્શ કરવો તે ત્વચાનો વિષય છે અને ભગવાનનાં અથવા સંત તેના દર્શન કરવાં તે નેત્રનો વિષય છે અસે ભગવાનનો પ્રસાદ લેવો તથા ભગવાનના ગુણ ગાવાં તે જીભનો વિષય છે અને ભગવાનને ચઢ્યાં એવાં જે

પુષ્પાદિક તેનિ સુગંધિ લેવિ તે ઘ્રાણનો  
 વિષય છે એવિ રિત્યે વિમુક્તને હરિભક્તના  
 વિષયમાં ભેદ છે અને એવી રિત્યના વિષય  
 વિના તો હરિભક્તે પણ રેવાતું નથી અને  
 નારદ સનકાદિક જેવા અનાદિ મુક્ત છે  
 તેણે પણ એવા પંચ વિષય વિના રેવાતું  
 નથી તે સમાધિમાં ઘણા કાલ રહેછે પણ  
 તે સમાધિમાંથી નિકલિને ભગવાનનિ કથા  
 કિરતન શ્રવણાદિક વિષયને ભોગવે છે  
 અને જેમ પક્ષી હોય તે પોતાના માલાને  
 મુકિને ચરવા નીકલે છે તે ચારો કરિને  
 રાત્રિ સમે પોત પોતાના માલામાં જડને  
 વિરામ કરે છે પણ પોતપોતાના સ્થાનકને  
 કોઈ દિવસ મુલિને વિજાને સ્થાનકે  
 જાતા નથી તેમ ભગવાનના ભક્ત છે તે

મગવાનનિ કથા કિર્તન શ્રવણાદિક એવા  
 જે ચારો તેને ચરીને પોતાનો માલો જે  
 મગવાનનું સ્વરૂપ તેમા જડને વિરામ કરે  
 છે અને વલિ પથુ પક્ષિ સર્વે જીવ જેમ  
 પોત પોતાનો ચારો કરિને પોતપોતાને  
 સ્થાનકે જડને વિરામ કરે છે તેમ મનુષ્ય  
 પણ જે જે કારજ્ય હોય તેને અર્થે દેશ  
 વિદેશ જાય છે પણ પોતાને ઘેર આવેછે  
 તારે નિરાંત્ય કરીને બેસે છે એ સર્વ દૃષ્ટાંત  
 સિદ્ધાંત કહ્યા તે ઉપરય તમે સર્વ હરિમ-  
 ક્તને અમે પ્રશ્ન પુછિયે છૈયે જે જેમ વિમુક્ષ  
 જીવ ગ્રામ્ય પંચ વિષયમાં બંધાણા છે ને  
 તે વિષય વિના પલ માત્ર ચાલતું નથી  
 તેમ તમે મગવાનની કથા વાર્તાનું જે શ્ર-  
 વણાદિક તે રૂપિ જે વિષય તેમાં દૃઢપણે

બંધાઈને એના વિષદ થયા છોકે નહીં અને  
 વલિ જે બિજું પ્રશ્ન પુછિયે છડયે જે જેમ  
 પક્ષી ચારો કરિને પોતાના માલામાં આવે  
 છે તેમ તમે સર્વે ભગવાનની કથા કીર્તિ-  
 નાદિક રૂપિ વિચારો કરિને પાછા ભગ-  
 વાનના સ્વરૂપ રૂપિ માલામાં બિરામ કરો  
 છો કે બિજે જ્યાં ત્યાં વિરામ કરોછો  
 અને વલિ જેમ ધણિયાતું ઢોર હોય તે  
 સીમમાં ચરનિસાંણે પોતાને સ્થિલે આવે છે  
 ને જે હરાયું ઢોર હોય તે સ્થિલે આવે નહીં  
 ને જેનું તેનું સ્વેતર સ્થાઈને જ્યાં ત્યાં બેસિ  
 રહે પછે કોક ધોકા મુકે કાં વાઘ આવે  
 તો મારે તેમ તમે તે ધણિયાતા ઢોરનિ પેઠે  
 પોતાને સ્થિલે આવો છો કે હરાયા ઢોરનિ  
 પેઠે કોઈનું સ્વેતર સ્થાઈનો જ્યાં ત્યાં બેસિને

વિરામ કરોછો એ સર્વે પ્રશ્નો ઉત્તર પો-  
 તાના અંતરમાં વિચારિને મોટા મોટા હો તે  
 કરો પછે મુનિ તથા હરિભક્ત સર્વે જુદા  
 જુદા બોલ્યા જે હે મહારાજ ભગવાનનિ  
 કથા કીર્તનાદિકના વિષય પળ ધયા  
 છૈયે ને ભગવાનિ મુર્તિ રૂપિ જે માલો  
 તથા સ્થિલો તેને મુકીને વિજે ઠેકાણે રેતા  
 પણ નથી તે વારતાને સાંભલિને શ્રીજી-  
 મહારાજ ઘણું પ્રસન્ન થયા અને વલિ તેને  
 તે દિવસ વપોર નમતે શ્રીજીમહારાજ  
 દાદા સ્વાચરના દરવાર વચ્ચે લિંબડા તલે  
 ઢોલિયા ઉપરથી બિરાજમાન હતા ને પો-  
 તાના મુસ્તારવિંદનિ આગલ્ય મુનિ તથા દેશ  
 દેશના હરિભક્તનિ સભા ભરાઈને બેઠિ-  
 હતિ ને પોતે શ્રીવાસુદેવ નારાયણનામં-

દિર સનમુસ્ર વિરાજમાન હતા ને મુનિ  
 કિર્તન બોલતા હતા પછે શ્રીજીમહારાજ  
 બોલ્યા જે હવે તો પ્રશ્ન ઉત્તર કરો પછે  
 દીનાનાથ મટે તથા બ્રહ્માનંદ સ્વામિયે  
 પ્રશ્ન પુછ્યું જે કોઈ સમે તો ભગવાનના  
 ભક્તનાહૃદામાં આનંદધિ ભગવાનનું ભજન  
 સ્મરણ થાય છે ને ભગવાનની મુર્તિનું  
 ચિંતવન થાય છે અને કોઈ સમે તો  
 અંતર ઢોલાઈ જાય છે તેમભજન  
 સ્મરણનું મુસ્ર આવતું નથી તેનું શું કારણ  
 છે તારે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે એને  
 ભગવાનની મુર્તિ ધારણાની જુક્તિ આવ-  
 ઢતિ નથી ત્યારે મુક્તાનંદ સ્વામિયે પુછ્યું  
 જે કેવિ રિત્યે જુક્તિ જાણવિ ત્યારે શ્રીજી  
 મહારાજ બોલ્યા જે જુક્તિ તો એમ છે જે



અંતઃ કર્ણને વિષે ગુણનો પ્રવેશ થાય છે  
 તે જ્યારે સત્ત્વગુણ વરતતો હોય ત્યારે અંતઃ  
 કર્ણ નિર્મલ વરતે ને ભગવાનની મૂર્તિનું  
 ભજન સ્મરણ સુખે ધાય ને જ્યારે રજો  
 ગુણ વરતે તારે અંતઃકર્ણ ઢોલાઈ જાય  
 ને ઘાટ સંકલ્પ ઘણા ધાય ને ભજન સ્મ-  
 રણ સુખે ધાય નહિ અને જ્યારે તમો ગુણ  
 વરતે તારે તો અંતઃકરણ શૂન્ય વરતે માટે  
 ભજનન્યા કરનારાને ગુણ ઓલસવાને જે  
 સમે સત્ત્વગુણ વરતતો હોય તે સમે ભગ-  
 વાનની મૂર્તિનું ધ્યાન કરવું અને તમો ગુણ  
 જ્યારે વરતે તારે કશો ઘાટ ધાય નહિ ને  
 શૂન્ય સરસું વરતે તેમાં પણ ભગવાનનું  
 ધ્યાન કરવું અને જ્યારે રજોગુણ વરતતો  
 હોય તારે ઘાટ સંકલ્પ ઘણા ધાય માટે

તે સમે ભગવાનનું ધ્યાન કરવું નહિ ને તે  
 સમે તો એમ જાણવું જે હું તો સંકલ્પધર્મ  
 જુદો છું ને આત્મા છું ને એ સંકલ્પનો  
 જાણનારો છું ને તે મારે વિષે અંતરજામિ  
 રૂપે પુરુષોત્તમ ભગવાન સદાકાલ વિરાજે  
 છે અને જ્યારે રજોગુણનો વેગ મટિ જાય  
 તારે ભગવાનનિ મુર્તિનું ધ્યાન કરવું અને  
 રજોગુણ વરતતો હોય તારે સંકલ્પ ઘણા  
 થાય તે સંકલ્પને જોડને દુઝાવું નહિ કેમ  
 જે અંતઃકર્ણ તો જેવું નાનું છોકરું તથા  
 બાનરું તથા કુતરું તથા બાલકનો રમ-  
 ઢનાર તેવું છે ને એ અંતઃકર્ણનો એવો  
 સ્વભાવ છે તે વિનાપ્રયોજન ચાલા ક-  
 ર્યા કરે માટે જેને ભગવાનનું ધ્યાન કરવું  
 તેને અંતઃકર્ણના ઘાટને જોડને કચવાડ

જાવું નહિ ને અંતઃકર્ણના ઘાટને માંનવા  
 પણ નહિ ને પોતાને જે અંતઃકર્ણને જુદું  
 માનવું અને પોતાના આત્માને જુદો માનિને  
 ભગવાનું ભજન કાવું ॥

॥ इतिवचनमृतं ॥ ॥ ૩૨ ॥

સંવત્ ૧૮૭૬ ના મહાશુદિ ૩ ત્રિજને  
 દિવસ શ્રીજિમદારાજ શ્રીગઢઢા મધ્યે દા-  
 દાસ્વાચરના દરવારમાં શ્રીવામુદેવ નારા-  
 યણના મંદિરનિ આગલ્ય લિંગઢાના વૃક્ષ  
 હેઠે ઓટા ઉપરચ ઢોલિયો ઢલાવિને વિ-  
 રાજમાન હતા ને ધોલો સ્વેશ પેરચો હતો  
 ને ધોલિ ચાદર ઓઢિ હતિ ને માધે ધોલિ  
 પાઘ વાંધિ હતિ ને પીલા પુષ્પના તોરા  
 પાઘમાં લટકતા હતા ને કાંન ઉપરય  
 ધોલા ને પીલા પુષ્પના ગૂછ સ્વોશા હતા

ને કંઠમાં પિલા પુષ્પના હાર પેરચા હતા  
 ને પોતાના મુસ્તારવિંદનિ આગલ્ય સર્વે  
 મુનિ તથા દેશ દેશના હરિભક્તનિ સભા  
 ભરાઈને બેઠિ હતિ પછે શ્રીજિમહારાજે એક  
 વેદાંતિ બ્રાહ્મણ આઘ્યો હતો તેન પ્રશ્ન  
 પુછ્યો જે તમે એક બ્રહ્મનું પ્રતિપાદન કરો  
 છો ને તે વિના જીવ ईશ્વર માયાને જગત  
 તથા વેદશાસ્ત્ર પુરાણ તે સર્વેને મિથ્યા  
 કહો છો એ વાત અમને સમજાતિ નથી  
 તથા માંન્યામાં આવતી નથી માટે તમને  
 પુછીયે છડ્યે તેનો ઉત્તર કરો તે વેદશાસ્ત્ર  
 પુરાણ સ્મૃતિ ઇતિહાસ તેનિ સાખ્યે ક-  
 રિને કરો પળ કોઈક કલ્પિત ગ્રંથને વચને  
 કરિને કરશો તો અમે તેને નહિ માંનિયે  
 અને જો વ્યાસજિને વચને કરિને કારશો

સો અમારા માંન્ધારામાં આવશે કેમજે અ-  
 મારે વ્યાસજિના વચનમાં દઢ પ્રતિતિછે  
 પછે તે વેદાંતિયે ઘણીક પ્રકારની યુક્તિયો  
 લાવિને ઉત્તર કરવા માંડ્યો પણ શ્રીજિ-  
 મહારાજે તેમાં આ શંકા કરિ માટે તે પ્ર-  
 શ્નનું સમાધાન થયું નહિ પછે શ્રીજિમહા-  
 રાજ બોલ્યા જે સાંભલો એ પ્રશ્નનો ઉત્તર  
 અમે કરિયે છડ્યે જે એ તો પરમેશ્વરને  
 ભજિને થયા જે મુક્ત તેને સ્થિતિનો મેદ  
 છે જેમ મેરુ પર્વત ઉપરથી ઉભો જે પુરુષ  
 તે જે તે તે મેરુ ધકી ઓરા જે સર્વે પર્વત  
 તથા સર્વે વૃક્ષ તથા તે પર્વત વૃક્ષનું આધાર  
 જે પૃથ્વીનું તલ તે સર્વેને પૃથક્ પૃથક્  
 પણ દેસે છે તેમ સવિકલ્પ સમાધિવાલા  
 જે જ્ઞાની મુક્ત તે જે તે જીવ ઇશ્વર માયા

તથા એમનું આચાર જે બ્રહ્મ એ સર્વેને પૃ-  
 થકુ પૃથકુ પગે દેસે છે અને વલી જેમ  
 લોકાલોક પર્વત ઉપરથી ઊપો જે પુરુષ  
 તે જેતે તે લોકાલોક પર્વત ઉપરથી ઓરા  
 જે પર્વત તથા વૃક્ષ તે સર્વેને એક પૃથ્વી  
 રૂપેજ દેસે છે પણ પૃથકુ પૃથકુ પગે નથી  
 દેસતા તેમ નિર્વિકલ્પ સમાધિ વાળા જે  
 મહામુક્ત તે જેતે જીવ ईश्वर ને માયા તેને  
 એક બ્રહ્મ રૂપે કરિનેજ દેસેછે પણ પૃથકુ  
 પગે નથી દેસતા એવિ રિત્પે બે પ્રકારનિ  
 સ્થિતિ વાળા મુક્તછે તેનિ સ્થિતિને જોગે  
 કરિને એ સર્વેનું સત્પણું કેવાય છે ને  
 અસત્પણું કેવાય છે અને સવિકલ્પ  
 સ્થિતિ વાળાનાં વવન વેદશાસ્ત્ર પુરાણા-  
 દિકમાં આવે છે તે એ સર્વેને સત્ય કેછે

ને નિર્વિકલ્પ સ્થિતિવાલાનાં જે વચન તે  
 એ સર્વેને અસત્ય કહેછે પણ વાંડ એ સર્વે  
 અસત્ય નથી એતો એને નિર્વિકલ્પ સ્થિ-  
 તિને બલે કરિને દેઘાતા નધિ માટે અ-  
 સત્ય કહેછે અને વલી જેમ સૂર્યના રથમાં  
 જે બેઠા હોય તેને રાત્ર્ય નથી પણ જે  
 પૃથ્વી ઉપર રહ્યા છે તેને રાત્રિ દિવસ છે  
 તમ નિર્વિકલ્પ સ્થિતિવાલાને મતે એ સર્વે  
 છે નહિ પણ બિજાને મતે તો એ સર્વે છે  
 અને આવી રિત્યે બ્રહ્મ નિરૂપણ કરેછે તો  
 શાસ્ત્રના વચનમાં પૂર્વાપર બાધ ન આવે,  
 ને એમ ન કરે તો પૂર્વાપર બાધ આવે તે  
 બાધને તો સમજતો ન હોય તથા એવિ  
 રિત્યનિ સ્થિતિને પણ ન પામ્પો હોય ને  
 કેવલ શાસ્ત્રમાંથી શિશ્વિને વચનમાંત્ર ક-

रिने एक ब्रह्मणानुं प्रतिपादन करतो  
 होय ने गुरु शिष्य जीव ईश्वर माया ज-  
 गत तथा वेद पुराण शास्त्र ए सर्वेने क-  
 लिप्त कहेतो होय ते तो महा मूर्ख छे ने  
 अंते नारकी धाय छे एम कहिने बोल्या  
 जे आ अमे वार्त्ता करि तेमां तपने आ  
 शंका धाति होय तो बोलो तारे ते वेदांति  
 ब्राह्मण बोल्यो जे हे महाराज हे प्रभो हे  
 स्वामिन् तमे तो परमेश्वर छो ने जगतना  
 कल्पणने अर्थे प्रगट थया छो ते तमे  
 जे उत्तर कर्यो ते यथार्थ छे एमां अ-  
 शंकानो माग नथी एम कहिने अति प्र-  
 सन्न थयो ने पोतानी जे अणसमझण्य तेनो  
 त्याग करिने श्रीजिमहाराजने आश्रित  
 थयो ॥ ॥ इतिवचनामृतम् ॥ प्र.प्रकरण. ३९



સંવત્ ૧૮૭૬ ના મહા વદિ ૨ બિજને  
 દિવસ રાત્રિને સમે સ્વામિ શ્રીસહ-  
 નંદજી મહારાજ શ્રી ગઢડા મધ્યે દાદા-  
 સ્વાચરના દરબારમાં શ્રીવાસુદેવ નારાયણ  
 ના મંદિરની આગલ્ય આથમણે બારચ  
 ઓરઠાની ઓસરિયે ઢોલિયા ઉપરચ  
 વિરાજમાંન હતા અને ધોલો મુરવાલ  
 પેરયો હતો ને ધોલું અંગરસું પેરયું હતું  
 ને માથે ધોલિ પાઘ બાંધી હતી ને પોતાના  
 મુસ્તારાવેંદની આગલ્ય મુનિ તથા દેશદે-  
 શના હરિમક્તની સભા ભરાઈને બેઠી હતી  
 પછે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે કાંઈ પ્રશ્ન  
 પુછો પછે પુર્ણાનંદ સ્વામિયે પ્રશ્ન પુછ્યું  
 જે દશઈંદ્રિયું છે તેતો રજોગુણની છે અને  
 ચ્યાર અંતઃકરણ છે તેતો સત્ત્વગુણનાં છે

માટે એ સર્વે ઇન્દ્રિયુંને અંતઃકરણ તે તો  
 માફક છે ને ભગવાનતો માયાથી પર છે  
 તેનો માફક અંતઃકરણે કરિને કેમ નિશ્ચે  
 થાય અને માફક એવી જે ચક્ષુ આદિક  
 ઇન્દ્રિયું તેણે કરિને ભગવાન કેમ જોયામાં  
 આવે પછે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે માફક  
 વસ્તુએ કરિને માફક પદાર્થ હોય તે જ-  
 ãાય માટે માફક જે અંતઃકરણને ઇન્દ્રિયું  
 તેણે કરિને જાં ભગવાન જણાંના તો એ  
 ભગવાન પણ માફક ઠર્યા એવિ રિત્યે  
 તમારું પ્રશ્ન છે પછે પુર્ણાનંદ સ્વામિ તથા  
 સર્વે મુનિયે કહ્યું જે એજ પ્રશ્ન છે તેને હે  
 મહારાજ તમે પુષ્ટ કરિ આપ્યું પછે શ્રી-  
 જીમહારાજ બોલ્યા જે એનો ઉત્તર એમછે  
 જે પચાશ કોટિ જોજન પૃથ્વીનું પિઠછે

તે પૃથ્વી ઉપરચ ઘટપટાદિક અનેક પ-  
 દાર્થ છે તે સર્વ પદાર્થમાં એ પૃથ્વી રહી  
 છે ને પોતાને સ્વરુપે કરીને નોસ્વી પળ રહી  
 છે અને જ્યારે પૃથ્વીની દ્રષ્ટિએ કરીને  
 જોઈયે ત્યારં એ સર્વ પદાર્થ રુપે પૃથ્વી થઈ  
 છે ને પૃથ્વી બિના બીજું કાંઈ પદાર્થ નથી  
 ને તે પૃથ્વી જલના એક અંશમાંથી થઈછે  
 અને જલતો પૃથ્વીને હેઠં પળ છે ને પહલ્લે  
 પળ છે ને ઉપરય પળ છે ને પૃથ્વીના મ-  
 ધ્યમાં પળ જલ સર્વત્ર વ્યાપિ રહ્યુંછે માટે  
 જલની દ્રષ્ટિયે કરીને જોઈયે તો પૃથ્વી  
 નથી એકલું જલજ છે અને એ જલ પળ  
 તેજના એક અંશમાંથી થયું છે માટે તેજ  
 નિદ્રષ્ટિયે કરીને જોઈયે તો જલ નથી એ  
 કલું તેજજછે અને તે તેજ પળ વાયુના એક

અંશમાંથી થયું છે માટે તે વાયુની દ્રષ્ટિયે  
 કરીને જોઈયે તો તેજ નથી એકલો વા-  
 યુજ છે ને તે વાયુ પણ આકાશના એક  
 અંશમાંથી થયો છે માટે જો આકાશની  
 દ્રષ્ટિયે કરીને જોઈયે તો વાયુ આદિક જે  
 ચાર ભૂતને તેનું કારણ જે પીંડને બ્રહ્માંડ  
 તે કાંઈ ભાસેજ નહીં એકલો આકાશજ  
 સર્વત્ર ભાસે અને એ આકાશ પણ તામસા  
 હંકારના એક અંશમાંથી ઉત્પન્ન થયો છે  
 ને તે તામસા હંકાર રાજસા હંકાર, સા-  
 ત્વિક હંકારને ભૂત ઇન્દ્રિયું અંતઃકરણને  
 દેવતા એ સર્વે મહતત્વના એક અંશમાંથી  
 ઉત્પન્ન થયાં છે માટે મહતત્વની દ્રષ્ટિયે  
 જોઈએ તો ત્રણ પ્રકારનો અહંકાર તથા  
 ભૂત ઇન્દ્રિયો અંતઃકરણ દેવતા એ સર્વે નથી

એકલું મહત્ત્વજ છે અને તે મહત્ત્વ પણ  
 પ્રધાન પ્રકૃતિના એક અંશમાંથી ઉત્પન્ન  
 થયું છે માટે એ પ્રકૃતિની દૃષ્ટિએ જોડાયે તો  
 મહત્ત્વ નથી એકાલે એ પ્રકૃતિજ છે અને  
 તે પ્રકૃતિ પણ પ્રલયકાલમાં પુરુષના એક  
 અંશમાં લિન થઈ જાય છે અને પાછી સૃષ્ટિ  
 સમયે એક અંશમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે માટે  
 પુરુષની દૃષ્ટિએ વરિને જોડાયે તો પ્રકૃતિ  
 નથી એકલો પુરુષજ છે અને એવા અનંત  
 કોટિ પુરુષ છે તે મહામાયાના એક અંશમાંથી  
 ઉત્પન્ન થાય છે માટે એ મહામાયાની દૃષ્ટિએ  
 જોડાયે તો એ પુરુષ નથી એકલી મહામાયાજ  
 છે અને એ મહામાયા પણ મહા પુરુષના એક  
 અંશમાંથી ઉત્પન્ન થાય છે માટે એ મહા  
 પુરુષની દૃષ્ટિએ જોડાયે તો એ મહામાયા

નથી એકલો મહાપુરુષજ છે અને એ મહા  
 પુરુષ પણ પુરુષોત્તમ ભગવાનનું ધામ જે  
 અક્ષર તેના એક દેશમાંથી ઉપજે છે માટે  
 એ અક્ષરની દ્રષ્ટિયે કરિને જોઈયે તો એ  
 મહા પુરુષાદિક સર્વે નથી એક અક્ષરજ  
 છે અને તે અક્ષર થકી પર અક્ષરાતિત  
 એવા જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તે છે ને તે  
 સર્વેની ઉત્પત્તિ સ્થિતિને પ્રલય તેના કર્તા  
 છે ને તે સર્વના કારણ છે અને જે કારણ  
 હોય તે પોતાના કારણને વિષે વ્યાપક  
 હોય ને તેથી જુદુ પણ રહે માટે એ સર્વના  
 કારણ જે પુરુષોત્તમ ભગવાન તેની દ્રષ્ટિયે  
 કરિને જોઈયે ત્યારે એ પુરુષોત્તમ ભગવાન  
 વીના વિજું કાંઈ માસેન નહિ એવા જે એ  
 ભગવાન તેજ કૃપા કરિને જીવના વલ્યા-

ણને અર્થે પૃથવીમાં સર્વે મનુષ્યને પ્રત્યક્ષ  
 દર્શના આપે છે ત્યારે જે જીવ સંતનો સ-  
 માગમ કરિને એ પુરુષોત્તમ ભગવાનનો  
 આવો મહિમા સમજે છે તારે એનાં ઇન્દ્રિયો  
 અંતઃકરણ સર્વે પુરુષોત્તમ રૂપે ધૈ જાયછે  
 ત્યારે તેમણે કરિને એ ભગવાનનો નિશ્ચે  
 થાય છે જેમ હિરે કરિનેજ હિરો વેંધાય  
 છે પણ બિજાવતે નથી વેંધાતો તેમ ભગ-  
 વાનનો નિશ્ચે તે ભગવાન વતેજ થાય છે  
 ને ભગવાનનું દર્શન પણ ભગવાન વતેજ  
 થાય છે પણ માફક એવાં જે ઇન્દ્રિયો અંતઃ  
 કરણ તેણે કરિને નધિ ધાતો એમ વાર્તા  
 કરિને શ્રીજિમહારાજ જય સચ્ચિદાનંદ  
 કહિને પોતાના ઉતારે પથારથા ॥

॥ इतिवचनामृतम् ॥ प्र प्र. ५१

સંવત્ ૧૮૭૮ના શ્રાવણવદિ અમાવાસ્યાને  
 દિવસ સ્વામિ શ્રી સહજાનંદજી મહારાજ  
 શ્રીગઢઢા મધ્યે દાદાસ્વાચરના દરબારમાં  
 શ્રીવાસુદેવ નારાયણના મંદિરની ઓસ-  
 રિયે ચાકલા ઉપરચ બિરાજમાન હતા ને  
 ધોલો સ્વેસ પેરયો હતો તથા ધોલી ચાદર  
 ઓઢિ હતિ ને મરતક ઉપરચ શ્વેત પાઘ  
 બાંધિ હતિ અને પોતાના મુસ્વારવિંદની  
 આગલ્ય મુનિ તથા દેશદેશના હરિમક્તની  
 સભા મરાઈને બેઠિ હતિ પછે શ્રીજિમહા-  
 રાજે પોતાના બે ભુજ ઉંચા ઉપાઢિને સ-  
 વેને છાંના રાખ્યા ને પછે પોતાના મુસ્વા-  
 રવિંદની આગલ્ય સ્તુતિને કરિને બેઠા  
 એવા જે સંત તે પ્રત્યે શ્રીજિમહારાજ એમ  
 બોલતા હવા જે હે સંતો જે માંટેરા મોટેરા



હો ને વાતમાં સમજાતા હોતે આગલ્ય બેસો  
 ને આ એક વાત કરુંછું તે સર્વ ચિત્ત દેને  
 સાંભલજ્યો અને આજે મારે વાત કરવિ  
 છે. તે કાંઈ દંભે કરિને નથી કરવિ તથા  
 પોતાનિ જાણ્યમ વધારવા સારુ નધિ ક-  
 રવિ એતો એમ જાણિયે છૈયે જે આ સર્વે  
 સંત તથા દરિમક્ત છે ને તેમાંધિ એ વાત  
 કોઈને સમજાઈ જાય તો તેના જીવનું અતિ  
 રુહું થાય તે સારુ કરિયે છડ્યે અને આ  
 જે વાત છે તે મારિ દિઠેલ છે ને મારા  
 અનુભવે કરિને પણ મેં સિદ્ધ કરિછે અને  
 સર્વ શાસ્ત્રમાં પણ મળતિ આવે છે ને તે  
 એ વાત સભામાં કરયા જેવિ નધિ તોપણ  
 સભામાં કરિયે છડ્યે જે મારે સહજ સ્વ-  
 ભાવે એમ વર્તે છે જે આ સંસારને વિષે જે

અતિ રુહો શબ્દ તથા અતિ રુહો સ્પર્શ  
 તથા અતિ રુહો ગંધ તથા અતિ રુહો  
 રસ તથા અતિ રુહું રૂપ એ જે પંચ વિષય  
 તેમાં હું મારા મનને બાંધવાને રુહું તોપણ  
 નથી બંધાતુ ને એમાં અતિશે ઉદાસ રહે  
 અને એ જે સારા પંચ વિષય તથા નરસા  
 પંચ વિષય તે બેય સમવર્તે છે અને રાજા  
 તથા રાંક તે પણ સમવર્તે છે અને ત્રિલો-  
 કિનું રાજ્ય કરવું તથા ઠીંકરું લેઈને માગી  
 સ્વાવું તે પણ સમવર્તે છે અને હાથીને હોદે  
 બેસવું તથા પગપાલા ચાલવું તે પણ સમ-  
 વર્તે છે ને કોઈક ચંદન તથા પુષ્પ તથા  
 સારાં વસ્ત્ર તથા ઘરેણાં ચઢાવે તથા ધુ-  
 લ્ય નાંચે તે બેય સમવર્તે છે ને કોઈક  
 માંન આપે તથા કોઈક અપમાન કરે તે

બે પણ સમવર્તે છે તથા સોનું રૂપું હિરો  
 તથા કચરો તે બેય સમવર્તે છે અને આ  
 હરિભક્ત બહુ મોટો છે ને આ હરિભક્ત  
 નાંનો છે એમ પણ નથી જણાતું બધાય  
 હરિભક્ત સરસ્વા જણાય છે અને મારા  
 અંતઃકરણને વિષે અતિ તીવ્ર વૈરાગ્ય વર્તે  
 છે તેનો પણ ભાર નથી જણાતો જેમ કોઈ  
 કે માથે પાંખો ઉપાડ્યો હોય તથા રૂપે-  
 યાને સાના મોરનિ બાંસલી કેડ્યે બાંધી  
 હોય તેનો ભાર જણાય છે તેમ ભાર નથી  
 જણાતો ને મારે વિષે સદ્ધર્મ છે તેનો પણ  
 ભાર નથી જણાતો તથા મારે વિષે  
 જ્ઞાન છે જે હું બ્રહ્મ છું તેનો પણ ભાર  
 નથી જણાતો અને આજે હું ઉપરય થકિ  
 કોઈક પદાર્થને વસ્ત્રાંણું છું ને કોઈક પ-

દાર્થને કુવસ્ત્રાણું છું તેતાં જાંણિ જાંણિને  
 કરું છું અને જે જે પદાર્થને વિષે ઇન્દ્રિયુની  
 વૃત્તિને બલાતકારે જોડું છું તે માંડમાંડને  
 પદાર્થ સનમુખ રહે અને જ્યારે ઢીલિ  
 મેલુંછું તારે તરત પાછિ વલિ આવે છે જેમ  
 આકાશને વિષે પથરો ફગાવિયે તે જ્યાં  
 મુધી હાથને જોરે કરિને ઠેલાય ત્યાં મુધિ  
 જ આકાશને વિષે રહેને પછે પાછો પૃથ-  
 વીને વિષે આવિને પહે છે અને જેમ પુંછ  
 લેલઢોર હોય તેને માંણસ બલાતકારે ક-  
 રિને જ્યાં મુધિ ઉંચું ઢાલિ રાખે ત્યાં મુધિ  
 હે ને જ્યારે મુકિ દે ત્યારે ધબલેડને પડિ  
 જાય અને જેમ કોઈક પુરુષ મુઝે પટલો  
 બલિયો હોય ને દાંતે આશિ સોપારિ  
 ભાગિ નાંચતો હોય અને તે પુરુષને દશ

વિશાકાદિ લિંબુ ચુસાબ્યાં હોય પછે તે  
 શેકેલ ચણા પળ માંડમાંડ ચાવે તેમ વિ-  
 શય સનમુસ્ત્ર બલાત્કારે વ્રતીને જોઢિયે  
 છડ્યે તો માંડમાંડ જોઢાય છે તે આજે  
 એમ મુને વર્તે છે તેનું શું કારણ છે તો મારિ  
 ઇન્દ્રિયુનિ જે વ્રતિ છે તે પાછિ વલિને સદા  
 હૃદયને વિષે જે આકાશ છે તેને વિષે વર્તે  
 છે અને તે હૃદાકાશને વિષે અતિશે તેજ  
 દેસ્વાય છે જેમ ચોમાસાને વિષે આકા-  
 શમાં વાંદલાં છાઈ રહ્યાં હોય તેમ મારા  
 હૃદાને વિષે એકલું તેજ વ્યાપિ રયું છે અને  
 તે તેજને વિષે એક ભગવાનની મૂર્તિ દેસ્વાય  
 છે તે અતિ પ્રકાશમય છે ને તે મૂર્તિ ઘ-  
 નશ્યામ છે તોપણ અતિશે તે તેજે કરિને  
 શ્યામ નથી જણાતી અતિશે શ્વેત જણાય

છે ને તે મૂર્તિ દ્વિભુજ છે અને તે મૂર્તિને  
 બે ચરણ છે અને અતિશે મનોહર છે પણ  
 ચાર ભુજા કે અષ્ટભુજા કે સહસ્ર ભુજા  
 તે એ મૂર્તિને નથી એ મૂર્તિ તો અતિશે  
 સૌમ્ય છે અને મનુષ્યના જેવી આકૃતિ છે  
 ને કિશોર છે તે એ મૂર્તિ ક્યારેક તો એ  
 તેજમાં ઉભી દેખાય છે ને ક્યારેક બેઠી  
 દેખાય છે ને ક્યારેક હરતિ ફરતિ દેખાય  
 છે ને એ મૂર્તિને ક્યારે કોરે મુક્તનાં મંડલ  
 ભરાઈને બેઠાં છે ને તે સર્વે મુક્ત છે તે એક  
 નજરે તે ભગવાનની મૂર્તિ સામું જોઈ રહ્યા  
 છે તે મૂર્તિને અમે પ્રગટ પ્રમાણ હમણાં  
 પણ દેખિયે છીએ અને સત્સંગમાં નોતા  
 આવ્યા તારે પણ દેખતા અને માતાના  
 ગર્ભમાં હતા તે દિવસ પણ દેખતા અને

गर्भमां आव्या मोरे पण देखता अने अमे  
बोलिये छैये ते पण त्यांज बेठा थका  
बोलिये छैये अने तमे पण सर्वे त्यांज बेठा  
छो एम हुं देखुं छुं पण आ गढहुं सेहेर  
के आ ओसरि ए कांड देखातुं नथि अने  
ज्यारे ए स्वरूप जेने जाण्णामां आवे तेने  
जेम अमने कोइ विषय संबंधि सुखमां  
आ सक्ति नथि तेम ते पुरुषने पण क्यांइ  
आ सक्ति रहेज नहि अने ते स्वरूपने तो  
तमे पण देखो छो पण तमारा समझ्यामां  
परिपूर्ण आवतुं नथि अने ज्यारे ए वार्त्ता  
समझ्यामां आवशे त्यारे पंच विषय के  
कामक्रोधादिक स्वभाव ते जित्यामां प्र-  
यास थारो नहि सेहेजे जिताइ जाशे अने  
ए जे एक रस तेज छे तेने आत्मा कहिये

તથા બ્રહ્મ કહિયે ને અક્ષર ધામ કહિયે  
 અને એ પ્રકાશને વિષે જે ભગવાનનિ મૂર્તિ  
 છે તેને આત્માનું તત્ત્વ કહિયે તથા પરબ્રહ્મ  
 કહિયે તથા પુરુષોત્તમ કહિયે તેજ ભગ-  
 વાન રામ કૃષ્ણાદિક રૂપે કરિને પોતાનિ  
 ઇચ્છાયે જિવુંના કલ્યાણને અર્થે જુગજુગને  
 વિષે પ્રગટ ધામ છે તે ભગવાન આ લો-  
 કને વિષે મનુષ્ય જેવા જણાય છે તોપણ  
 મનુષ્ય જેવા નથિ ને અક્ષર ધામનાપતિ  
 છે તે શ્રીકૃષ્ણભગવાને ગીતામાં કહ્યું છે  
 જે ॥ નતદ્રાસ્યતેસૂર્યો નશશાંકોન પાવ-  
 કઃ ॥ યદ્રત્વાન નિવર્ત્તેતે તદ્દામ પરમંમય  
 ॥ ૧ ॥ માટે શ્રીકૃષ્ણભગવાન મનુષ્ય જે-  
 વા જણાતા હતા તોપણ અક્ષરાતીત કેવ-  
 લ્ય મૂર્તિજ છે અને ભગવાન જે મનુષ્ય



દેહધરે છે તે ભગવાનનિ મૂર્તિનું જે ધ્યાન  
 કરે તારે એ ધ્યાન ના કરનારાને એ મૂર્તિ  
 તેજોમય એવિ અક્ષર ધામને વિષે કૈવલ્ય  
 સ્વરૂપે માસે છે ને ધ્યાનના કરનારાનો  
 જે જિવને માયાને તરે છે અને પરમપદને  
 પાંમે છે માટે ભગવાન તો મનુષ્ય દેહધાર-  
 ã કરે છે તોપણ કૈવલ્ય રૂપેજ છે અને  
 તે ભગવાન જે જગ્યામાં વિરાજતા હોયતે  
 જગ્યાપણ નિર્ગુણ છે અને તે ભગવાનનાં  
 વસ્ત્ર અલંકાર તથા વાહન તથા પરિચર્યા  
 ના કરનારા તેવક તથા સ્નાનપાનાદિક  
 જે જે પદાર્થ ભગવાનના સંબંધને પાંમે છે  
 તે સર્વે નિર્ગુણ છે એવિરિત્યે જેણે ભગવા-  
 નનું સ્વરૂપ જાણ્યું તેને અમારિ પેઠેજ પં-  
 ચવિષયમાં ક્યાંઈ પ્રિતિ રહેતિ નથી ને તે

સ્વતંત્ર થાય છે અને એ અક્ષરાતીત જે પુરુ-  
 શોત્તમ ભગવાન છે તેજ સર્વે અવતારનું કાર-  
 ણ છે અને સર્વે અવતાર પુરુષોત્તમમાંથી  
 પ્રગટ થાય છે અને પાછા પુરુષોત્તમને વિષે  
 લિન થાય છે તે જ્યારે ભગવાન મૂર્તિધ-  
 રિને પાછા અંતર્દાન થાય છે ત્યારે તે જે  
 ભગવાનની મૂર્તિ તે ક્યારેકતો મનુષ્યની  
 પેઠે આ પૃથ્વીને વિષે પડિરે છે તે જેમ  
 શ્રીકૃષ્ણની મૂર્તિને સોલામાં લેઈને રુક્મિ-  
 ãિજિબલિમુવાં તથા ઋષભદેવનો દેહ હતો  
 તે દાવા નલને વિષે બલિ ગયો એમ પણ  
 થાય અને ક્યારેકતો હાડમાંસસહિતદિ  
 વ્યભાવ પાંમિને કાંઈ રહેનારું અંતર્દાનજ  
 થઈ જાય અને જ્યારે પ્રગટ થાય ત્યારે પણ  
 ક્યારેકતો સ્થિતિકિ જન્મ ધરે ને ક્યારે

क्तो पोतानि इच्छामां आवे त्यां थकि  
 प्रगट थइ आवे छे एम ए भगवानना ज-  
 न्मने देह मुक्यानिरिती तो अलोकिक छे  
 अने उपारे एवं भगवाननुं स्वरूप छे तेने  
 दृढ करिने समझशो तारे तमने कोई प्र-  
 कारनुं विधन कल्याणना मारगने विषे  
 नाहिं थाय ने ए भगवानना स्वरूपनि दृ-  
 ढनाविना तो गमे तेदृढा त्याग राखो ने  
 गमे तेदृढा उपवास करो पण कोई रित्ये  
 स्वांमि भागशे नाहिं अने तमे एम केशोजे  
 अमने तो ए स्वरूपनि तमे जेमकहोछो तेम  
 दृढता छे तो पण प्राणइंद्रियो के मलिन  
 नथी थातां तो एतो परमेश्वरनि इछापे  
 एम रह्युं छे एम समझवुं पण तेने कांइ  
 करवुं रह्युं नथी एतो कृतार्थ छे अने एतो

સર્વ સાધનના અંતને પાંખ્યો છે અને જો  
 ભગવાનના સ્વરૂપની અરિરિત્યે દૃઢતા  
 હોય ને કદાચિત જો નિર્માનનિર્લોભ નિ-  
 ષ્કામનિઃસ્વાદનેનિઃસ્નેહ એમાં કાંઈક થો  
 ઢિ ઘણિકાચ્યપરહિજાય તો તેની કાંઈ  
 ચિંતા નથી પણ ભગવાનના સ્વરૂપમાં જો  
 કોઈ રિત્યની સમજ્યામાં કસર રહિ તો  
 કોઈ રિત્યે વાંધો ભાગશે નહિ માટે દેહ છ-  
 તે જે પ્રકારે આવો રહસ્ય સમજાય તેવો  
 ઉપાય કરવો અને આ વાર્તા યથાર્થ સ-  
 મજ્ઞાણિ હોયને કોઈક પ્રારબ્ધ કર્મને વશ  
 થઈને જો કોઈક નીચે ઉંચે દેહની પ્રાપ્તિ  
 થાય તો પણ વૃત્તાસુરની પેઠે જ્ઞાન જાય  
 નહિ તથા જેમ ભરતજીને મૃગનો દેહ  
 આપ્યો તો પણ પૂર્વજન્મનું જ્ઞાન ટલ્યું નહિ

એવું આજ્ઞાનનું અતિશે માહાત્મ્ય છે અને  
 નારદસનકાદિકને બ્રહ્માદિકદેવ તેમનિ  
 સભામાં પળ નિરંતર આજ વાર્તા થાય  
 છે અને આવી ભગવત સ્વરૂપ સંબંધિ જે  
 વાર્તા તે તો શાસ્ત્રમાંથી પળ પોતાનિ મે-  
 લે સમજાય નહિ અને સદગ્રંથુમાં આવી  
 વાર્તા તે હોય પળ જ્યારે સત્પુરુષ પ્રગટ  
 થાય છે તારે તેમના મુસ્વથકિજ એ વાત  
 સમજ્યામાં આવે છે પળ પોતાનિ બુદ્ધિ  
 બલે કરીને સદગ્રંથુમાંથી પળ સમાજ્ઞાતિ  
 નથી અને જેને આવી રિત્યે યથાર્થ ભગ-  
 વાનનું સ્વરૂપ સમજ્યામાં આવ્યું છે તેને  
 જો ભૂત ભવિષ્યને વર્તમાન એ ત્રણે કા-  
 લને વિષે દૃષ્ટિ પોષતિ હોય તો પળ તેને  
 એ વાતનો કાંઈ ગર્વ હોય નહિ અને કો-

इने वर के शाप दे नहीं ने कोइ ठेकांणे  
 वर के शाप दे पण खराने कोइ ठेकांणे  
 निरभे रहे ने कोइ ठेकांणे बीये पण खरा  
 पण तेणे करिने पोते कांइ हर्ष शोक  
 मनमां लावे नही अने जेने भगवाननो  
 आकह्यो एवि रित्ये दृढ आश्रय होय ते  
 जांकिने तो भुंहुं कर्म करेज नहि पण  
 कदाचित्त भुंडा देशकालादिकने जोगे  
 करिने जो कांइक अवलुं कर्म थइ जाय  
 तोपण ते दृढ आश्रय वाला कल्याणना  
 मार्ग धकि पडि जाय नहि माटे ए जे  
 भगवाननो दृढ आश्रय छे एवा निर्विधन  
 मार्ग कोइ नथि ए वात जेने समझांणि  
 होय तेनो तो अति मोटो आशय होय  
 जुवोने अमारे परमहंस तथा सत्संगी स-

મસ્ત પાસેધિ કાંઈ સ્વાર્થ સાધવો નથી  
 તોપણ કોઈને બોલાવિયે છડ્યે કોઈકને  
 વઢિયે છડ્યે કોઈને કાઢિ મુકિયે છડ્યે  
 તેનું એજ પ્રયોજન છે જે કોઈ રિત્યે આ  
 વાત સમજાય તો બહુ સારુ થાય માટે  
 આ વાર્તા છે તે સર્વે દૃઢ કરિને રાસ્રજ્યો  
 અને જે તેજને વિષે મૂર્તિ છે તેજ આ  
 પ્રત્યક્ષ મહારાજ છે એમ જાણજ્યો ને જો  
 એમ ન જણાય તો એટલું તો જરૂર જાણ-  
 જ્યો જે અક્ષરરૂપ જે તેજ તેને વિષે જે  
 મૂર્તિ છે તેને મહારાજ દેસે છે એમ જા-  
 ણશો તોપણ તમારે મારે વિષે હેત રંશે  
 તેણે કરિને તમારુ પરમ કલ્યાણ થાશે  
 અને આ વાતને નિત્યે નવિને નવિ રાસ્રજ્યો  
 પણ ગાફલપણે કરિને વિસારી દેશાંમાં

આજ છે તેવિજ કાલ્ય નવિ રાસ્રજ્યો  
 અને તેવિજ દેહનો અંત થાય ત્યાં સુધિ  
 પણ દિનદિન પ્રત્યે નવિને નવિ રાસ્રજ્યો  
 અને જે જે ભગવાનનિ વાત કરો તે તે  
 વાતને વિષે આ વાતનું વિજ લાવજ્યો એમ  
 અમારિ આજ્ઞા છે અને આ વાર્તા તો એવિ  
 જીવનદાર છે જે દેહ રહે ત્યાં સુધિ પણ  
 નિત્ય પ્રત્યે કરવિ અને દેહ મુકિને ભાગ  
 વતિતનુયે કરિને પણ આજ વાર્તા કરવિ  
 છે ને આજે અમે તમને વાત કહિ તે સર્વ  
 શાસ્ત્રનો સિદ્ધાંત છે ને અનુભવમાં પણ એ  
 મજ દૃઢ છે અને અમે પ્રત્યક્ષ નજરે જોઈને  
 તમને આ વાત કહિ છે ને જો પ્રત્યક્ષ  
 જોઈને ન કહિ હોય તો અમને સર્વે પર-  
 મહંસના સમ છે એવિ રિત્યે શ્રીજિમહા-



રાજે પોતાના ભક્ત જનનિ શિક્ષાને અર્થે  
 પરીક્ષણે પોતાના પુરુષોત્તમપણાનિ વાર્તા  
 કરિ તેને સાંભલિને સર્વે સાધુ તથા હરિ-  
 ભક્ત તે એમજ માંનતા હવા જે જે તેજને  
 વિષે મૂર્તિ કહિ તેજ આ શ્રીજિમહારાજ  
 પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ છે ॥

॥ સંવત્ ૧૮૭૭ ના આસો વદિ અ  
 માંસ જે દિવાલિ તેને દિવસ ગાંમ શ્રી  
 કરિયાંણિ મધ્યે વસ્તાસ્વાચરના દરબાર-  
 માં ઉત્તરાદેવારચ ઓરડાનિ આગલ્યદિ  
 પમાલપુરિ હતી અને તે દિપમાલ મધ્યે  
 મંચબાંધ્યો હતો ને તે મંચઉપરચ છપરપ-  
 લંગ બિછાવ્યો હતો તે ઉપરચ સ્વામિશ્રી  
 સહજાનંદજી મહારાજ વિરાજમાન હતા  
 અને સોનેરિ બુટાદાર રાતા કિનસ્વાપનો

સુરવાલ પેરચો હતો અને નરનારાયણ  
 સ્વામિનારાયણ નામે અંકિત એવા કાલા-  
 કિનસાપની ઢગલી પહેરિ હતી અને માથા  
 ઉપર સોનેરિ તારના ફરતા છેઢાનિ ક-  
 સુંબલ પાઘ બાંધિ હતી અને અસમાની રં-  
 ગનો પેંટો કમરે કસીને બાંધ્યો હતો-  
 અને કંઠને વિષે પીલા પુષ્પના હાર ધા-  
 રણ કર્યા હતા અને પોતાના મુસ્વારવિંદ-  
 ની આગલ્ય મુનિ તથા દેશદેશના હરિભ-  
 ક્તની સમા ભરાઈને બેઠી હતિ પછે દિવ-  
 બંદરના હરિભક્ત આવ્યા હતા તેણે શ્રી  
 જીમહારાજનિ પૂજા કરચા ને અર્થે પ્રા-  
 ર્થના કરિ પછે શ્રીજીમહારાજે તે સિંહા-  
 સન ઉપરચથી ઉતરિને ને તે ભક્તજન  
 તાંમા જૈને તેનિ પૂજા અંગીકાર કરિ પ-

છે તેનાં આપેલ વસ્ત્ર તથા પીલું છત્ર તથા  
 પાદુકા તેનું ગૃહણ કરિને પાછા તે સિંહા-  
 સન ઉપર ચ વિરાજમાન થાતા હવા પછે  
 શ્રીજીમહારાજ એમ બોલ્યા જે આટલાં  
 આટલાં વર્ષ થયાં તેમાં અમારે અર્ધે કે-  
 ટલાક હરિભક્તવસ્ત્ર તથા હજારુ રૂપેયાના  
 અલંકાર લાવે છે પણ અમે આવી રિત્યે  
 કોઈ સાંમા જૈને લેતા નથી અને આવી  
 રિત્યે કોઈનાં વસ્ત્ર ઘરેણાં પેહરિને રાજી  
 થયા નથી અને આજ તો અમારે એ હરિ  
 ભક્ત ઉપર અતિશે રાજીપો થયો પછે  
 મુનિ બોલ્યાજે એવાજ એમિહરિભક્તછે  
 એવા સમામાં દિનાનાથ મદ આવીને શ્રી  
 જીમહારાજને પગે લાગીને બેઠા પછે શ્રી  
 જીમહારાજે ભારે ભારે વસ્ત્ર હતાં ને સર્વે

દિનાનાથ મદને આપ્યાં પછે મુક્તાનંદ  
 સ્વામીયે પૂછ્યું જેહમહારાજ ભગવાન પો-  
 તાના મંત્ર ઉપરચ કિયેગુણ કરિને રાજી  
 થાતા હશે પછે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે  
 જે મંત્રજન કામ ક્રોધ લોભકપટમાન  
 ઇર્ષ્યાને મચ્છર ઇટલાંવાનાંયે રહિત થઈને  
 ભગવાનની મંત્ર કરે તેની ઉપરચ ભગ-  
 વાનરાજી થાયછે તે તેમાં પણ મચ્છરછે તે  
 સર્વ વિકાર માત્રનો આધાર છે માટે શ્રી  
 વ્યાસજીયે શ્રીમદ્ભાગવતને વિષેનિરમચ્છર  
 એવા જે સંત તેનેજ ભાગવત ધર્મના અધિ-  
 કારિ કહ્યા છે માટે મચ્છર તે સર્વ વિકા-  
 રથી જિણો છે અને મચ્છર ટકવો તે પણ  
 ઘણો કઠણછે પછે બ્રહ્માનંદ સ્વામીયે  
 પૂછ્યું જે મચ્છર ટલ્યાનો શો ઉપાય છે

પછે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે સંતને માર્ગે ચાલે ને જે સંત હોય તેનો તો મચ્છર ટલે અને જેને સંતને માર્ગે ન ચાલવું હોય તેને તો મચ્છર ન ટલે પછે વલિમુક્તાનંદ સ્વામિયે પુછ્યું જે મચ્છર ઉપજ્યાનો શો હેતુ છે પછે શ્રીજીમહારાજ બોલ્યા જે એક સ્ત્રી ધન અને સારું સારું ભોજન એ ત્રણ મચ્છરના હેતુ છે અને જેને એ ત્રણ વાંનાં નહોય તેને માન છે તે મચ્છરનો હેતુ છે અને જે મચ્છરવાલો હશે તેને તો અમે આ મટ્ટને વસ્ત્રદિધાં તેમાં પળ મચ્છર આવ્યો હશે પણ મચ્છરવાલાને એવો વિચાર ન આવે જે વસ્ત્રલાવ્યા હતા તેને ધન્ય છે જે આવાં ભારે વસ્ત્ર મહારાજને પહેરાવ્યાં અને મહારાજને પણ ધન્ય છે તે તરત

બ્રાહ્મણને દેઈદિધાં એવો જે વિચ્ચાર તે  
 મચ્છરવાલાના હૃદામાં ન આવે અને કોઈ  
 કા લેને કોઈક દેતો પણ મચ્છરવાલો હોય  
 તે ઠાલો ઠાલો વચ્ચમાં બલિ મરે અને  
 અમોર તો કામ ક્રોધ લોભ માન મચ્છર  
 હૃષ્ણા એ સર્વેનો ક્યારેયહૃદયામાં લેશ  
 પણ આવતો નથી અને શબ્દ સ્પર્શરુપરસ-  
 ને ગંધ એ જે પંચ વિષય તેનો તો હૈયામાં  
 અતિશે અભાવ વર્તે છે પણ પંચ વિષય  
 માંથી એકે ને વિષે લેશ માત્ર ભાવ થાતો  
 નથી અને જેટલું કાંઈક અન્નવસ્ત્રાદિકનું  
 ગ્રહણ કરતા હથું તે તો ભક્તિ ભક્તિને  
 દેહીને કરતા હથું પણ પોતાના દેહનામુ-  
 સ્વને ઋથે નથી કરતા અને અમારે જે  
 સ્વાતું પીતું ઓઢતું પહેરતું છે તે સર્વે સંતને

સત્સંગીને અર્થે છે અને જો એમને અર્થ  
 ન જાણાય ને પોતાને અર્થે જણાયતો અમે  
 એનો તતકાલ ત્યાગ કરિદેઈયે અને અમે  
 આ દેહરાસ્ટ્રીયેછૈયે તે પણ સત્સંગીને અ-  
 ર્થેજ રાસ્ટ્રીયેછૈયે પણ વિજો કોઈ દેહ રા-  
 સ્ટ્રાનો અર્થ નથી તે અમારા સ્વભાવને  
 તો મૂલજી બ્રહ્મચ્યારિને સોમલો સ્વાચર  
 આદિક જે હરિજન છે તે કેટલાક વર્ષ-  
 થી અમારે પાસે ને પાસે રહેછે તે જાણે  
 છે જે મહારાજને એક પ્રભુના ભક્તિવિના  
 કોઈ સંઘાથે હેત સંબંધ નથી ને મહારાજ  
 તો આકાશ સરસ્વાનિર્લેપ છે એમ નિરંતર  
 અમારે પાસેના રહેનારા છે તે અમારા સ્વ  
 ભાવને જાણે છે અને અમેતો જે મન કર્મ  
 વચના પરમેશ્વરના ભક્ત છે તેને અર્થ આ-

મારાં દેહ પણ શ્રીકૃષ્ણાર્પણ કરિ રા-  
 સ્વ્યો છે માટે અમારે તો સર્વ પ્રકારે જે  
 કોઈ ભગવાનના ભક્ત છે તે સંઘાથે સંબંધ  
 છે અને ભગવાનના ભક્તવિના તો અમારે  
 ચૌદલોકનિ સંપત્તિ તેત્રસલા જેવિ છે  
 અને જે ભગવાનના ભક્ત હશે ને ભગવાન  
 સંઘાથેજ દ્રઢપ્રિતિ હશે તેને પણ રમણીક  
 જે પંચવિષય તેને વિષે તો આનંદ ઉપજે  
 જ નહિ અને દેહને રાસ્યા સારુ તો જેવા  
 તેવા જે શબ્દાદિક વિષય તેણે કરીને  
 ગુદરાણ કરે પણ રમણિક વિષય થકી  
 તો તતકાલ ઉદાસથે જાય અને એવા જે  
 હોય તેજ ભગવાનના પરિપૂર્ણ ભક્ત કહે  
 વાય ॥ ॥ ઇતિવચનામૃતં ॥ કા. ૬ ॥



## અથ નારાયણ કવચ.

વિશ્વરૂપ ઇંદ્ર પ્રત્યે કહે છે હે ઇંદ્ર જે  
 ચારે ભય આવે તે વારે નારાયણરૂપ બસતર  
 પેહેરવું । તે પગથકિ તે મસ્તક પર્યંત ના-  
 રાયણનિ મૂર્તિ અવતારાદિક સમેતના  
 નામ તે સર્વાંગને ત્રિષે ધારણ કરવાં તે  
 કહે છે જે હરિ છે તે મારી સર્વ સ્થાનક  
 થકિ રક્ષાને કરો । તે હરિ કેવા છે તો  
 ગરુડના વાંસા ઉપર પળ રાખ્યાછે આઠ  
 હાતમાં આઠ આયુધ ધર્યા છે તેમ એકતો  
 કતો શંખ ૧ ત્રિજો અરીતે ચક્ર ૨ ત્રિજિ  
 ઢાલ ૩ ચોથિ તરવાર ૪ પાંચમી ગદા ૫  
 છઠો તીર ૬ સાતમું તે ધનુષ ૭ આઠમો  
 પાશ ૮ એ આયુધને અષ્ટસિદ્ધિ એ સહિત છે ।  
 પછે એમ કહેવું જે જરૂને વિષે મત્સ મૂર્તિ

એવા જે ભગવાન તે જલજંતુના ભય થકિ  
 ને વરુણના પાશ થકિ મારી રક્ષા કરો ॥  
 અને પૃથ્વીને વિષે બટુક વામનજી તે રક્ષા  
 કરો આકાશને વિષે વિશ્વરૂપ એવા ત્રણ્ય  
 પગલાં વાલા એવા ભગવાન તે રક્ષા કરો ।  
 વલિ વિષમ સ્થાનકને વિષે વલિ વનમા  
 ને રણસંગ્રામના મુશ્વને વિષે અસુરજુથના  
 વેરિ એવા નૃસિંહ પ્રભુ જેતે રક્ષા કરો તે  
 નૃસિંહ મોટા અતિશે હાસને કરતા છે  
 તેણે કરીને દિશાઓમાંથી શબ્દ ઉઠછ ।  
 વલિ સ્ત્રીયુંના ગર્ભ પળ પહિ જાય છે ॥  
 વલિ માર્ગને વિષે યજ્ઞમૂર્તિ એવા પોતાનિ  
 હાઢે કરીને ઉપાહિ છે પૃથ્વી જેગે એવા  
 વારાહજી જેતે રક્ષા કરો । વલિ લક્ષ્મણે  
 સહિત એવા ભરતના મોટેરા भाई रामजि-

रूप एवा भगवान जेते पर्वतना शिखरने  
 विषे अथवा परदेशने विषे मारी रक्षा  
 करो ने परशुराम रक्षा करो । वली ना-  
 रायण एवा जे भगवान ते मारी अति  
 भुंडा धर्म धकि ने विमुख धकि पण रक्षा  
 करो ॥ नर एवा भगवान जेते मारी हास  
 जे कोयनि ठेकडि करवि तेज मोटी खोट  
 ते धकि रक्षा करो वलि योगना स्वामि  
 एवा दत्तात्रि नामे भगवान जे ते अयोग  
 धकि कहेतां योगना भ्रष्टपणा धकि मारी  
 रक्षा करो ॥ वलि सर्व गुणना स्वामि  
 एवा कपील नामे भगवान जे ते मारी  
 सर्व गुण धकि रक्षा करो । सनकादिक  
 नामे भगवान ते मारी कामदेव धकि  
 रक्षा करो ॥ हयग्रीव नामे भगवान जे ते

મારગને વિષે કોઈક દેવતાનિ ઠેકઠિ  
 થકિ મારી રક્ષા કરો ॥ દેવ ઋષીમાં મોટા  
 એવા નારદજી જેતે મારી ભગવાનની પુ-  
 જામાં કાંઈ મુલ્ય પહે તે થકિ રક્ષા કરો  
 વઢી કાચવારુપ ભગવાન જે તે મારી  
 સમગ્ર નર્ક થકિ રક્ષા કરો વલિ ધનવં-  
 તરી એવા ભગવાન જે તે મુને અપથ્ય જે  
 કાંઈ ન સ્વાવાનિ વસ્તુ સ્વવાય તે થકિ  
 રક્ષા કરો । વલિ જીત્યું છે મન જેણે એવા  
 ઋષભ નામે ભગવાન જે તે દ્વંદ્વરુપ જે મય  
 રાગ દ્વેષાદિક તે થકિ મારી રક્ષા કરો  
 વલિ યજ્ઞરુપ એવા ભગવાન જે તે મારી  
 લોકના અપવાદ અપજસ થકિ મારી  
 રક્ષા કરો વલિ બલભદ્રરુપ હવા ભગવાન  
 જે તે કાલથકિ મારી રક્ષા કરો વલિ

અહિંદ્ર કેતાં શેષનારાયણ એવા ભગવાન  
 જે તે ક્રોધરૂપ એવોજે સર્પનો સમુહ તેથ-  
 કિ મારિ રક્ષા કરો વલિ વ્યાસરૂપ એવા  
 ભગવાન જે તે મારિ અજ્ઞાન થકિ રક્ષા  
 કરો ॥ વલિ બુદ્ધ નામે ભગવાન જે તે  
 પાશ્વંડના સમૂહ થકિ ને પ્રમાદ થકિ ને  
 મદોન્મત્તપણા થકિ મારી રક્ષા કરો ॥  
 વલિ કલકિરૂપ એવા ભગવાન જે તે ક-  
 લિનો મલ તે થકિ મારિ રક્ષા કરો તે  
 ભગવાન કેવા છે તો ધર્મનિ રક્ષા કરવા  
 માટે ઘણા કિવા છે અવતાર જેણે વલિ  
 કેશવ એવા ભગવાન જે તે ગદાયે કરીને  
 પ્રાતઃકાલે મારી રક્ષા કરો ॥ વલિ ગ્ર-  
 હણ કિધિ છે વેણું વાંસલિ જેણે એવા  
 ગોવિંદ નામે ભગવાન જે તે ગાયું આઘ્યા

ટાળે મારી રક્ષા કરો । નારાયણ નામે  
 ભગવાન જે તે પ્રાતઃકાલ જે કાચા બ-  
 પોર તે ટાળે મારી રક્ષા કરો ॥ તે ભગ-  
 વાન કેવા છે ગ્રહણ કિધિ છે પોતાનિ  
 શક્તિ જેણે વલિ ચક્ર છે હાથમાં જેને  
 એવા ભગવાન વિષ્ણુ નામે જેતે મારી મધ્યા-  
 નને વિષે રક્ષા કરો ॥ વલિ અતિ  
 મોટું છે ધનુષ જેને એવા મધુદાનવના મા-  
 રતલ એવા ભગવાન જેતે દેવ પ્રભુ મારી  
 પાછલ્યા પહોરને વિષે રક્ષા કરો વલિ ત્ર-  
 ણ્ય બ્રહ્માદિકાનિ મૂર્તિ એવા લક્ષ્મીના  
 સ્વામિ જેતે મારી સાયંકાલે રક્ષા કરો  
 વલિ ઋષિકેશ એવા જે ભગવાન જે તે  
 મારી રાત્રિના મુશ્વને વિષે રક્ષા કરો ॥  
 વલિ અર્ધ રાત્રિના મુશ્વને વિષે પણ ઋષિ-

કેશ નામે ભગવાન મારી રક્ષા કરો ॥  
 વલિ પદ્મ નામ નામે ભગવાન જે તે એકજ  
 મારી મહામધ્યરાત્રીને વિષે રક્ષા કરો  
 ॥ વલિ શ્રીવત્સધામા એવે નામે ભગવાન  
 જેતે સમર્થ મારી પાછલી રાતને વિષે રક્ષા  
 કરો ॥ તરવારના ધરતલ એવા દુષ્ટ  
 જનના પિઢતલ એવા સમર્થ ભગવાન જેતે  
 પ્રાતઃકાલને વિષે કહેતાં મોટા પ્રભાતને  
 વિષે રક્ષા કરો ॥ દામોદર નામે ભગવાન  
 જેતે સંધ્યા ટાળે મારી રક્ષા કરો ॥ વલિ  
 વિશ્વના સ્વામિ ભગવાન એવા કાલ  
 મૂર્તિ જેતે પ્રભાતને વિષે રક્ષા કરો ॥ વ-  
 લિ પ્રલયકાલના અગ્નિ વિજે તીસી છે  
 ધારા જેનિ એવું ને ભગવાને મુક્યું એવું ને  
 ચાર કોરે મમતું એવું ચક્ર જે તે તતકાલ

મારા વેરિના સૈન્યને બાલો, બાલો; જેમ  
 વાયુછે મિત્ર જેનો એવો અગ્નિ જે તે સ્વડને  
 બાલે છે તેમ ॥ વલિ ભગવાનનિ ગદાને  
 કહેવું હે ગદા તું વજ્રના પરસ જેવાછે અ-  
 મ્મિના કળ જેમાં એવિ છો ને ભગવાન ને  
 વાલિ છો માટે કુષ્માંઢ નામે જે અસુર ને  
 વૈનાયક ને યક્ષ ને રાક્ષસ અને ભૂત ને  
 પિશાચ ને ગ્રહ તેને અતિશે પીડ્ય પીડ્ય  
 ॥ વલિ મારા વેરિને મુકો કરી નાસ્ત્ર મુ-  
 કો કરી નાસ્ત્ર ॥ એમ ભગવાનની ગદાને  
 કહેવું વલિ ભગવાનના શંસ્ત્રને કહેવું હે  
 મોટા શંસ્ત્ર શ્રીકૃષ્ણ તેણે વજ્રાડ્યો ને મ-  
 યંકર છે શબ્દ જેનો એવો તું તે મારા વે-  
 રિના હૃદયને કંપાવતો થકો જે યાતુધાન  
 નામે અસુરયોનિ પ્રથમ નામે ભુતયોનિ



પ્રેતયોનિ માતૃયોનિ પિશાચયોનિ વલિ  
 દુઃસ્વનિ દેવા વાઙ્મી કાંડક ભયંકર છે  
 દૃષ્ટિ જેનિ એવા જે જીવ તેને ભગાવ ભ-  
 ગાવ એમ શંસ્વને કહેવું ॥ વલિ ભગવાન  
 નિ તરવારને કહેવું જે તીસ્વી છે ધારા  
 જેની ને તરવારમાં મોટિ તરવાર તુંને ભ-  
 ગવાને મુકિ થકિ મારા વેરિતું જે સૈન્ય  
 તેને છેદ છેદ હે સો ચંદ્રવાલિ ઢાલ પાપ  
 રૂપ છે નેત્રજેનાં એવા પાપી જે મારા વેરી  
 તેના નેત્રને તું ઢાંક ઢાંક ॥ વલિ તેના  
 નેત્રને ફોઢ ફોઢ વલિ જે અમને વિગ્રહ  
 થકિ ભય હોય ને વલિ જે ભય કેતુ ને  
 રાહુ થકિ હોય વલિ જે હિણાં માણસ  
 થકિ હોય વલિ જે ભય કોઈ સમર્થ થકિ  
 હોય વલિ જે ભય કોઈ ઢાઢના જીવ જે

સિંહાદિક થકિ હોય તેથી મારી રક્ષા  
 કરો બિજો નારાયણ ક્વચ તેનો વિવેક  
 જે પંચ વર્તમાનમાં ફેર પાડે એવું જે મન  
 તથા ઇન્દ્રિયોના દેવતા તેને જિત્યા સારુ  
 નારાયણના નામરૂપ વસ્ત્રતર પહેરવાં ને  
 એમ ન સમજાય તો મોહ વિવેકમાં પ્રગટ  
 છે તે વિચારજો. આ સ્વરૂપનો નિયમ  
 રાસજો, વાંચિને પછે અન્ન લેવું એમ દેહ  
 પર્યંત રાસજો કર્મયોગિ તથા સાંખ્યયો-  
 ગિ સર્વેને એ વાત છે જેટલો જેથી થાય  
 તેટલો વિચારજો, મળ્યા ન હોય તો સાં-  
 મલજો સાંમલિને અને તે વાત વિચારિને  
 આ કાગલ સ્વામિયે લખ્યો છે તે વાત  
 બિજા આગલ કરવી બિજા કોઈ ન હોય  
 તો મનમાં જાણવી સ્વામીનારાયણ સ્વા-

मीनारायण कामकाज करतां करवुं जे  
पाप सर्वे भस्म थइ जाय ते सारु स्वामी-  
नारायण स्वामीनारायण करवुं ॥

॥ इति श्री नारायण कवच संपूर्ण ॥

॥ अथ अष्टक ॥

जलधर सुंदर मदन मनोहर हृदय तमो  
हर कृष्ण हरे; वृष कुल भूषण दलित विदू-  
षण दिव्य विभूषण दिव्य गते; जय जय  
जयकर दीन दयाकर जगति दिवाकर  
दिव्य पते ॥ १ ॥ निज जन रंजन  
भवभय भंजन भवन निरंजन भक्त  
रते; मनिजन मंढन विषय विस्मंढन  
खल जन दंढन दंड विधे. जय० ॥ २ ॥  
अमुर निकंदन सूर वृष नंदन चर्चित चंदन

मुक्त मुने; भव जल तारण दोष निवारण  
 मंगल कारण मुक्ति पते. जय० ॥ ३ ॥  
 सरसिज लोचन जनि मृति मोचन रवि-  
 शशी रोचन रागि रते; अमूर विमोहन  
 सूर सूख दोहन वारण रोहण शिघ्र गते.  
 जय० ॥ ४ ॥ निज हित शायन शाय  
 विनाशन हयगरुडासन सादि वृते; दूर्ग पृ-  
 रासन भक्त निवासन भ्रजित कुवासन भक्त  
 रते. जय० ॥ ५ ॥ रचित निजवन भक्ति  
 विभावन पंक्ति सुपावन पुण्य पते; शंकु  
 शंकर वैरि भयंकर धर्मधुरंधर योगी गते.  
 जय० ॥ ६ ॥ खंडित चंड पंडित मंड  
 जित पाखंड दंड भटम् कंपितकालं वृष  
 कुल पालं वर वनपालं पीत पटम्. जय०  
 ॥ ७ ॥ श्रित सुच कंद बोधित मंद सह-

જાનંદે ત્વાઽહં ભજે કુરુતવ દાસં ચર્ણ  
નિવાસંત્યક્ત કુવાસં યોગમુને. જય૦ ॥૮॥

॥ અવકાશના સમય માટે ॥

॥ અથ એકાદશી મહાત્મ ॥

॥ લીખ્યતે ॥

દશમીના દિવસ સૂર્ય આથમ્યા પછી  
સર્વે વિધિના જાળનારા એવા શ્રી સહજા-  
નંદ સ્વામિ તે જે તે સમાને વિષે ડુંગ્ર  
આસન તેને વિષે બેઠાને પ્રસન્ન છું મુસ્ત તે  
જેનું એવા છતા પોતાના હરિભક્ત પ્રત્યે  
બોલતા હવા ॥ ૧ ॥ અને સર્વે સાધુ  
તથા હરિ ભક્ત તથા બાહ્યું તે મારા વ-  
ચનને સાંભળો અને હું તમારા સર્વેનો

ગુરુછું તે માટે તમારા હિતની વાત કરુછું  
 ॥ ૨ ॥ અને હે હરિ ભક્તો આવતે દિવસ  
 પ્રબોધની એકાદશી છે માટે અમારા આ-  
 શ્રિત સરવે તેમણે તો એકાદશીનું વૃત્ત  
 કરવું ॥ ૩ ॥ અને પુરુષોત્તમ એવા જે  
 શ્રીકૃષ્ણ તે અમારા ઈષ્ટ દેવછે, ને એકા-  
 દશી તેમનું વૃત્તછે માટે સર્વે તેમણે જતને  
 કરીને કરવી ॥ ૪ ॥ અને મૂર્ધ્વ એવો જે  
 પુરુષ તે જે તે એકાદશીનો ઉપવાસ ન  
 કરે તે મનુષ્ય જે તે અંધકાર છે, જેને  
 વિષે એવો રૌરવ નામે જે નરકનો કુંડ  
 તેને વિષે પડેછે ॥ ૫ ॥ અને બ્રહ્મહત્યા  
 આદિક સર્વે પાપ છે તે એકાદશીના  
 દિવસ અન્નને આશ્રિને રહેછે ॥ ૬ ॥ અને  
 તે સર્વે પાપ તે જે તે એકાદશીને દિવસ

અન્નના સ્નાનારા મનુષ્યને વલગેછે તે મા  
 બાપને ગુરુ તેમને માર્યાનું જે પાપ છે તે  
 તેને લાગે છે. ॥ ૭ ॥ અને એક એક મ-  
 હિને બેબે એકાદશીયું આવેછે તે માટે જો  
 એક એકાદશીના દિવસે અન્નને સ્વાયતો  
 એક એક કોલિયે આસી પૃથ્વીનું પાપ  
 લાગે છે ॥ ૮ ॥ અને બ્રહ્મહત્યાદિક સર્વે  
 પાપ તેના નિવારણનો ઉપાય તો ઢાહ્યા  
 પુરુષ તેમણે શાસ્ત્રને વિષે કહ્યો છે પણ  
 એકાદશીના દિવસે અન્નના સ્નાનારા પુ-  
 રુષને પાપનું નિવારણ નથી કહ્યું ॥ ૯ ॥  
 અને આ લોકને વિષે જે મનુષ્ય દારુ  
 પીએ તે દારુનો પીનારો એકલો નર્કમાં  
 પડે છે ને એકાદશીના દિવસે જે અન્નનો  
 સ્નાનારો મનુષ્ય તેતો પોતાના પિત્રી સ-

હિત નર્કમાં પડેછે ॥ ૧૦ ॥ અને મગવા-  
 નના મક્ત એવા પુરુષ તથા સ્ત્રી ઓ એ સર્વે  
 સમય એકાદશીઓ કરે ને અંધારીઆની  
 તથા બજવાલીઆની સર્વે એકાદશીયું  
 બરાબર છે- અધિક ન્યૂન નથી. ॥ ૧૧ ॥  
 અને આઠ વર્ષથી અધિક ને એકદશી વર્ષથી  
 ઓછા જે મનુષ્યને વર્ષ ધયાં હોય તે સર્વે  
 મનુષ્યને બે પક્ષવાલીઆની એકાદશીઓ  
 કરવી ॥ ૧૨ ॥ અને બ્રહ્મચારી તથા  
 ઘૃહસ્થ તથા વાનપ્રસ્થ તથા સંન્યાસી એ  
 સર્વેને તથા સ્ત્રીઓ સર્વેને એકાદશીનું વૃત્ત  
 કરવું ॥ ૧૩ ॥ અને જે વિધવા સ્ત્રી હોય  
 તે જો એકાદશીને દિવસે અન્નને સ્વાય  
 તો તેનું સર્વે પુન્ય નાશ થઈ જાય ને તે  
 વિધવા સ્ત્રીને દિવસ દિવસ પ્રત્યે બ્રહ્મહ-



ત્યાનું પાપ લાગે છે ॥ ૧૪ ॥ અને એ-  
કાદશીના દિવસ સર્વે મનુષ્ય તે જે તે  
નિયમમાં છે ઇન્દ્રિઓ જેની એવો છતો  
ઉપવાસ કરીને મધુ મુદન એવા જે ભગ-  
વાન તેમની પૂજા કરવી ॥ ૧૫ ॥

અને તે ભગવાનની કથા સાંભળવી ને  
કહેવી તેણે કરીને રાત્રિને વિષે જાગ્રણ  
કરવું એવી રીત્યનું જે વૃત્ત તેને જે મનુષ્ય  
કરે તે મનુષ્ય સર્વે પાપને ઢાલી નાંચે છે  
તે કેની પેઠે તો શરદ રુતુ જેમ જલના  
મેલનો નાશ કરે તેમ ॥ ૧૬ ॥ અને એ-  
કાદશીનું વૃત્ત તે રૂપી જે અગ્નિ તેણે  
કરીને સો જન્મે કરીને કયાં જે પાપ તે  
સર્વે બલીને ભસ્મ થઈ જાય છે ॥ ૧૭ ॥  
અને એકાદશીનું વૃત્ત જેવું પાપને નાશ

કરનારું છે તેવું તો મનુષ્યના પાપને ટાલે  
 એવું કોઈ નથી ॥ ૧૮ ॥ અને શુભ એવું  
 જે એકાદશીનું વૃત્ત તે જે તે મનુષ્ય તેમ-  
 ને જ્યાં સુધી નથી કર્યું ત્યાં સુધી મનુ-  
 ષ્યના દેહને વિષે પાપ રહે છે પણ વૃત્ત  
 કર્યા પછી નથી રહેતું ॥ ૧૯ ॥ અને ચં-  
 દ્રમાનું તથા સૂર્યનું ગ્રહણ થઈ છે તે કુરુ-  
 ક્ષેત્રને વિષે ગાયને દાને કરીને જેટલું પુ-  
 ન્ય થાય છે તેટલું પૂન્ય તો એક એકાદ-  
 શીના ઉપવાસે કરીને થાય છે ॥ ૨૦ ॥  
 અને ધન સ્ત્રીના ત્યાગી એવા લાસ્ય વપ-  
 સ્વી તે જેના ઘરના વિષે સાઠ હજાર વર્ષ  
 સુધી જમે તેણે કરીને જેટલું પુન્ય થાય  
 છે ॥ ૨૧ ॥ તેટલું પુન્ય તો પોતાના ધર્મના  
 વિષે દ્રઢ નિષ્ઠાવાળો અને ભગવાનનો આ-

શ્રિત એવો જે મનુષ્ય તેને એક એકાદશી  
 ને વૃત્તે કરીને થાયછે ॥ ૨૨ ॥ અને હજાર  
 અશ્વમેધ યજ્ઞ કરે ને સો રાજસૂય યજ્ઞ કરે  
 તે સર્વેનું પૂન્ય એક એકાદશીના પુન્યનો  
 સોલમો ભાગ તેની બરાબર નથી થાતું ॥  
 ॥ ૨૩ ॥ અને અગિયાર ઇન્દ્રિયે કરીને પૂર્વે  
 કર્યાં જે પાપ તે સર્વે એકાદશીને ઉપવાસે  
 કરીને સર્વે નાશ પામે છે ॥ ૨૪ ॥ અને  
 એકાદશી બરાબર પાપનું નાશ કરનાર  
 કોઈ નથી શા હેતુ માટે તો ( વ્યાજ ) જે  
 રિસાવું એ ધ્યાદિક વહે કરીને એકાદશી  
 કરી હોય તો તે એકાદશી જે તે મનુષ્યને  
 જમપૂરીનું દર્શન ન થવા દે ॥ ૨૫ ॥  
 અને તે એકાદશી કેવી છે તો સ્વર્ગને  
 આપે એવી છે ને મોક્ષને આપે એવી છે,

ને શરીરનાં રોગને નાશ કરનારી છે ને  
 દીકરા તથા સ્ત્રી તથા રાજ્ય એ સર્વેને  
 આપે એવી છે ॥ ૨૬ ॥ ને એકાદશીને  
 બરાબર ગંગા નથી થાતી, તથા ગયા તી-  
 ર્થ નથી થાતું, તથા કાશી નથી થાતી,  
 તથા પુષ્કરનામે તીર્થ નથી થાતું, તથા  
 કુરુ ક્ષેત્ર નથી તથા રેવા નામે નદી નથી  
 ॥ ૨૭ ॥ અને યમુનાજી નથી, તથા ચં-  
 દ્રભાગા નામે નદી નથી થાતી શા માટે  
 તો એકાદશીના વૃત્તો કરનારો મનુષ્ય  
 તે જે તે દાસ્યહો કર્યા વિના પરમ મોક્ષને  
 પામે છે ॥ ૨૮ ॥ અને રાત્રીના વિષે  
 જાગરણે સહિત એકાદશીનો ઉપવાસ ક-  
 રીને સર્વે પાપ થકી મુક્તિ પામે એવો જે મ-  
 નુષ્ય તે ભગવાનના ધામને પામે છે ॥ ૨૯ ॥

અને તે પુરુષ દશ માતાની પેઢી તથા દશ  
પિતાની પેઢી તથા દશ પોતાની સ્ત્રીની  
પેઢી તથા દશ પોતાની પેઢી એવી રીતે  
ચાલીસ પેઢીનો મોક્ષ કરે છે ॥ ૩૦ ॥

અને કલ્પવૃક્ષ તથા ચિંતામણીની પેઠે એ-  
કાદશી મનુષ્યના મનોરથની પુરનારી છે  
તે હેતુ માટે તે વૃત્તે કરીને મનુષ્યનું પૂર્ણ  
કામ થાય છે ॥ ૩૧ ॥ અને એકાદશી-  
ના વૃત્તને આશયાં એવા જે ઉત્તમ મનુષ્ય  
ને જે તે ચતુર્ભુજ થઈને ને ગરુડની કરી છે  
સ્વારી જેમણે ॥ ૩૨ ॥ ને માલાયું છે  
કોટમાં જેમને, ને પીલાં છે પીતાંબર જે-  
મને, એવા જે મનુષ્ય તે જે તે ભગવાનના  
ધામને પામે છે અને ફરીને સંસારને નથી  
પામતાં ॥ ૩૩ ॥ અને આ પૃથ્વીના વિષે

સર્વે પાપ રૂપી ઇંધણાં ( લાકડાં ) તેને  
 વાલનારો જે અગ્નિ સરસ્વો એવો આ એકા-  
 દશીનો મહિમા તે મેં કહ્યો ॥ ૩૪ ॥ અને  
 હે ભક્તો નાનાં મોટાં જે પાપ તેને વાલી  
 નાશનારું એકાદશીના વ્રતનું જે આ મહા-  
 ત્મ તે જે તે મેં કહ્યું તે મહાત્મ્યને પોતા-  
 ના અંતરમાં ધારીને સર્વે તેમણે પોતાના  
 હિતના અર્થે એકાદશીનું વ્રત જે તે કરવું  
 ॥ ૩૫ ॥ અને સર્વે એકાદશીયુંનો ઉપ-  
 વાસ કરવો તેને વિષે અસમર્થ એવાં જે  
 મનુષ્ય તે જે તે ફલાહાર તથા ચાર ઘડી  
 દિવસ રહે ત્યારે ભોજન કરે તથા મધ્યાન  
 હવિશ્યાન્ન ભોજન કરે એવી રીતે કરવાને  
 અસમર્થ હોય તે મધ્યાને અન્નનું ભોજન કરે  
 એ રીતે ગુણ પક્ષે કરીને પણ વ્રત કરવું

॥३६॥ इति एकादशी माहत्म्य ॥ समाप्त ॥

॥ पद राग गरबी. ॥

उच्छवनी प्यारी केशवनी, आज ए-  
कादशी उच्छवनी ॥ कोटिक गौ केरां  
दान करे पण, नावे तोले एना लवनी ॥  
आ ॥ २ ॥ मंगल रूप मदा सुखकारी,  
वाहली निधि जन वैश्रवनी ॥ आ ॥ १ ॥  
वचन प्रमाणे करे वृत जेनुं त्रास मटेरे  
मृत्यु भवनी ॥ आ ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंद कहे  
व्रत करवुं, एम आज्ञा स्वामी उद्धवनी  
॥ आ ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥ हरख अति भेद्या  
कृष्णपति, आज एकादशी हरख अति ॥  
मन मोहन मारे मंदीर आव्या, अधिक  
थई हुंतो पुन्यवति ॥ आ ॥ १ ॥ पितां-

वर आभुषण पेरी, चालतो वालो हंसगती  
 ॥ आ ॥ २ ॥ पुरुषोत्तम पूरण वर पामी,  
 रही नै स्वामी हवे एक रती ॥ आ ॥ ३ ॥ ब्र-  
 ह्मानंद कहे हरि वर वरतां, चौद भुवनमांडुं  
 धई रे सती ॥ आ ॥ ४ ॥ पद २ ॥ माव  
 मल्या तन ताप टल्या आज एकादशी माव  
 मल्या पूरव भवनी प्रीत जाणीने, आ-  
 बीने अम पर अढल ढल्या ॥ आ ॥ १ ॥  
 मुनीवर ध्यान धरी धरी धाक्या, कोइथी  
 वालो नव जाय कल्या ॥ आ ॥ २ ॥  
 मारुं मंदिरियुं पोतानुंरे जाणी, भूधर सुख  
 दुखभांई भल्या ॥ आ ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंद  
 कहे हरिवर पामी, आनंद केरा ओघ  
 वल्या ॥ आ ॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥ सुफल  
 फली हुंतो हरिने भली, आज एकादशी



सुफल फली ॥ चोंपे करी नट नागर  
 सारु, सेज सजी काजु कुसम कली ॥ आ  
 ॥ १ ॥ रस वस होई रही रसिया संग  
 ज्युं भितरी पइमांहीभली ॥ आ ॥ २ ॥  
 नित्य नित्य प्रेम लउं उर धरती, हरिच-  
 रणे मनवृत्ति हली ॥ आ ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंद  
 कहे हरिवर वरीया, जनम मरण केरी  
 शंका टली ॥ आ ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

---

## पद राग गरबी.

कोढे कोढे एकादशी कीजीएरे, एवं  
 व्रत जावा नव दीजीएरे ॥ कोढे ॥ एवं  
 व्रत करे ते धन्य मानवीरे, ते तो नाशो  
 कोटीकवार जान वीरे ॥ कोढे ॥ १ ॥  
 जेणे वचन प्रमाणे व्रत आदरयुंरे, तेणे

कारज पोवानुं सरवे करयुंरे ॥ कोढे ॥  
 ॥ २ ॥ एनो महीमा मुनीवर गायछे रे,  
 मवीनासी मळयानो उपायछे रे ॥ कोढे  
 ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंद कहे एमां हरी रह्या व-  
 सीरे, कीधी ओधव प्रमाणे एकादशीरे  
 ॥ कोढे ॥ ४ ॥ पद ॥ १ ॥

हरीजन होय ते हरीने भजेरे, व्रत ए-  
 कादशी ते केदी नव तजेरे ॥ हरी ॥ जाणे  
 मात समान परनारेनेरे, गणे तुच्छ सरी-  
 स्त्रो संसारनेरे ॥ हरी ॥ १ ॥ मध मांस  
 हराम जेने नवस्वपेरे, जीमे रात्य दीवस  
 प्रभुने जपेरे ॥ हरी ॥ २ ॥ भाया जीव  
 इश्वरना जाणे मर्मनेरे, रटे ब्रह्म थडने प-  
 रीब्रह्मनेरे ॥ हरी ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंदना वा-  
 लानी छबी उर धरेरे, मतवालो थडने

જગમાં ફરેરે ॥ હરી ॥ ૪ ॥ પદ ॥ ૨ ॥

મહે આવી અનુપમ એકાદશીરે, મારે  
વાલે મુજ સામુ જોયું હસીરે ॥ મહે ॥ આજ  
વાધી આનંદ કેરી બેલડીરે, થૈ રસીયા  
સંગાથે રંગ રેલડીરે ॥ મહે ॥ ૧ ॥ લ-  
ટકાઢા કુંવર નંદલાલનીરે, ચીતઢામાં  
સુતી છબી ચાલનીરે ॥ મહે ॥ ૨ ॥ રંગ-  
મીનો રમે રસરંગમાંરે, અતી આનંદ થ-  
યો છે મારા અંગમાંરે ॥ મહે ॥ ૩ ॥ પ્રીતી  
જાણી રસીલો વચને પઢ્યારે, બ્રહ્માનંદ-  
નો વાલો મુજને મઢ્યારે ॥ મહે ॥ ૪ ॥  
પદ ॥ ૩ ॥

ધન્ય ધન્ય એકાદશી માજનીરે, રૂઢી  
નીરસી છબી વ્રજરાજનીરે ॥ ધન્ય ॥ ફુ-  
લઢાનાં છોગાંતે ચિત્તમાં ધરયાંરે, તે જો-

इमे मारां नेणां ठर्यांरे ॥ धन्य ॥ १ ॥  
 भाळी केसर तीलक रुहुं मालमांरे, मारी  
 लगनी लागी छे नंदलालमांरे ॥ धन्य  
 ॥ २ ॥ वांकी भकुटीमां मन मारु भमेरे  
 हवे बीजुं दीठुं ते मुने नव गमेरे ॥ धन्य  
 ॥ ३ ॥ ब्रह्मानंद कहे रुपाळी एनी आं-  
 खडीरे, प्यारी लाल कमळ केरी पांखडीर  
 धन्य ॥ १ ॥ ४ ॥ पद ॥ ४ ॥

## पद राग गरबी.

धर्म कुंवर घनस्यामजी, मारा प्राण  
 तणा आधार जोईने जीवुंछुं ॥ टेक ॥ तन  
 मन धन तम उपरे, लई वारुंवार हजार ॥  
 ॥ जो ॥ १ ॥ सुंदर मूर्ति मोहनी, मारा  
 मनमां खूनी राज ॥ जो ॥ तम विना मुने

કાનજી, વીજું કાંઈ ન મુજે કાજ ॥ જો  
 ॥ ૨ ॥ પાંપણ પર આંટા દર્ડે, તમે બાં-  
 ધી પાગ અનુપ ॥ જો ॥ કોટી કંદરપ  
 વારણે, લઈ વારું એવું રૂપ ॥ જો ॥ ૩ ॥  
 માલ તિલક શોભા ધણી, જાણે અકુટી  
 કામ કબાન ॥ જો ॥ કમલ નયન કટા-  
 ક્ષમાં, મારા તાળી લ્યોછો પ્રાણ ॥ જો ॥  
 ॥ ૪ ॥ મધુર મધુર હસવું જોડને, વાધે  
 પ્રેમ અપાર ॥ જો ॥ ત્રિભુવનમાં એવા  
 કોણ છે, જે વશ નવ થાય નાર ॥ જો ॥  
 ॥ ૫ ॥ વામ કરણમાં શ્યામ છે તિલ નિ-  
 રખ્યા જેવો નિત્ય ॥ જો ॥ તિલ જોઈ  
 જમણા ગાલમાં, વાધે પ્રેમાનંદને પ્રીત ॥  
 જો ॥ ૬ ॥ પદ ॥ ૧ ॥ શી કહું શોભા  
 અંગની, જોઈ લોચનીયાં લોભાય ચિતહું

ચોરે છે ॥ ટેક ॥ નિરસ્ત્રી નાશા કીરને  
 મારા ભવનાં પાતક જાય ॥ ચિ ॥ ૧ ॥  
 અધર પરવાલાની ઉપમા, જાણે કુંદ ક-  
 લી સમદાંત ॥ ચિ ॥ ચિવુક તળી શોભા  
 ઘણી કંબુકંઠ જોયાની સ્વાત ॥ ચિ ॥ ૨ ॥  
 વૃક્ષસ્થલવાલું ઘણું, મને મલવા વાધે પ્રી-  
 ત ॥ ચિ ॥ અજાન બાહુ ઉર ધરી, આવો  
 મલીએ મોહન મીત ॥ ચિ ॥ ૩ ॥ ઉદરમાં  
 ત્રિવલી પહે, ડંઢી નાભિ નૌતમ જોઈ ॥  
 ચિ ॥ શ્યામ કટિ શોયામણી ઉરમાય  
 રહ્યું મન મોય ॥ ચિ ॥ ૪ ॥ જાનું જુગલ  
 છબી જોઈને, મારો સુફલ થયો અવતાર  
 ॥ ચિ ॥ પીંઢી પાની નિરસ્વતાં, મારો દુર  
 થયો સંસાર ॥ ચિ ॥ ૫ ॥ સોલે ચિન્હે  
 યુક્ત છે, એવી જુગલ ચરણની જોડ ॥ ચિ ॥

अखंड रहो आवी उरमां, पुरो प्रेमानंद-  
ना कोड ॥ चि ॥ ६ ॥ पद ॥ २ ॥

नवल स्नेही नाथजी. रूपाला राजीव  
नण, बाहला लागो छो ॥ टेक ॥ हस्ता  
हस्ता हेतमां बोलो छो मीठां वेण ॥ वा  
॥ १ ॥ आंखडली अमृते भरी, कांई  
करुणा कई नव जाय ॥ वा ॥ चित चोरा  
णुं चाल्यमां मरकलहे मन लोभाय ॥ वा ॥  
॥२॥ आतुरता नथी अंगमां दिसेछे शील  
स्वभाव ॥ वा ॥ प्रेम तणो प्रवाह बहे ॥  
नेणुंमां नटवर नाव ॥ वा ॥ ३ ॥ भुदर  
भाविक भावना, नथी अर्धा अर्धी श्याम  
॥ वा ॥ परमारथने कारणे, पधार्या पूर-  
ण काम ॥ ॥ वा ॥ ४ ॥ दीन उपर दया  
करी, तमे दुर्लभ दर्शन देव ॥ वा ॥ क-

रूप तरु छो कानजी, जाणे मोटा मुनीवर  
 मेव ॥ वा ॥ ५ ॥ करुणा निधि करुणा  
 करीने, छोगाला रंग छेल ॥ वा ॥ प्रे-  
 मानंद कहे अखंड रहो, आंखडलीमां अ-  
 लवेल ॥ वा ॥ ६ ॥ पद ३ ॥

धर्मकुंवर श्री कृष्णजी, तमे भक्त पति  
 भगवान, ए वर मागुंछुं ॥ टेक ॥ दया  
 निधि तमे दासने, नित्य आपोछो ए दान  
 ॥ ए ॥ १ ॥ निर विकल्प उत्तम अति  
 एवो निश्चेनाथ तमारो ॥ ए ॥ अलबेला  
 तम आगले, हुं अरज करुं ए सारु ॥  
 ए॥२॥ महात्मज्ञाने सहित, एबी एकां-  
 तिकनी भक्ती ॥ ए ॥ प्रीत रहो तम च-  
 रणमां, बीजे रहो सदा विरक्ति ए ॥  
 ३ ॥ हुंमां तमारुं भक्तपणुं हरि एमां कोई



प्रकार ॥ ए दोष न रहे कोई जातनो,  
 ए आपो धर्म कुमार ॥ ए ४ ॥ तमारा  
 कोई भक्तनो, मारे द्रोह क्यारे नव धाय  
 ॥ ए ॥ संग एकांतिक भक्तनो, मुने नि-  
 त्य आपो मुनीराय ॥ ए ॥ ५ ॥ दास  
 तमारा दासनो, मने राखो श्याम हजुर ए  
 ॥ प्रेमानंदनी विनति, सांभलजो शाम  
 जरुर ॥ ए ६ ॥ पद ॥ ४ ॥

### पद राग गरबी.

अलबेलाजी प्राणआधाररे तमपरवा-  
 रारे, तारे नेणे ते नंदकुमाररे; मोही ब्र-  
 जनारारे ॥ १ ॥ छोगावाळा मनोहर छे-  
 लरे, नंदजीना लालारे गुणवंता आवीश  
 तारे गेलरे, ब्रजपती वालारे ॥ २ ॥ मीठा

बोलारंगीला मावरे, लग्यो छेनेडोरे;  
 नही मेलुं हुं नटवर नावरे, कान तारो के-  
 डोरे ॥ ३ ॥ छबी जोइने, अलोकीक शा-  
 मरे, मोछुं मन मारुरे; ब्रह्ममुनी के धन्य  
 तन धाम तारा नामपर वारुरे ॥ ४ ॥  
 पद ॥ १ ॥

मारा जनम संगती जदुरायरे, गिरि-  
 वर धारीरे; तारी मुरती वसी छे उरमां-  
 यरे, न मेलुं घडी न्यारीरे ॥ १ ॥ तम साथे  
 रंगीला नाथरे, बांधी छे बेलीरे; मारो  
 हेते झाल्योछे तमे हाथरे, न देशो मेलीरे  
 ॥ २ ॥ मारा प्रीतम जीवन प्राणरे, जी-  
 वुं छुं जोइनेरे, तम संगे करीछे ओळखां-  
 णरे, लोक लज्या खोइनेरे ॥ ३ ॥ रसी-  
 याजी मारे घेर रात्ररे, आवीने रोनेरे;

ब्रह्ममुनी कहे दिलडानी वातरे, एकांवे  
आवी कोनेरे ॥ ४ ॥ पद ॥ २ ॥

आज गैती काळंद्रीने तीररे, भरवाने  
पाणीरे, मेंतो जोया त्यां बळभद्र विररे  
मोहन दाणीरे ॥ १ ॥ शोभे फुलडानो  
तोरों एने शीशरे, कसुंबल फेंटोरे; उभा  
डोलरीओ जगदीशरे रंगीलो ओढी रें  
टोरे ॥ २ ॥ करयुं तीलक केसर वेहं भा  
लरे, फुलडांनी माळारे; वाहलो चाले छे  
हंस केरी चालरे लागे छे रुपाळारे । ३  
सर्वे गोवाळाने साथरे, आनंदी अलं-  
बेलोरे; जोया ब्रह्ममुनीनो नाथरे, रंग-  
डानो रेलोरे ॥ ४ ॥ पद ॥ ३ ॥

तारी नवल छबी नंदलालरे, प्रीतम  
प्यारारे; हुंतो निरखीने येछु नीहालरे,

जीवन मारारे ॥ १ ॥ मुखे बोळो मनोहर  
वेणरे, अती सुखकारीरे; मारी लगनी  
लागी छे दीनरेणरे, कुंज विहारीरे ॥ २ ॥  
शोभे सोनेरी शिरपावरे, कानुंमां मोतीरे;  
मारा रसिया माणीगर मावरे, रहं नित  
जोतीरे ॥ ३ ॥ मारा हैडामां नाथ हमे-  
शरे, दरशन देज्योरे; ब्रह्ममुंनी कहे नट-  
बर बेशरे, आंखडलीमां रेज्योरे ॥ ४ ॥  
॥ पद ४ ॥

## पद राग धोळ.

कुंदनपुर वीवाह रच्यो, सुणी भुपती  
भीमकराय, कन्या ते देवा श्री ऋश्रने,  
आनंद उर न समाय ॥ १ ॥ रुकमैये ते  
जांणियुं, उरं व्याप्यो अतिशे काळ; क-

न्पा ते आपुं श्री कश्चने, ऐ छे गाय त-  
 णोरे गोवाळ ॥ २ ॥ रुकमैयानुं मन मे-  
 लुंने, तेडाव्यो सीसुपाळ; रुकमणी ते  
 खबर जाणी, ने अंतर उठी झाळ ॥ ३ ॥  
 दुर घणी द्वारामती, रह्यो लग्न वचे दी-  
 न एक; अंतरजामी आवज्यो, राखजो  
 मारी टेक ॥ ४ ॥ एवुं ते कहीने कंबरी,  
 करी कागळ लखवा आश; मुक्तानंद कहे  
 माननी, थड जक्त थकीरे उदास ॥ ५ ॥  
 पद ॥ १ ॥ ढाळ ॥ २ ॥ मारी सार ले-  
 ज्यो अविनासीरे, जाणी जनमो जनमनी  
 दासीरे; वांची कागळ वेलेंरा आवोरे,  
 मारा तनना ते ताप बुझावोरे ॥ १ ॥  
 दीन एक लग्न वचे जाणीरे, वेला आ-  
 वज्यो सारंग पाणीरे ॥ २ ॥ में तो तम

अरथे तन करियुंरे मेंतो तम चरणे चीत  
 धरियुंरे ॥ ३ ॥ जोतां नाथ नही आवो  
 वहेलारे, तजु प्राण लगन थकी पहेलारे  
 ॥ ४ ॥ कहे मुक्तानंद मोरारीरे, वाहला  
 राखज्यो टेक अमारीरे ॥ ५ ॥ पद ॥ २ ॥  
 ढाळ ॥ ३ ॥ लइने कागळ वीप्रसधाव्यो-  
 रे, हरीनी करुणाधी द्वारकां आव्यारे;  
 देखी द्वारकां माहामुख धामरे, जेना रा-  
 जा छे सुंदरशामरे ॥ १ ॥ वाहले वीप्रने  
 आवता जाणीरे, उठ्या सनमुख सारंग  
 प्राणीरे ॥ २ ॥ पुछी स्वप्ने कागळ ली-  
 धोरे, वांची पत्र हैये द्रढ कीधोरे ॥ ३ ॥  
 पुज्या वीप्रने दइ घणुं मानरे, जावा त्यार  
 थया भगवानरे ॥ ४ ॥ साथे वीप्रने र-  
 थमां बेसारीरे, चाल्या कुंदनपुर श्रीमो-

रारीरे, ॥ ५ ॥ एवा भक्तवच्छळ गीर-  
 धारीरे, जाय मुक्कानंद बलिहारीरे । ६ ।  
 पद ॥ ३ ॥ ढाळ ॥ ४ ॥ माननी मनमां  
 चीतवे केम नाआव्या सुंदीरशाम; वार थड  
 केम विप्रने, नव सरयुं मारु काम ॥ १ ॥  
 जो नही आवे जडुपती तो तजीश मारा  
 प्राण, एवामां द्वीज आवियो, जेम आवे  
 रामनुं बाण ॥ २ ॥ वीप्र वदन जोड बी-  
 नता, मन आनंद बाध्यो अपार; प्राण-  
 जीवन पधारिया, जगजीवन जगआधार  
 ॥ ३ ॥ कुंदनपुर हरी आविया, श्रुणी भु-  
 पती भीमकराय; सामा जड सनमान की-  
 धुं आनंद उर न समाय ॥ ४ ॥ त्रीकम तौ-  
 रण आविया, वरत्यो ते जेजेकार; मुक्का-  
 नंद केहे माननीना, पुन्यतणो नही पार

॥ ५ ॥ पद ४ ॥ ढाळ ५ ॥ देवीपुजानो  
 मस लइ प्यारीरे, चाली नीरखवा कुंज-  
 विहारीर, साथे लीधो पुजानो सामानेरे,  
 नेणे नीरखवा श्रीभगवानरे ॥ १ ॥ हरी-  
 ना भक्त आनादीना मानीरे, भावे पुजी-  
 यां भवने भवानीरे ॥ २ ॥ वळतां रुप प्र-  
 काशीयुं भाळीरे, प्रेमे पामवा श्रीवनमाळी-  
 रे ॥ ३ ॥ संगे असुर हता, रखवाळरे, देखी  
 रुप पड्या ततकाळरे ॥ ४ ॥ वेगे आविया  
 अंतरजामीरे, मळिया मुक्तानंदना स्वा-  
 मीरे ॥ ५ ॥ पद ५ ॥ ढाळ ६ ॥ कर-  
 साइने रथपर लीधां, मनवांछीत कारज-  
 सीधां; कन्या हरण करी हरी वळी आ,  
 सन्या सोता त्यां बळभद्र मळी आ ॥ १ ॥  
 वांसे रुक्मैओ चड्यो शीथुपाळ, लेशे के-



म करी कन्या गोवाळ ॥ २ ॥ बांधी दु-  
 वारकां माहीथी लावुं, नैतो पुरमां ते पा-  
 छो न आवुं ॥ ३ ॥ जैने जदुपतिसंग  
 जुद्ध करीओ, वाहले सरवे तणोमद हरी-  
 ओ ॥ ४ ॥ रुकमैमानी वाढी छे डाढी,  
 कापी केशने मुक्यो छे काढी ॥ ५ ॥ रु  
 कमणीजीनो शोकनिवारी, मुक्तानंदके  
 पधारच्या मोरारी ॥ ६ पद ६ ॥ ढाळ ७  
 ॥ माधवपुरनो मांडवो, आवे जादवकुळ-  
 नी जान, परणे ते राणी रुकमणी; वरवं-  
 छीत श्रीभगवान ॥ १ ॥ जादव जानैआ  
 थया, वळी मांडवीआ पण सोइ; वीधी  
 सहित विवाह रच्यो, कसर न राखी कोइ  
 ॥ २ ॥ माणकथंभ मंडप रच्यो मध्य चो-  
 री बांधी सार; मोहन आव्या मांपरे,

कोटी भोवनना करतार ॥ ३ ॥ माथे ते  
 मुगट जडावनो, काने कुंडळ मक्राकार,  
 बाए बाजुबंध बेरखा, कोटकौस्तभ मणी-  
 नोहार ॥ ४ ॥ शोभे घणा शणगारमां,  
 पीतांबर अती उदार हेमकडां बेउ हाथ-  
 मां, पाए झांझरनो झमकार ॥ ५ ॥ वाह-  
 लानुं बदन सोयामणुं, जाणे उग्यो पुन-  
 मचंद, मुक्तानंद कहे मोहनवरने, जांइ  
 थया आनंद ॥ ६ ॥ पद ॥ ७ ॥ ढाळ  
 ॥ ८ ॥ वळती लाडळीने सणगारीरे,  
 पीठी चोळीने पाट बेसारीरे; नीलीसाडी  
 धरी तनसारीरे, जेणे रीझेते श्री गीरधा-  
 रीरे ॥ १ ॥ सोळेशणगार अंगोअंग धा-  
 रीरे चाली भेटवा देवमोरारीरे ॥ २ ॥ सं-  
 गेमाननी मंगळ गायरे, तेनी शोभाते व्र-

णवी न जायरे ॥ ३ ॥ एवी रीते मंडप  
 मध्य आव्यारे, तेढी पीउजी पासे पध-  
 राव्यारे ॥ ४ ॥ करसायो चराचर स्वा-  
 मीरे, नारीमांयरे माहासुख पामीरे ॥ ५ ॥  
 शोभे मांयरे माहासुखकारीरे, जाय मुक्ता,  
 नंदबलहारीरे ॥ ६ पद ८ ॥ ढाळ ९ ॥  
 वरकन्यानी जोढ बीराजे, जोतां कोटी  
 काम छबीलाजे; वाजे देवनां वाजां अ-  
 पार, परणे अस्वीलभोवनना आधार । १ ।  
 ब्रह्मा ओचरे वेद वचन, जयजयकारथ-  
 यो त्रिभोवन ॥ २ ॥ चारेफेरा हरीसंग  
 फरीया, नारी जमना जीवनजीने वरीयां  
 ॥ ३ ॥ शोभे अखंड अलोकीकजोढ, माथे  
 बतरीस भमरीनो मोढ ॥ ४ ॥ लाढोला-  
 ढी जमे छे कंसार, जेनोनी गमन पामे-

પાર ॥ ૬ ॥ મુક્તાનંદ કહે માહામુસ્વકા-  
 રી, એવાં ચરીત્ર કરે ગિરધારી ॥ ૬ ॥  
 પદ ૯ ઢાઢ ૧૦ ॥ કંસાર જમતાં કામ-  
 ની, બોલે વીધવીધવચન રસાઢ; શામમું-  
 દર તે સાંભઢે, હસ્તા તે દીનદયાઢ ॥ ૧ ॥  
 બંદીજન જયજય કરે, ગાયગાંધ્રવ મધુરાં-  
 ગાન; અનંત નાચે અપસરા, સુર આઢ્યા  
 ચઢી વીમાન ॥ ૨ ॥ બ્રહ્માદીકસુર પુ-  
 ણ્પની, વૃષ્ટી કરે તેવારમવાર; ઢોલનગારાં  
 ગઢગઢે, વાર્જીત્રનો નહિપાર ॥ ૩ ॥ ચારે  
 મંગઢ વરતીયાં વરકન્યાની ભલીબની જો-  
 ઢ. રુક્મણી લૈઆવીયા. દુવારકાં શ્રી  
 રણછોઢ ॥ ૪ ॥ દીનજાણીને દયાઆળી  
 પુરી મનની આશ, મુક્તાનંદ કહે ચરણ-  
 સેવા, દૈને રાઢ્યા પાસ ॥ ૫ ॥ પદ ॥ ૧૦ ॥

---

## ॥ अथ श्री सुतक निर्णय ॥

॥ अथ जन्म मरणनुं सुतक लिखिये छीये ॥

जे ब्राह्मणादिक सर्वे वर्णना मनुष्यने पोताना सात पेढीना पुरुषने जन्मनुं सुतक दश दिवस पालवुं ने आठधि चौद पेढि सुधि त्रण्य दिवस पालवुं ने जन्मिने तथा पांच दाढा जिविने मरे तो तेनुं सुतक नहि ने दश दिवस जन्मनुं सुतक तो पालवुं ॥ ने दश दिवस ते बाइने न अछवुं ने तेना कुटुंबि मनुष्यने अढि जवाय तेनो बाध नहि ने दश दिवस तेनुं अन्न जल आदिक न लेवुं ने अग्यारमे दिवसे तेना सात पेढीना कुटुंबिनुं तथा जेने सुतक छे तेनुं अन्न लेवुं तथा जेने बालक जनम्युं ते बाईनि करेल रसोइ तथा जलादिक

ते सुतकना दश दिवस वित्पा केडे एक  
मास सुधि देवताना काममां न वावरवां.

हवे मरणनुं सुतक जेते लिखिये छैये.

जे ब्राह्मणादिक सर्वे वर्णने दश दिवसनुं  
सरसुं पालवुं ने ते पालवानो विवेक कह्यो  
छे ते लिखिये छैये. ॥ जे ब्राह्मणनो दि-  
करो जनोई दिधा केडे मरे तो दश दि-  
वस सुतक पालवुं ने क्षत्रि तथा वैश्य ने  
शुद्र ए त्रण वर्णनो दिकरो बार वर्ष  
थपा केडे मरे तो दश दिवसनुं सुतक  
सात पेढीना सर्वे कुटुंबिने पालवुं ने आ-  
ठधि चौद पेढिवाळाने त्रण दिवस सुधी  
पालवुं पन्नरधि लइने एकविश पेढीना  
कुटुंबिने नावुं, पण सुतक नहि ने ए सुतक  
ब्राह्मणादिक सर्वे वर्णने सरसुं पालवुं

જન્મથી જ્યાં સુધિ દાંત ન ઊગ્યા હોય  
 એવો બાલક મરે તેનું સુતક નહિ અને દાંત  
 ઊગ્યાથી બાલ મુવાલા ઉતરાવે ત્યાં સુધિ  
 બાલક મરે તો એક રાત્રિ ને એક દિવસ  
 તેના સાત પેઢિના સંબંધિને સુતક પાલવું  
 ને બાલ મુવાલા ઉતરાવે ને ત્યાંથી જનોઈ  
 દિધા સુધિ મરે તેનું સુતક તે તેના સાત  
 પેઢિના કુટુંબિને ત્રણ દિવસનું પાલવું ને  
 જનોઈ દિધા કેહે દશ દિવસનું એના કુ-  
 ટુંબિને પાલવું ॥ અને કન્યા ત્રણ વરસની  
 મરે તો તેના માતા તથા બાપને ત્રણ્ય દિ-  
 વસનું સુતક પાલવું ને ત્રણ્ય પેઢિના સં-  
 બંધિને એક દિવસનું સુતક પાલવું અને  
 વેસવાલ કર્યા કેહે ને પરણાવ્યા મોર જે  
 કન્યા મરે તો એના બાપના સાત પેઢિના

ને એના સાસરાના સાત પેઢિના એ સરવેને  
 ત્રણ દિવસનું સુતક પાલવું અને કન્યા  
 પરણાવ્યા પછી તે મરે તો તેના સાસરાના  
 સાત પેઢિના કુટુંબિને દશ દિવસનું સુતક  
 પાલવું ને માતા પિતાને સગા ભાઈને ત્રણ  
 દિવસનું ને બિજા કાકા આદિકને એક  
 દિવસનું સુતક પાલવું અને દિકરી બાપને  
 ઘરે આવે હોય ને તેને બાલક જન્મે તથા  
 પોતે મરે તો તેના માતા પિતા ને ભાઈ  
 એમને સુતક ત્રણ દિવસનું ને કાકા આ-  
 દિકને એક દિવસનું પાલવું.

હવે એક સુતક હોય ને તેમાં બિજું સુ-  
 તક આવે તેની નિત્ય લિલ્હિયે છેયે ॥ જે  
 દશ દિવસનું મરણનું સુતક ચાલતું હોય  
 ને તેમાં જે જનમનું દશ દિવસનું આવે



તથા વિજું મરણનું દશ દિવસનું આવે  
 તથા બે ત્રણ દિવસનું સુતક આવે તોપણ  
 પુર્વના સુતકના જે બે ત્રણ દિવસ બાકી  
 રહ્યા હોય તે પુરા થાય ત્યારે પછવાડેથી  
 આવ્યાં એવાં જે સુતક તે સર્વે બલિ જાય  
 એમ જાણવું અને દશ દિવસનું જનમનું સુ-  
 તક ચાલતું હોય ને તેનો પાંચ તથા સાત  
 દિવસ ગયા હોય ને તેમાં જનમનું દશ  
 દિવસનું સુતક આવે તો પુર્વના સુતકના  
 જે બે તથા ત્રણ દિવસ બાકી રહ્યા હોય  
 તેમાં વાંસેથી આવ્યું જે સુતક તે બલિ  
 જાય એમ જાણવું પણ દશ દિવસનું મર-  
 ãનું સુતક તે જન્મના સુતકમાં ન બલે ॥  
 અને भाई बेन ए बेयने एक बिजानું ત્રણ  
 દિવસનું મર્ણ સુતક આવે અને बीजा गा-

મમાં તથા નોંઘે ઘરે જે વાઈ મરે તો તે  
 ના ભાઈને તથા બનેવિને એક વિજાને ડો-  
 ઢ દિવસનું સુતક અને સાસુસસરો મરેતો  
 જમાઈ જો પાસે હોયતો એને ત્રણ દિવસ-  
 નું સુતક આવે તથા તે ગામમાં હોય તો  
 ડોઢ દિવસનું સુતક આવે તથા તે પરગામ  
 હોયતો તેને એક દિવસનું સુતક આવે અને  
 પોતાનો પિતા તથા માતા એ મરેતો દિ-  
 કરીને ત્રણ દિવસનું સુતક પાલવું અને  
 માનો પિતા તથા માનિમા તથા દિકરા-  
 નો દિકરો એ સર્વે એક વિજાને ત્રણ દિ-  
 વસનું મર્ણ સુતક આવે ॥ અને સાસુ સ-  
 સરો ને જમાઈ તથા સાલો ને બનેવિ એ  
 સર્વેને એક વિજાને એક દિવસનું મર્ણ સુ-  
 તક પાલવું અને પોતાના પિતાનિ બેન ત-

થા માતાનિ બેન ને મામાનો દિકરા એ  
 એ ત્રણ્ય તે પોતાના બંધુ કેહેવાય અને પિ-  
 તાની ફોડને પિતાની માશીને બાપના મા-  
 માના દિકરા એ ત્રણ્ય બાપના બંધુ કેહેવાય  
 અને માતાની ફડને માનિ માશી ને મા-  
 તાના મામાના દિકરા એ ત્રણ્ય માતાના  
 બંધુ કેહેવાય એ ત્રણ્ય પ્રકરના બંધુ મરે તો  
 એક વિજાને ઢોઢ દિવસનું સુતક આવે  
 અને બ્રહ્મચારિ વાનપ્રસ્થ સંન્યાસિ ને સા-  
 સાધુ તેમને પોતાના માતા પિતા ને ગુરુ  
 તેમનું મરણ સાંભલિને નાવું પળ તેમનું સુ-  
 તક બ્રહ્મચારી આદિકને ન લાગે ન તેમ  
 એ બ્રહ્મચારિ આદિક મરેતો તેમનું સુતક  
 તેમનાં જે કુટુંબિ તેને ન લાગે હવે ષડ્ઞા  
 વિક ક્રિયા કારાવનારા જે બ્રાહ્મણ તથા

यज्ञनो करनारो जै यजमान तथा सदाव्रत  
 आदिक जे अन्न क्षेत्र केतां निरंतर अन्नने  
 जे आपता होय तथा कृष्ट चांद्रायणा  
 दिक जे व्रत करता होय तथा प्रायश्चित्त  
 जे पाप टालवाना उपाय तेने अर्थे जेव्रत  
 करता होय तथा जे निरंतर सुवर्णादिक  
 ना दानने करता होय तथा जेणे विवाह  
 आरंभ्यो होय तथा जेणे जनोइ आदिक  
 संस्कार आरंभ्यो होय तथा मारे सूतक  
 आवशे एम जाणिने ते सूतक आंध्या  
 मोरथि आटलुं मारे पुन्य करवुं छे एके  
 मनमां संकल्प करिने जेणे अन्न धन रसा-  
 दिक कोईकने धेर मुक्यां होय ए जे  
 सर्वे यज्ञादिक क्रियाना करनारा ब्राह्मणा  
 दिक कल्या तेमने जन्म मरणनुं सूतक

નહિ । ને તેમનું જે અન્નાદિક તેમને જે  
 જમે તેને દોષ નહીં અને તે અન્નાદિક  
 વસ્તુ સૂતકી પાસે ન મંગાવવાં અને જન-  
 મના સૂતકને વિષે પ્રથમનો દિવસ ત-  
 થા છઠ્ઠો દિવસ તથા દશમો દિવસ એ  
 ત્રણ દિવસને વિષે બાલકનો બાપ જાતક-  
 માદિક સંસ્કાર કરાવે । ને તેના નિમિ-  
 ત્ત દાન કરે તથા બ્રાહ્મણાદિકને જમાડે  
 તેનો વાધ નહિ પણ તે વિના વિજાં દા-  
 નાદિક ન કરે કેમ જે વિજિ ક્રિયામાં  
 તેનું સૂતક લાગે છે માટે ન કરે અને  
 ત્યાગિને તોતે સંસ્કારના અન્નાદિકની ના-  
 છે માટે ન લે, ગાય અને મેંશ તથા કાલી  
 બકરીનું દૂધ તથા દહીં તે વીયાણા  
 યઠી અગીયારમે દિવસ જમાવવા વાધ

नथी ॥ एवि रित्ये श्री सहजानंदस्वामि  
ना शिष्यने गढपुरने विषे रहेनारा एवा  
जे अनंतानंद ब्रह्मचारि तेमणे जे संस्कृत  
ग्रंथ न भण्या होय तेमने सुखे करीने प्रा-  
यश्चित्तुं ज्ञान धाय तेने अर्थ प्रायश्चीते  
दुशेस्वरादि ग्रंथने अनुसरिने प्राकृत भा-  
षाये करीने पापनां प्रायश्चित्त लिख्याछे!



॥ श्रीसहजानंदस्वामी सत्पछे ॥

परम एकांतिक भक्त श्रीनरसिंह भाइना पत्र-  
परमप्रीय भाइश्री जीविरामभाइ प्रत्ये  
ली० सुभेच्छकसदाहीतकारी आत्मारामना  
जेश्री स्वामीनारायण आपनी पवित्र से-  
वामां अंगीकार करशो. जतव्यत्रेश्री इष्ट-  
देवनीकृपाथी हालमांतो देशकाल साराछे  
ने आगळ उपर श्रुंथाशे तेतो माहाप्रभुने

સ્વર કેમકે કલ્હીયુમની જોબન અવસ્થા  
 હવે સ્વીલવામાંડીછે નંતે મેગી શીવની વી-  
 શીપણ બેસવાનીતૈયારીછે તેથીશુંપરીણામ  
 થાશે તેકહીશકાતું નથી શાસ્ત્રસામી દષ્ટિ-  
 કરતાંતો કલ્હીયુમે પોતાનોજન્મ થતાંજ પો-  
 તાને મોઢે કહેલુંછે કે કાન્તાજેસ્રી અને  
 કનકજે દ્રવ્ય એવેમાં મારો નિવાસછેનેમારી  
 સત્તા બરાબરજામશે એટલે હુંઝંચજાતીને  
 નીચક્રીયાકરાવીને પ્રથમ અષ્ટકરીશ, વળી  
 એવેમાં સૌનાં મન આકર્ષણ થઈને એને  
 અર્થેસર્વેજીવ પાપાચરણ કરીને એકબીજાનો  
 નાશ કરવા તત્પરથાશે આપમાણે તેનો  
 મુલથીજ અભિપ્રાયછે તેમાં પેહેલીબાબત-  
 માંતો તેણેઆસ્તેઆસ્તે પગલું ભરવા માંડ-  
 યુંછે તેજૂઓને બ્રાહ્મણ સરસ્વાશ્રેષ્ઠજાતીના

केटलाकलोको अंतीउतरती क्रीयाकरीने  
 नठारास्वानपानादीकथी एवातोअष्ट थएला-  
 जणायछेकेते जोइनेआपणने बहुकंपारी  
 छुटेछे आवीरिते कळीयुगे पोतानी छोटी-  
 उम्पर छतांजूलम करवामांडयोछे तोपछी-  
 मोटपणेकोण जाणें श्रुंकरशे तेनीअत्यंतबीक  
 रहेछेमे शास्त्रतथासतपुरुषो कहिगयाछेके  
 जेस्थानकने विशे देशकालसारानहोय  
 त्यांधी भागीजावुं आधी मारामनने एम-  
 थायछेके आबघोर कळीना राजमांधी  
 नीकळीने सतयुगसरस्वा सारानाप्रसंगमां  
 जवायतोसारु नेतेमकरवानो हुंरातदीवस  
 विचारकरुंछुं जेथी परमदयाळु प्रभुमने मा-  
 राविचारमां साहाय करीने फतेहपमाडवा-  
 कोइ सत्पुरुषोनो पळोभेळवी दीएतोसारु



भाइजीकळीयुगमां भगवाननो अवतारथपो  
 तेभला अनंतअक्षर मुक्तोआव्याहता तेमणे-  
 पोतानो उत्क्रष्टप्रताप जणावीने कळीने  
 दाबीदइसतयुगजेवा देशकाळप्रवर्ताव्या  
 जेथीकळीनुं कांडपण जोरचाल्युनहीं नेछा-  
 नोमानो उदासथइने केदीनीपेठे बेशीरह्यो  
 तेहजूपण बराबरजागृत थयोनथी माटेतेना  
 जागृतथतां पहेलांतेमांथी भागीछूटायतो  
 सारु नीकरतोपछी तेनाचोकीपोरा मुकी  
 आपणनेजरुर कांडकदुःख पमाडशे केमकेजे  
 सत्पुरुषोए तेने बंधीखाना जेवो राखेलो-  
 तेज सत्पुरुषोना आपणे आश्रीतछी एमा-  
 टेतेमना आश्रीत जाणीने आपणने सुखेथी  
 बीजासारा देशकाळमांनही पुगवादीए वली-  
 आपणा परमहेतु सत्पुरुषोतेमज आपणा

गुरुबांधव सोबतीओ पण सर्वसुखपुरमां  
 जाता रह्याछे नेहवेकचीतरह्याहशे तेओप्रथ-  
 मना जेवाप्रतापीके बळवाळा भाग्येजहशेके  
 जेओआपणीसहायकरीने कलीसरखा बळी-  
 ष्टशत्रुना पंझामांधीआपणने बचावीदीए  
 आविशेनी मने नीरंतरकाळजी थयाकरे  
 छे तथा मारुं मने सर्वथा उदास थईने  
 एक भगवान भजवानीज आकांक्षा राखे छे  
 आवि आकांक्षा मारामददनीश सोबती  
 ओछतां मारादीलमांडयधइ होत तो आ-  
 वेला मारे अफसोसथावुं न पडत खेर हवे  
 तो थइते खरीपण “ही मत मरदां तो मद  
 देखोदा” एकहेवत प्रमाणे महा प्रभुनां कहेलां  
 वचन सामी दृष्टी राखीने महा जनोयेन गतः  
 सपंथाः एम सत्पुरुषोना पगले पगले चाल-

वाथी पार आवीने कळीना पंझामांथी नीकळी  
जावुं एमाहिं मत राखी छे ते श्रीजी महा-  
राजे वचना मृतमां कहुं छे के, क्यारे-  
करवा मांडयुंने न धयुं माटे आपणे कर-  
वानी कसर राखीथुं तेटलुंज अधुरुं रहे  
शे एम जणाय छे पण बे घोडे साथे बे  
सातुं नथी तेम बेकामहारेकरातां नथी  
एतो सेंथोके टाल एक रही शकेते कहुं छे  
के “ जती पणुं जालववुं नेवेशा वाडे बसवुं  
एबे वातुंन बने ते लोट फाकवुंने हसवुं ’  
ते भज चीत्तकी वृत्ती एकहे सुझे वहां लग  
ओ, कांतो हरिभजीलहोने कांतो विषय  
कमाओ एतो एक थाय एवुं छे ते कांतो  
भगवान भजोने कांतो विषयनो बेपार करो  
माटे भगवान भजवा होय तेने आलोक

સામી દૃષ્ટી નહીં રાખતાં ભગવાનમાં વલ-  
 ગાયતો ઠીકપહે પળ ઉપાધીમાં રહેને  
 નીરલે પરહેવું એ પળ કામ કઠળ છે કે-  
 મર્કે વ્યવહાર છે તે ડંટના બેસણા જેવો છે  
 તેજરુરતેમાં રહેનારાને વિક્ષેપ કર્યો વગર  
 રહેજનહીં જો એમન હોય તો ગોપીચંદ  
 તથા ભરથરી અને બાજંદશાહ આદી મોટા  
 મોટા રાજા રાજાશુકીને બનમાં શાસા  
 રુંજાય, હવે એવાને તો આપણને મલ્યા છે  
 તેવા મલ્યા ન હોતા તેથી એવાં વન કષ્ટ  
 બેઠવા પહેલાંને આપણને તો ઘેર બેઠા ગંગા  
 તેની પેઠે ભગવાને દયા કરીને સત્પુરુષોને  
 વનનો ત્યાગ કરાવીને આપણે અર્થગાંમમાં  
 વન કરીને રાખ્યા જેથી તેમના સમાગમથી  
 લાભું જીવ ભગવાન સન્મુખ થઈ ગયાને

આપણને પ્રભુ ભજવા સુગમ થયા મટેઆ  
 અવતારના આશ્રીતોનેતો વનમાં જવાની  
 કાંઈ જરૂર નથી પણ વનમાંજાઓકે મન-  
 માંજાઓ બે બરાબર છે એટલે વનમાંગ-  
 એલા નેજો મન વશ નથી થયું તો ઘરમાંજ  
 બેઠો છેને ઘરમાં રહેલાને જો મન વશ  
 કર્યું છે તો સદા વનમાંજ રહ્યો છે મનને  
 મારીને એક સ્થાનકમાં રહેવું અથવા એક  
 આસન ઉપર રહેવું એ પણ એક મોટું તપ છે  
 કેમકે આ જીવને તો થોડીવાર ભજન કરી  
 ને વઢી થોડીવાર આઢી અવઢી નજર કરી  
 આવે અથવા આઢી અવઢી નજર કરી આવે  
 અથવા આઢો અવઢો જરાફરી આવે તો  
 જતેનુ મન મોકલુ રહેછે નીકર તો મુશ્કાપ  
 છે માટે મનને વશ કરીને પ્રભુ ભજાય તો

ठीक ते ब्रह्मानंद स्वामीए कह्युं छे के विना  
मन मुंडे उपर मुंडमुंडेक्या होवताहेने बली  
शास्त्रमां कह्युं छे के जीतं जगत्के नमनां  
ह्येन जेणे पोतानुं मन जीत्युं तेणे जगत्  
जीत्युं छे जगतनो त्याग कयौं छे ने मन  
जीत्युं नथी तेणे कांइ पण कयुं नथी महा-  
राज कहे बहार तो गमे तेटली उपाधी  
होय तेनो अमारे स्वरस्वरो नहीं पण अंत-  
रमांरंच जेटला पदार्थनो घाट थाय तो  
तेनो तत्काल त्याग करी दीए तयारे निरां  
तथाय एवो अमारो सहज स्वभाव छे ए  
टले मन मांथी राग द्वेष टल्या वगर भग-  
वाननुं सुख आववानुं नथी आ  
जीवने तो आस्वा ब्रह्मांडनुं द्रव्य मळे-  
के विषय मळे तो पण तृप्त थाय

तेमनथीजेमपाताळसुधी पृथ्वीफाटी तेकदी  
 भरावानी नथीने एमांसुखपणनथी जो सुख-  
 होयतो चीत्रकेतुराजाकरोड स्त्रीयुंनो त्याग-  
 करीनेतथा प्रीयवृतनेस्वापंभुमनु आदीकस-  
 र्वेनो त्यागकरीनेवनमां शासारुजात आ-  
 जीवकरोडरूपीआनीसाहेबी भेगीकरेपणते-  
 मांथी दमढीसरस्वतीनेनीसाथे अववानी नथी-  
 तेमजसात माळनी हवेलीकरशेनेकेहशे जेहुं-  
 मरुत्यारे मनेआहवेलीने एक खुणेदाटज्योके  
 बाळज्योएमकहे तोपणतेनेएटलीबेचार हाथ  
 जगोबळवासारुपण मळवानीनथीएतो गाम  
 बहार भागोळे लइ जइनेज्यांमधेडांआळोट  
 तांहशे त्यांफुकीदेशेनेतेनीराखपाणीमां नां-  
 स्वशे केतेउडीनेगामभणीपाछीनआवे आम  
 सर्वेमुकीनेअगरां मकुळनदावाकरीने जरुर-

जावुं पडशेनेपाछुंकोटी कल्पेपण भेगुंथवा  
 पएवुंनथीत्यारे अमथुं कोने अर्थेकुटीमरवुं  
 अरेगमे तेदलुंभेगुं करोपणफक्त अछेरअन-  
 नीजरुर छेनेतेआपवातोमाहाराजे शीर  
 लीधुंछेतेसुझेतेरीते आपशेज त्यारेहवेशुं  
 जोइएतोपोतानाआत्मानुं सुधारीनेसदाय  
 सुखीथवायएवो उपायकरवोए अवश्यनुं छे  
 जेणेमोक्षमार्गसाध्यातेणे सर्वेकीधुंछे नेमोक्ष-  
 नुंकाम अधुरुरहुं ने बीजुंबधुंकयुंछेतेणे  
 कांइकीधुंनथीकल्याणनो मार्गज्ञानवीना स-  
 मजातो नथीनेज्ञान संतसमागमवीनाथतुं  
 नथीमाटेसंतसमागमनी जरुरछेतेपोताथीथा-  
 यछेकेनहीतेनो नीत्यतपासकरवो पणमुरख  
 वाणीआनीपेठेकरवुंनहीने तपासकरवाथी  
 अंतरना घाटओछा थएलाजणायनेभगवा-



नसांभरेतो जाणवुं जेसमागमनुं सुख आवुं  
 नेएवुंनधीथयुंत्यांसुधीअधुरुछे तेअधुरुंक्पारे  
 पुरुथाशे तेनोखटकोराखवो केमकेकाळनो-  
 भरुसोनधी अचानकआवीने अरधीरातेके  
 खराबपोरेघरमांथी केबहारथीजरुर झाली-  
 लेशे आपणी नातनाकेजातनासगाके वहा-  
 लाघरनाकेगांमना घणांजणआपणीनजर-  
 आगळ कुटीबाळेलाछेते जाणतांछतां आ-  
 पणने गाफलता रहेछेएजअज्ञानछे काळ-  
 छेतेनीतआवरदाने ओछीकरेछेतेघडी केदी-  
 वस महीनोकेवरसजायछेते आपणने काळ-  
 ना पुखनजीक लेतुंजायछेमाटे आळसमो-  
 हने प्रमादने अळगां करीनेपोताना आ-  
 र्मानेस्थुलसुक्ष्मने कारणएत्रणदेहतथाजागृत  
 स्वप्ने सुषुप्ती एत्रणअवस्थाथकीप्रथक् मानी

ने ब्रह्मरूपधइने भगवाननी मुरतीनुं ध्यान क-  
 रवुं जेधी आलोकनां सुख न वेतुं न टजेधी धइने  
 तेनाराग सर्वे बळी जायने तेनगरराग टळ-  
 वाना नधी ने राग टळ्यावगर भगवाननुं य-  
 धार्थसुख आववानुं नधी माटे कथा वार-  
 तानो नीरंतर जोगराखीने बबंघडी भग-  
 वाननी मुरतीनुं ध्यान करवुं ध्यान करतां  
 वृत्ती वजि ठेकाणे जायने संकल्प उठेतां  
 सांख्यविचारे करीने तेने खोटाकरी नांख-  
 वाने वळी ध्यान करवुं एम नीरंतर अभ्यास  
 आदरे सहीतराखवाधी वृत्ती स्थीर धवामां-  
 डशे ने प्रथम करतां वधारे वार ध्यान  
 सांठकीशकाशे ने मुरतीनुं सुख आवशे  
 एटले वृत्तीने बहार काढवीपण नही गमे  
 अंतरसांमी वृत्ती एकदम न धाय तेवुं होय तो

प्रथमबाहारमुरतीसांभी वृत्ती राखीने अंगो  
 अंग नीरखीने तेनुं चितवन करवानीटेव  
 राखवी थोडीवारपछी वळी बाहार वृत्ती  
 करीनेमुरतीसामुं जोवुंएम बाहारवृत्तीजोडतां  
 जोडतांअंतर सनमुखरहेवालागशे ने तेमां-  
 भगवानसहायकरशे वळी मोटा मुक्तोनेसंभा-  
 रीने तेमनीपणप्रार्थनाकरवी जेथीआपणी-  
 फतेहथाय ने कळीनाझपाटामांथी नीकळीने  
 भगवानना सुखपुरधाममां जइ पुगाए एज  
 विनंती.

## राग गरबी.

कर प्रभु संगाथे धड प्रितढीरे, मरी  
 जावुं मेलीने धनमाल; अंतकाळे सगुं नही  
 कोइनुरे, संसकारे संबंधी सरवे मळ्यारै

एछेजुठी माया केरी जाळ ॥ अंत० ॥ १ ॥  
 मारु मारु करी धन मेळव्युरे, तेमां तारु  
 नथी तलभार ॥ अंत० ॥ २ ॥ सुख स-  
 पना जेवुं संसारतुरे, तेने जाता न लागे-  
 वार ॥ अंत० ॥ ३ ॥ मोटे शेवे तुं साचा  
 संतनेरे, तारा टळशे त्रिविधीना ताप ॥  
 अंत० ॥ ४ ॥ अति मोटा पुरुषने आश-  
 रेरे, बळे पुरव जनमनां पाप ॥ अंत० ॥  
 ॥ ५ ॥ एवुं समजीने भज भगवानेरे,  
 सुखकारी सदा घनश्याम ॥ अंत० ॥ ६ ॥  
 देवानंदनो बालो दुख टाळशेरे, मनवां-  
 छीत पूरणकाम ॥ अंत० ॥ ७ ॥ पद ॥ १ ॥

मळ्या माणसना देह चिंतामणीरे, तारु  
 अंगमां छे रोग असाध; नथी लेता  
 रायण नामनेरे; माथे मरण जन

दुखछेरे, तारा अंतरमां हरीने आराध ॥  
 नथी० ॥ १ ॥ घणुं मुजेछे काम संसा-  
 रनुरे, करे सगानुं बहु सनमान ॥ नथी०  
 ॥ ४२ ॥ हेत करतो नथी हरीदासमांरे,  
 हैया फट्या तुं लुणहराम ॥ नथी ॥ ३ ॥  
 परनरि संगाथे करी प्रितडीरे, तारो एळे  
 गयो अवतार ॥ नथी० ॥ ४ ॥ बहु ना-  
 मीनी वीक नथी राखतोरे. स्वरेखाते म-  
 लीश तेमां सुवार ॥ नथी० ॥ ५ ॥ अ-  
 ति कठण वेळा छे अंतकाळनीरे, पछे  
 थाशे तने पसताव ॥ नथी० ॥ ६ ॥ देवा-  
 नंदनी शिखामण मानजेरे, तारा अंतरमां  
 करीने उछाव ॥ नथी० ॥ ७ ॥ पद ॥ २ ॥

तारा मनमां जाणेछे मरवुं नथीरे, एवो  
 परचो निरधार; तेमां भुली गयो

भगवानेनेरे, धन दोलत नारीने घणा  
 दीकरारे, खेतिबाढी घोडाने घरबार ॥  
 तेमां० ॥ १ ॥ मेढी मंदिर जरुखाने मा-  
 ळीपारे, सुखदायक सोनेरी सेज ॥ तेमां०  
 ॥ २ ॥ गादी तकीयाने गालमसूरीपारे,  
 अति आढ करे छे एज ॥ तेमां० ॥ ३ ॥  
 निचुं कांध करीने नमतो नथीरे, एवुं  
 साधुसंगाथे अभिमान ॥ तेमां० ॥ ४ ॥  
 मरमाळी मोहननी मुरतीरे तेनी साथे न  
 लागेल तान तेमां ॥ ५ ॥ पाप अनेक  
 जनपनां आवी मळपारे, तारीमति मळिन  
 थइमंद तेमां ॥ ६ ॥ देवानंदना वालाने  
 विसरी गयोरे, तारे पड्यो गळे जमफंद  
 ॥ तेमां० ॥ ७ ॥ पद ॥ ३ ॥

तारे माथे नगारां वागे मोतनांरे, नथी

एक घडीनो निरधार; तोय जाण्या नही  
 जगदीशनेरे, मोटा मेलीने राज मरी ग-  
 यारे; जोने जातां न लागे वार ॥ तोय०  
 ॥१॥ तारु जोबन गयुं जखमारतुरे, मा-  
 थे काळा मटी गया केश ॥ तोय० ॥ २॥  
 अंतकाळे लेवाने जम आवीयारे, तेनो  
 भाळी भयंकर वेस तोय० ॥ ३ ॥ रोम  
 कोटी वींछीतणी वेदनारे, दुख पाम्यो तुं  
 दैवना चोर ॥ तोय० ॥ ४ ॥ सगां स्वा-  
 रथी मळ्यां सउ लूटवारे, केनु जरा न  
 चाले जोर ॥ तोय० ॥ ५ ॥ जीभ टुंकी प-  
 डीने झुटी नाडी उरे, थयुं देह तज्या  
 ततकाळ ॥ तोय० ॥ ६ ॥ देवानंद कहे  
 न जाण्या मारा नाथनेरे, मळ्यो माणस-  
 नो देह विशाळ ॥ तोय० ॥ ७ ॥ पद ॥ ४ ॥

## पद राग धोळ.

सरवे सखी जीवन जोवाने चालोरे-  
 शेर ढीउंमां आवे लटकंतो लालोरे ॥ १ ॥  
 एनी शोभा मुखे व्रणवी न जायरे, जेने  
 नीगम नेती नेती करी गायरे ॥ २ ॥ रोझे  
 घोडे राजेश्वर बीराजेरे, छवी जोड को-  
 टीक कंदूप लाजेरे. ॥ ३ ॥ मळ्या आवे  
 माहा मुनीनां व्रंदरे, तेमां शोभे तारे वी-  
 ळ्यो जेम चंदरे ॥ ४ ॥ सुक सनकादीक  
 उत्तम जश गावेरे, नृत करे नारद वेण  
 बजावेरे ॥ ५ ॥ नीज सखा चमर करे  
 लेइ हाथरे, आ जो आव्या भोमानंदने  
 नाथरे ॥ ६ ॥ पद. ॥ १ ॥

जुवो छवी शाम सुंदर वर के  
 रनी नाडी सुंधडली सोनेरी



जरकसी जामो बुटादाररे, कसीयो कमर  
 सोनेरी कटाररे ॥ २ ॥ सीरपर पाघ  
 पेचाळी नवरंगीरे काने कुट्टगुलाबी माथे  
 कलंगीरे ॥ ३ ॥ गजरा तोरा गळे गुला-  
 बनाहारे, आबी उपर भमर करे गुंजा-  
 ररे ॥ ४ ॥ पोंची कडां बांये बाजुबंधरे,  
 नंग जड्यां कुंडल मोतीनां ब्रंदरे ॥ ५ ॥  
 वेग जुवो चरणागीयो वनमाळीरे, शीत-  
 लथैये भोमानंद के भाळीरे ॥ ६ ॥ पद. २॥  
 मुरती चंचळ जुवो चटकंती चालरे, ने-  
 त्र छडी करमां फुमकी आळी लालरे । १ ।  
 इंदहास चपळनेणां चित्त चोररे, करना  
 नां करी काळजडांन कोरेरे ॥ २ ॥ मी-  
 घेरे रागे गायरे, अधर धरी मो-  
 वायरे ॥ ३ ॥ झळकं भाल

विशाळशोभानुं धामरे, नाशा अणी पार्थी  
 भमर अति स्यामरे ॥४॥ अधुरलाल मां-  
 ही मधुरी हासरे, दंतपक्ती करे अतिप्र-  
 काशरे ॥५॥ जमूणे गाले टीवकडी रुपा-  
 ळीरे ताप टळया भोमानंदके भाळीरे ॥६॥  
 पद ॥ ३ ॥ घेर चाली आव्या गौलोक  
 वासीरे, जेने कहेछे. अक्षरातीत अवीना-  
 शीरे ॥ १ ॥ जुवो जुवो मोह नींद्रामांधी  
 जागीरे, वरी एने थयो अखंड सोहागी-  
 रे ॥ २ ॥ जोतां वाढ्य आवी मारे जा-  
 नरे, पोते वर पुरुषोत्तम भगवानरे ॥ ३ ॥  
 शुकसनकादीक धरे जेनुं ध्यानरे, मारां  
 लोचन करे ते मुखनुं पानरे ॥ ४ ॥ एनी  
 सरवे देखी अलोकीक रीतरे, चोट्युं मारु  
 सुंदरवरमां चित्तरे ॥ ५ ॥ हाथेवाळो हरी

संगाधे कीधोरे, भोमानंदके जन्म सुफळ  
करी लीधोरे ॥ ६ ॥ पद ॥ ४ ॥

## राग गरबी.

सखी मोकुळगामना चोकमारे, स्वांते  
मांडयो रशीले खेल; रमे रास रंगीलो  
रंगमारे चहुकोरे सखानी मंडळीरे; उभा  
वचमां छेलो अलबेल ॥ रमे ॥ १ ॥ सखी  
चालोने जैये देख्वारे, वाले पहेरयां छे  
वस्त्र शोभीत ॥ रमे ॥ २ ॥ ताळी पाडे  
रुपाळी तानमारे, मुखे गावे मनोहर गीत  
॥ रमे ॥ ३ ॥ शोभा बनी शलुणा स्या-  
मनीरे, उभी व्रजनी नारी जोवा काज ॥  
रमे ॥ ४ ॥ हसी हरे छबीलो हेतमारे, ब्र-

આનંદનો વાલો વ્રજરાજ ॥ રમે ॥ ૨ ॥  
પદ ॥ ૧ ॥

સસ્ત્રીનંદ મહરને આંગણે; ગોપી આ  
નંદ મંગલ ગાય; છબી જોને સનેહી સ્વા-  
મનીરે, મરમાલે અલ્લાહો માંડીયારે; કા-  
જું આસોપાલવની છાય ॥ છબી ॥ ૧ ॥  
વાલે હેતે કરીને પહેરી ઓરે, રુહો સોનેરી-  
સુરવાલ છબી ॥ ૨ ॥ સસ્ત્રી ફરતાં તે  
લાગે ફુટહીરે, ફીળી અંગરસ્રીની ચાલ  
॥ છબી ॥ ૩ ॥ બહુ મુલી માંઢીડું બાં-  
ધીયુંરે, કાજુ ફાલકે સોનેરી કોર ॥ છબી  
॥ ૪ ॥ રુઢાં લટકાં કરે છે હાથનાંરે,  
વ્રજાનંદનો વાલો ચિત્તચોર ॥ છબી ॥ ૪ ॥  
પદ ॥ ૨ ॥

સસ્ત્રી જોને ગોવાળાના સાથવાંરે, વાલો

फरे अलोकीक फेरः कही शोभा न जाय  
 प्यारा काननीरे, छेलो ठयके मांढे पाव  
 ठावकारे; बाजे घुघरडीनो घेर ॥ कही.

॥ १ ॥ छायुं नवल मोळीडु फुल छोगले-  
 रे, राजे नवल कलंगी छबीदार ॥ कही

॥ २ ॥ रुडो जामो पेरयो छे जरकशीरे  
 शोभे अंगो अंग शणगार ॥ कही ॥ ३ ॥

रंगभीना कानाकेरी रासनीरे, छबी जोवा  
 आव्या जगब्रंद ॥ कही ॥ ४ ॥ सखी

नवलकलंगी छबी उपेरे, वारी जाय छे  
 ब्रह्मानंद ॥ कही ॥ ५ ॥ पद ॥ ३ ॥

सखी आज गइती हुंतो पाणीएरे, उभो  
 छोगावाळो रंगछेल; मुने बाहालो लागे  
 कुंवरनंदनोरे, सखी जमुनाने आरे झील-  
 तारे; जोइ भरवी भुली जळ्हेल ॥ मुने

॥ १ ॥ सखी मंत्र भणीने नाखी मोहनी-  
रे, थड थकीत न चाले मारा पाव ॥ मुने  
॥ २ ॥ सखी शुरे जाण्युं मुने श्रुं करयुरे,  
मरमाळे रंगीलेमाव ॥ मुने ॥ ३ ॥ सखी  
एनी अलोकीक आंखडीरे, मारे चोंटीछे  
चितढामाय ॥ मुने ॥ ४ ॥ ब्रह्मानंदना  
वालानी मुरतीरे, घडी छेटे मेली केम  
जाय ॥ मुने ४ पद ॥ ४ ॥

## पद राग गरबी.

वाला लाग छो विश्वआधाररे, सगपण  
तम साधे; मत्त मरवे मेल्यो संसाररे ॥  
सग ॥ १ ॥ मारा मनमां वडाछो मारी  
शामरे ॥ स० ॥ तम तारुं तज्युं धाम  
धामरे ॥ स० ॥ २ ॥ मारुं मनहुं लोभाणुं

તમપાસરે ॥ સ૦ મુને નથી બીજાની આ-  
 શરે ॥ સ૦ ॥ ૩ ॥ મારે માથે ધણીછો તમે  
 એ કરે ॥ સ૦ મારી અસ્થંડ નિભાવજ્યો  
 ટેકરે ॥ સ૦ ॥ ૪ ॥ મેંતો દેહ ધરયોછે તમ  
 કાજરે ॥ સ૦ તમને જોઈ મોહી વ્રજરાજરે  
 ॥ સ૦ ॥ ૫ ॥ હુંતો હેતે વેચાણી તમ હાથરે  
 ॥ સ૦ છો બ્રહ્માનંદના નાથરે ॥ સ૦ ૬  
 ॥ પદ ॥ ૧ ॥

મારે આવ્યો અલોકીક દાવરે, કોઈ  
 મુને શું કરશે; માથા સાટે વરયા મેંતો  
 માવરે કો ॥ ૧ ॥ હવે બઢે છે જગમાં  
 બલાયરે કો૦ મને મેઢ્યા છે મુદરરાયરે  
 ॥ કો ॥ ૨ ॥ અતિ આનંદ થયો છે મારે  
 અંગરે કો૦ લાગ્યો રસિઆજિનો રંગરે  
 ॥ કો૦ ૩ ॥ થઈ જગમાં અલોકીક જી-

તરે કોં લાગી પુરણ સલુણા સાથેપિતરે  
 કોં ૪ મારે વાલે દીધું છે મુને માનરે  
 કોં મુને કીધી સોહાગણ કાનરે ॥ કોં  
 ॥૫॥ હવે થયો સંસારીયો ઝેરરે કોં બ્ર-  
 હ્માનંદને વાલે કીધી મેહેરરે ॥ કોં ॥  
 ૬ પદ ॥ ૨ ॥

જોઈ છેલછવીલાની ચાલરે, મન મારું  
 લોભાણું; વઘી મુરકી નાસ્તી છે નંદલા-  
 હરે ॥ મન ૧ ॥ સૌ ઘેલી કેહે છે સંસા-  
 રરે મનં મેંતો નિરખ્યા છે નંદકુમારરે  
 ॥ મન ૨ ॥ કોઈ સ્યાને કરો છો મારી  
 છેઢરે ॥ મનં નહી મેલું કાનુઢાની કેઢરે ॥  
 મન ॥ ૩ ॥ સરવે મુલીછું ઘરઢાનું કાજરે  
 ॥ મનં એક વાહાલા કીધા છે વ્રજરાજરે ॥  
 મન ॥ ૪ ॥ હવે રટના લાગી છે દિનરાતરે



मन० धैसिर साटानी वातरे ॥ मन० ५ ॥  
 मुने कीधी मानिती सहुमांयरे मन० ब्र-  
 ह्मानंदने चाले झाली बांयरे ॥ मन० ॥  
 ६ ॥ पद ॥ ३ ॥

बारी काढी जगतनी बीकरे, वरी हुं  
 तो वनभाळी; मेंतो समजी विचारी की-  
 धुं ठीकरे ॥ वरी १ ॥ तुच्छ जाणीने कीधुं  
 सरवे त्यागरे ॥ वरी० मोही रसिक सलुणा-  
 ने रागरे ॥ वरी ॥ २ ॥ मुने चटकी लागी छे  
 चित्तमांयरे ॥ वरी० बीजुं वाला विना न  
 सोहायरे ॥ वरी ॥ ३ ॥ मुने कांइ नसुझे  
 कामरे ॥ वरी० ॥ थयुं हरी विना सरवे हरा-  
 मरे ॥ वरी० ॥ ४ ॥ हवे निशंक थइछुं न-  
 चित्तरे ॥ वरी० थइ जगमां अलोकीक जी-  
 तरे ॥ वरी ५ ॥ समजी कीधु छे तन कु-

रबाणरे वरी० ब्रह्मानंदना वालाथी बाध्या  
प्राणरे ॥ वरी ६ पद ४ ॥

॥ राग गरबी॥सजनी श्रीजीमुजने सां-  
भरियारे, हैडे हरख रह्यो उभराय सज०  
नेणे आंसुनी धारा वहेरे, वीरहे मनहु  
व्याकुळ थाय ॥ सज १ ॥ सुंदर मुरती  
श्रीमाहाराजनीरे, सुंदर अम्रत्त सरसां  
वेण ॥सज २॥ शी कहुं शोभा अंगो अं-  
गतणीरे, नीरखी लाजे कोटीक काम ॥  
सज ३ ॥ हसता हसता हेत वधारतारे ए-  
वा सुखनीधी श्रीघनशाम ॥ सज ४॥ सदा  
स्वेतांबर श्रीजी धारतारे, अंबर जरक-  
सीना कोइवार ॥ सज ५ ॥ गुच्छ कलंगी  
सोरा खोसतारे, मजरा बाजु गुलाबी हार  
॥ सज ६ ॥ ए छवी जोवा तलखे आंख-

डीरे, मधुरां वचन सांभळवा कान ॥ सज  
 ७ ॥ ए हरी मळवाने हेडु तपेरे, प्रेमानंद-  
 ना जीवन प्राण ॥ सज ८॥पद १॥ मनहुं  
 मुरती मावळगी रंघुरे, चीतवन करवा चीत  
 आतुर मन० तरुण मनोहर मुरती नाथ-  
 नीरे, राजीव लोचन जोवन पुर मन॥१॥  
 सोळे चीन्ह सहित अतिशोभतारे, सुंदर  
 चरणकमळनी जांड ॥ मन २ ॥ हळवी र-  
 हीने हेते चांपतीरे, क्यारे हवे पुरशे मन-  
 ना कोड ॥ मन ३ ॥ पीढी जानुं नीत्ये  
 नीरखतीरे, रुढा साथळ चीन सहित ॥मन  
 ४॥शामकटी जोड जादवरायनीरे, नीत  
 नीत नौतम उपजे मीत ॥ मन ५ ॥ उंडी  
 नाभीकमळ सरीखडीरे, त्रीवळी नीरखी  
 उदरमांय ॥ मन ६ ॥ छाती उपडती अ-

तिओपतीरे, हवे क्यारे भुजग्रही बाथ  
 भराय ॥ मन ७ ॥ मुखनी शोभा जोइ  
 महाराजनीरे लाजे, पंकज पुरण चंद ॥  
 मन ८ ॥ नाशा नेण भुह जोइ भालनेरे,  
 जाय बलीहारी प्रेमानंद ॥ मन ९ ॥ पद  
 २ ॥ सजनी नीमस्व न वीसरे नाथजीरे  
 नीत नवा तरुणपणाना खेल सज ० आ  
 ओसरिये आवी बेसतारे, आ ढोलोढ  
 नटवर छेल ॥ सज १ ॥ या तकियो ते  
 वांसे मेलतारे, आ माळा फेरवता शाम-  
 ॥ सज २ ॥ गाता गोठीढाना साथमांरे,  
 घेरेसादे पुरण काम ॥ सज ३ ॥ आ  
 मोजढायुं वालो पेरतारे, आ छडी लेता  
 करवरमांय ॥ सज ४ ॥ आ पादुका पे-  
 री आवतारे, मारे मंदीर मुनीना राय ॥

सज ॥ ५ ॥ आ फटियामां घोडी फेर-  
 वतारे, माणकी मतवाली महाराज ॥ सज  
 ॥६॥ संतनी सभा करी आहीं बेसतारे,  
 श्रीहरी मुरनर मुनी सीरताज ॥ सज ७ ॥  
 कीरतन मुनीवरने गवरावतारे, भेळागाता  
 श्रीव्रजचंद ॥ सज ॥ ८ ॥ एवा धरमकुंवर  
 हरी उपगरे, तन मन वारी प्रेमानंद ॥ सज  
 ॥९॥ पदा ॥ ३ ॥ लटकां लटकाळा घन-  
 शामनारे, खटके उंचा अंतरमांय लटका०  
 प्रीत करा मुजने बोलवतारे, ते संभारी  
 बहु दुख थाय ॥ लटका ॥१॥ आ सज्या  
 ते श्रीमहाराजनीरे, आ बाजोठे बेसता  
 लाल ॥ लटका ॥२॥ आ ठेकाणे नाता  
 नटवरजीरे, लोता अंगकर लैरुमाल ॥  
 लटका ॥३॥ आ ठेकाणे जमवा बेसतारे,

जमता वीध वीधना पकवान ॥ लटका ४ ॥  
 सुंदरशाककरी वंताकनारे, जमीने देता  
 प्रसादी कान ॥ लटका ॥ ५ ॥ आखळख-  
 ळीए नाता नाथजीरे नाडीने हरीजन  
 मुनीलेसाथ ॥ लटका ॥ ६ ॥ आवतामाणक  
 चोकमां मलपतारे, पुरजनधताजोइसना-  
 थ ॥ लटका ॥ ७ ॥ वाला वेवता जइ फु-  
 लबागमांरे, पहेता गजग गुलाबी हरा  
 ॥ लटका ॥ ८ ॥ जेम जेम सांभरे तंम थाप  
 वेदनारे, प्रेमानंदा प्राण आधार ॥ लटका  
 ॥ ९ ॥ पद ॥ ४ ॥

॥राग गरबी॥ रे सगण हरीवरनुं सा-  
 चुं, बीजुं सरवेक्षणुंभंगूर काचरे सग० रे  
 सौ साथे प्रीती टाळी, रे भगु मन मीथ्या  
 भाळी छेवरवा जेवा एक वनमाळीरे ॥ सग

॥ १ ॥ रे थीर नही आवरदा थोड़ी, रे  
 तुच्छ जाणीने आशा तोडी; में जगनाजी  
 वन साथे जोढीरे॥सग २॥ रे फोगट फे-  
 रा नव फरीए, रे परघेर पाणी शुं भरीये;  
 जो वरीएतो नटवरने बरीएरे ॥ सग ३ ॥  
 ॐ भुधर भेद्यो भय भाग्यो, रे सौ साथे  
 जोढयो धागो; ए रसीक सलुणाथी रंग  
 लाग्यो ॥ सग ॥४॥ रे एवुं जाणीने सग  
 पण कीधुं ॐ मेणुतो सरि उपर लीधुं;  
 ब्रह्मानंदनुं कारज सीधुरे ॥ सग ॥ ५ ॥  
 पद ॥ १ ॥

रे लगनीतो हरीवरधी लागी,में तन धन  
 नी आशा त्यागीरे लग०रे वात कहुं सुण  
 साहेली, रे बळीयोजी कीधा बेली; माथु  
 पेलु पासंगमां मेलीरे ॥ लग ॥ १ ॥ रे न

ढरु हुं लोकतणी लाजे, रे सीर उपर गी-  
 रघर गाजे; आ देह धरयो नटवर काजेरे  
 ॥ लग ॥ २ ॥ रे सीर पर जोबीजो धारुं,  
 रेतो बगडे जीवत मारुं; हुं झीती वाजी  
 ते केम हारुंरे ॥ लग ॥ ३ ॥ रे हरी वीना  
 बीजाने वरवुं, रे गज तजी स्वर चढीने  
 फरवुं; ए जीव्याधी रुडु मरवुरे ॥ लग ॥  
 ४ ॥ रे मरज्यादा जगनी मेटी, रे बांधी  
 में प्रेमतणी पेटी; ब्रह्मानंदनो वालो भेटीरे  
 ॥ लग ॥ ५ ॥ पद २ ॥

रे सीरसाटे नटवरने वरीए, रे पाछां ते  
 पगलां नव भरीएरे सीर० रे अंतर द्रष्टी  
 करी खोलुं, रे डापण झाझु नवु ढोळ्युं  
 ए हरी सारु माधु धोळ्युरे ॥ सीर १ ॥ रे  
 समझ्या विना नवनीसरीए, रे रण मधे



जैने नव ढरीए; त्यां मुख पाणी राखी  
 मरीएरे ॥ सीर २ ॥ रे प्रथम चढे सुरोधने  
 रे भागे पाछो रणमां जइने; ते शुं जीवे  
 भुंडु मुख लइनेरे ॥ सीर ३ ॥ रे पेलुंज  
 मनमां त्रेवडीए, रे होर होरे जुद्धे नव च  
 ढीए; जां चढीए तो कटका थइ पढीएरे  
 ॥ सीर ४ ॥ रे रंग सहित हरीने रटीए, रे  
 हाक वागे पाछा नव हठीए; ब्रह्मानंद  
 कहे त्यां मरी भटीएरे ॥ सीर ५ ॥ पदा ॥ ३ ॥  
 रे धरीआ अंतर गीरधारी, शुं करशे  
 घोल्यां हवे संसारीये धरी० रे हुं कोइनीन  
 रहं झाली, रे बाहालाने थावा वाहाली;  
 रे सीर करमां लइने चालीरे ॥ घरी १ ॥  
 रे जेम गज जाय बजारे खुशी, रे श्वान  
 मरे बहु भसीरे भसी; ते हाथीने नहीं

संख्या कसीरे ॥ धरी २ ॥ रे बळवा गड  
 जो सती साची, रे रोम रोम पीया संग  
 राची; ते पढमां जड नवलें पाछीरे ॥ धरी  
 ३ ॥ रे जो पढधी पाछी आवे, रे लाज  
 तजी मन ललचावे; ते सती मटी कुत्ती  
 कावेरे ॥ धरी ४ ॥ रे ब्रह्मानंद एम विचारी,  
 रे बीक सरवे काढी बायी; रे मळीया  
 मोहन सुखकारीरे ॥ धरी ॥ ५ ॥ पद ४ ॥

इति श्रीआवश्यक सूत्रम् समाप्तः

मुद्रक-वि. वि. पाठक " जगदीश्वर " प्रिंटिंग

प्रेस गिरगांव गायवाडी घर. नं. ९ मुंबई.

प्रकाशक-शास्त्री लक्ष्मीनारायण रामचंद्र दा० भट्टने

ठे. ( अमदावादवाला ) मुंबई ३ जा भोईवाडा

श्री स्वामीनारायणनुं सदीर.

॥ श्री ॥

## विज्ञापना.

श्री उद्धवावतार रूप श्री रामानंद स्वा-  
मीने पूर्वतुं श्री कृष्णावतारतुं वचन सिद्ध  
करवा सारु श्री हरीए पोतानुं दर्शन भक्ति  
धर्म थकी प्रगट थयानुं आप्युं ते वस्वते श्री  
स्वामीए अंतरयामी पणे पूर्वतुं वचन श्री  
कृष्ण नारायणे सिद्ध कर्युं, ने पोते हवे  
थोडा समयमां पधारशे, जेथी स्वामी बहुज  
राजी थइ पोतानी वहंत प्रमाणे . श्रीहरीना  
दर्शन मुजब श्री राधामुरलीमनोहरनी मू-  
र्तिओ करावी पोते सेववा लाग्या, नित्ये  
लाढलढावी पूजा विधी करी सौ हरीजनो  
नरनारीओने दर्शन करावताहता ने सत्सं-  
गनी वृद्धि करावताहता श्रीहरी प्रगट

થયેલા એવા પોતે સત્સંગમાં આવી પૂર્વનાં  
 વચન યુક્ત શ્રી ઉધવજી એવા શ્રી રામા-  
 નંદ સ્વામીને મળ્યા, પરસ્પર રાજી થઈ  
 આનંદના ઓઘ થયા એમ સમજી નરનારીઓ  
 પણ શ્રી હરીનું સમર્થ એશ્વર્ય જોઈ રાજી  
 થયાં શ્રીહરી અંતર્યામી છે ને જાણે છે કે  
 શ્રીસ્વામીએ અમારા સ્વરૂપની મુર્તીઓ કરાવી  
 છે તેથી તે મુર્તીઓ રાધામોરલીમનોહરની  
 છે તે માગી લઈ પોતે ઘણા ઉત્સવો કરાવી  
 પોતે મનુષ્ય ચેષ્ટારૂપે પુજા કરવા લાગ્યા  
 ને ઘણાજ આનંદમાં આવી તે મુર્તીઓ મોટા-  
 મોટા સદ્ગુરુઓને માથે મૂકાવી પોતે જ્યાં  
 જાય ત્યાં પધરાવતા, શ્રીહરી પોતાનું  
 પૂર્ણ એશ્વર્ય તે મુર્તીદ્વારા રાખતા હતા,  
 પુષ્કળ થાઠ વિ. જમાવતા હતા, એક

वस्वत मोटीबाने इच्छा थवाथी श्रीहरीए  
 समैयाना वस्वतमां श्रीमोरलीमनोहर देवने  
 पावा सारुं तपेलामां दुध भरावी ते मूर्ती  
 आगळ धर्युं के तुरत आज मुर्ती प्रत्यक्ष  
 प्रभाणे पीए छे तेम सर्व समैयामां भरायला  
 श्रीहरीजनो जातां हता आवी अदभुत  
 मुर्ती स्वसंप्रदायना ग्रंथो श्रीहरीए प्रेरी  
 एवी बुद्धीनुसारे करवा सारु हमारा पीता-  
 मह श्रीदीनानाथ भट्टने व्यासानुपद आ-  
 प्युं हतुं जेथी श्रीहरीनी इच्छा मुजब  
 सनातन वैदीक धर्मने अनुसरी ग्रंथोकर्या  
 ने आ श्रीमोरलीमनोहर देवादीकनी मुर्ती-  
 ओ आपी वंशपरंपरा माटे पूजारुपी वचनो  
 प्रसन्न थइ कल्या हता श्रीहरीनी आज्ञा  
 मुजब पूजाविधी अद्यापी अमो पण देश-

કાઝને અનુસરીને કરીયે છીયે તે મુર્તીઓને  
 વહાર સરવે સત્સંગિ વૈષ્ણવો હરીજાનોના  
 દર્શનાર્થે પ્રદર્શિત ઘણા ઉમંગીઓના અત્યા-  
 ગ્રહથી કરવાના છોએ જેથી સરવે સત્સંગી-  
 ઓને નમ્રતાપૂર્વક વિજ્ઞાપના છે કે સૌસૌની  
 યથા શક્તિ આવા સત્ કાર્યમાં મદદ આ-  
 પશે, હાલમાં તે મુર્તીઓ અમારે અંત્રે આવવું  
 થયેથી ધર્મચૂસ્ત અને સત્સંગિમાં શિરોમણી  
 પ્રગટ પુરુષોત્તમના ઉપાસક કપડવંજ નિ-  
 વાસી રા. રા. ભાઈશ્રી મળીલાલ છોટેલાલે  
 પોતાના પ્રેમપૂર્વક પુજા કરવા સારુ રાસ્ટ્રી  
 છે અક્ષર નિવાસી શાસ્ત્રીજીના શિષ્ય જે  
 આ શ્રીહરીના દૃઢ ઉપાસકને પરમ એકાં-  
 તીક રા. રા. વઝાદેવ ભાઈ ઘેહેલા ભાઈએ-  
 ત્યાં શુદ્ધ સત્વ મય જ્ઞાન ધરાવનાર એકાં-

તિક રા.રા. ચુનીલાલ કેશવલાલના બેહેન  
 સારવ્યયોગી-કીકિ વિગેરે એ બહુતલાઢ  
 લાઢાવ્યાં છે. અગાઢ પળ પ્રેમીહરીજનોએ  
 પુજા કરવા ઉમંગ ધરાવી હતી હવે અમો તે  
 મુર્તીઓને અત્રે લાવી કોઈ સારા સુપાત્ર ધર્મ  
 નિષ્ઠ હરી જનની પાસે પુજાવિધીશરૂ કરાવવા  
 ના છીએ માટે ભાવિક સત્સંગી વૈષ્ણઓને આ  
 કાર્યમાં શ્રીજીમહારાજના રાજીપાને અર્થે  
 યોગ્ય મદદ આપશે અને તેનું સ્થાન વિગેરે  
 બંધાવવા માટે જેને જેવી ઈચ્છા હોય તે  
 પ્રમાણે કોઈ આવરુદાર સારી પેઢી મા અથવા  
 તો બેંકમાં તે બદલ રકમ જમા કરા-  
 વીને અમોને જણાવશે આ બાબદનુ વધુ  
 વિવેચન સાર્વજનનીક રીતે પ્રસિદ્ધ થતી  
 વિજ્ઞાપનાથી જાણી લેશો.

શ્રી દીનાનાથ મદ્દનો અસ્વંડ સમાગમ  
 શ્રીહરીને વિષે હોવાને લીધે એકત્રપણાના  
 અંગથી ક્ષમા સાથે દરેક હરી જનને જણા-  
 વવાનું કે આવા સત્કાર્યમાં જે કોઈ વિઘ્ન  
 નાંસ્વશે તો તેના ઉપર શ્રીજી મહારાજનો  
 રાજીપો રહેશે નહીં ( હાલ સત્સંગમાં એક્ય  
 તાનું ધોરણ પલટાઈ જવાથી લસ્વાની  
 જરૂર પડી છે. )

લી૦

પ્રસિધ્ધ કર્તા.

સાસ્ત્રી લ. રા. દીનાનાથ મદ્દ.



# जाहीर खबर.

१ परिश्रमना उपकारमां रा. रा. अं-  
वालाल भाई, त्या, भाईलाल भाईपटेल बडो-  
दरावाडा, त्या पुराणीक हरगोविंद माणके-  
श्वर मुंबईवाळा एवोए तनमनथी मेहेनत ली-  
धी छे जेथी तेओउपर श्रीहरी प्रसन्न थावा.

सदहुं पुस्तक प्रसिद्ध बुक्सेलसै सुप्रसिद्ध  
ज्योतिष रा. रविशंकर जेठारामनी मुंबईमां  
पंडीत नारायण मूळजीनी दुकाने तेमज पंडी-  
त ज्येष्ठाराम मुकुंदजीनी दुकाने पण मळशे.

श्रीवीरक्षेत्र (बडोदरा ) मां सुप्रसिद्ध वे-  
शा. संपन्न शास्त्रीजी वद्रीनाथ त्र्यंबकनाथ  
साधेना पूर्ण रहेवाशी शास्त्रीजी श्रीमगन  
लाल दलमुखराम के जेवो ज्योतिषनां दरेक  
कार्यमां माहितगार छे. जे सद्गृहस्थोने  
इच्छा होय तेओए तेमने मळवूं वा लखवूं.  
ठि०— बाजवाडो, हनुमान पोळपासे बडोदरा.

## जाहिरात.

सदगुरु पुस्तको दरेक मंदिरांना कोठार  
मागी मळसे तथा श्रीवढवाणमा पुस्तकालय जटासंकर-  
माई पासेथी मळसे ( सर्व प्रसिद्धतांना नामया  
वेठ हरगोविंददास कुळसीदासना पुस्तकालय  
मंगायी-लेवा.

हे०-मास्वाडीवजार जर्मन सिल्वरवाळानी  
दुयाने मुंबई.

सद्गुरु श्रीगोपाळनंद स्वामिनु संक्षेपित जिवन  
चरित्र आपुस्तकाना वयारा तराके फक्त जडयो  
आतो वयारे आपवाथी मळसे.

मुद्रक-वि. वि. " जगदीश्वर " प्रिंटिंग

प्रेस गिरगांव गायवाडी घर. नं. ९ मुंबई.

अवतारक-शास्त्री लक्ष्मीनारायण रामचंद्र दा०भर.

( अमदावादवाळा ) मुंबई १ जा भोईवाळा.

